

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO—FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND
XXI B:2

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1958

HELSINKI 1960

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO—FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK
OFFICIAL STATISTICS OF FINLAND

XXI B:2

SOSIAALIHUOLTOTILASTON VUOSIKIRJA

SOCIALVÅRDSSTATISTISK ÅRSBOK

*STATISTICAL YEARBOOK OF
SOCIAL WELFARE*

1958

HELSINKI 1960

Alkusanat

Täten Sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto saattaa julkisuuteen maamme sosiaalihooltotoimintaa vuonna 1958 koskevan selonteon, joka sisältyy Suomen Virallisen Tilaston sarjaan XXI.

Julkaisun toimitustyötä on lähinnä hoitanut toimiston yliaktuaari *M arg i t J a l o*.

Helsingissä joulukuun 31 päivänä 1959.

Förord

Härmed bringar Socialministeriets byrå för social forskning till offentligheten en redogörelse för socialvårdsverksamheten i landet under år 1958, vilken ingår i serien XXI av Finlands Officiella Statistik.

Redigeringen av publikationen har närmast omhänderhafts av överaktuarien vid byrån *M arg i t J a l o*.

Helsingfors den 31 december 1959.

G. Modeen.

M arg i t J a l o

Sisällys

<i>Teksti</i>	<i>Sivu</i>
I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset	5
II. Huoltoapu	8
III. Lastensuojelu	
Valtionapua saaneet lastentarhat	20
Kunnallinen lastensuojelu	24
Lastenkodit	36
Koulukodit	38
Aviottomien lasten valvonta	41
IV. Kunnalliset kodinhoitajat	44
V. Vajaamielislaitokset	48
VI. Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuolto	
Alkoholistihuoltolat	59
Työlaitokset	61
VII. Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset	64
VIII. Sosiaaliavustukset	
Kodinperustamislainat	75
Äitiysavustukset	77
Lapsilisät	78
Perhelisät	80
Ammattiopintoavustukset	83
Invalidihuolto	84
Invalidiraha	87
Toipilasaraha	88
Sotilasavustukset	89
Kansaneläkkeet	91
Englanninkielinen katsaus ja selityksiä	94

Tauluja

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3
II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat	4
III. Huoltoavun eri avustusmuodot	5
IV. Lastensuojelulapset	6
V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitosten mukaan	7
VI. Kuntien sosiaalihuollon menot	8
VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot	12
VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot	14
IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot	16
X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä	18

Innehåll

<i>Text</i>	<i>Sid.</i>
I. Den kommunala socialvårdens organisation och vårdanstalter	5
II. Socialhjälpens	8
III. Barnskyddet	
De statsunderstödda barnträdgårdarna	20
Det kommunala barnskyddet	24
Barnhemmen	36
Skolhemmen	38
Tillsynen över barn födda utom äktenskap	41
IV. De kommunala hemvårdarinnorna ..	44
V. Anstalterna för psykiskt efterblivna	48
VI. Lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvården	51
Alkoholistanstalterna	59
Arbetsinrättningarna	61
VII. Den kommunala socialvårdens kostnader	64
VIII. Sociala bidrag	
Bosättningslånen	75
Moderskapsunderstöden	77
Barnbidragen	78
Familjebidragen	80
Understöden för yrkesstudier	83
Invalidvården	84
Invalidpenningen	87
Konvalescentpenningen	88
Militärunderstöden	89
Folkpensionerna	91
Engelsk resumé och förklaringar	94

Tabeller

I. Den kommunala socialvårdens organisation och anstalter underlydande socialnämnderna	3
II. Socialhjälpens understödsfall och understödstagare	4
III. Olika vårdformer av socialhjälpens ..	5
IV. Barnskydds barnen	6
V. I socialnämnder underlydande anstalter intagna, grupperade efter anstalter	7
VI. Den kommunala socialvårdens utgifter	8
VII. Den kommunala socialvårdens inkomster	12
VIII. Kommunalhemmens utgifter och inkomster	14
IX. De kommunala barnhemmens utgifter och inkomster	16
X. Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag	18

<i>Contents and summaries</i>	99
-------------------------------------	----

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja huoltolaitokset

Sosiaalihuollon hallinto. Lakimääräistä sosiaalihuoltotoimintaa varten maa oli v. 1958 jaettu 548 huoltoyhdyskuntaan, joista 35 oli kaupunki- ja 31 kauppalakuntia. Sosiaalihuollon paikallista hallintoa varten melkein kaikissa kunnissa oli sosiaalilautakunta. Vain 15 maalaiskunnassa kunnan hallitus hoiti sosiaalilautakunnan tehtävät. V:n 1958 päättyessä eri kuntien sosiaalilautakunnat toimivat seuraavan laajuuksina.

Sosiaalilautakunnat Socialnämnder	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
jakamattomia—odelade	9	4	353	366
2-osastoisia—med 2 avdelningar	17	24	113	154
useampiosastoisia—med flere avdelningar	9	3	1	13

Kahdessa kaupungissa, Helsingissä ja Turussa, on kaksi erillistä lautakuntaa, huolto- ja lastensuojelulautakunnat. Ylempänä esitetystä ryhmityksessä kumpikin sisältyy useampiosastosiin sosiaalilautakuntiin.

Sosiaalihuollon hallinnosta annetun lain mukaan täytyy kunnassa, jonka asukasluku ylittää 4 000:n, olla joko sosiaalisihteri tai sosiaalijohtaja. V. 1958 oli 369 kunnassa sosiaalisihteri ja 44 kunnassa sosiaalijohtaja. Sosiaalitarkkailijoita oli 132 kunnassa. Seuraavasta selviää, minkä suuruisissa kunnissa oli näitä virkailijoita.

	Kaupungit — kauppalat Städer — köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	—4000	4000—	—4000	4000—	—4000	4000—
Sosiaalisihteri—Socialsekreterare	1	41	64	263	65	304
Sosiaalijohtaja—Socialdirektör	—	37	—	7	—	44
Sosiaalitarkkailija—Socialinspektör ...	—	49	—	83	—	132

I. Den kommunala socialvårdens organisation och vårdanstalter

Socialvårdens förvaltning. För den lagstadgade socialvårdsverksamheten var landet år 1958 indelat i 548 vårdshämlen, av vilka 35 var stadskommuner och 31 köpingar. För socialvårdens lokala förvaltning fanns nästan i varje kommun en socialnämnd. Endast i 15 landskommuner omhändertog kommunalstyrelsen socialnämndens åligganden. I slutet av år 1958 fungerade socialnämnderna i de olika kommunerna i följande omfattning.

I två städer, Helsingfors och Åbo, fanns det 2 särskilda nämnder, vård- och barnskyddsnämnden. I ovanstående tabell ingår båda i socialnämnder med flere avdelningar.

Enligt lagen om socialvårdens förvaltning bör i varje kommun, vars invånarantal överstiger 4 000, finnas en socialsekreterare eller en socialdirektör. År 1958 fanns det i 369 kommuner en socialsekreterare och i 44 kommuner en socialdirektör. I 132 kommuner fanns det socialinspektörer. Av följande sammanställning framgår storleken av de kommuner, i vilka sådana anställda förekom.

23 kunnassa oli vain sosiaalijohtaja, jota vastoin 21 kunnassa oli sekä sosiaalijohtaja että sosiaalishteeri. Kaikissa kunnissa, joiden asukasluku ylitti 4 000:n, oli jompikumpi näistä virkailijoista. Sosiaalitarkkailijoiden luku oli koko maassa yhteensä 361. Suurimmassa osassa maalaiskuntia oli vain yksi tarkkailija. Tällaisia kuntia oli 74. 7 kunnassa oli 2 ja kahdessa 5—10 tarkkailijaa. Kaupunki- ja kauppalakunnista 19 oli palkannut yhden tarkkailijan, 16:ssa oli tarkkailijain luku 2—3, 8:ssa 4—7 ja 6:ssa vähintään 8. Kaikista sosiaalitarkkailijoista 218 toimi kaupungeissa, 40 kauppalloissa ja 103 maalaiskunnissa.

Huoltolaitokset. *Kunnalliskoteja* tai kunnallisia vanhainkoteja oli v. 1958 kaikkiaan koko maassa 394. Yhden kunnan omistamia kunnalliskoteja oli 340 sekä kahden tai useamman kunnan omistamia yhteisiä 54. Näihin yhteisiin kunnalliskoteihin oli osallisina 149 kuntaa. Lisäksi oli vielä Rovaniemen kauppalassa kuntainliiton omistama Kolpeneen huoltolaitos, johon Lapin läänin 22 kunnalla oli osuus. 26 kuntaa oli sopimuksen nojalla varannut itselleen oikeuden saada sijoittaa hoidettavia toisen kunnan kunnalliskotiin.

Maan kaikista kunnista 489:llä eli 89 %:lla oli selontekovuonna oma kunnalliskoti tai osuus sellaiseen. Kun lisäksi 26 kunnalla oli sopimuksen mukainen oikeus saada sijoittaa hoidettaviaan toisen kunnan kunnalliskotiin, oli maan 548 kunnasta 515 eli 94 % huolehtinut lain edellyttämän kunnalliskotihoidon järjestämisestä sitä tarvitseville.

261 kunnalliskodissa oli erityinen sairaosasto ja 133:ssä mielisairaosasto. Ne jakaantuivat seuraavasti.

	Kunnalliskoteja, joissa oli Kommunalhem med	
	mielisairaosasto sinnessjukavdelning	sairaosasto sjukavdelning
Kaupungit — Städer	9	28
Kauppalat — Köpingar	4	24
Maalaiskunnat — Landskommuner	120	209
Yhteensä — Summa	133	261

164 kunnalliskodissa oli yleisen osaston lisäksi vain sairaosasto, 36:ssa vain mielisairaosasto ja 97:ssä oli sekä mielisairas- että sairaosasto.

23 kommuner hade bara en socialdirektör, varemot i 21 kommuner fanns både socialdirektör och socialsekreterare. I alla kommuner, vars invånarantal översteg 4 000, fanns det någondera av dessa anställda. Antalet socialinspektörer steg i hela landet till 361. I största delen av landskommunerna fanns det bara en inspektör. Antalet sådana kommuner var 74. 7 kommuner hade 2 och två kommuner 5—10 inspektörer. Av stads- och köpingskommunerna hade 19 avlönat en inspektör, 16 kommuner hade 2—3, 8 kommuner 4—7 och 6 kommuner minst 8 inspektörer. Av hela antalet socialinspektörer fungerade 218 i städerna, 40 i köpingarna och 103 i landskommunerna.

Vårdanstalterna. Antalet *kommunalhem* eller kommunala ålderdomshem steg år 1958 i hela landet inalles till 394. Av kommunalhemmen var 340 sådana, som tillhörde en kommun och 54 sådana, som tillhörde två eller flere kommuner. I de sistnämnda hade 149 kommuner andel. Därtill fanns ännu i Rovaniemi köping Kolpene vårdanstalt, som ägdes av en kommunsammanslutning; 22 kommuner i Lapplands län hade där andel. 26 kommuner hade enligt överenskommelse försäkrat sig rätt att placera sina vårdtagare i annan kommuns kommunalhem.

Av landets alla kommuner hade under redogörelseåret 489 eller 89 % antingen eget kommunalhem eller andel i sådant. Då därtill 26 kommuner hade rätt att enligt överenskommelse placera sina vårdtagare i annan kommuns kommunalhem, hade 515 av landets 548 kommuner eller 94 % dragit försorg om ordnandet av i lagen förutsatt kommunalhemsvård för dem, som var i behov därav.

I 261 kommunalhem fanns det särskild sjukavdelning och i 133 sinnessjukavdelning. De fördelade sig på följande sätt.

I 164 kommunalhem fanns det utom den allmänna avdelningen en sjukavdelning, i 36 en sinnessjukavdelning och i 97 både en sinnessjuk- och en sjukavdelning.

Melkein kaikilla kunnilla oli *osuus piirimieli-sairaaloihin*. Vain 1 maalaiskunta oli ilman tällaista osuutta. Lisäksi 274 kuntaa ilmoitti, että niillä on *osuus B-mielisairaaloihin*. Niistä oli 10 kaupunki-, 13 kauppala- ja 251 maalaiskuntia.

Sosiaalilautakunnan alaisia *työtupia* oli Helsingissä, Tampereella ja Kotkassa.

Lastensuojelulaitosten lukumäärästä on tarkkoja tietoja vain kuntien omistamista tai niiden tukemista laitoksista. Niiden lukumäärä selviää seuraavasta yhdistelmästä.

	Kunnan omia Kommunens egna		Kunnan tukemia Av kommunen under- stödda	
	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter
Lastenkoteja — Barnhem	87	116	19	35
Lastentarhoja — Barnträdgårdar	36	170	31	64
Lastenseimiä — Barnkrubbor	26	84	9	27
Laajennettuja lastenseimiä — Utvidgade barnkrub- bor	18	27	25	31
Alle kouluikäisten kesäsiirtoloita — Sommarkolonier för barn under skolåldern	10	35	26	45

Lastenseimet on tarkoitettu 3 vuotta nuoremmille, ja laajennetut lastenseimet ovat päiväkoteja 7 vuotta nuoremmille. Lastenkodeista ja valtionapua nauttivista lastentarhoista tehdään tarkemmin selkoa sivuilla 36 ja 20.

Vielä on mainittava, että kunnallisia koulu-koteja oli Helsingissä 2 sekä Turussa ja Porissa kummassakin yksi. Lisäksi oli Kotkassa epä-sosiaalisten lasten eristyslaitos.

Ilmainen sairaalahoido. Kun tuberkuloosia sairastavat ovat joutuneet parantolaan kuntien omistamille n.s. vapaapaikoille, ei heidän ole katsottu saaneen huoltoapua eikä heistä johtuneet menot ole sisältyneet huoltoapumenoihin. Viime vuosina ovat monet kunnat laajentaneet tämän ilmaisen sairaalahoidon koskemaan kaikkia kuntalaisia, jotka tuberkuloosia tai syöpää sairastaen ovat olleet sairaalahoidon tarpeessa.

68 kuntaa on myöntänyt ilmaisen sairaalahoidon tbc. potilaille ja 8 kuntaa syöpäpotilaille, minkä lisäksi vielä 2 kuntaa on myöntänyt ilmaisen hoidon reumapotilaille.

Koska kysymyksessä oleva sairaalahoido on ilmainen kaikille kuntalaisille, ei hoito ole huoltoapua eivätkä hoidosta johtuneet menot huoltoapumenoja.

Nästan alla kommuner hade *andel i distrikts-sinnessjukhus*. Endast 1 landskommun var utan sådan andel. Därtill har 274 kommuner meddelat, att de har *andel i B-sinnessjukhus*. Av dessa var 10 stads-, 13 köpings- och 251 landskommuner.

Arbetsstugor underlydande socialnämnden fanns i Helsingfors, Tammerfors och Kotka.

Vad *barnskyddsanstalterna* vidkommer, finns det tillförlitliga uppgifter endast över antalet kommunala anstalter eller av kommunen understödda anstalter. Deras antal framgår av följande.

	Kunnan omia Kommunens egna		Kunnan tukemia Av kommunen under- stödda	
	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter	Kuntien luku Antal kommuner	Laitosten luku Antal anstalter
Barnkrubborna är avsedda för barn under 3 år och de utvidgade barnkrubborna är daghem för barn under 7 år. En närmare redogörelse över barnhemmen och de barnträdgårdar, som åtnjuter statsunderstöd, lämnas på sid. 36 och 20.				
Ännu må nämnas, att i Helsingfors fanns 2 kommunala skolhem samt i Åbo och Björne- borg 1 i varje. Dessutom fanns i Kotka en isole- ringsanstalt för asociala barn.				

Barnkrubborna är avsedda för barn under 3 år och de utvidgade barnkrubborna är daghem för barn under 7 år. En närmare redogörelse över barnhemmen och de barnträdgårdar, som åtnjuter statsunderstöd, lämnas på sid. 36 och 20.

Ännu må nämnas, att i Helsingfors fanns 2 kommunala skolhem samt i Åbo och Björneborg 1 i varje. Dessutom fanns i Kotka en isole-ringsanstalt för asociala barn.

Avgiftsfri sjukhusvård. Då de tuberkulösa intagits på sanatorier på kommunernas s.k. friplatser, har deras vård inte ansetts vara socialhjälp och utgifterna för deras vård har inte ingått i socialhjälpstutgifterna. Under de senaste åren har flere kommuner utvidgat denna gratisvård att omfatta alla kommunens invånare, som lider av tuberkulos eller kräfta och som är i behov av sjukhusvård.

68 kommuner har beviljat gratis sjukhusvård åt tuberkulösa och 8 kommuner åt kräftsjuka, vartill ännu 2 kommuner har beviljat gratis vård åt personer, som lider av reumatiska sjukdomar.

Då i dessa fall sjukhusvården är gratis åt alla kommunens invånare, har vården icke ansetts vara socialhjälp och inte heller vårdkostnaderna socialhjälpstutgifter.

II. Huoltoapu

V:sta 1955 lähtien on huoltoaputilastossa paitsi jokainen yksinäinen avunsaaja myös jokainen koossa oleva perhe kokonaisuudessaan käsitelty erillisenä tilastoyksikkönä. Huolimatta siitä, onko saman perheen useammalle eri jäsenelle myönnetty avustusta, muodostaa perhe sellaiseen yhden avustustapauksen. Erimuotoisten ja erisuuruisten perhekuntien luku ja osuus huoltoapua saaneiden joukossa saadaan täten täsmällisesti valaistuksi samoin kuin myös huoltoavun vaikutuspiiri koko laajuudessaan. Aikaisempaa henkilöperiaatetta noudatettaessa saatiin lasketuksi vain suoranaisesti avustettujen henkilöiden ja perheen päämiehelle myönnetystä kotiaavustuksesta osallisten perheenjäsenten luku; nyt perheenjäsenet on laskettu kuuluvaksi huoltoavun vaikutuspiiriin siinäkin tapauksessa, että joku perheenjäsenistä on saanut esim. vain laitoshoidtoa.

Seuraavassa selonteossa avustustapaus tarkoittaa jokaista yksinäistä avunsaajaa ja avustettua perhettä yhtenä kokonaisuutena s.o. tilastoyksikkönä.

Avustustapausten luku. Avustustapaukset, joita kaikkiaan oli 153 682 eli 18 018, 13.3 %, enemmän kuin v. 1957, on seuraavassa jaettu kuuteen ryhmään sen mukaan, onko yksinäisillä miehillä, yksinäisillä naisilla ja aviopareilla ollut lapsia huollettavana vai ei. 78 yksinäistä lasta, jotka omalla nimellään ovat saaneet avustusta, ei sisälly seuraavaan avustustapausten perhemuotoa osoittavaan yhdistelmään.

Perhemuoto — Familjetyp	Kaupungit, Kauppalat Städer — Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
<i>Yksinäiset miehet — Ensamma män</i>						
ilman lapsia — utan barn	15 022	23.1	20 177	22.7	35 199	22.9
lapsia huollettavana — med barn	304	0.5	478	0.5	782	0.5
<i>Yksinäiset naiset — Ensamma kvinnor</i>						
ilman lapsia — utan barn	22 959	35.4	26 053	29.4	49 012	31.9
lapsia huollettavana — med barn	6 031	9.3	7 988	9.0	14 019	9.1
<i>Avioparit — Giftpar</i>						
ilman lapsia — utan barn	6 844	10.5	8 827	10.0	15 671	10.2
lapsia huollettavana — med barn	13 737	21.2	25 184	28.4	38 921	25.4
Kaikkiaan — Samtliga	64 897	100.0	88 707	100.0	153 604	100.0

II. Socialhjälp

Fr.o.m. år 1955 har i socialhjälpstatistiken förutom varje ensam understödstagare även varje sammanboende familj behandlats som en särskild statistisk enhet. Oberoende av, om flere medlemmar av samma familj erhållit understöd, bildar familjen som sådan bara ett understödsfall. Sålunda kan familjerna noggrant fördelas efter sammansättning och storlek samt dessa grupper andel av samtliga, som erhållit socialhjälp, belysas likasom hela omfattningen av socialhjälpens verkningssområde. Tidigare kunde man endast uträkna antalet direkt understödda personer samt beträffande dem, som erhållit hemunderstöd, antalet delaktiga familjemedlemmar; nu har familjemedlemmarna räknats som delaktiga av socialhjälpens även i de fall, då någon familjemedlem erhållit t.ex. endast anstaltsvård.

I följande redogörelse avses med understödsfall varje ensam understödstagare samt varje familj, som åtnjutit understöd; dessa är således sk. statistiska enheter.

Antal understödsfall. Understödsfallen, vilkas antal var 153 682, eller 18 018, 13.3 %, större än år 1957, har i det följande indelats i sex grupper: ensam man utan barn, ensam man med barn, ensam kvinna utan barn, ensam kvinna med barn, gift par utan barn och gift par med barn. 78 ensamma barn, som fått understöd på eget namn, ingår icke i följande sammanställning efter understödsfallens familjetyp.

Kaikista avustustapauksista 53 722 eli 35.0 % oli perheitä, joilla oli lapsia huollettavana. V:sta 1957 luku on noussut 18.2 %. Yksinäisten avunsaajain luku on myös suurentunut, joskaan ei niin paljon, 10.8 %:lla. Maalaiskuntien avustustapauksista oli suhteellisesti enemmän lapsiperheitä, 37.9 %, kuin asutuskeskuksissa, 31.0 %. Yksinäisiä avunsaajia oli kaikista avustustapauksista runsaasti yli puolet eli 54.8 %.

Kun 16 vuotta täyttäneitä ja heidän avio- puolisojaan oli yhteensä 208 196 ja lapsia avustetuissa perheissä 157 800 sekä yksinäisiä lapsia 78, kuului huoltoavun vaikutuspiiriin kaikkiaan 366 074 henkilöä eli 8.4 % henkikirjoitetusta väkiluvusta. Edellisestä vuodesta vastaava henkilöluku on noussut 15.8 %, johtuen lähinnä v. 1958 vallinneesta laajasta työttömyydestä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty lääneittäin erikseen avustustapausten luku sekä avunsaajain ja avustettujen perheiden perheenjäsenten luku asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa.

Av samtliga understödsfall utgjorde 53 722 eller 35.0 % familjer, som hade barn att försörja. Från år 1957 har antalet stigit med 18.2 %. Antalet ensamman understödstagare har även ökat, om ock icke så mycket, med 10.8 %. Bland landskommunernas understödsfall fanns det relativt taget mera barnfamiljer, 37.9 %, än i bosättningscentra, 31.0 %. Drygt hälften eller 54.8 % av alla understödsfall utgjordes av ensamman understödstagare.

Då hela antalet understödstagare över 16 år samt deras makar utgjorde 208 196 och antalet barn i de understödda familjerna 157 800 samt ensamman barn 78, omfattade socialhjälpens verksamhetsområde inalles 366 074 personer eller 8.4 % av hela den mantalsskrivna befolkningen. Från föregående år har motsvarande antal personer stigit med 15.8 % beroende närmast på den år 1958 starkt utbredda arbetslösheten.

I följande tabell redovisas länsvis skillt för sig antalet understödsfall och antalet understödstagare samt antalet familjemedlemmar i familjer, som erhållit understöd, i bosättningscentra och landskommuner.

Avustustapausten sekä avunsaajain ja perheenjäsenten luku lääneittäin — Antal understödsfall samt understödstagare och familjemedlemmar länsvis

Lääni — Län	Avustustapauksia Understödsfall			Avunsaajia ja perheenjäseniä Understödsstagare och familjemedlemmar			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	% väestöstä av befol- kningen
Uudenmaan — Nylands	23 711	9 186	32 897	42 187	21 104	63 291	8.0
Turun - Porin — Åbo - Björneborgs ..	7 771	11 529	19 300	15 177	25 821	40 998	6.3
Ahvenanmaa — Åland	105	238	343	178	409	587	2.6
Hämeen — Tavastehus	10 886	10 515	21 401	24 785	24 386	49 171	8.1
Kymen — Kymmene	5 843	4 538	10 381	12 452	9 691	22 143	6.7
Mikkelin — S:t Michels	1 853	6 875	8 728	4 285	16 658	20 943	8.5
Kuopion — Kuopio	3 673	14 638	18 311	9 200	41 749	50 949	10.3
Vaasan — Vasa	4 955	13 871	18 826	11 408	35 884	47 292	7.5
Oulun — Uleåborgs	3 536	12 691	16 227	8 896	40 291	49 187	12.3
Lapin — Lapplands	2 586	4 682	7 268	6 197	15 316	21 513	10.9
Koko maa — Hela landet	64 919	88 763	153 682	134 765	231 309	366 074	8.4

Kaikista avustustapauksista 34.5 % esiintyi kaupungeissa, 7.8 % kauppaloissa ja 57.7 % maalaiskunnissa. Yksistään Helsingissä oli 19 652, Turussa 4 218, Tampereella 4 469 ja Oulussa 2 672 eli näissä neljässä kaupungissa 20.2 % maan kaikista avustustapauksista.

Av samtliga understödsfall förekom 34.5 % i städerna, 7.8 % i köpingarna och 57.7 % i landskommunerna. Enbart i Helsingfors var antalet understödsfall 19 652, i Åbo 4 218, i Tammerfors 4 469 och i Uleåborg 2 672 eller i dessa fyra städer tillsammans 20.2 % av landets alla understödsfall.

Avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä kokonaisluvusta 29.2 % tuli kaupunkien, 7.6 % kauppalain ja 63.2 % maalaiskuntien osalle. Kutakin 100 henkikirjoitettua asukasta kohden heitä oli kaupungeissa 8.5, kauppalloissa 8.1 ja maalaiskunnissa 8.4. V. 1957 vastaavat luvut olivat 6.6, 7.1 ja 7.6. Huoltoavun vaikutuspiiri oli laajin Oulun ja Lapin sekä Kuopion lääneissä, sillä 12.3, 10.9 ja 10.3 % väestöstä oli näissä lääneissä joko itse tai joku perheenjäsen saanut huoltoavustusta. Kun eri kuntien vastaavat suhdeluvut huomattavasti poikkeavat maan keskimääräisistä luvuista, on seuraavassa taulukossa esitetty, miten yksityiset maalaiskunnat eri lääneissä avunsaajien ja heidän perheenjäsentensä suhteelliseen lukuun nähden poikkeavat vastaavien läänien keskiluvuista.

Av hela antalet understödstagare och deras familjemedlemmar kom 29.2 % på städernas andel, 7.6 % på köpingarnas och 63.2 % på landskommunernas andel. Per 100 mantals-skrivna invånare var av dessa i städerna 8.5, i köpingarna 8.1 och i landskommunerna 8.4. År 1957 var motsvarande tal 6.6, 7.1 och 7.6. I Uleåborgs och Lapplands samt Kuopio län var socialhjälpens verkningssområde mest vidsträckt, då 12.3, 10.9 och 10.3 % av befolkningen i dessa län antingen själv eller någon av familjemedlemmarna hade erhållit understöd. Då motsvarande proportionstal för de olika kommunerna i landet avsevärt avviker från hela landets medeltal, har i följande tabell framställts, huru de enskilda kommunernas proportionstal i de olika länen avviker från medeltalen för motsvarande län.

Avunsaajia ja heidän perheenjäseniään %:ssa eri kuntien asukasluvusta — Antal understödstagare och deras familjemedlemmar i % av folkmängden i de olika kommunerna

Lääni — Län	Kuntien luku, joissa avunsaajia ja heidän perheenjäseniään asukasluvuun verraten oli Antal kommuner, i vilka understödstagarna och deras familjemedlemmar i proportion till folkmängden utgjorde												Yhteensä Summa
	—2 %	2—2.9 %	3—3.9 %	4—4.9 %	5—5.9 %	6—6.9 %	7—7.9 %	8—8.9 %	9—9.9 %	10— 10.9 %	11— 11.9 %	12— %	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>													
Uudenmaan — Nylands	—	1	1	5	7	6	7	2	1	2	1	1	34
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	2	6	17	14	19	28	17	2	1	1	1	—	108
Ahvenanmaa — Åland	8	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Hämeen — Tavastehus	—	1	1	5	7	13	9	10	5	2	2	1	56
Kymen — Kymmene	2	—	1	7	6	4	7	—	—	—	—	—	27
Mikkelin — S:t Michels	—	—	—	1	1	4	3	8	6	4	2	—	29
Kuopion — Kuopio	—	—	—	—	—	1	1	7	13	10	7	7	46
Vaasan — Vasa	8	9	9	7	9	10	12	14	5	7	1	1	92
Oulun — Uleåborgs	—	—	1	—	1	2	2	6	6	9	9	18	54
Lapin — Lapplands	—	1	—	—	—	1	2	2	4	3	3	5	21
Yhteensä maalaiskuntia — Summa landskommuner	20	23	32	39	50	69	60	51	41	38	26	33	482
<i>Kaupungit — Städer</i>	—	—	—	4	4	3	5	6	6	—	3	4	35
<i>Kauppalat — Köpingar</i>	—	—	—	2	4	6	7	4	3	2	1	2	31
Yhteensä huoltoyhdyksuntia — Summa värdsamhällen	20	23	32	45	58	78	72	61	50	40	30	39	548
%	3.7	4.2	5.9	8.2	10.6	14.2	13.1	11.1	9.1	7.3	5.5	7.1	100.0

Avustettujen perheiden suuruus. Seuraava taulukko valaisee niiden perheiden suuruutta, joille huoltoapua on myönnetty.

Suurin osa, 65.0 %, kaikista avustustapauksista käsitti yksinäisiä henkilöitä tai aviopareja, joilla ei ollut lapsia huollettavana. Lapsiperheitä oli 35.0 % kaikista. Joka yhdeksännessä avustustapauksessa perheeseen

De understödda familjernas storlek. Följande tabell belyser storleken av de familjer, som åtnjutit socialhjälp.

Största delen, 65.0 %, av alla understödsfall utgjordes av sådana ensamma personer och gifta par, som inte hade barn att försörja. Familjer med barn utgjorde 35.0 % av alla understödsfall. Vart nionde understödsfall utgjordes

Avustettujen perheiden suuruus — De understödda familjernas storlek

Avunsaaja — Understödstagare	Kaikkiaan avustus- tapauksia Inalles understödsfall	Niistä sellaisia, joissa oli huollettavana lapsia — Därav med antal barn									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9—
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>											
Yksinäinen mies — Ensam man	15 326	15 022	136	98	33	23	10	1	3	—	—
Naimaton nainen — Ogift kvinna	11 887	10 536	1 038	223	49	26	8	6	1	—	—
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	17 103	12 423	1 713	1 573	856	344	130	47	12	4	1
Aviopari — Gift par	20 581	6 844	3 816	3 709	2 486	1 821	1 001	541	215	95	53
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>											
Yksinäinen mies — Ensam man	20 655	20 177	174	112	75	60	31	18	7	1	—
Naimaton nainen — Ogift kvinna	15 623	13 633	1 304	395	156	61	38	16	13	6	1
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	18 418	12 420	1 636	1 764	1 237	744	337	175	68	21	16
Aviopari — Gift par	34 011	8 827	4 197	5 076	4 458	4 168	3 086	2 060	1 137	613	389
<i>Koko maa — Hela landet</i>											
Yksinäinen mies — Ensam man	35 981	35 199	310	210	108	83	41	19	10	1	—
Naimaton nainen — Ogift kvinna	27 510	24 169	2 342	618	205	87	46	22	14	6	1
Leski t. eronnut nainen — Änka e. fränskild kvinna	35 521	24 843	3 349	3 337	2 093	1 088	467	222	80	25	17
Aviopari — Gift par	54 592	15 671	8 013	8 785	6 944	5 989	4 087	2 601	1 352	708	442
Yhteensä — Summa	153 604	99 882	14 014	12 950	9 350	7 247	4 641	2 864	1 456	740	460
Näistä sai perhelisää — Av dessa erhöill familjebidrag	19 848	—	80	1 835	1 824	6 328	4 394	2 758	1 435	737	457

kuului vähintään 4 lasta. On merkille pantavaa, että yksinäisten avunsaajain luku ilman lapsia nousi v:sta 1957 asutuskeskuksissa kokonaista 22.8 %, sensijaan maalaiskunnissa vain 2.6 %. Avustettujen lapsiperheiden vastaavat nousua osoittavat suhdeluvut olivat 30.6 ja 11.9.

Yksinäisiä avunsaajia, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli kaikkiaan 8 800. Näistä sai suurperheisten perhelisää 4 171 eli 47.4 %. Kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava suhdeluku oli 29.7 sekä maalaiskunnissa 58.8. Aviopuolisoija, joilla oli vähintään 2 lasta huollettavana, oli 30 908 ja näistä nautti perhelisää 15 597 eli 50.5 %, asutuskeskuksissa 33.6 % sekä maalaiskunnissa 58.4 %. Perhelisä tosin myönnetään aviopuolisolle, joilla on vähintään 4 lasta huollettavana, mutta jos perheen pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi, voidaan perhelisä myöntää toisesta lapsesta lähtien. Kaikista v. 1958 perhelisää saaneista perheistä 22.2 % sai lisäksi vielä huoltoavustusta muodossa tai toisessa.

Kun kaikki huoltoavun piiriin kuuluvat 157 878 lasta oli 16 vuotta nuorempia, saivat

av familjer med minst 4 barn. Observeras bör, att antalet ensamma vårdtagare utan barn steg i bosättningscentra med hela 22.8 %, däremot i landskommunerna med endast 2.6 % jämfört med föregående år. Däremot var motsvarande proportionstal för understödda barnfamiljer 30.6 och 11.9.

Antalet ensamma understödstagare, som hade minst 2 barn, var inalles 8 800. Av dessa erhöill 4 171 eller 47.4 % särskilt familjebidrag. För städerna och köpingarna var proportionstalet 29.7 och för landskommunerna 58.8. Antalet gifta par med minst 2 barn var 30 908 och av dessa erhöill 15 597 eller 50.5 % familjebidrag, i bosättningscentra 33.6 % och i landskommunerna 58.4 %. Familjebidrag beviljas i allmänhet åt gifta par, som har minst 4 barn att försörja, men om familjens huvudsakliga försörjare har blivit varaktigt arbetsförmögen, kan familjebidrag beviljas redan för andra barnet. Av hela antalet familjer, som år 1958 erhöill särskilt familjebidrag, åtnjöt 22.2 % dessutom socialhjälp i någon form.

Då alla barn inom området för socialhjälp, till ett antal av 157 878, var yngre än 16 år, erhöill

he myös lapsilisää. Kaikista v. 1958 lapsilisää saaneista lapsista 11.2 % kuului perheisiin, jotka olivat saaneet huoltoapua. Huoltoapua saavia lapsiperheitä oli kaikkiaan 53 722 eli 8.3 % kaikista lapsilisäperheistä.

Yksinäisiä 16 vuotta täyttäneitä avunsaajia tai perheen huoltajia oli kaikkiaan 99 012. Näistä 57 402 eli 58.0 % nautti kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Miesten vastaava suhdeluku oli 54.1 ja naisten 60.2. Asutuskeskuksissa 52.2 % yksinäisistä sai mainittua tukea, maalaiskunnissa 62.7 %. Avustettuja aviopareja oli kaikkiaan 54 592. Näistä 4 690 tapauksessa, 8.6 %, molemmat aviopuolisot saivat tukiosan ja 9 698 tapauksessa, 17.8 %, jompikumpi aviopuolisosta. Jos otetaan huomioon kaikki 153 604 avustustapausta, oli 45.7 % sellaisia, että avunsaaja itse oli saanut k:en tukiosaa tai vanhuudentukea. Kun koko maassa v. 1958 oli 318 800 tukiosan tai vanhuudentuen saajaa, kuului näistä siis 24.0 % huoltoavun piiriin. V. 1957 vastaava suhdeluku oli 23.7.

Avustusmuoto. Avustuksen muotoon nähden avunsaajat on jaettu kolmeen ryhmään, nimittäin laitoksissa hoidettuihin, yksityishoidossa olleisiin ja kotiaavustusta saaneisiin. Tässä ryhmittelyssä ei ole otettu huomioon perhesuhteita, vaan on laskettu, montako henkilöä on saanut laitoshoidtoa ja kuinka moni on ollut yksityiskotiin sijoitettuna. Kotiaavustusta saaneiden luku tarkoittaa yksinäisiä avunsaajia tai perheenpäämiehiä, jotka ovat saaneet vain kotiaavustusta joko itselleen tai perheelleen. Ryhmittely on siis samanlainen, kuin mitä aikaisemmissa köyhäinhuoltolastoissa on noudatettu.

Seuraava taulukko osoittaa, missä laajuudessa eri avustus- ja huoltomuotoja on käytetty.

Avustusmuoto — Understödsformen

Avustus- ja huoltomuoto Understöds- och vårdform	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Laitoksissa hoidetut — I anstalter vårdade . . .	25 942	47.9	6 322	51.5	55 243	60.5	87 507	55.5
Yksityishoidossa olleet — I enskilt hem vårdade	5	0.0	11	0.1	545	0.6	561	0.3
Kotiaavustusta saaneet — I sina hem understödda	28 268	52.1	5 933	48.4	35 478	38.9	69 679	44.2
Yhteensä — Summa	54 215	100.0	12 266	100.0	91 266	100.0	157 747	100.0

de även barnbidrag. Av alla barn, som år 1958 åtnjöt barnbidrag tillhörde 11.2 % familjer, som hade erhållit socialhjälp. Antalet barnfamiljer, som erhållit socialhjälp, var 53 722 och utgjorde 8.3 % av samtliga barnbidragsfamiljer.

Antalet ensamma understödstagare eller familjeförsörjare över 16 år var inalles 99 012. Av dessa åtnjöt 57 402 eller 58.0 % folkpensions understödsdel eller ålderdomsstöd. Motsvarande proportionstal för männen var 54.1 och för kvinnorna 60.2. I bosättningscentra fick 52.2 % av de ensamma understödsdel, i landskommunerna 62.7 %. Antalet understödda gifta par var 54 592. Av dessa var 4 690 eller 8.6 % sådana fall, i vilka bägge och 9 698 eller 17.8 % sådana, i vilka någöndera av makarna erhöi understödsdel. Om alla understödsfall till ett antal av 153 604 tages i betraktande, utgjorde 45.7 % av dessa sådana fall, där understödstagaren själv hade åtnjutit f. ps understödsdel eller ålderdomsstöd. Då antalet personer, som år 1958 erhöi ifrågavarande understödsdel, var 318 800, tillhörde 24.0 % av dessa socialhjälpens krets. År 1957 var motsvarande proportionstal 23.7.

Understödsform. Med hänsyn till understödets beskaffenhet har understödstagarna indelats i tre grupper; på anstalter vårdade, i enskilt hem vårdade och personer, som erhållit hemunderstöd. I denna fördelning har ingen hänsyn tagits till familjeförhållandena utan antalet personer, som har åtnjutit anstaltsvård och personer, som vårdats i privata familjer, har uträknats. Antalet personer, som åtnjutit hemunderstöd, avser ensamma understödstagare eller familjeförsörjare, som fått enbart hemunderstöd åt sig själva eller åt sin familj. Uppdelningen är alltså densamma, som i fattigvårdsstatistiken under tidigare år.

Följande tabell utvisar, i vilken utsträckning de olika understöds- och vårdformerna förekommit.

Edelliseen vuoteen verrattuna laitoshoidota saaneiden luku on noussut 6.6 % ja kotiaivustusta saaneiden luku kokonaista 22.0 %. Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvista on melko suuri osa, noin 50—60 %, saanut avustusta vain tilapäisesti.

Kaikista laitoksissa hoidetuista on 33 695 avunsaajaa hoidettu *kunnalliskodeissa* tai *kunnallisissa vanhainkodeissa*. Näiden lisäksi hoidettiin kunnalliskodeissa vielä 139 lastensuojelun piiriin kuuluvaa lasta, joten hoidettavien luku oli v. 1958 kaikkiaan 33 834. Sukupuolen ja hoitopäivien mukaan jakaantuivat ne kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kunnalliskotien kesken seuraavasti.

	Kunnalliskodit — Kommunalhemmen					Hoitopäiviä Vårdagar
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	%	
Kaupungit — Städer	2 374	5 156	15	7 545	22.3	1 881 479
Kauppalat — Köpingar	852	1 624	18	2 494	7.4	595 563
Maalaiskunnat — Landskommuner	9 769	13 742	284	23 795	70.3	5 815 579
Yhteensä — Summa	12 995	20 522	317	33 834	100.0	8 292 621
	%	38.4	60.7	0.9	100.0	

Kunnalliskodeissa hoidettujen 139 lastensuojelulapsen hoitopäiviä oli yhteensä 26 392. 175 huoltoapuun kuuluvaa lasta sekä 15 jo 16 v. täyttäneitä henkilöä oli vuorostaan hoidettu kunnallisissa lastenkodeissa hoitopäivien luvun ollessa 20 740.

V. 1957 oli kunnalliskodeissa hoidettujen luku 33 572, joten se on edelliseen vuoteen verrattuna pysynyt suunnilleen ennallaan. V:n 1958 lopussa oli kunnalliskodeissa yhteensä 25 333 hoidettavaa, joten kutakin kunnalliskotia kohden tuli v:n 1958 lopussa koko maassa 64 hoidettavaa, kaupungeissa 169, kauppaloissa 68 ja maalaiskunnissa 53. Näissä laskelmissa ei ole otettu huomioon niitä huoltoapulain 22 §:n nojalla laitoksiin otettuja, jotka maksavat itse hoitokustannuksensa.

Hoitopäiviä keskimäärin hoidettavaa kohden tuli 245, kaupunkien kunnalliskodeissa 249, kauppaloitten 239 ja maalaiskuntien 244.

Kunnalliskotien sairausosastoilla oli vuoden lopussa kaikkiaan 7 067 eli 27.9 % hoidettavien kokonaisluvusta ja mielisairausosastoilla 3 619 eli 14.3 %.

I jämförelse med föregående år har antalet i anstalter vårdade stigit med 6.6 % och antalet hemunderstödda med hela 22.0 %. Ett jämförelsevis stort antal ca. 50—60 %, av sistnämnda grupp har erhållit endast tillfälligt understöd.

Av alla de personer, som erhållit anstaltsvård, har 33 695 vårdats på *kommunalhem* eller *kommunala älderdöms hem*. Dessutom vårdades på kommunalhemmen 139 barn, som omhändertagits av barnskyddet; antalet vårdade steg alltså år 1958 inalles till 33 834. Grupperade enligt kön och antalet vårdagar fördelade sig dessa på kommunalhemmen i städer, köpingar och landskommuner på följande sätt.

Antalet vårdagar för de ovannämnda 139 barnskydds barnen i kommunalhemmen steg till 26 392. I kommunala barnhem vårdades åter 175 socialhjälp barn samt 15 personer, som redan fyllt 16 år, och deras vårdagar steg till 20 740.

År 1957 var antalet på kommunalhem vårdade 33 572, så att antalet vårdade i stort sett blivit oförändrat i jämförelse med föregående år. I slutet av år 1958 var antalet vårdade i kommunalhemmen inalles 25 333. I medeltal kom på varje kommunalhem i hela landet i slutet av år 1958 64 vårdade, i städerna 169, i köpingarna 68 och i landskommunerna 53. I dessa beräkningar har icke beaktats de vårdade, som intagits enligt § 22 i lagen om socialhjälp och vilka själv erlägger sina vårdutgifter.

Antalet vårdagar per vårdtagare var i medeltal 245, i städernas kommunalhem 249, i köpingarnas 239 och i landskommunernas 244.

På kommunalhemmens sjukavdelningar fanns det i slutet på året 7 067 vårdade eller 27.9 % av hela antalet vårdade och på sinnessjukavdelningarna 3 619 eller 14.3 %.

Jotta saataisiin ylimalkainen kuva siitä, missä *muissa laitoksissa* kuin kunnalliskodeissa avunsaajia on huoltoavun kustannuksella hoidettu, on koko tilastoaineistosta otettu joka kymmenes tapaus ja tutkittu näissä esiintyneet laitostapaukset erikseen. Tässä pienoisaineistossa esiintyi 8 806 laitoksissa hoidettua avunsaajaa. Seuraavassa taulukossa esitetään, kuinka monta prosenttia näiden hoidettavien kokonaismäärästä on erilaatuisissa laitoksissa hoidettu. Tällöin on otettava huomioon, että sama henkilö on vuoden kuluessa voinut olla useammanlaatuisessa laitoksessa.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvården

Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalais- kunnat Landskommuner	Koko maa Hela landet
Laitoksissa hoidettuja kaikkiaan — Antalet i anstalter vårdade	2 602	636	5 568	8 806
Niistä %:ssa — Därav i %				
kunnalliskodeissa — i kommunalhem	29.5	37.1	42.6	38.3
mielisairaaloissa, vajaamielis- ja kaatumatautihoitoloissa — i sennesjukhus, i anstalter för psykiskt efterblivna och epileptiker	25.2	20.1	18.5	20.6
keuhkotautiparantoloissa — i tuberkulossanatorier	4.5	5.8	6.8	6.0
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	43.0	42.5	38.0	39.8
muissa laitoksissa — i övriga anstalter	5.5	2.8	1.7	2.9

Laitoshoidon pituuden selville saamiseksi pienoisaineistossa esiintyneet 8 806 laitoshoitotapausta on *hoitopäivien luvun* mukaan ryhmitetty 5 eri ryhmään. Sitä paitsi on erikseen tutkittu niiden laitoksissa hoidettujen hoitopäivälukua, jotka ovat saaneet kansaneläkkeen tukiosaa tai vanhuudentukea. Tässä selonteossa käytetään näistä lyhyesti nimitystä tukiosan saajat. Kun eri sukupuolien hoitopäiväluku ei erikoisemmin vaihtelee asutuskeskuksissa ja maalaiskunnissa, on miehet, naiset ja lapset käsitelty erikseen ainoastaan koko maahan nähden.

Tukiosan saajista puolet on ollut koko vuoden laitoksessa. Suurin osa heistä on kunnalliset tai vanhainkoteissa hoidettuja vanhuksia tai mielisairaaloissa hoidettuja henkilöitä. Lisäksi runsaasti $\frac{1}{4}$ heistä on ollut hoidettavana vain lyhyen aikaa, ei edes täyttä 3 kuukautta. Sen sijaan niiden avunsaajain hoitopäiväluku, joilla ei ole ollut tukiosaa, on enimmäkseen varsin alhainen, 83.3 %:lla heistä enintään 90 päivää. Samoin huoltoavun piiriin kuuluvat lapset ovat olleet yleensä sairaaloissa aivan lyhyen aikaa ja niitä, jotka ovat olleet laitoksissa koko vuoden, on

För att få en överblick av de övriga *anstalterna* utom kommunalhemmen på vilka understödstagarna vårdats på socialhjälpens bekostnad, har vart tionde fall av hela det statistiska materialet uttagits och varje anstaltsfall i detta material särskilt undersökts. Sådana understödstagare, som vårdats på någon anstalt, utgjorde härvid 8 806. Följande tabell utvisar, huru många procent av hela antalet vårdade som vårdats på olikartade anstalter. Härvid bör beaktas, att samma person under årets lopp har kunnat få vård på flere olika anstalter.

För att klarlägga anstaltsvårdens varaktighet har de ovannämnda 8 806 anstaltsfallen enligt antalet *vård dagar* grupperats i fem grupper. Dessutom har skilt för sig uträknats antalet vård dagar för de understödstagare, som åtnjuter folkpensions understödsdel eller åldersunderstöd. För alla dessa understödstagare har i denna redovisning använts benämningen understödstagare med understödsdel. Då antalet vård dagar för de olika könen inte nämnvärt växlar i bosättningscentra och landskommuner, har endast för hela landets vidkommande män, kvinnor och barn redovisats skilt för sig.

Av understödstagarna med understödsdel har hälften varit hela året på någon anstalt. Största delen av dessa utgjordes av åldringar på kommunal- och åldersdomshem samt av personer vårdade på sinnessjukhus. Dessutom har drygt $\frac{1}{4}$ av dem vårdats på anstalt en kortare tid, mindre än 3 månader. Däremot var antalet vård dagar för de understödda, som inte åtnjöt någon understödsdel, ganska lågt, för 83.3 % av dem högst 90 dagar. Likaså har i allmänhet socialhjälp barnen vårdats på sjukhus bara en kortare tid och de, som varit på någon anstalt hela året,

Laitoshoidon pituus — Anstaltsvårdens varaktighet

Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

	Avunsaajain luku Antal vårdtagare	Niistä % hoidettu laitoksissa, päivää Därav % i anstalt vårdade, dagar				
		—90	90—180	180—270	270—360	360—
<i>Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel	1 848	26.8	9.8	6.2	7.5	49.7
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	1 390	85.0	9.5	2.3	0.6	2.6
Yhteensä — Summa	3 238	51.8	9.7	4.5	4.5	29.5
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel	3 337	27.2	8.9	6.1	6.5	51.3
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare	2 231	82.3	9.5	3.1	1.8	3.3
Yhteensä — Summa	5 568	49.3	9.2	4.9	4.6	32.0
<i>Koko maa — Hela landet</i>						
Tukiosan saajat — Understödstagare med understödsdel						
Miehet — Män	2 187	28.9	10.1	6.9	6.5	47.6
Naiset — Kvinnor	2 998	25.7	8.7	5.5	7.1	53.0
Yhteensä — Summa	5 185	27.1	9.2	6.1	6.9	50.7
Muut avunsaajat — Övriga vårdtagare						
Miehet — Män	1 148	77.5	13.8	4.2	1.6	2.9
Naiset — Kvinnor	1 537	85.2	8.5	2.1	1.3	2.9
Lapset — Barn	936	87.3	5.7	2.3	1.1	3.6
Yhteensä — Summa	3 621	83.3	9.5	2.8	1.3	3.1
Kaikkiaan — Inalles	8 806	50.2	9.3	4.8	4.6	31.1

pääasiallisesti hoidettu vajaamielisten hoitolaitoksissa.

Seuraavassa yhdistelmässä on vielä tehty selkoa siitä, kuinka monta prosenttia laitoksissa hoidetuista aikuisista on saanut tukiosaa kussakin laitoshoidon pituutta osoittavassa ryhmässä.

Laitoshoidon pituus, päivää
Anstaltsvårdens längd, dagar

	Hoidettavien luku Antal vårdade			Näistä % saanut tukiosaa Därav i % med understödsdel		
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Koko maa Hela landet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Landskom- muner	Koko maa Hela landet
— 90	1 389	2 214	3 603	35.7	41.0	38.9
90—180	295	474	769	61.4	62.9	62.3
180—270	139	259	398	82.0	78.8	79.9
270—360	146	248	394	94.5	87.9	90.4
360—	947	1 759	2 706	97.0	97.2	97.2
Yhteensä — Summa	2 916	4 954	7 870	63.4	67.4	65.9

Avunsaajain tai perheenhuoltajain ikä. Avunsaajain ikää valaisevaan taulukkoon on otettu vain joka 10. avustustapaus, ja se koskee yksinäisten avunsaajain ja avustettujen perheiden perheenhuoltajan ikää. 78 omalla nimellään avustettua lasta, jotka kaikki olivat 16 vuotta

har huvudsakligen vårdats på anstalter för psykiskt efterblivna.

I följande sammanställning har ännu redovisats, huru många procent av de på anstalt vårdade fullvuxna, grupperade efter anstaltsvårdens längd, som åtnjutit understödsdel.

Understödstagarnas eller familjeförsörjarnas ålder. I tabellen rörande understödstagarnas ålder har endast vart 10 fall medtagits, och den avser ålder för ensamma understödstagare eller familjeförsörjare i de understödda familjerna. De tidigare nämnda 78 barnen, som hade fått

nuorempia, eivät siihen sisälly. Laitoksissa hoidettujen ikä on myös laskettu joka 10:nnen avustustapauksen nojalla, mutta siihen sisältyvät paitsi päämiehet myös aviopuolisot, sikäli kun ovat saaneet laitoshoitoa.

understöd på eget namn och som alla var under 16 år, ingår inte i tabellen. Även åldern för i anstalter vårdade har uträknats på grundval av vart 10 fall, men däri ingår förutom huvudmän också äkta makar, såvida de erhållit anstaltsvård.

Avunsaajain ikä — Understödstagarnas ålder

Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Ikä, vuotta — Ålder, år	Tukiosan saajat Understödstagare med understödsdel	Muut avunsaajat Övriga under- stödstagare	Yhteensä Summa	Laitoksissa hoidetut I anstalter vårdade
			%	
16—19	1.2	4.6	3.1	2.6
20—29	4.6	17.3	11.7	10.6
30—39	8.2	26.2	18.2	15.2
40—49	11.1	24.3	18.5	15.3
50—59	15.2	20.5	18.2	16.4
60—64	9.5	5.0	7.0	7.0
65—	50.2	2.0	23.3	32.8
Tuntematon — Okänd	0.0	0.1	0.0	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	6 794	8 566	15 360	7 870

Parhaimmassa työiässä olevia, 20—49-vuotiaita, oli 48.4 % kaikista avustustapauksista, mutta näistä oli runsaasti $\frac{1}{5}$ sellaisia, jotka nauttivat kansaneläkkeen tukiosaa. Kaikista 65 vuotta täyttäneistä, jotka olivat kansaneläkeiässä, oli vain 4.8 % sellaisia, jotka eivät saaneet tukiosaa. Edelliseen vuoteen verrattuna 65 vuotta täyttäneiden luku on lisääntynyt vain 1.1 %, jota vastoin 16—29 vuotiaitten luku on noussut kokonaista 24.9 %.

Kotipaikka. Seuraavassa yhdistelmässä on joka 10:nneen avustustapaukseen nähden selvitetty, %:ein ilmaistuna, missä kunnassa avunsaajilla tai perheenhuoltajilla on ollut koti- tai asuinpaikkansa.

Kotipaikka — Hemort

	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaisk. Landsk.	Koko maa Hela landet
Avustavassa kunnassa — I understödande kommun	82.2	83.0	88.3	85.8
Muussa kunnassa — I annan kommun	17.8	16.8	11.7	14.2
Tuntematon — Okänd	—	0.2	0.0	0.0
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	5 295	1 195	8 870	15 360

Siviilisääty. Henkilöt, joiden nimellä huoltoapu on myönnetty, jakaantuivat siviilisäädyn mukaan joka 10. tapauksen nojalla laskettuna seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

Av alla understödsfall var 48.4 % i den bästa arbetsåldern, mellan 20 och 49 år, men drygt $\frac{1}{5}$ av dessa åtnjöt folkpensions understödsdel. Av alla understödstagare, som fyllt 65 år och som tillhör folkpensionsåldersgruppen, fanns det bara 4.8 % sådana, som inte åtnjöt understödsdel. I jämförelse med föregående år har antalet understödstagare, som fyllt 65 år, stigit med endast 1.1 %, då däremot antalet understödda i åldern 16—29 år har ökat med hela 24.9 %.

Hemort. I följande sammanställning har för vart tionde understödsfall redogjorts för understödstagarna eller familjeförsörjarna, i vilken kommun de hade sin hem- eller vistelseort.

Civilstånd. Personerna, på vilkas namn understödet beviljats, fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt räknat på grundval av vart tionde fall.

Sivilisääty — Civilstånd
Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Sivilisääty — Civilstånd	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskun- nat Landskom- muner	Koko maa Hela landet	Miehet Män	Naiset Kvinnor
				%		
Naimattomia — Ogifta	33.9	29.4	35.8	34.7	28.8	42.9
Naimisissa olevia — Gifta	35.3	40.6	40.8	38.9	61.3	7.4
Eronneita — Frånskilda	11.7	8.2	3.9	6.9	4.5	10.2
Leskiä — Änklingar och änkor	19.1	21.8	19.5	19.5	5.4	39.5
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Tapausten luku — Antal fall	5 295	1 195	8 870	15 360	8 977	6 383

Naimisissa oleviin nähden on otettava huomioon, että tähän ryhmään sisältyvät myös ne avustustapaukset, jolloin mies syystä tai toisesta ei enää asu perheensä kanssa, mutta aviopuoliset eivät silti ole laillisesti eronneet. Koko naimisissa olevien ryhmästä 8.7 % on tällaisia yksinäisiä avunsaajia, joko miehiä tai naisia. Yleensä on perheille, joissa aviopuoliset asuvat yhdessä, avustus myönnetty miehen nimellä, vain noin 2 %:ssa tapauksista vaimo on katsottu perheen päämieheksi. Tästä johtuu, että avustustapausten joukossa naisten kohdalla on ainoastaan 7.4 % naimisissa olevia naisia.

Naimattomista naisista 12.1 %:lla oli lapsia huollettavana, 8.5 %:lla vain yksi lapsi ja 3.6 %:lla useampia. Leskillä ja eronneilla tai erossa asuvilla naisilla oli paljon useammin elätettävänä suurikin lapsilauma, 9.4 %:lla yksi, samoin 9.4 %:lla kaksi, mutta 11.2 %:lla 3 tai sitä useampia.

Avuntarpeen syy. Avuntarpeen syyn määrittelemisen käyttämällä vain yhtä pääsyytä on aina ollut vaikeata etenkin niissä tapauksissa, jolloin avunsaaja ei ole ollut jatkuvasti läpi vuoden huoltoavun varassa. Jotta kuitenkin saataisiin yleiskuva tavallisimmin esiintyvistä avuntarpeen syistä, on v:sta 1957 lähtien käytetty 9 syynimikettä seuraavalla tavalla. Nimikkeillä sairaus, mielisairaus ja vajaamielisyys tarkoitetaan sekä avunsaajan omaa että aviopuolison tai lasten sairautta. Sokeus, kuurous ja raajarikkaisuus on yhdistetty nimikkeeksi invaliditeetti. Aviopuolison kuolema, perheen suurilukuisuus ja huolehtiminen aviottomista lapsista on lyhyesti perhesuhteet. Työhaluttomuus, huolimattomuus, juoppous, vankilassa olo, perheensä jättäminen ja elatusvelvollisuuden laiminlyönti

Angående gruppen »gifta» bör beaktas, att i denna grupp ingår även de understödsfall, då mannen på grund av någon orsak inte mera bor tillsammans med sin familj, men makarna inte är lagligen frånskilda. Av hela gruppen gifta utgör sådana ensamma understödstagare, antingen män eller kvinnor, 8.7 %. I allmänhet har understödet beviljats på mannens namn, endast i ca 2 % av fallen har kvinnan ansetts vara familjens huvudman. Härpå beror, att bland understödsfallen vidkommande kvinnorna endast 7.4 % är gifta.

12.1 % av de ogifta kvinnorna hade barn att försörja, 8.5 % endast ett och 3.6 % flere barn. Änkorna och de frånskilda eller skilt boende kvinnorna hade mycket oftare en stor barskara att försörja, 9.4 % endast ett barn, likaså 9.4 % två, men 11.2 % tre eller flere barn.

Orsaken till understödsbehovet. Det har alltid visat sig svårt att ange huvudorsaken till understödsbehovet särskilt i sådana fall, då understödstagaren inte hela året varit förlöpande i behov av understöd. För att erhålla en överblick över de orsaker, som oftast förekomma, har i orsaksgrupperingen från början av år 1957 använts 9 olika orsaksbenämningar på följande sätt. Med benämningarna sjukdom, sinnessjukdom och psykiskt efterblivenhet avses hädanefter såväl understödstagarens som makans och barnens sjukdom. Blindhet, dövhet och vanförhet har sammanslagits under rubriken invaliditet. Makens (makans) död, familjens talrikhet och försörjning av oäkta barn benämnes kort familjeförhållanden. Arbetsovillighet, vårdslöshet, dryckenskap, fängelsevistelse, övergivande

on yhdistetty nimikkeeksi epäsosiaalinen elämäntapa. Työnpuute ja työriita muodostavat yhdessä nimikkeen työttömyys. Lisäksi on syyryhmitukseen otettu erillisenä syynä synnytys, mikä aikaisemmin on useimmiten sisällynyt sairauteen tai muihin syihin. Asuntopula, opintoavustukset yms. sisältyvät nimikkeeseen muu syy.

Kun avuntarpeen syy on varsin erilainen riippuen perheen kokoonpanosta ja siitä, onko yksinäinen avunsaaja tai jompikumpi aviopuolisoista saanut kansaneläkkeen tukiosaa, on aineisto (joka 10. tapaus) jaoteltu näitä seikkoja silmällä pitäen ja tutkittu syiden jakaantumista näissä ryhmissä.

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet
Joka 10. tapaus — Vart 10 fall

Avuntarpeen syy — Orsaken till understödsbehovet	Kaikki avustustapaukset Samtliga understödsfall	Tukiosaa nauttivat Med understödsdel	Ilman tukiosaa Utan understödsdel	Ilman lapsia — Utan barn			Lapsia huollettavana — Med barn		
				miehet män	naiset kvinnor	avioparit gifta par	yksinäiset ensamma	avioparit gifta par	
				%					
Vanhuus — Ålderdom	11.9	24.8	0.5	9.6	27.1	9.2	0.3	0.2	
Sairaus — Sjukdom	44.2	42.7	45.6	35.6	40.7	64.9	25.1	55.5	
Mielisairaus, vajaamielisyys — Sinnessjukdom, sinnesslöhet ...	17.0	28.4	7.1	28.7	23.3	10.2	2.2	6.9	
Synnytys — Barnsbörd	0.9	0.1	1.6	—	0.1	0.3	2.9	2.2	
Invaliditeetti — Invaliditet	1.5	1.9	1.1	2.7	1.3	1.1	0.8	1.1	
Perhesuhteet — Familjeförhållanden	5.1	0.7	8.9	0.1	0.9	0.2	35.5	5.1	
Epäsosiaalinen elämäntapa — Asocialt levnadssätt	5.6	0.5	10.1	4.8	0.8	1.9	23.2	7.3	
Työttömyys — Arbetslöshet	11.7	0.5	21.5	15.2	4.0	11.6	7.5	19.8	
Muu syy — Annan orsak	2.1	0.4	3.6	3.3	1.8	0.6	2.5	1.9	
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Tapausten luku — Antal fall	15 360	7 179	8 181	3 543	4 894	1 562	1 472	3 889	

Tukiosaa nauttivat yksinäiset avunsaajat ja perheet, joissa jompikumpi aviopuolisoista on saanut mainittua eläkelisää, ovat joutuneet avustettaviksi melkein kauttaaltaan vanhuuden tai erilaisten sairauksien vuoksi. Muiden syiden osalle jäi vain 2.2 % tapauksista.

Ryhmään lapsia huoltavat yksinäiset sisältyi 72.3 % leskiä, eronneita ja erossa asuvia naisia. Useimmat näistä, 34.0 %, joutuivat pyytämään apua perhesuhteiden takia ja 29.4 % sen vuoksi, että aviopuoliso on jättänyt perheensä ja laiminlyönyt elatusvelvollisuuden tms. (epäsosiaalinen elämäntapa). Oma tai lasten sairaus oli syynä 23.2 %:ssa tapauksista. Naimattomilla äideillä

av familjen och underlåtenhet av försörjningsplikt har sammanslagits till en grupp med benämningen asocialt levnadssätt. Arbetsbrist och arbetstvist har sammanförts under rubriken arbetslöshet. Barnsbörd, som tidigare för det mesta ingått i gruppen sjukdom eller annan orsak, bildar nu en grupp för sig. Bostadsbrist, understöd till yrkesutbildning mm. ingår i gruppen annan orsak.

Då orsaken till understödsbehovet är mycket olika beroende på familjetyp och olika för de fall, då ensamma understödstagare eller någondera av makarna erhållit folkpensionens understödsdel, har materialet (vart tionde fall) grupperats på grund av dessa omständigheter och orsakerna har undersökts för dessa gruppers vidkommande.

De ensamma vårdtagarna med understödsdel samt de familjer, i vilka någondera av makarna erhållit sådant tillägg, har nästan alla åtnjutit understöd till följd av ålderdom eller till följd av olika sjukdomar. Endast 2.2 % av understödsfallen hade någon annan orsak.

Inom gruppen ensamma med barn ingår 72.3 % änkor, fränskilda och skilt boende kvinnor. De flesta av dessa, 34.0 %, måste anhålla om understöd till följd av familjeförhållanden och 29.4 % till följd av att maken övergivit familjen eller underlåtit sin försörjningsplikt el. dgl. (asocialt levnadssätt). Egen eller barnens sjukdom förekom som orsak i 23.2 % av fallen.

oli pääasiallisena syynä lastensa elättäminen sekä lasten tai oma sairaus. Nämä syyt muodostivat 43.8 ja 28.0 % kaikista naimattomien lapsiaan huolehtivien naisten ryhmästä.

Kaikista avustustapauksista 0.9 % oli aiheutunut lasten synnytyksestä. Runsaasti $\frac{3}{5}$ näistä tapauksista kuului ryhmään »lapsia huoltavat avioparit».

Työttömyyden takia huoltoapua saaneiden luku on edellisestä vuodesta huomattavasti noussut. Kaikista avustustapauksista v. 1956 ilmoitettiin 3.5 %:n johtuneen työttömyydestä, v. 1957 jo 5.5 % mutta v. 1958 11.7 %. Erityisen voimakkaana se esiintyi lapsia huoltavien avioparien ryhmässä, niistä kun v. 1958 19.8 % joutui sen vuoksi turvautumaan kunnan apuun.

För de ogifta mödrarna var försörjande av barnen eller barnens och egen sjukdom de huvudsakliga orsakerna. De bildade 43.8 och 28.0 % av alla orsaker för de ogifta kvinnorna med barn.

Barnsbörd hade i 0.9 % av fallen föranlett understödsbehovet. Drygt $\frac{3}{5}$ av dessa förekom i gruppen gifta par med barn.

Antalet understödstagare, som erhållit understöd till följd av arbetslöshet, har från föregående år betydligt stigit. År 1956 var 3.5 % av alla understödsfall föranledda av arbetslöshet, år 1957 redan 5.5 % men år 1958 11.7 %. Särskilt framträdande var denna orsak beträffande gruppen gifta par med barn, av vilka 19.8 % år 1958 var tvungna att lita till kommunens hjälp.

III. Lastensuojelu

Valtionapua saaneet lastentarhat

Valtionapua nauttivien lastentarhojen on vuosittain lähetettävä toimintakertomuksensa sosiaaliministeriöön. Näiden kertomusten nojalla selostetaan seuraavassa lyhyesti lastentarhojen toimintaa v. 1958.

Valtionapua saaneita lastentarhoja oli kaikkiaan 236. Näistä 166 oli kunnallisia ja 70 yksityisten yhtymien ylläpitämiä. Viimeksi mainituista 15 kuului Mannerheimliitolle ja Suomen Punaiselle Ristille. Teollisuuslaitokset omistivat 13 lastentarhaa, nuorisoyhdistykset 10, seurakunnat ja kaupunginlähetykset 6, minkä lisäksi kansatusyhdistysten varassa toimi 15 lastentarhaa. Erilaisten säätiöiden ja yhdistysten hallinnassa oli vielä 11 lastentarhaa.

Suurin osa lastentarhoista, 192, toimi kaupungeissa, 26 kauppaloissa ja 18 maalaiskunnissa. Vahvistettu paikkaluku nousi kaikkiaan 15 578:aan, joista 78.1 % oli kunnallisissa ja 21.9 % yksityisissä lastentarhoissa. Lokakuun 1 p:nä oli lastentarhoissa kaikkiaan 15 175 lasta. Lastentarhojen, hoitopaikkojen ja lasten luku jakaantui eri läänien kesken seuraavalla tavalla.

Lääni — Län	Lastentarhoja Antal barnträdgårdar			Paikkaluku Antal platser			Lapsia Antal barn 1. 10. 1958
	Kunnallisia Kommunala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa	Kunnallisia Kommunala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa	
Uudenmaan — Nylands	68	18	86	5 351	1 000	6 351	6 219
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	24	10	34	1 750	496	2 246	2 104
Hämeen — Tavastehus	21	8	29	1 532	400	1 932	1 849
Kymen — Kymmene	10	10	20	570	425	995	944
Mikkelin — S:t Michels	8	1	9	405	28	433	433
Kuopion — Kuopio	9	4	13	550	155	705	698
Vaasan — Vasa	22	8	30	1 690	265	1 955	1 926
Oulun — Uleåborgs	3	10	13	262	549	811	836
Lapin — Lapplands	1	1	2	50	100	150	166
Koko maa — Hela landet	166	70	236	12 160	3 418	15 578	15 175
Näistä — Därav							
kaupungeissa — i städer	147	45	192	11 120	2 311	13 431	13 132
kauppaloissa — i köpingar	16	10	26	840	552	1 392	1 333
maalaiskunnissa — i landskommuner	3	15	18	200	555	755	710

III. Barnskyddet

De statsunderstödda barnträdgårdarna

De barnträdgårdar, som åtnjuter statsunderstöd, bör årligen insända en verksamhetsberättelse till socialministeriet. På grund av dessa berättelser redogöres i det följande i korthet för barnträdgårdarnas verksamhet under år 1958.

Antalet barnträdgårdar med statsunderstöd var inalles 236. Av dessa var 166 kommunala och 70 tillhörde privata sammanslutningar. Av de sistnämnda tillhörde 15 Mannerheimförbundet och Finlands Röda Kors. Industriinrättningarna hade 13 barnträdgårdar, ungdomsföreningarna 10, församlingarna och stadsmissionen 6, vartill kom 15 barnträdgårdar som verkade med stöd av understödsföreningar. Dessutom var 11 barnträdgårdar i olika stiftelsers och föreningsars besittning.

Största delen av barnträdgårdarna, 192, verkade i städerna, 26 i köpingarna och 18 i landskommunerna. Det fastställda antalet platser uppgick inalles till 15 578, varav 78.1 % fanns i kommunala och 21.9 % i enskilda barnträdgårdar. Den 1 oktober var antalet barn i barnträdgårdarna sammanlagt 15 175. Antalet barnträdgårdar, vårdplatser och barn fördelade sig på de olika länen på följande sätt.

Kaikista lastentarhoista 70 toimi Helsingissä, 22 Turussa, 11 Tampereella, 8 Oulussa ja 8 Vaasassa, joten näissä viidessä kaupungissa oli puolet koko maan lastentarhoista. Kokonaispaikkaluvusta 9 001 eli 57.8 % tuli niiden osalle.

Suurin osa, 63.5 %, lastentarhoista oli sellaisia, joissa oli sekä puolipäivä- että kokopäiväosasto. 29.7 %:ssa oli vain puolipäiväosasto ja 6.8 %:ssa vain kokopäiväosasto. Näissä erilaatuisissa lastentarhoissa oli seuraava määrä vahvistettuja paikkoja.

Lastentarhoja, joissa oli
Barnträdgårdar med

	Lastentarhoja Antal barnträdgårdar			Paikkaluku Antal platser		
	Kunnallisia Kommunala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa	Kunnallisia Kommunala	Yksityisiä Privata	Yhteensä Summa
sekä koko- että puolipäiväosasto — hel- och halvdagsavdelning	123	27	150	9 705	1 347	11 052
vain puolipäiväosasto — endast halvdagsav- delning	35	35	70	2 215	1 871	4 086
vain kokopäiväosasto — endast heldagsav- delning	8	8	16	240	200	440

Lastentarhoissa, joissa oli sekä koko- että puolipäiväosasto, oli puolipäiväosastojen paikkaluku yhteensä 7 144 ja kokopäiväosastojen 3 908. Näin ollen oli paikkoja kaikkiaan puolipäiväosastoilla 11 230 eli 72.1 % lastentarhojen kokonaispaikkaluvusta ja kokopäiväosastoilla 4 348 eli 27.9 %. Lokakuun 1 p:nä lapsia oli puolipäiväosastoilla 11 047 ja kokopäiväosastoilla 4 128.

Kevätlukukauden alussa otettiin lastentarhoihin kaikkiaan 15 013 lasta. Näistä erosi lukukauden kuluessa 1 507 ja tilalle otettiin 1 454, joten lukukauden päättyessä oli lapsia 14 960. Syyslukukaudella vastaavat luvut olivat 15 168, 1 172, 1 098 ja 15 094. Kun paikkojen kokonaisluku oli 15 578, näyttää siltä kuin muutamia satoja paikkoja olisi ollut vapaana. Kuitenkin on 148 lastentarhaa ilmoittanut, ettei syksyllä tila-ahauden vuoksi ole voitu vastaanottaa 3 531 lastentarhoihin pyrkivää lasta. Paikkapula oli suurin, paitsi Helsingissä, Vaasan, Oulun, Hämeen sekä Turun ja Porin läänien kaupungeissa.

Lastentarhoihin otetaan yleensä 3—6 vuotiaita lapsia. Syksyllä 1958 oli niissä kuitenkin myös 2-vuotiaita lapsia 7 sekä 7 v. täyttäneitä 73. Eri osastoilla lasten ikä vaihteli seuraavasti.

Av samtliga barnträdgårdar verkade 70 i Helsingfors, 22 i Åbo, 11 i Tammerfors, 8 i Uleåborg och 8 i Vasa; i dessa fem städer fanns alltså hälften av barnträdgårdarna i landet. Av totala antalet platser kom 9 001 eller 57.8 % på dessa.

Största delen av barnträdgårdarna, 63.5 %, bestod av både hel- och halvdagsavdelningar. 29.7 % hade endast halvdagsavdelning och 6.8 % endast heldagsavdelning. I dessa olikartade barnträdgårdar var antalet fastställda platser, såsom följer.

I barnträdgårdar med både hel- och halvdagsavdelning var antalet platser på halvdagsavdelningarna inalles 7 144 och på heldagsavdelningarna 3 908. Totalantalet platser på halvdagsavdelningarna var alltså sammanlagt 11 230 eller 72.1 % av barnträdgårdarnas hela platsantal och på heldagsavdelningarna 4 348 eller 27.9 %. Den 1 oktober var antalet barn på halvdagsavdelningarna 11 047 och på heldagsavdelningarna 4 128.

I början av vårterminen intogs i barnträdgårdarna inalles 15 013 barn. Av dessa avgick under terminen 1 507 barn, i vilkas ställe intogs 1 454 andra, varför totalantalet barn i slutet av vårterminen var 14 960. Motsvarande tal för höstterminen var 15 168, 1 172, 1 098 och 15 094. Eftersom totalantalet platser var 15 578, synes några hundra platser ha varit lediga. Likväl har 148 barnträdgårdar uppgivit, att de på grund av utrymmesbrist inte kunnat taga emot 3 531 in-trädessökande. Förutom i Helsingfors var platsbristen störst i städerna inom Vasa, Uleåborgs, Tavastehus samt Åbo och Björneborgs län.

I barnträdgårdarna intages i allmänhet barn mellan 3 och 6 år. Hösten 1958 fanns det likväl också 7 barn på 2 år och 73, som hade fyllt 7 år. På de olika avdelningarna växlade barnens ålder på följande sätt.

Kunnallinen lastensuojelu

Lapset, joihin nähden lastensuojelulain nojalla on ryhdytty toimenpiteisiin, jaetaan yleensä kahteen ryhmään: turvattomiin, jos toimenpiteen syynä on jokin lastensuojelulain 8 §:n a—d kohdissa mainituista seikoista, ja suojelukasvatusta tarvitseviin, jos syynä on jokin saman pykälän e-kohdassa tai 2. momentissa mainituista seikoista.

Toimenpiteet, joihin lastensuojelulain nojalla on ryhdytty, ovat joko ehkäiseviä laadultaan tai on sosiaalilautakunta ottanut lapsen tai nuoren henkilön huostaansa. Seuraavassa selonteossa on nämä molemmat ryhmät käsitelty erikseen.

Ehkäisevät toimenpiteet. Lastensuojelulaki edellyttää, että ennen kuin lapsi tai nuori henkilö otetaan lautakunnan huostaan, on laissa tarkemmin määrättyissä tapauksissa lapselle, nuorelle henkilölle tai hänen vanhemmilleen annettava lautakunnan edessä tai muulla sopivalla tavalla varoitusta tai lapselle tai nuorelle henkilölle määrättävä suojeluvalvoja.

Saapuneiden tietojen mukaan on v. 1958 vain 114 tapauksessa annettu varoitus vanhemmille lapsensa hoidon laiminlyömisestä ja 230 tapauksessa turvattomalle lapselle on määrätty suojeluvalvoja. Edellisen vuoden vastaavat numerot olivat 61 ja 207. Suojelukasvatuksen tarpeessa oleviin lapsiin nähden luvut ovat huomattavasti suuremmat; 2 017 lasta tai nuorta henkilöä on varoitettu ja suojeluvalvoja määrätty 618:lle. Lisäksi oli vielä laitoshoidon jälkeen jälki-valvonnan alaisena 74 nuorta henkilöä, jotka oikeastaan eivät kuuluisi tähän ehkäisevien toimenpiteiden ryhmään, mutta kun osa heistä ei ole enää huostaanotettuja, on heidät otettu tässä yhteydessä huomioon. Edellisenä vuonna ilmoitettiin varoitustapauksia 1 794 ja valvontatapauksia 446. Miten v:n 1958 tapaukset jakaantuivat kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Det kommunala barnskyddet

De barn, vilka med stöd av lagen om barnskydd blivit föremål för åtgärder, indelas i allmänhet i två grupper: värnlösa barn, om orsaken till åtgärden är någon i barnskyddslagens 8 § punkterna a—d nämnd omständighet, och barn i behov av skyddsuffostrar, om orsaken är någon av de i punkt e eller i 2. momentet av samma paragraf nämnda omständigheterna.

Åtgärderna, som enligt barnskyddslagen vidtagits, är antingen förebyggande till sin art eller har socialnämnden omhändertagit barnet eller den unga personen. I följande redovisning har dessa två grupper särredovisats.

Förebyggande åtgärder. Lagen om barnskyddet förutsätter, att innan ett barn eller en ung person i fall som närmare specificeras i lagen, tages om hand av nämnden, skall honom eller föräldrarna tilldelas varning inför nämnden eller på annat lämpligt sätt, eller skall åt barnet eller den unga personen förordnas en skyddsövervakare.

Enligt de insända uppgifterna har år 1958 i endast 114 fall föräldrarna varnats på grund av försummad vård och åt värnlösa barn förordnats skyddsövervakare i 230 fall. Motsvarande siffror för år 1957 var 61 och 207. För de barns del, som var i behov av skyddsuffostrar, är talen betydligt större; 2 017 barn eller unga personer har varnats och skyddsövervakare har förordnats åt 618. Dessutom var under övervakning efter anstaltsvård ännu 74 unga personer, vilka egentligen icke hör till gruppen »förebyggande åtgärder», men då en del av dem ej mera är omhändertagna, har de beaktats i detta sammanhang. Föregående år uppgavs 1 794 varningsfall och 446 övervakningsfall. Av följande sammanställning framgår, hur de ifrågavarande fallen år 1958 fördelade sig mellan städer, köpingar och landskommuner.

	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
<i>Turvattomat — Värnlösa</i>				
Varoitus — Varning	35	4	75	114
Suojeluvalvonta — Skyddsövervakning	160	20	50	230
<i>Suojelukasvatusta tarvitsevat — I behov av skyddsuffostrar</i>				
Varoitus — Varning	1 485	144	388	2 017
Suojeluvalvonta — Skyddsövervakning	497	63	132	692

Suurin osa, 56.7 %, turvattomien lasten tapauksista esiintyi kaupungeissa, pääasiallisesti Helsingissä. Samoin oli myös suojelukasvatustapauksia eniten kaupungeissa, 73.2 % kaikista. Varoituksen saaneista oli 1 815 poikia ja 202 tyttöjä ja valvonnan alaisista vastaavasti 519 ja 173.

Ikäryhmitys muodostuu turvattomilla ja suojelukasvatusta tarvitsevilla lapsilla varsin erilaiseksi, toimenpiteet kun edellisissä tapauksissa kohdistuvat vanhempiin heidän laiminlyödessään lastensa hoidon ja jälkimmäisissä tapauksissa itse lapsiin tai nuoriin henkilöihin.

Ikä, vuotta — Alder, år

	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skydds- uppfostran	
	abs.	%	abs.	%
— 2	19	5.5	—	—
2— 6	80	23.3	8	0.3
7—12	130	37.8	682	25.2
13—15	69	20.1	1 085	40.0
16—	41	11.9	928	34.3
Tuntematon — Okänd	5	1.4	6	0.2
Yhteensä — Summa	344	100.0	2 709	100.0

Suojelukasvatusta tarvitsevista 276 eli 10.2 % oli 16-vuotiaita, 373 eli 13.8 % 17-vuotiaita ja 279 eli 10.3 % sitä vanhempia.

Suurin osa, 93.8 %, kaikista näistä lapsista oli aviosyntyisiä ja vain 6.2 % oli syntynyt ulkopuolella avioliiton. Aviosyntyisistä lapsista 149 oli ns. avioerolapsia, näistä 19 turvatonta ja 130 suojelukasvatusta tarvitsevaa.

Syyt, miksi lapsia tai nuoria henkilöitä on varoitettu tai asetettu suojeluvalvontaan, selviävät seuraavasta yhdistelmästä.

Toimenpiteen syy — Orsak till åtgärden

	Poikia — Gossar		Tyttöjä — Flickor		Yhteensä — Summa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Sopimaton ansiotoimi — Olämplit förvärvsarbete	2	0.1	2	0.5	4	0.2
Koulunkäynnin laiminlyönti — Försummande av skolgång	86	3.7	26	6.9	112	4.1
Koulun järjestyksen rikkominen — Störande av skolordningen	24	1.0	1	0.3	25	0.9
Rangaistava teko — Straffbar handling	1 745	74.8	178	47.5	1 923	71.0
Irtolaisuus — Lösdriveri	66	2.8	143	38.1	209	7.7
Tapaaminen juopuneena — Anträffad berusad ...	395	16.9	19	5.1	414	15.3
Muu — Annan	16	0.7	6	1.6	22	0.8
Yhteensä — Summa	2 334	100.0	375	100.0	2 709	100.0

De flesta fallen berörande värnlösa, 56.7 %, förekom i städerna, främst i Helsingfors. Likaledes fanns även de flesta skyddsuppfostringsfallen i städerna, 73.2 % av samtliga. Av antalet varnade var 1 815 gossar och 202 flickor och av antalet övervakade motsvarande 519 och 173.

Åldersgrupperingen bland de värnlösa och de skyddsuppfostrade barnen gestaltar sig mycket olika, då åtgärderna i de förstnämnda fallen riktar sig mot föräldrarna på grund av försummad vård och i de sistnämnda fallen mot själva barnen eller de unga personerna.

Av de unga personerna i behov av skyddsuppfostran var 276 eller 10.2 % 16-åringar, 373 eller 13.8 % 17-åringar och 279 eller 10.3 % ännu äldre.

Största delen, 93.8 %, av alla dessa redovisade barn var födda inom äktenskapet och endast 6.2 % var illegitima. Av de inom äktenskapet födda var 149 sådana, vilkas föräldrar var fränskilda; av dessa var 19 värnlösa och 130 i behov av skyddsuppfostran.

Orsakerna till att barnen eller de unga personerna varnade eller ställts under skyddsövervakning, framgår av följande sammanställning.

Huostaanotettujen lasten luku. Sosiaalilautakuntien huostaanottamia lapsia oli v. 1958 koko maassa yhteensä 15 676. Näistä oli turvattomia 14 203 eli 90.6 % ja suojelukasvatusta tarvitsevia 1 473 eli 9.4 %. Lisäksi oli 47 turvatonta ja 11 suojelukasvatusta tarvitsevaa lasta, jotka olivat huostaanotettuja v. 1958, mutta mihinkään toimenpiteisiin ei vielä oltu ryhdytty. Nämä 58 lasta eivät sisälly seuraavaan selontekoon. Kaupunkien, kauppala- ja maalaiskuntien kesken tapaukset jakaantuivat seuraavasti.

	Turvattomat Värnlösa		Suojelukasvatusta tarvitsevat — För skyddsuppfostran omhändertagna		Yhteensä Summa	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Kaupungit — Städer	6 536	46.0	876	59.5	7 412	47.3
Kauppalat — Köpingar	966	6.8	114	7.7	1 080	6.9
Maalaiskunnat — Landskommuner	6 701	47.2	483	32.8	7 184	45.8
Koko maa — Hela landet	14 203	100.0	1 473	100.0	15 676	100.0

V:n 1958 lastensuojelulasten luku on v:een 1957 verrattuna pysynyt melkein samansuuruisena, turvattomien luku on alentunut 8:lla ja suojelukasvatusta tarvitsevien luku noussut 25:llä.

Antalet omhändertagna barn. År 1958 fanns i hela landet sammanlagt 15 676 av socialnämnderna omhändertagna barn. Av dessa var 14 203 eller 90.6 % värnlösa och 1 473 eller 9.4 % i behov av skyddsuppfostran. Dessutom fanns det ännu 47 värnlösa och 11 barn i behov av skyddsuppfostran, vilka blivit omhändertagna år 1958, men beträffande vilka inga åtgärder ännu företagits. Dessa 58 barn ingår ej i följande redogörelse. Fördelningen på städer, köpingar och landskommuner var följande.

Antalet barnskyddsbarn år 1958 har i jämförelse med år 1957 förblivit nästan oförändrat, antalet värnlösa har nedgått med 8 och antalet för skyddsuppfostran omhändertagna stigit med 25.

Huostaanotettujen lasten luku lääneittäin — Antal omhändertagna barn länsvis

Lääni — Län	Turvattomat — Värnlösa			Suojelukasvatusta tarvitsevat — I behov av skyddsuppfostran			Yhteensä — Summa			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	% väestöstä av befolkningen
Uudenmaan — Nylands ...	3 398	748	4 146	364	57	421	3 762	805	4 567	0.58
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	871	835	1 706	125	86	211	996	921	1 917	0.29
Ahvenanmaa — Åland ...	15	15	30	—	—	—	15	15	30	0.14
Hämeen — Tavastehus ...	1 290	759	2 049	207	72	279	1 497	831	2 328	0.38
Kymen — Kymmene ...	513	336	849	87	24	111	600	360	960	0.29
Mikkelin — S:t Michels ...	173	602	775	25	33	58	198	635	833	0.34
Kuopion — Kuopio	356	1 216	1 572	55	106	161	411	1 322	1 733	0.35
Vaasan — Vasa	407	899	1 306	56	50	106	463	949	1 412	0.22
Oulun — Uleåborgs	276	852	1 128	44	44	88	320	896	1 216	0.30
Lapin — Lapplands	203	439	642	27	11	38	230	450	680	0.35
Koko maa — Hela landet	7 502	6 701	14 203	990	483	1 473	8 492	7 184	15 676	0.36

Suojelukasvatusta tarvitsevista lapsista tai nuorista henkilöistä oli suurin osa, $\frac{2}{3}$, kaupunkien ja kauppaloitten huostaanottamia. Jo yksistään Helsingissä oli 335 eli 22.7 % kaikista ja Tampereella, Turussa sekä Porissa yhteensä 244 eli 16.6 %. Turvattomista lapsista oli samoin suuri osa Helsingin huostaanottamia, 3 220 eli 22.7 % kaikista, ja mainittujen kolmen muun kaupungin lapsia 1 478 eli 10.4 %.

Största delen, $\frac{2}{3}$, av de barn och unga personer, som var i behov av skyddsuppfostran, var omhändertagna i städer och köpingar. Enbart på Helsingfors kom 335 eller 22.7 % av samtliga, och på Tammerfors, Åbo och Björneborg kom sammanlagt 244 eller 16.6 %. Av de värnlösa barnen var likaledes en stor del omhändertagna i Helsingfors, 3 220 eller 22.7 % av samtliga, och i de övriga tre nämnda städerna 1 478 eller 10.4 %.

Jotta saataisiin selville, paljonko vuosittain otetaan huostaan lapsia tai nuoria henkilöitä, on pyydetty tietoja lasten huostaanottovuodesta. Tämän nojalla lapset on jaettu kahteen ryhmään: ns. uusiin tapauksiin, jolloin lapset on otettu huostaan kertomusvuoden kuluessa, ja vanhoihin tapauksiin eli sitä ennen huostaanotettuihin. Seuraavassa yhdistelmässä on tästä tehty selkoa erikseen turvattomiin ja suojelukasvatusta tarvitseviin nähden kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa.

För att få fram, hur många barn och unga personer som årligen omhändertages, har året för omhändertagandet efterfrågats. På grundval av denna omständighet har barnen indelats i två grupper: de s.k. nytillkomna fallen, då omhändertagandet skett under redogörelseåret, och de gamla fallen, dvs. de därförinnan omhändertagna. I följande sammanställning redogöres härför med uppdelning på värnlösa barn och barn i behov av skyddsuppfostran, skilt för städer, köpingar och landskommuner.

	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor	poikia gossar	tyttöjä flickor
<i>Turvattomia — Värnlösa</i>	3 553	2 983	509	457	3 627	3 074	7 689	6 514
niistä uusia tapauksia — därav nytillkomna	888	756	118	111	526	461	1 532	1 328
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — därav tidigare omhändertagna	2 665	2 227	391	346	3 101	2 613	6 157	5 186
<i>Suojelukasvatusta tarvitsevia — I behov av skyddsuppfostran</i>	675	201	93	21	371	112	1 139	334
niistä uusia tapauksia — därav nytillkomna	146	62	19	6	56	30	221	98
niistä aikaisemmin huostaanotettuja — därav tidigare omhändertagna	529	139	74	15	315	82	918	236

Turvattomista lapsista 54.1 % oli poikia ja 45.9 % tyttöjä. Suojelukasvatusta tarvitsevista sen sijaan valtaosa, 77.3 %, oli poikia ja vain 22.7 % tyttöjä. Kertomusvuoden kuluessa sosiaalilautakunnat ovat ottaneet huostaan 2 860 turvatonta lasta eli 1.6 % vähemmän kuin v. 1957. Uusia suojelukasvatusta tarvitsevia lapsia on vuoden kuluessa otettu huostaan 319 eli saman verran kuin edellisellä vuonna. Uudet tapaukset muodostivat 20.1 % turvattomien ja 21.7 % suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmästä.

Huostaanon perustelu. Lastensuojelulain 9 §:n 1. mom:n mukaan lapsi, jonka vanhemmat ovat kuolleet tai hänet hylänneet ja joka varattomuuden takia on vaarassa jäädä huoltoon ja kasvatusta vaille, on otettava sosiaalilautakunnan huostaan.

Samana pykälän 2. mom:n c-kohdan mukaan voidaan lapsi tai nuori henkilö ottaa vanhempien suostumuksella vain toistaiseksi lautakunnan huostaan, jos asianhaarat niin vaativat.

11 §:n mukaan lautakunnan on, jos 9 §:n 2. mom:ssa mainitut toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi tai jos suojeluvälvonta ei ole johtanut tarkoitettuun tulokseen, koetettava aikaansaada lapsen tai nuoren henkilön vanhem-

Av de värnlösa barnen var 54.1 % gossar och 45.9 % flickor. Av de för skyddsuppfostran omhändertagna var däremot största delen, 77.3 %, gossar och blott 22.7 % flickor. Under redogörelseåret har socialnämnderna omhändertagit 2 860 värnlösa barn eller 1.6 % mindre än år 1957. Antalet nya fall inom gruppen i behov av skyddsuppfostran utgjorde 319 eller lika många som närmast föregående år. De nya fallens andel utgjorde 20.1 % av samtliga värnlösa och 21.7 % av de för skyddsuppfostran omhändertagna.

Grunden för omhändertagandet. Enligt § 9 mom. 1 i barnskyddslagen bör barn, vars föräldrar dött eller som övergivits av dem samt vars vård och uppfostran på grund av medellöshet äventyras, omhändertagas av socialnämnden.

Enligt mom. 2 c i samma paragraf kan barnet eller den unga personen med föräldrarnas begivande omhändertagas tillsvidare, om omständigheterna så fordrar.

Enligt § 11 bör nämnden, om i § 9 mom. 2 nämnda åtgärder ej är tillfyllest eller om ej skyddsutskikten lett till avsett resultat, söka att med barnets eller den unga personens föräldrar eller förmyndare träffa skriftligt avtal, varigenom

pien tai holhoojan kanssa kirjallinen sopimus, jolla lapsi luovutetaan lautakunnan huostaan kodin ulkopuolella kasvatettavaksi.

Jollei 11 §:ssä mainittua sopimusta saada aikaan, voi lautakunta 12 ja 17 §:ien nojalla päättää, jos se osoittautuu välttämättömäksi, että lapsi tai nuori henkilö otetaan siitä huolimatta lautakunnan huostaan.

Seuraavassa taulukossa esitetään, minkä lastensuojelulain pykälien nojalla huostaanotto on tapahtunut.

Huostaanoton perustelu — Grunden för omhändertagandet

Huostaanoton perustelu Grunden för omhändertagandet	Turvattomat — Värnlösa				Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsopfostran			
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Uusia Nytilkomna	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Uusia Nytilkomna
Orpo — Föräldralös	375	857	1 232	155	15	15	30	2
Hylätty — Övergiven	549	1 225	1 774	202	17	30	47	4
Väliaikaisesti vanhempien suostumuksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	1 802	1 364	3 166	1 202	85	57	142	65
Luovutussopimus — Överlåtelseavtal	4 476	2 742	7 218	1 143	755	315	1 070	195
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	252	452	704	78	86	60	146	25
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	48	61	109	80	32	6	38	28
Yhteensä — Summa	7 502	6 701	14 203	2 860	990	483	1 473	319
				%				
Orpo — Föräldralös	5.0	12.8	8.7	5.4	1.5	3.1	2.0	0.6
Hylätty — Övergiven	7.3	18.3	12.5	7.1	1.7	6.2	3.2	1.3
Väliaikaisesti vanhempien suostumuksella — Interimistiskt med föräldrarnas begivande	24.0	20.4	22.3	42.0	8.6	11.8	9.6	20.4
Luovutussopimus — Överlåtelseavtal	59.7	40.9	50.8	40.0	76.3	65.2	72.7	61.1
Päätös vastoin vanhempien tahtoa — Beslut mot föräldrarnas vilja	3.4	6.7	4.9	2.7	8.7	12.4	9.9	7.8
Ei ilmoitettu — Ouppgiven	0.6	0.9	0.8	2.8	3.2	1.3	2.6	8.8
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Lapsia huostaanotettaessa on suhteellisesti katsoen huomattavasti useammin tehty luovutussopimus asutuskeskuksissa kuin maalaiskunnissa, joissa taas orpoina ja hylättyinä huostaanotettuja lapsia on suhteellisesti paljon enemmän. Näyttää siltä kuin lapset ensin luovutettaisiin vain väliaikaisesti, ennen kuin lopullinen luovutussopimus saadaan aikaan, sillä v. 1958 huostaanotetuista turvattomista lapsista 42.0 % oli otettu huostaan väliaikaisesti vanhempien suostumuksella, kun aikaisempina vuosina huostaanotettujen vastaava suhdeluku oli vain 17.3 %. Suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmässä vastaavat luvut olivat 20.4 ja 6.7 %.

barnet överlämnas i nämndens vård för att uppfostras utom hemmet.

Kommer i § 11 omnämnt avtal icke till stånd, kan nämnden enligt § 12 och 17 besluta, om det visar sig nödvändigt, att barnet eller den unga personen det oaktat omhändertagas för vård.

I följande tabell redovisas för, enligt vilka paragrafer i barnskyddslagen omhändertagandet skett.

Vid omhändertagandet av barn har överlåtelseavtal relativt taget betydligt oftare träffats i bosättningscentra än i landskommuner, där åter antalet omhändertagna föräldralösa och övergivna är relativt mycket högre. Det förefaller som om barnen först skulle omhändertagas tillsvicare före det slutliga överlåtelseavtalet fås till stånd. Av de år 1958 omhändertagna värnlösa barnen var 42.0 % provisoriskt omhändertagna med föräldrarnas begivande, medan motsvarande proportionstal för de under tidigare år omhändertagna barnen var blott 17.3 %. Inom gruppen av barn i behov av skyddsopfostran var resp. procenttal 20.4 och 6.7.

Huostaanotettujen huoltomuoto. Suurin osa lapsista on vuoden kuluessa ollut joko vain laitoksissa tai vain yksityiskodeissa, mutta osa on ollut kummassakin. Seuraavassa huoltomuotoa valaisevassa taulukossa nämä on pidetty erillisenä ryhmänä.

Huoltomuoto — Vårdform

Huoltomuoto — Vårdform	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsuppfostran					
	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna
				poikia gossar	tyttöjä flickor					poikia gossar	tyttöjä flickor	
Laitoshoido — Anstaltsvård	3 930	2 172	6 102	3 579	2 523	1 857	920	439	1 359	1 058	301	288
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	3 044	4 247	7 291	3 695	3 596	827	40	29	69	49	20	18
Laitos- ja yksityiskotihoito — Vård i anstalt och enskilt hem	528	282	810	415	395	176	30	15	45	32	13	13
Yhteensä — Summa	7 502	6 701	14 203	7 689	6 514	2 860	990	483	1 473	1 139	334	319
						%						
Laitoshoido — Anstaltsvård	52.4	32.4	43.0	46.5	38.7	64.9	92.9	90.9	92.3	92.9	90.1	90.3
Yksityiskotihoito — Vård i enskilt hem	40.6	63.4	51.3	48.1	55.2	28.9	4.1	6.0	4.7	4.3	6.0	5.6
Laitos- ja yksityiskotihoito — Vård i anstalt och enskilt hem	7.0	4.2	5.7	5.4	6.1	6.2	3.0	3.1	3.0	2.8	3.9	4.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Asutuskeskuksissa turvattomien lasten sijoittaminen laitoksiin on huomattavasti yleisempää kuin maaseudulla. 59 % kaupunkien ja kauppalain huostaanotetuista lapsista hoidettiin laitoksissa, maalaiskuntien lapsista vain 37 %. Tämä onkin luonnollista, sillä 54 % kaikista yksityisten ja kuntien omistamista lastenkodeista sijaitsi asutuskeskuksissa. Lapsia huostaan otettaessa sijoitetaan heidät usein ensin laitoksiin, kunnes sopiva yksityiskoti on ilmaantunut. Niinpä 71.1 % kertomusvuonna huostaanotetuista turvattomista lapsista on hoidettu laitoksissa, mutta aikaisemmin huostaanotetuista vain 43.0 %. Kaupungeissa jopa 79.3 % uusista tapauksista sijoitettiin laitoksiin, maalaiskunnissa 54.8 %. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset ja nuoret henkilöt kasvatettiin pääasiallisesti laitoksissa, 95.3 % heistä. Yksityiskoteihin sijoittaminen näyttää olevan aivan poikkeuksellista.

Kaikista yksityishoitoon sijoitetuista 7 291 turvattomasta lapsesta vain 298 eli 4.1 % oli ilmaisessa hoidossa. Näistä 164 oli kaupunkien,

De omhändertagnas vårdform. Största delen av barnen har under årets lopp varit endera endast i anstalt eller endast i enskilt hem, men en del har varit i båda. De sistnämnda har hållits som en skild grupp i nedanstående tabell belysande vårdformen.

I befolkningscentra, är det betydligt vanligare att placera barn i anstalt än på landsbygden. I städerna och köpingarna vårdades 59 % av de omhändertagna barnen i anstalt, i landskommunerna blott 37 %. Detta är naturligt, då 54 % av samtliga barnhem i kommunal och enskild ägo fanns i befolkningscentra. Omhändertagna barn placeras ofta först i anstalt, tills ett lämpligt enskilt hem har uppenbarats sig. Sålunda har 71.1 % av de under redogörelseåret omhändertagna värnlösa barnen vårdats i anstalt men blott 43.0 % av de tidigare omhändertagna. I städerna placerades rent av 79.3 % av de nya fallen i anstalt, i landskommunerna åter 54.8 %. Skyddsuppfostrade barn och unga personer uppfostrades huvudsakligen i anstalter; andelen var 95.3 %. Placering i enskilda hem synes höra till undantagen.

Av hela antalet i enskilt hem vårdade värnlösa barn, 7 291, åtnjöt endast 298 eller 4.1 % fri vård. Av dessa var 164 omhändertagna

17 kauppalaan ja 117 maalaiskuntien huostaan-ottamia. Kaupunkien ja kauppalaan yksityishoidossa olleista 3 044 lapsesta 1 932 eli 63.5 % oli sijoitettu perheisiin oman kunnan ulkopuolelle, maalaiskuntien 4 247 lapsesta vain 558 eli 13.1 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään, missä laitoksissa lapsia on hoidettu. Tällöin sama lapsi voi esiintyä useamman laitoksen kohdalla, riippuen siitä, monessako laitoksessa hän vuoden kuluessa on ollut.

Laitoshoidon laatu — Arten av anstaltsvården

Laitoksen laatu Arten av anstalten	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsuffostran					
	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna	Kaupungit ja kauppalat Städer o. köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Uusia Nytilkomna
				poikia gossar	tyttöjä flickor					poikia gossar	tyttöjä flickor	
Kunnalliset lastenkodit — Kommunala barnhem ..	2 729	1 185	3 914	2 282	1 632	1 266	238	22	260	213	47	112
Yksityiset lastenkodit — Privata barnhem	1 328	540	1 868	1 058	810	595	65	12	77	57	20	25
Koulukodit — Skolhem ...	8	13	21	12	9	2	711	412	1 123	883	240	172
Kunnalliskodit — Kommu- nalhem	13	108	121	74	47	48	1	17	18	5	13	7
Vajaamielislaitokset ja mieli- sairaalat — Anstalter för sinnesslöa och sinnessjuka	524	488	1 012	591	421	163	20	23	43	27	16	8
Sokeain, kuurojen ja raaja- rikk. laitokset — Anstal- ter för blinda, döva och vanföra	9	9	18	11	7	2	—	—	—	—	—	—
Parantolat — Sanatorier	6	35	41	16	25	4	—	—	—	—	—	—
Muut laitokset — Övriga anstalter	358	236	594	333	261	198	76	5	81	41	40	46

Suurin osa laitoshoidon saaneista turvattomista lapsista, lähes $\frac{3}{5}$, on ollut hoidettavana kuntien omilla lastenkodeissa. Yksityisissä lastenkodeissa on ollut hieman yli $\frac{1}{4}$. Koulukodeissa hoidetut turvattomat lapset olivat pääasiassa sellaisia, joita syystä tai toisesta ei olekaan voitu hoitaa lastenkodeissa, joihin heidät ensin on sijoitettu, vaan on ollut pakko siirtää koulukoteihin. Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt ovat enimmäkseen olleet koulukodeissa. Huostaan otettaessa monet heistä on ensin sijoitettu tavallisiin lastenkoteihin ja vasta sieltä koulukoteihin.

Kuten taulukossa on mainittu, on kertomusvuoden kuluessa kunnallisissa lastenkodeissa hoidettu kaikkiaan 4 174 lastensuojelulasta ja heidän hoitopäiviensä kokonaisluku oli 912 661.

i städerna, 17 i köpingarna och 117 i landskommunerna. Av alla de 3 044 barn, vilka utakor-derats av städer och köpingar, var 1 932 eller 63.5 % placerade i familjer utom egen kommun medan motsvarande tal för landskommunernas 4 247 barn var endast 558 eller 13.1 %.

I följande tabell redovisas, i vilka anstalter barnen har vårdats. Härvid kan samma barn förekomma på mer än ett ställe i tabellen, om det har vårdats i olika anstalter under året.

Största delen, nära $\frac{3}{5}$, av de på anstalt intagna barnen har vårdats i kommunernas egna barnhem. Något över $\frac{1}{4}$ av barnen har varit i enskilda barnhem. De i skolhem vårdade värnlösa barnen var huvudsakligen sådana, vilka flyttats över dit, emedan de av någon orsak ej kunnat vårdas på barnhem, där de först placerats. Barn och unga personer omhändertagna för skyddsuffostran har för det mesta varit i skolhem. Flere av dem har först placerats på vanliga barnhem och därifrån överflyttats till skolhem.

Såsom i tabellen nämnts har under redogörelseåret sammanlagt 4 174 barnskydds barn vårdats i de kommunala barnhemmen; totalantalet vårdagar var 912 661. Dessutom har

Lisäksi on näissä lastenkodeissa ollut myös huoltoapulapsia, yhteensä 190. Näiden huollettavien hoitopäiväluku oli 20 740. Kunnallisissa lastenkodeissa hoidettiin siis yhteensä 4 364 henkilöä 933 401 päivää. Keskimäärin huollettavaa kohden tuli näin ollen koko maasaa 214 hoitopäivää, erikseen kaupunkien lastenkodeissa 187, kauppaloiden 224 ja maalaiskuntien 260 hoitopäivää. Kunnallisissa koulukodeissa hoidettiin kaikkiaan 184 lasta tai nuorta henkilöä yhteensä 37 999 hoitopäivää eli 207 päivää huollettavaa kohden.

Huostaanotettujen ikä. Turvattomien ja suojelukasvatusta tarvitsevien lasten ja nuorten henkilöiden ikä selviää seuraavasta taulukosta. Laitoksissa hoidettujen ryhmään on tällöin laskettu paitsi ne lapset, jotka vuoden kuluessa ovat olleet yksinomaan jossain laitoksessa, myös ne, joita selontekovuoden aikana on hoidettu myös yksityiskodeissa, mutta laitoksessa pitemmän aikaa.

Turvattomat näyttävät tulevan huostaanotetuiksi pääasiallisesti ennen 7 ikävuottaan; kertomusvuoden uusista tapauksista lähes $\frac{3}{5}$ oli tämän ikäisiä. Täytettyään 16 vuotta suurin osa heistä poistetaan kirjoista. 17 vuotta tai sitä vanhempia oli v. 1958 kirjoissa kuitenkin vielä 333 eli 2.3 % kaikista turvattomista.

Ikä — Alder

Ikä, vuotta — Alder, år	Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsupptran					
	Kaikkiaan—Inalles			Näistä hoidettu Därav vårdade			Kaikkiaan—Inalles			Näistä hoidettu Därav vårdade		
	poikia gossar	tyttöjä flickor	yhteensä summa	laitoksissa i anstalter	yksityis- kodeissa i enskilda hem	Uusia Nytilkomna	poikia gossar	tyttöjä flickor	yhteensä summa	laitoksissa i anstalter	yksityis- kodeissa i enskilda hem	Uusia Nytilkomna
— 2	600	578	1 178	987	191	812	—	—	—	—	—	—
2—6	2 018	1 733	3 751	1 849	1 902	861	—	—	—	—	—	—
7—12	3 079	2 607	5 686	2 153	3 533	880	216	26	242	224	18	81
13—15	1 496	1 196	2 692	954	1 738	267	470	93	563	524	39	158
16—17	416	329	745	345	400	30	278	137	415	391	24	61
18—	77	70	147	125	22	8	172	78	250	239	11	16
Ilmoittamaton — Ouppgiven	3	1	4	2	2	2	3	—	3	3	—	3
Yhteensä — Summa	7 689	6 514	14 203	6 415	7 788	2 860	1 139	334	1 473	1 381	92	319
	%											
— 2	7.8	8.9	8.3	15.4	2.5	28.4	—	—	—	—	—	—
2—6	26.3	26.6	26.4	28.8	24.4	30.1	—	—	—	—	—	—
7—12	40.0	40.0	40.0	33.6	45.4	30.8	19.0	7.8	16.4	16.2	19.6	25.4
13—15	19.5	18.4	19.0	14.9	22.3	9.3	41.3	27.8	38.2	38.0	42.4	49.5
16—17	5.4	5.0	5.3	5.4	5.1	1.0	24.4	41.0	28.2	28.3	26.1	19.1
18—	1.0	1.1	1.0	1.9	0.3	0.3	15.1	23.4	17.0	17.3	11.9	5.0
Ilmoittamaton — Ouppgiven	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	—	0.2	0.2	—	1.0
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

i dessa barnhem funnits även socialhjälpbarn till ett sammanlagt antal av 190. Antalet vård-dagar för dessa var 20 740. I de kommunala barnhemmen vårdades alltså sammanlagt 4 364 personer i 933 401 dagar. Det genomsnittliga antalet vård-dagar per person var sålunda i hela landet 214, i städernas barnhem 187, i köpingar-nas 224 och i landskommunernas 260 vård-dagar. I de kommunala skolhemmen vårdades i allt 184 barn eller unga personer i sammanlagt 37 999 dagar, vilket gör 207 dagar per person.

De omhändertagnas ålder. De värnlösa och skyddsupptrade barnens och unga personernas ålder framgår av följande tabell. Gruppen »i anstalter vårdade» innefattar alla de barn, som under året åtnjutit endast anstaltsvård, och även de barn, som under redogörelseåret dessutom vårdats i enskilt hem, men varit en längre tid på anstalt.

De värnlösa har huvudsakligen blivit omhän-dertagna före sitt 7 levnadsår; under redogörelse-året var nära $\frac{3}{5}$ av de nytilkomna fallen i denna ålder. Största delen utskrivs vid 16 års ålder; år 1958 fanns det dock ännu 333 17-åringar eller äldre, dvs. 2.3 % av samtliga värnlösa.

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset joutuvat tavallisesti huoltoon vasta täytettyään 7 vuotta. Suurimman ryhmän muodostavat kuitenkin ne, jotka ovat 13—15-vuotiaita. Lähes $\frac{1}{2}$ v. 1958 huostaanotetuista oli tämän ikäisiä. 17 vuotta täyttäneitä nuoria henkilöitä otettiin kertomusvuonna huostaan vielä 48. Useimpien kohdalla suojelutoimenpiteet lakkaavat henkilön täytettyä 18 vuotta. 19 vuotta ja sitä vanhempia nuoria henkilöitä oli v. 1958 kirjoissa enää vain 104 eli 7.1 % kaikista.

Kaikista v. 1958 lapsilisää saaneista 16 v. nuoremmista lapsista oli huostaanotettuja 1.0%, samoin kuin edellisenä vuonna.

Huostaanotettujen syntyperä ja vanhemmat.

Huostaanotettujen lasten syntyperää ts., ovatko he syntyneet avioliitossa vai sen ulkopuolella samoin kuin vanhempien elossaoloa valaisee seuraava taulukko. Kun v:sta 1957 lähtien on tietoja saatu myös siitä, ovatko lasten vanhemmat eronneet, on nämä avioerolapset esitetty erillisenä ryhmänä. Ne tapaukset, jolloin vanhemmista ei ole mitään tietoa, on laskettu aviottomien ryhmään.

Barn i behov av skyddsuppfostran omhändertages vanligtvis först sedan de fyllt 7 år. Den största gruppen utgör likväl 13—15-åringarna. Inemot hälften av de år 1958 omhändertagna var i denna ålder. Vid 17 års ålder omhändertogs ännu 48 unga personer. För de flestas del upphör vårdåtgärderna, när de fyllt 18 år. Antalet unga personer i 19 års ålder eller mera var år 1958 endast 104 eller 7.1 % av samtliga.

Av alla barn under 16 år, som år 1958 erhöll barnbidrag, var 1.0 % omhändertagna; motsvarande relationstal för år 1957 var även 1.0.

De omhändertagnas börd och föräldrar. Av

följande tabell framgår de omhändertagna barnens börd, dvs. huruvida de är legitima eller illegitima, och även huruvida föräldrarna levde. Då fr.o.m. år 1957 uppgifter erhållits även däröver, huruvida barnens föräldrar varit fränskilda, har dessa barn redovisats som särskild grupp. De fall, då föräldrarna är okända, har överförs till gruppen illegitima.

Lasten vanhemmat — Barnens föräldrar

	Turvattomat — Värnlösa					Suojelukasvatusta tarvitsevat I behov av skyddsuppfostran				
	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1958 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna	Kaup- pungit Städer	Kaup- palat Köpin- gar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Yhteensä Summa	1958 huos- taan- otetut om- hän- der- tagna
<i>Aviosyntyiset — Legitima</i>	%									
Vanhemmat elivät — Föräldrarna levde ...	63.8	53.3	47.2	55.3	67.1	61.7	55.3	55.5	59.3	60.9
Vanhemmat eronneet — Föräldrarna fränskilda	15.0	11.1	7.5	11.2	12.4	8.9	10.7	5.9	8.1	9.6
Jompikumpi eli — Nå- gondera levde	17.0	27.5	35.1	26.2	15.4	27.5	31.9	34.8	30.1	28.1
Molemmat kuolleet — Bägge döda	4.2	8.1	10.2	7.3	5.1	1.9	2.1	3.8	2.5	1.4
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — In- alles barn	4 132	647	4 188	8 967	2 075	739	94	371	1 204	281
<i>Aviottomat — Illegitima</i>	%									
Äiti eli — Modern levde	94.9	89.3	88.3	91.4	95.2	85.4	100.0	83.9	85.9	84.2
Äiti kuollut tai tunte- maton — Modern död eller okänd	5.1	10.7	11.7	8.6	4.8	14.6	—	16.1	14.1	15.8
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Kaikkiaan lapsia — In- alles barn	2 404	319	2 513	5 236	785	137	20	112	269	38

Kaikista turvattomista lapsista 63.1 % oli aviolapsia ja 36.9 aviottomia. V. 1958 huostaanotetuista edellisten osuus oli 72.6 % ja jälkimäisten 27.4 %. Suojelukasvatusta tarvitsevien ryhmässä avioliitossa syntyneitä oli suhteellisesti katsoen paljon enemmän, heitä kun oli 81.7 % ja aviottomia lapsia vain 18.3 %.

Lapsia, joiden vanhemmat olivat eronneet, ilmoitettiin v. 1957 olleen vain 642 eli 4.1% kaikista huostaanotetuista. Kun v:n 1958 vastaavat luvut olivat 1 105 ja 7.0 %, näyttää siltä, että monet kunnat eivät vielä v. 1957 ilmoittaneet avioerolapsia erikseen, vaan sisällyttivät ne ryhmään »vanhemmat elivät». Turvattomia avioerolapsia oli 1 007 ja suojelukasvatusta tarvitsevia 98. V. 1958 huostaanotetuista oli näitä lapsia 9.0 %, jota vastoin aikaisemmin huostaanotetuista vain 6.6 %.

Huostaanottamisen syy. Lastensuojelulain mukaan lapsi tai nuori henkilö voidaan ottaa sosiaalilautakunnan huostaan syistä, jotka johtuvat joko lapsesta itsestään tai hänen vanhemmistaan. Lapsi voi olla henkisesti tai ruumiillisesti niin sairas ja vajaakykyinen, pahantapainen tai rikollinen, ettei häntä voi kotona hoitaa tai kasvatata. Vanhemmat taas voivat olla sairaita, huolimattomia tai niin vailla kasvatuskysyä, ettei lasta voi jättää heidän huostaansa. Kun turvattomien ja suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syyt ovat aivan erilaisia, esitetään ne erikseen.

Suurin osa *turvattomista lapsista* on joutunut huoltoon menetettyään luonnollisen huoltajansa, joko isän, äidin tai molemmat. Tällaisia lapsia oli kaikkiaan 23.6 %. 12.2 %:lla oli jompikumpi tai molemmat kuolleet sekä 11.4 % oli isän tai äidin, toisinaan molempien hylkäämä. Lapsen oman sairauden tai vajavaisuuden tähden oli vain 10.5 % otettu huostaan. Vanhempain sairaus tai muuten vähentynyt työkyky, ansio-työ tai työnpuute oli 23.1 %:ssa tapauksista estänyt vanhempia hoitamasta itse lapsiaan, mutta 27.9 % kaikista lapsista ei saanut asianmukaista hoitoa kotonaan sen vuoksi, että vanhemmat olivat huolimattomia, juoppoja, irtolaisia, pahoinpitelivät lapsiaan tai olivat muuten vailla kasvatuskysyä. Kaupunki- ja kauppalakunnissa puutteelliset asunto-olot olivat huomattavana syynä lasten huostaanottamiseen; 1/5 lapsista oli sen vuoksi pakko ottaa yhteiskunnan huostaan.

V:n 1958 uusien tapausten joukossa oli suhteellisesti katsoen paljon vähemmän kuin ennen

Av hela antalet värnlösa barn var 63.1 % legitima och 36.9 % illegitima. Bland de under år 1958 omhändertagna var motsvarande procenttal 72.6 och 27.4. Bland de skydds- uppfostade var de legitima jämförelsevis långt talrikare, d.v.s. 81.7 %, mot 18.3 % för de illegitima.

Antalet barn, vilkas föräldrar var frånskilda, har år 1957 uppgivits vara 642 eller 4.1 av alla omhändertagna. Då de motsvarande talen år 1958 var 1 105 och 7.0 %, verkar det som om flera kommuner ännu inte år 1957 uppgivit skilsmäso- barnen skilt för sig utan innefattat dem i gruppen »föräldrarna levde». Antalet bland de värnlösa steg till 1 007 och bland de i behov av skydds- uppfostern till 98. Av de år 1958 omhändertagna barnen var 9.0 % dyliska och av de tidigare om- häändertagna endast 6.6 %.

Orsaken till omhändertagandet. Enligt lagen om barnskyddet kan ett barn eller en ung person omhändertagas av socialnämnden på grund av omständigheter, som beror antingen på barnet självt eller föräldrarna. Barnet kan vara själsligt eller kroppsligt så sjukt eller andesvagt, vanartigt eller brottsligt, att det icke kan vårdas eller uppfostras i hemmet. Föräldrarna åter kan vara sjuka, värdslösa eller så i avsaknad av uppfostringsförmåga, att barnet ej kan lämnas i deras vård. Emedan orsakerna till omhändertagandet är helt andra för de värnlösa än för de skydds- uppfostade, framställes de särskilt.

Största delen av de värnlösa barnen har blivit omhändertagna efter att ha mist sin naturliga vårdare, antingen fadern eller modern eller båda. 23.6 % av barnen hörde till denna kategori. För 12.2 % var någondera eller båda föräldrarna döda och 11.4 % hade övergivits av fadern eller modern, stundom av båda. Endast 10.5 % hade omhändertagits på grund av egen sjukdom eller efterblivenhet. Föräldrarnas sjukdom, minskade arbetsduglighet, förvärvsarbete eller arbetslöshet hade i 23.1 % av fallen förhindrat föräldrarna att själva vårda sina barn, medan 27.9 % av samtliga barn icke erhöi tillbörlig skötsel därför, att föräldrarna var värdslösa, fyllerister, lösdrivare, misshandlade sina barn eller eljest saknade uppfostringsförmåga. I städerna och köpingarna var bristfälliga bostadsförhållanden ett ofta förekommande skäl till omhändertagandet; 1/5 av barnen måste av denna orsak tagas om hand av samhället.

Bland de 1958 nytillkomna fallen var det relativa antalet sådana barn, vilkas föräldrar

sellaisia lapsia, joiden vanhemmat olivat kuolleet tai heidät hylänneet, vain 7.1 ja 7.4 % kaikkien lasten vastaavien suhdelukujen ollessa 12.2 ja

avlidit eller övergivit dem, mycket mindre än tidigare, endast 7.1 % och 7.4 %, då för samtliga barn motsvarande procenttal var 12.2 och 11.4.

Turvattomien lasten huostaanottamisen syy — Orsaken till de värnlösa barnens omhändertagande

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Kokomaa Hela landet	1958 huostaanotetut omhändertagna	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Kokomaa Hela landet	1958 huostaanotetut omhändertagna
Lapsen — Barnets					%			
sairaus — sjukdom	156	92	248	77	2.1	1.4	1.7	2.7
mielisairaus, vajaamielisyyks — sinner- sjukdom, psykisk efterblivenhet	564	545	1 109	203	7.5	8.1	7.8	7.1
muu sielullinen poikkeavuus — annan psykisk defekt	64	31	95	36	0.9	0.5	0.7	1.3
sokeus, kuurous — blindhet, dövhet ..	6	6	12	—	0.1	0.1	0.1	—
raajarikkoisuus — vanförhet	11	17	28	5	0.1	0.3	0.2	0.2
Isän, äidin tai molempien — Faderns, moderns eller bådas								
kuolema — död	609	1 131	1 740	202	8.1	16.9	12.2	7.1
sairaus, vähentynyt työkyky — sjuk- dom, minskade arbetsduglighet	1 596	1 122	2 718	804	21.3	16.7	19.1	28.1
ansiotyö — förvärsarbete	428	108	536	86	5.7	1.6	3.8	3.0
hoidon laiminlyönti — underlåtenhet av barnets vård	312	428	740	163	4.2	6.4	5.2	5.7
kasvatuskyvyn puute — brist på upp- fostringsförmåga	572	1 233	1 805	200	7.6	18.4	12.7	7.0
lapsen hylkääminen — barnets över- givande	590	1 034	1 624	212	7.9	15.4	11.4	7.4
elatusvelvollisuuden laiminlyönti — underlåtenhet av försörjningsplikt ..	161	227	388	76	2.1	3.4	2.7	2.6
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbetsovillighet, världsloshet	128	89	217	24	1.7	1.3	1.5	0.8
juoppous — dryckenskap	261	105	366	65	3.5	1.6	2.6	2.3
irtolaisuus — lösdriveri	114	57	171	29	1.5	0.8	1.2	1.0
vapausrangistus — frihetsstraff	112	82	194	61	1.5	1.2	1.4	2.1
lapsen pahoinpitely — misshandel av barnet	32	32	64	9	0.4	0.5	0.5	0.3
koulunkäynnin estäminen — förhin- drande av skolgång	3	6	9	2	0.0	0.1	0.1	0.1
työnpuute — arbetsbrist	19	4	23	11	0.3	0.1	0.2	0.4
asuntovaikeudet — bostadssvårigheter avio- tai asumusero — äktenskaps- eller boskillnad	1 470	120	1 590	463	19.6	1.8	11.2	16.2
Muu syy — Annan orsak	155	35	190	79	2.1	0.5	1.3	2.8
Yhteensä — Summa	7 502	6 701	14 203	2 860	100.0	100.0	100.0	100.0

11.4. Sensijaan kokonaista 28.1 % v. 1958 huostaanotetuista on vanhempien sairauden ja 16.2 % asunto-olojen vuoksi joutunut huollettavaksi, kun aikaisempina vuosina huostaanotettujen joukossa oli vain 16.9 ja 9.9 % vastaavaanlaatuista tapauksia.

Lasten syntyperä näyttää suuresti vaikuttavan huollon syyn erilaisuuteen. Kun aviosyntyistä turvattomista lapsista kokonaista 15.3 % oli joutunut yhteiskunnan huostaan vanhempain kuoleman takia, oli vain 7.1 % aviottomista lapsista saman syyn tähden huollettu. Sen

Däremot har hela 28.1 % av de år 1958 omhändertagna kommit under vård till följd av föräldrarnas sjukdom och 16.2 % till följd av bostadsförhållandena, medan bland de under tidigare år omhändertagna fanns blott 16.9 och 9.9 % av denna art.

Barnets börd synes i hög grad inverka på orsaken till vårdens. Medan hela 15.3 % av de legitima värnlösa barnen hade tagits omhand av samhället på grund av föräldrarnas död, vårdades endast 7.1 % av de illegitima barnen av samma orsak. Däremot var 17.4 % av de

sijaan 17.4 % aviottomista oli vanhempainsa hylkäämiä, kun taas vain 7.9 % aviosyntyisistä oli samassa asemassa. Asuntovaikeuksien vuoksi 16.7 % aviottomista lapsista on otettu huoltoon, aviosyntyisistä vain 8.0 %. Vielä on huomattava, että 8.1 %:ssa aviottomien lasten tapauksista äiti ansiotyönsä vuoksi oli estetty itse hoitamasta lastaan, kun vastaava suhdeluku aviosyntyisillä oli vain 1.2.

Suojelukasvatusta tarvitsevat lapset tai nuoret henkilöt on ilmoitettu huostaanotetuiksi melkein kauttaaltaan huonojen taipumustensa vuoksi. Vaikka seuraavassa taulukossa, jossa erilaatuiset syyt on tarkemmin eritelty, kullekin tapaukselle on määrätty vain yksi syy, on useissa tapauksissa ilmoitettu useampia seikkoja huostaanoton perusteeksi.

Suojelukasvatusta tarvitsevien huostaanottamisen syy — Orsaken till omhändertagandet av barn i behov av skyddsuppfostran

Huostaanottamisen syy Orsaken till omhändertagandet	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1958 huos- taan- otetut om- hän- dertagna	Kau- pungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	1958 huos- taan- otetut om- hän- dertagna
Lapsen tai nuoren henkilön — Barnets eller den unga personens sielullinen poikkeavuus — psykiska defekt	26	29	55	10	2.6	6.0	3.7	3.1
sopimaton ansiotoimi — olämpliga för- värvsarbete	—	2	2	1	—	0.4	0.1	0.3
koulunkäynnin laiminlyönti — för- summande av skolgång	172	60	232	54	17.4	12.4	15.8	16.9
koulun järjestyksen rikkominen — störande av skolordning	34	74	108	14	3.4	15.3	7.3	4.4
rangaistava teko — straffbara handling kerjääminen — tiggeri	568	264	832	163	57.4	54.7	56.5	51.1
irtolaisuus — lösdriveri	—	1	1	—	—	0.2	0.1	—
tapaaminen juopuneena — anträffande berusad	160	40	200	58	16.2	8.3	13.6	18.2
Muu syy — Annan orsak	8	5	13	7	0.8	1.0	0.9	2.2
Yhteensä — Summa	22	8	30	12	2.2	1.7	2.0	3.8
	990	483	1 473	319	100.0	100.0	100.0	100.0

Runsaasti puolet, 56.5 %, kaikista lapsista tai nuorista henkilöistä on joutunut huostaanotetuksi tehtyään jonkun rangaistavan teon. Usein on samasta lapsesta ilmoitettu, että hän rangaistavan teon lisäksi on laiminlyönyt koulunkäyntinsä tai että hän käytöksellään on rikkonut koulun järjestystä vastaan. Jos nämä kolme syytä käsitellään yhtenä kokonaisuutena, on $\frac{4}{5}$ kaikista suojelukasvatusta tarvitsevista joutunut huostaanotetuksi näiden seikkojen vuoksi. V. 1958 näitä syitä esiintyi jonkin verran vähemmän kuin aikaisemmin. Mainittuna vuonna huostaanotetuista 72.4 %:lla oli jokin näistä syistä, kun aikaisemmin huostaanotettujen vastaava suhde-

illegitima övergivna av föräldrarna, medan endast 7.9 % av de legitima var i samma ställning. Till följd av bostadsbrist har 16.7 % av de illegitima barnen blivit omhändertagna, av de legitima blott 8.0 %. Ännu bör observeras, att modern i 8.1 % av de fall, som gällde illegitima barn, på grund av yrkesarbete var förhindrad att själv sköta barnet, medan motsvarande procent bland de legitima var blott 1.2.

De skyddsuppfostrade barnen eller unga personerna har nästan undantagslöst uppgivits ha blivit omhändertagna till följd av vanartighet. Trots att i följande tabell för varje fall har angivits blott en orsak, har ofta flere omständigheter uppgivits som motiv för omhändertagandet.

Drygt hälften, 56.5 %, av samtliga barn och unga personer har omhändertagits efter att ha begått någon straffbar handling. Ofta har uppgivits, att samma barn ej endast begått en straffbar handling utan även försummat sin skolgång eller med sitt uppförande stört skolordningen. Om dessa tre orsaker behandlas som en helhet, finner man, att $\frac{4}{5}$ av samtliga skyddsuppfostrade omhändertagits på grund av dem. År 1958 var dessa orsaker något mindre allmänna än tidigare. Av de under nämnda år omhändertagna hörde 72.4 % till denna grupp, medan procenttalet för de tidigare omhändertagna var 81.5. Däremot fanns bland fallen

luku oli 81.5. Sen sijaan v:n 1958 tapausten joukossa oli 18.2 % sellaisia, jotka irtolaisuuden vuoksi joutuivat huoltoon, aikaisempien vuosien tapauksista vain 12.3 %.

Huostaanottamisen syyt näyttävät tytöillä ja pojilla olleen jonkin verran erilaiset. Kun kokonaista 44.6 % tytöistä joutui huoltoon irtolaisuuden tähden, oli pojilla vastaava suhdeluku vain 4.5. Sen sijaan pojista 63.7 % otettiin huostaan rangaistavan teon vuoksi ja 26.0 % koulunkäynnin laiminlyömisestä tai koulun järjestyksen rikkomisen tähden, tytöistä vastaavasti vain 31.7 ja 13.2 %.

Lastenkodit

Sosiaalihuollon piiritarkastajien välityksellä lastenkotien johtajat lähettävät sosiaaliministeriöön puolivuositain tietoja lastenkotien toiminnasta. Seuraava katsaus perustuu tietoihin, joita on saatu v:n 1958 lopussa vallitsevasta tilanteesta.

V:n 1958 lopussa toimi maassa kaikkiaan 195 lastenkotia, joista 114 oli kuntien ja 81 yksityisten yhtymien omistamia. Edellisistä 63 sijaitsi kaupunki- ja kauppalakunnissa ja 51 maalaiskunnissa, jälkimmäisistä vastaavasti 49 ja 32.

Alla olevassa yhdistelmässä esitetään lastenkotien vahvistettu paikkaluku ja niissä hoidettavana olleiden lasten luku.

	Lastenkotien luku — Antal barnhem	Vahvistettu paikkaluku Fastställt platsantal	Lasten luku Antal barn	Lastenkotia kohti Per barnhem	Paikkoja Platser	Lapsia Barn
Kunnalliset lastenkodit —						
Kommunala barnhem	114	2 957	2 636	26	23	
Yksityiset lastenkodit —						
Privata barnhem	81	1 988	1 668	25	21	
Yhteensä — Summa	195	4 945	4 304	25	22	

V:een 1957 verrattuna paikkaluku on noussut vain 8:lla, mutta lasten luku 53:lla.

Kaikista lastenkodeista 70 % sijaitsi maan eteläosissa, Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen lääneissä, ja niissä hoidettiin 70 % kaikista lastenkotihoitoa nauttivista lapsista, vaikka 16 vuotta nuorempien lasten kokonaisuudesta lapsilisätilaston mukaan tuli mainittujen läänien osalle vain 49 %.

Lastenkodit on laatunsa perusteella jaettu 6 eri ryhmään. Kuhunkin ryhmään kuuluvien lastenkotien luku ja vahvistettu paikkaluku samoin kuin niissä hoidettavana olevien lasten lukumäärä ilmoitetaan seuraavassa yhdistelmässä.

från 1958 18.2 % sådana, som kom under vård till följd av lösdriveri, mot 12.3 % av fallen från tidigare år.

Orsakerna till omhändertagandet synes ha varit något olika för flickor och gossar. Medan hela 44.6 % av flickorna kom under vård till följd av lösdriveri, var motsvarande tal för gossarna endast 4.5. I stället omhändertogs 63.7 % av gossarna på grund av straffbar handling och 26.0 % till följd av försummad skolgång eller störande av skolordningen; för flickorna var motsvarande tal endast 31.7 och 13.2 %.

Barnhemmen

Genom förmedling av distriktsinspektörerna för socialvården insänder barnhemsföreståndarna till socialministeriet halvårsrapporter om barnhemmens verksamhet. Följande översikt grundar sig på uppgifter över läget i slutet av år 1958.

Enligt rapporterna verkade i landet vid utgången av december 1958 sammanlagt 195 barnhem, av vilka 114 ägdes av kommuner och 81 av privata sammanslutningar. Av de förra fanns 63 i städer och köpingar och 51 i landskommuner, av de senare respektive 49 och 32.

I nedanstående sammanställning redovisas barnhemmens fastställda platsantal och antalet i dem vårdade barn.

I jämförelse med år 1957 har totalantalet platser ökat med endast 8 men barnens antal med 53.

Av samtliga barnhem fanns 70 % i landets södra delar, dvs: i Nylands, Åbo och Björneborgs, Tavastehus och Kymmene län, och i dessa vårdades 70 % av alla barn som erhållit barnhemsvård, trots att på nämnda läns del enligt barnbidragsstatistiken föll endast 49 % av totalantalet barn under 16 år.

Barnhemmen har efter sin art indelats i 6 olika grupper. Antalet barnhem i varje grupp och det fastställda platsantalet ävensom antalet på dem vårdade barn anges i följande sammanställning.

	Kunnalliset lastenkodit Kommunala barnhem			Yksityiset lastenkodit Privata barnhem		
	Luku Antal	Paikkaluku Platsantal	Lapsia Barn	Luku Antal	Paikkaluku Platsantal	Lapsia Barn
Tavallisia lastenkoteja — Vanliga barnhem	73	1 586	1 386	38	829	708
Tavallisia, joissa on pikkulastenosa — Vanliga med spädbarnsavdelning	25	802	742	12	351	291
Pikkulastenkoteja — Spädbarnshem	6	160	144	7	192	135
Vastaanottokoteja — Upptagningshem	2	217	191	—	—	—
Äiti- ja lapsikoteja — Mödra- och barnhem .	2	10	4	13	251	180
Muita — Övriga	6	182	169	11	365	354
Yhteensä — Summa	114	2 957	2 636	81	1 988	1 668

Muut 17 lastenkotia oli erityislastenkoteja, kuten ammattioppilaskoteja, nuorisokoteja, vaajaamielisten lastenkoteja yms.

Kaikista lastenkotien lapsista 94 % oli sosiaalilautakuntien sijoittamia. Kunnallisissa lastenkodeissa oli vain 21 yksityisten sijoittamaa lasta ja yksityisissä lastenkodeissa vastaava luku oli 235. Hoidettavista lapsista 1 556 eli 36 % oli avioliiton ulkopuolella syntyneitä. 150 lasta eli 4 % oli täysorpoja ja 591:llä eli 14 %:lla jompikumpi vanhemmista oli kuollut. 706 lapsella eli 16 %:lla vanhemmat olivat avio- tai asumuserossa. Melko monella, 33 %:lla lapsista, oli samassa lastenkodissa joko sisar tai veli, toisilla useampiakin.

Huomattava osa lapsista, 49 %, oli kouluikässä, 7—15-vuotiaita; 16 vuotta täyttäneitä oli vain 5 %. Aivan pieniä, 2 vuotta nuorempia, oli 22 % kaikista ja 2—6-vuotiaita 24 %. Niistä 2 310 lapsesta, jotka olivat täyttäneet 7 vuotta, 1 768 kävi kansakoulua, 123 ammattikoulua, 100 oppikoulua ja 105 oli muussa opissa. Kaikista lastenkotien hoidoista 501 eli 12 % oli lastenkotien johtajien ilmoituksen mukaan henkisesti jälkeenjääneitä.

Lastenkotien hoitohenkilökunta käsitti v:n 1958 lopussa yhteensä 851 henkilöä, joista 194 oli johtajattaria, 38 apulaisjohtajattaria, 475 lastenhoitajia ja 144 lastenhoitajanapulaisia. Kutakin lastenkotia kohden oli keskimäärin 4.4 hoitohenkilöä. Kun lapsia oli kaikkiaan 4 304, tuli kutakin hoitohenkilöä kohden keskimäärin 5 lasta, kunnallisissa lastenkodeissa erikseen 5.0 ja yksityisissä 5.1. Tavallisissa lastenkodeissa oli hoitohenkilöitä keskimäärin lastenkotia kohden 3.0, pientenlastenosastolla varustetuissa 5.5 ja pikkulastenkodeissa 7.4. Kutakin hoitohenkilöä kohden tuli vastaavissa laitoksissa keskimäärin 6.3, 5.1 ja 2.9 lasta.

De övriga 17 barnhemmen var specialbarnhem, såsom yrkeslärlingshem, ungdomshem, barnhem för psykiskt efterblivna o. a. dyl.

Av samtliga barnhemsbarn hade 94 % platsrats av socialnämnderna. I de kommunala barnhemmen fanns endast 21 på enskildas omsorg placerade barn, och i enskilda barnhem var motsvarande antal 235. Av de vårdade barnen var 1 556 eller 36 % illegitima. 150 barn eller 4 % hade förlorat bägge och 591 eller 14 % någondera av föräldrarna. Föräldrarna till 706 eller 16 % av barnen levde i äktenskaps- eller boskillnad. Ganska många barn, 33 % av samtliga, hade i samma barnhem en syster eller bror, somliga t.o.m. flera.

En betydande del, 49 %, av barnen var i skolåldern, dvs. 7—15 år; blott 5 % var 16 år fyllda. Småbarnen under 2 år omfattade 22 % av samtliga och 2—6-åringarna 24 %. Av de 2 310 barn, som hade fyllt 7 år, gick 1 768 i folkskola, 123 i yrkesskola och 100 i lärdomsskola, medan 105 åtnjöt annan undervisning. Av samtliga på barnhem vårdade var enligt föreståndarnas uppgift 501 eller 12 % intellektuellt efterblivna.

Barnhemmens vårdpersonal omfattade vid utgången av år 1958 sammanlagt 851 personer, av vilka 194 var föreståndarinnor, 38 biträdande föreståndarinnor, 475 barnsköterskor och 144 biträdande barnsköterskor. Per varje barnhem fanns i genomsnitt vårdpersonal till ett antal av 4.4. Emedan totalantalet barn uppgick till 4 304, kom på varje vårdare i genomsnitt 5 barn, i de kommunala barnhemmen skilt för sig 5.0 och i de privata 5.1. I de vanliga barnhemmen var antalet till vårdpersonalen hörande per barnhem 3.0, i hem med spädbarnsavdelning 5.5 och i spädbarnshemmen 7.4. Antalet barn per vårdare var i respektive inrättningar i genomsnitt 6.3, 5.1 och 2.9.

Paitsi edellä mainittua hoitohenkilökuntaa oli muutamissa lastenkodeissa vielä lisäksi ohjaajia, opettajia yms., yhteensä 21 henkilöä, sekä harjoittelijoita ja oppilaita yhteensä 508 henkilöä. Taloushenkilökuntaa oli kaikkiaan 613 eli lastenkotia kohden keskimäärin 3 henkilöä.

Hoitohenkilökunnan pätevyyden selville saamiseen on kysytty, ovatko asianomaiset suorittaneet kasvattajaopisto- tai sosiaalihooltajatutkinnon tai lastenhoitaja-, sairaanhoitaja- tai terveyssisarkurssin. Vastaukset selviävät seuraavasta yhdistelmästä.

Kurssi tai tutkinto — Kurs eller examen

Kurssi tai tutkinto — Kurs eller examen	Johtajat- Föreståndar- rinnor	Apulais- johtajattaret Bitr. föreståndar- rinnor	Lastenhoi- tajat Barnsköter- skor	Hoitajanapul. Bitr. barn- sköterskor	Yhteensä Summa
Kasvattajaopistotutkinto — Uppfostrarinsti- tutsexamen	103	10	34	3	150
Lastenhoitajakurssi — Barnavårdskurs	24	8	365	5	402
Sosiaalihooltajatutkinto — Socialvårdarexamen	13	6	2	—	21
Sairaanhoitajakurssi — Sjuksköterskekurs ...	8	2	12	5	27
Terveyssisarkurssi — Hälsosystemkurs	12	2	4	—	18
Ei mitään näistä — Ingen av ovännämnda	34	10	58	131	233
Yhteensä — Summa	194	38	475	144	851

Lastenkotien hoitohenkilöistä oli näin ollen 17.6 % suorittanut kasvattajaopistotutkinnon, 47.2 % lastenhoitajakurssin ja 2.5 % sosiaalihooltajatutkinnon. Yhteensä oli näitä varsinaisia ammattialan kursseja tai tutkintoja suorittaneita 67.3 % kaikista. Vastaava suhdeluku oli edellisellä vuonna 65.7 ja v. 1954 57.8 Toisaalta 27.4 % hoitohenkilökunnasta ei ollut suorittanut mitään yhdistelmässä mainituista kursseista tai tutkinnoista; suurin osa niistä oli hoitajanapulaisia.

Koulukodit

V:n 1958 aikana oli toiminnassa kaikkiaan 17 koulukotia, joista 11 oli valtion, 3 kuntien ja 3 yksityisten yhtymien omistamia. Helsingin kaupungin omistama Toivoniemen koulukoti lopetti toimintansa v:n 1958 toukokuussa, joten tämä koulukoti ei enää sisälly seuraavaan selontekoon. V:n 1957 lopussa siellä oli vielä 7 oppilasta. Valtion koulukodeissa oli 690 paikkaa, kunnallisissa 140 ja yksityisissä 320 eli yhteensä 1 150 paikkaa. Vuoden alussa oli kirjoissa kaikkiaan 1 402 oppilasta, mutta laitoksessa läsnä ainoastaan 59.2 % eli 830. Oppilaiden vaihtuminen vuoden kuluessa selviää seuraavasta taulukosta.

Förutom ovan nämnd vårdpersonal fanns i somliga barnhem dessutom instruktörer, lärare m.fl., sammanlagt 21 personer, samt praktikanter och elever till ett antal av 508 personer. Hushållspersonalens totalantal var 613, dvs. i genomsnitt 3 personer per barnhem.

För klarläggande av vårdpersonalens kompetens efterfrågades, huruvida vederbörande avlagt uppfostrarinstitut- eller socialvårdarexamen eller genomgått barnavårds-, sjuksköterske- eller hälsosystemkurs. Svaren framgår ur följande sammanställning.

Kurssi tai tutkinto — Kurs eller examen	Johtajat- Föreståndar- rinnor	Apulais- johtajattaret Bitr. föreståndar- rinnor	Lastenhoi- tajat Barnsköter- skor	Hoitajanapul. Bitr. barn- sköterskor	Yhteensä Summa
Kasvattajaopistotutkinto — Uppfostrarinsti- tutsexamen	103	10	34	3	150
Lastenhoitajakurssi — Barnavårdskurs	24	8	365	5	402
Sosiaalihooltajatutkinto — Socialvårdarexamen	13	6	2	—	21
Sairaanhoitajakurssi — Sjuksköterskekurs ...	8	2	12	5	27
Terveyssisarkurssi — Hälsosystemkurs	12	2	4	—	18
Ei mitään näistä — Ingen av ovännämnda	34	10	58	131	233
Yhteensä — Summa	194	38	475	144	851

Av barnhemmens vårdpersonal hade sålunda 17.6 % avlagt uppfostrarinstitutsexamen, 47.2 % barnavårdskurs och 2.5 % socialvårdarexamen. Sammanlagt 67.3 % av samtliga hade avlagt dessa egentliga yrkeskurser. Motsvarande procenttal var föregående år 65.7 och år 1954 57.8. Å andra sidan hade 27.4 % av vårdpersonalen inte avlagt något av de kunskapsprov, som nämns i sammanställningen; största delen av dessa var biträdande barnsköterskor.

Skolhemmen

Under år 1958 var i verksamhet inalles 17 skolhem, av vilka 11 ägdes av staten, 3 av kommuner och 3 av privata sammanslutningar. Toivoniemi skolhem, som ägs av Helsingfors stad, upphörde med sin verksamhet i maj 1958, varför detta skolhem inte längre ingår i följande redogörelse. I slutet av år 1957 fanns där ännu 7 elever. I statens skolhem var platsantalet 690, i de kommunala 140 och i de privata 320 eller inalles 1 150 platser. I början av året var totalantalet elever 1 402, men närvarande i anstalterna endast 59.2 % eller 830. Antalet elever växlade under året på följande sätt.

Oppilaiden vaihtuminen v:n 1958 kuluessa — Elevernas omsättning under år 1958

Koulukodit — Skolhemmen	Vuoden alussa kirjoissa Inskrivna vid årets början	Vuoden kuluessa uusia oppilaita — Nya elever under året		Vuoden kuluessa laitoksesta poistettu — Utskrivna under året			Vuoden lopussa — Vid årets slut	
		muista valtion koulu-kodeista från statens andra skolhem	muualta annorstädes ifrån	lopullisesti päästetty definitivt utskrivna	siirretty toiseen laitokseen till annan anstalt överflyttade	muutoin poistettu kirjoista annars utskrivna	laitoksessa läsnä — i anstalten	muualla annorstädes
Valtion — Statens								
Kotiniemi	130	42	9	31	2	1	63	84
Vuorela	104	—	25	13	6	—	48	62
Sippola	101	15	3	8	1	2	51	57
Pernasaari	80	10	1	—	—	16	51	24
Kylliälä	62	13	—	12	1	—	44	18
Käyrä	91	12	7	11	—	1	54	44
Koivikko	68	11	—	—	15	12	41	11
Östensö	63	1	4	7	3	—	29	29
Yläne	124	3	32	—	5	27	52	75
Harviala	23	11	4	6	2	7	17	6
Järvinlinna	57	—	112	9	111	—	35	14
Kunnalliset — De kommunala								
Ryttylä	52	—	43	16	26	3	47	3
Kulho	53	—	6	—	—	11	20	28
Koskenkylä	34	—	19	15	2	—	36	—
Yksityiset — Privata								
Lauste	90	—	20	19	7	—	81	3
Pohjola	220	—	20	64	1	—	105	70
Suvinlinna	50	—	19	30	2	—	37	—
Yhteensä — Summa	1 402	118	324	241	184	80	811	528

Kaikki vuoden kuluessa tulleet oppilaat ovat sosiaalilautakuntien huostaanottamia ja niiden esityksestä otettu laitoksiin. Niistä 241:stä, jotka lopullisesti päästettiin laitoksesta, 45.6 % palasi kotiin, 15.4 % meni koti- tai maataloustoihin, 10.0 % ammattioppiin ja 23.2 % muihin toimiin.

Vuoden lopussa kirjoissa olevista 1 339 oppilaasta 811 eli 60.6 % oli laitoksessa läsnä. Muualla olleista mainittakoon, että 3 oli asevelvollisuutta suorittamassa, 1 ammattikoulussa ja 5 sairaalassa. Vankilassa oli 28, eristyslaitoksessa 21 ja 12 karkuteilla. Suurin osa, 314, oli yksityistoimessa ja 140 yksityisessä kasvatuskodissa.

Vuoden kuluessa on oppilaita ollut Järvilinnan vastaanottokodissa kaikkiaan 169, muissa valtion koulukodeissa 1 049, kunnallisissa 207 ja yksityisissä koulukodeissa 419. Seuraavissa oppilaiden syntyperää, vanhempia ja kotipaikkaa koskevissa yhdistelmissä on Järvilinnan vastaanottolaitoksen oppilaat jätetty huomioon

Alla de nya eleverna var omhändertagna av socialnämnderna och hade på deras förslag tagits i anstalterna. Av de 241 elever, som definitivt utskrevs från skolorna, återvände 45.6 % till sitt hem, 15.4 % övergick till hem- eller jordbruksarbete, 10.0 % till yrkeslära och 23.2 % till annan sysselsättning.

Av de vid årets slut inskrivna 1 339 eleverna var 811 eller 60.6 % närvarande. Om de som vistades annorstädes, må nämnas, att 3 avtjänade sin värnplikt, 1 var i yrkesskola och 5 på sjukhus. 28 vistades i fängelse och 21 i isoleringsanstalt medan 12 befann sig på ryttmarsträt. Största delen, 314, hade privat anställning och 140 var placerade i enskilda uppfostringshem.

Under året har följande antal elever vistats i de olika anstalterna: i Järvinlinna upptagningshem 169, i statens övriga skolhem 1 049, i de kommunala skolhemmen 207 och i de privata 419. I följande sammanställningar, som berör elevernas börd, föräldrar och hemort, har eleverna på Järvinlinna upptagningshem icke tagits med

ottamatta, koska suurin osa heistä on vuoden kuluessa siirretty toiseen koulukotiin ja näin ollen sisältyvät jo muita koulukoteja koskeviin numerotietoihin.

Vuoden aikana koulukodeissa olleista 1 675 oppilaasta 78.3 % oli aviosyntyisiä ja 21.7 % oli syntynyt avioliiton ulkopuolella. Avioliitossa syntyneistä 1 312 oppilaasta 17.5 %:lla oli isä ja 8.7 %:lla äiti kuollut sekä 5.0 %:lla molemmat vanhemmat kuolleet. Seuraavasta selviää tarkemmin, monellako oli äiti- tai isäpuoli ja monenko vanhemmat olivat erossa.

i beräkningarna därför, att största delen av dem under årets lopp överflyttats till annat skolhem, varför de redan ingår i siffrorna beträffande de övriga skolhemmen.

Av skolhemmens 1 675 elever under året var 78.3 % födda inom äktenskapet och 21.7 % utom äktenskapet. 17.5 % av de inom äktenskapet födda 1 312 eleverna hade genom dödsfall förlorat sin far och 8.7 % sin mor samt 5.0 % båda föräldrarna. Följande sammanställning utvisar, huru många som hade styvfar eller styvmor och huru många, vars föräldrar var fränskilda.

Oppilaiden syntyperä — Elevernas börd

	Valtion koulukodit Statens skolhem	Kuntien koulukodit Kommunala skolhem	Yksityiset koulukodit Privata skolhem	Yhteensä Summa
<i>Aviosyntyiset — Inom äktenskap födda</i>				
Vanhemmat elävät — Föräldrarna lever				
yhdessä — tillsammans	419	74	126	619
avioerossa — fränskilda				
lapsi äidin huostassa — barnet hos modern	117	41	50	208
lapsi isän huostassa — barnet hos fadern	47	9	14	70
lapsi muualla — barnet annorstädes	5	—	—	5
Isä kuollut — Fadern död				
on isäpuoli — har styvfar	40	12	23	75
ei isäpuolta — inte styvfar	86	18	51	155
Äiti kuollut — Modern död				
on äitipuoli — har styvmor	38	9	15	62
ei äitipuolta — inte styvmor	32	8	12	52
Vanhemmat kuolleet — Föräldrarna döda				
on isä- tai äitipuoli — har styvmor eller styvfar ...	10	3	6	19
ei ole kumpaakaan — har ingendera	26	6	15	47
Yhteensä aviosyntyisiä — Inalles födda inom äktenskap	820	180	312	1 312
<i>Avioliiton ulkopuolella syntyneet — Födda utom äktenskap</i>				
Äiti elossa — Modern lever				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	35	5	18	58
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	166	19	75	260
Äiti kuollut — Modern död				
Isä huolehtii lapsesta — Fadern försörjer barnet ...	2	—	2	4
Isä ei huolehdi — Fadern försörjer inte barnet	26	3	12	41
Yhteensä aviottomia — Inalles oäkta	229	27	107	363
Kaikkiaan — Inalles	1 049	207	419	1 675

Kaikista koulukotien oppilaista 283 eli 16.9 % oli avioerolapsia ja 156:lla eli 9.3 %:lla oli isä- tai äitipuoli.

Mitä oppilaiden kotipaikkaan tulee, 53.6 % oli kotoisin kaupungeista, 11.0 % muilta tiheästi asutuilta paikkakunnilta ja 35.4 % maaseudulta. 22.0 %:lla oli kotipaikka Helsingissä, 7.1 %:lla Turussa ja Tampereella sekä 24.5 %:lla muissa kaupungeissa.

Av alla skolhemmens elever var 283 eller 16.9 % sådana, vilkas föräldrar var fränskilda och 156 eller 9.3 % hade antingen styvfar eller styvmor.

Vad elevernas hemort beträffar, var 53.6 % hemma i städer, 11.0 % i övriga tätorter och 35.4 % i landsorten. 22.0 % hade som hemstad Helsingfors, 7.1 % Åbo och Tammerfors samt 24.5 % övriga städer.

	Kaupungit ja kauppalat Städer och köpingar	Maalaiskunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
1954	12 737	25 919	38 656
1955	13 063	25 513	38 576
1956	13 472	24 836	38 308
1957	14 038	24 125	38 163
1958	14 314	23 685	37 999

V:n 1958 aikana oli lastenvalvojien luette-loissa kaikkiaan 43 032 avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta eli 412 vähemmän kuin v. 1957. Vuoden alussa niitä oli 38 163 ja vuoden kuluessa otettiin luetteloihin 4 869 uutta tapausta. Luette-loista poistettiin 5 033, joten v:n 1958 lopussa niissä oli 37 999 lasta. Uudet tapaukset olivat joko vuoden kuluessa syntyneitä tai toisen kunnan lastenvalvojan alueelta muuttaneita lapsia. Virallisen syntyvyystilaston mukaan syntyi koko maassa v. 1958 avioliiton ulko-puolella 3 237 lasta ja 2 251 muutti toisesta kunnasta toiseen. Näistä lapsista yhteensä 4 477 eli 81.6 % otettiin lastenvalvojien luette-loon. Lisäksi otettiin luetteloihin 392 sellaista tapausta, joista lastenvalvojilla ei aikaisemmin ollut tietoa. Luetteloista poistettujen luvusta 44.7 % oli sellaisia tapauksia, joissa lapset olivat siirtyneet toisesta kunnasta toiseen, joten vain 2 782 lasta koko maassa oli lopullisesti poistettu luetteloista ja 2 618 oli ensi kerran otettu luette-loihin. Pääasiallisena syynä luetteloista poistami-seen oli se seikka, että lapsi oli täyttänyt 17 vuotta. Vanhempien avioliittoon meno samoin kuin lapsen ottaminen ottolapseksi oli myös varsin monessa tapauksessa syynä lapsen luette-loista poistamiseen.

Kaikista v:n 1958 lopussa luetteloissa olevista tapauksista suurin osa, 27 116 eli 71.4 %, oli sellaisia, joissa lasten elatusapu oli tavalla tai toisella selvitetty, joten 10 883 lapsen eli 28.6 %:n elatusapu oli vielä selvittämättä. Edellisenä vuonna oli selvitettyjä tapauksia 70.0 % sekä selvittämättömiä 30.0 %. Selvitettyjä tapauksia oli kaupungeissa ja kauppaloissa vastaavasti 72.7 ja 76.8 %, maalaiskunnissa 70.0 %. Eniten selvittämättömiä tapauksia oli Oulun läänissä, 32.8 %, Mikkelin, Kuopion ja Lapin lääneissä niitä oli 32.6 ja 31.9 %:n välillä, Uudenmaan lää-nissä 30.1 %, Vaasan ja Hämeen lääneissä 27.9 ja 26.8 %. Vähimmän selvittämättömiä tapauksia oli Kymen sekä Turun ja Porin lääneissä, edelli-nessä 24.9 ja jälkimmäisessä 24.4 %.

V:n 1958 lopussa vaihteli avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten luku lastenvalvojin luette-loissa eri lääneissä seuraavalla tavalla.

Under år 1958 var antalet barn utom äkten-skap upptagna i barnatillsyningsmännens för-teckningar 43 032 eller 412 lägre än år 1957. Vid årets början var antalet 38 163 och under årets lopp inregistrerades 4 869 nya fall. Ur förteckningarna avfördes under året 5 033 barn, varför antalet i slutet av år 1958 var 37 999. De nya fallen var antingen barn, som blivit födda under årets lopp eller barn som flyttat från annan barnatillsyningsmans område. Enligt den officiella födelsestatistiken föddes i hela landet år 1958 3 237 barn utom äktenskap och 2 251 flyttades från en kommun till en annan. Av dessa barn infördes inalles 4 477 eller 81.6% i barnatillsyningsmännens register. Dessutom inregistrerades 392 sådana fall, om vilka barnatill-syningsmännen inte tidigare haft vetskap. Av de ur registret avförda var 44.7 % sådana fall, i vilka barnen hade flyttat från en kommun till en annan, varför blott 2 782 barn i hela landet hade slutligt avförts och 2 618 för första gången upptagits i registren. Den huvudsakliga orsaken till avförandet ur registren var, att barnet hade fyllt 17 år. I rätt många fall var även föräldrarnas giftermål liksom även, att barnet tagits till foster-barn, anledningen till att barnet avförts.

Av alla de fall, som i slutet av år 1958 var upptagna i förteckningarna, var största delen, 27 116 eller 71.4 %, sådana, i vilka barnens underhållsbidrag var reglerade på ett eller annat sätt, och för 10 883 barn eller 28.6 % var under-hållsbidraget ännu oreglerat. Föregående år var antalet reglerade fall 70.0 % och antalet oreglerade 30.0 %. Antalet reglerade fall var i städerna och köpingarna resp. 72.7 och 76.8 %, i landskommunerna 70.0 %. Mest fanns det oreg-lerade fall i Uleåborgs län, 32.8 %. I S:t -Michels, Kuopio och Lapplands län varierade antalet mellan 32.6 och 31.9 %, i Nylands län var det 30.1 % och i Vasa samt Tavastehus län resp. 27.9 och 26.8 %. Den minsta andelen oreglerade fall hade Kymmene samt Åbo och Björneborgs län, det förra 24.9 och det senare 24.4 %.

Vid utgången av år 1958 varierade antalet barn utom äktenskap i barnatillsyningsmännens för-teckningar i olika län på följande sätt.

Lääni — Län	Luku Antal	Prosentteina — I procent		
		kokonais- määrästä av totalan- talet	lapsillisää saaneista av dem som fått barn- bidrag	väestöstä av befolk- ningen
Uudenmaan — Nylands	7 081	18.6	3.3	0.9
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	6 229	16.4	3.1	1.0
Ahvenanmaa — Åland	126	0.3	2.2	0.6
Hämeen — Tavastehus	6 442	17.0	3.5	1.1
Kymen — Kymmene	2 327	6.1	2.3	0.7
Mikkelin — S:t Michels	2 297	6.1	2.8	0.9
Kuopion — Kuopio	3 616	9.5	2.0	0.7
Vaasan — Vasa	4 595	12.1	2.2	0.7
Oulun — Uleåborgs	3 157	8.3	2.0	0.8
Lapin — Lapplands	2 129	5.6	2.7	1.1
Koko maa — Hela landet	37 999	100.0	2.7	0.9
Siitä — Därav i				
kaupungeissa — städerna	11 335	29.8	3.2	0.9
kauppaloissa — köpingarna	2 979	7.9	2.7	0.9
maalaiskunnissa — landskommunerna	23 685	62.3	2.5	0.9

V:n 1958 kuluessa järjestettiin elatusvelvollisuus 2 192 tapauksessa, joista 1 567 eli 71.5 % sopimuksella ja 625 eli 28.5 % tuomiolla. Kaupungeissa ja kauppaloissa 72.1 % tapauksista saatiin järjestymään sopimuksella, maalaiskunnissa 71.0 %.

Lastenvalvojen välityksellä perittiin elatusapua aviottomille lapsille koko maassa kaikkiaan 668.3 milj. mk v. 1958. Suurin osa, 96.2 %, saatiin elatusvelvollisilta suoraan määrääkäsina erinä ja 1.3 % kertakaikkisina maksuina, 1.3 % saatiin työlaitoksen kautta ja 1.2 % valtion huoltorahana tai eläkkeenä.

Paitsi näitä perittyjä elatusapuja oli aviottomien lasten varoja kertynyt korko- ym. tuloina 29.7 milj. mk, joten lastenvalvojat v. 1958 saivat aviottomille lapsille kaikkiaan koko maassa 698.0 milj. mk 46.2 %:lle kysymyksessä olevista lapsista.

Elatusapuja maksettiin selontekovuonna lastenvalvojain välityksellä 646.7 milj. mk. Tästä suoritettiin äideille 15 294 lapsesta 532.1 milj. mk, muille lasten huoltajille 1 908 lapsesta 64.7 milj. mk ja sosiaalilautakunnille niiden huostassa olevista 1 710 lapsesta 49.9 milj. mk.

Lastenvalvojen hallussa oli v:n 1958 lopussa kaikkiaan 488.3 milj. mk aviottomien lasten varoja, joista suurin osa, 90.9 % eli 443.6 milj. mk, oli pankkitileillä.

Under år 1958 reglerades underhållsskyldigheten i 2 192 fall, av vilka 1 567 eller 71.5 % genom avtal och 625 eller 28.5 % genom dom. I städerna och köpingarna reglerades 72.1 % av fallen genom avtal, i landskommunerna 71.0 %.

Genom förmedling av barnatillsyningsmännen indrevs i hela landet under år 1958 underhållsbidrag för barn utom äktenskap till ett belopp av 668.3 milj. mk. Största delen, 96.2 %, erhöles terminsvis och 1.3 % betalades i ett för allt av de underhållsskyldiga, 1.3 % erlades genom arbetsinrättning och 1.2 % i form av vårdpenning eller pension av staten.

Utom dessa indrivna underhållsbidrag hade i form av ränte- m.fl. inkomster för barn utom äktenskap influtit 29.7 milj. mk, varför barnatillsyningsmännen år 1958 erhöil för barn utom äktenskap inalles i hela landet 698.0 milj. mk för 46.2 % av ifrågavarande barn.

Under redogörelseåret utbetalades genom barnatillsyningsmännens förmedling i underhållsbidrag 646.7 milj. mk. Till mödrar erlades härav 532.1 milj. mk för 15 294 barn, till andra vårdare av barnen 64.7 milj. mk för 1 908 barn och till socialnämnderna för 1 710 av dem omhändertagna barn 49.9 milj. mk.

Barnatillsyningsmännen omhänderhade i slutet av år 1958 inalles 488.3 milj. mk medel för barn utom äktenskap, största delen, 90.9 % eller 443.6 milj. mk på bankräkning.

IV. Kunnalliset kodinhoitajat

Kunnallisia kodinhoitajia koskeva laki tuli voimaan v:n 1951 alusta. Sen mukaan kodinhoitajan tehtävänä on huolehtia perheenemännän säännölliseen kodinhoitoon kuuluvista tehtävistä tai avustaa häntä niiden suorittamisessa, kun emäntä tai emännyyttä hoitava henkilö syystä tai toisesta on tilapäisesti kykenemätön tai estynyt niitä hoitamasta. Kodinhoitoapu on tarkoitettu vain tilapäisavuksi ja annetaan sitä lähinnä vähävaraisille lapsirikkeille ja muille niihin verrattaville kodeille samoin kuin myös yksinäisille vanhuksille.

Jo lain ensimmäisenä voimassaolovuotena 256 kuntaa oli perustanut kodinhoitajanvirkoja. Vuosi vuodelta näiden virkojen luku, joka v. 1951 oli 478, on kasvanut niin, että v. 1958 kunnallisia kodinhoitajia oli jo 429 kunnassa yhteensä 1 084. Kehitys on vuosittain v:sta 1951 lähtien ollut seuraava.

Vuosi — År	Kuntien luku — Antal kommuner			Kodinhoitajien luku — Antal hemvårdarinnor		
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskommuner	Yhteensä Summa
1951	59	197	256	189	289	478
1952	61	247	308	222	378	600
1953	62	293	355	229	460	689
1954	63	311	374	276	517	793
1955	63	330	393	304	588	892
1956	63	338	401	320	634	954
1957	65	353	418	351	665	1 016
1958	65	364	429	356	728	1 084

Kaupunki- ja kauppalakunnista oli v. 1958 ilman kodinhoitajaa yksi Pohjanmaan pikkukaupunki, jossa asukasluku oli hieman yli 1 000. Maalaiskuntien joukossa oli vielä 118 kuntaa, joissa ei ollut kodinhoitajaa. Mikkelin, Kuopion ja Lapin lääneissä oli kussakin vain yksi kunta ilman kodinhoitajaa. Turun ja Porin läänissä oli sellaisia kuntia 39 ja Vaasan läänissä 43, m.m. kaksi kuntaa, joissa on yli 11 000 asukasta.

Useimmissa maalaiskunnissa oli vain yksi tai suuremmissa 2—3 kodinhoitajaa. Seuraava yhdistelmä osoittaa tarkemmin kodinhoitajien lukumäärää eri kunnissa.

IV. De kommunala hemvårdarinnorna

Lagen om kommunala hemvårdarinnor trädde i kraft vid ingången av år 1951. Enligt denna lag består hemvårdarinnans uppgift i att dra försorg om husmoderns till hemmets löpande skötsel hörande sysslor eller bistå henne i dessas utförande, när husmodern eller den person som står för husmoderns arbete av en eller annan orsak är förhindrad att sköta dem. Hjälp med hemmets skötsel är avsedd endast som en tillfällighetshjälp och ges främst åt mindre bemedlade barnrika och med dem jämförbara hemliksom även åt ensamstående äldre.

Redan under det första året lagen var i kraft hade 256 kommuner inrättat hemvårdarinnobefattningar. Antalet, vilket år 1951 var 478, har år för år vuxit, så att kommunala hemvårdarinnor år 1958 fanns i hela 429 kommuner till ett antal av 1 084. Utvecklingen har årligen fr.o.m. år 1951 varit som följer.

Av städer och köpingar var år 1958 en österbottnisk stad med något över 1 000 invånare utan hemvårdarinna. Bland landskommunerna var ännu 118 utan hemvårdarinna.

I S:t Michels, Kuopio och Lapplands län var endast en kommun utan hemvårdarinna. I Åbo och Björneborgs län var antalet sådana kommuner 39 och i Vasa län 43 bl.a. två kommuner med över 11 000 invånare.

I de flesta landskommuner fanns bara en hemvårdarinna men i de större 2—3. Hemvårdarinnornas antal i olika kommuner framgår noggrannare av följande sammanställning.

Kodinhoitajia Hemvårdarinnor	Kaupungeja, kauppaloita Städer, köpingar	Maalaiskuntia Landskom- muner	Yhteensä Summa
1	12	167	179
2	20	114	134
3	6	48	54
4	5	22	27
5—6	10	5	15
7—8	2	5	7
9—10	5	1	6
11—	5	2	7

Kaupungeista Helsingissä oli 95, Tampereella 18, Lahdessa 15, Porissa ja Vaasassa 11 sekä Turussa ja Oulussa 10 kodinhoitajaa.

Maalaiskunnista taas Espoossa oli 15, Rovaniemen mlk:ssa 11 ja Helsingin mlk:ssa 10 kodinhoitajaa. Kodinhoitajien lukumäärä eri läänien kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa selviää liitetaulusta n:o 1.

V:ltä 1958 on 425 kuntaa ilmoittanut kodinhoitoapua saaneiden perheiden luvun sekä myös, montako kertaa näissä perheissä on käyty. Niissä 4 kunnassa, joista näitä tietoja ei ole saatu, oli yhteensä 8 kodinhoitajaa. Kodinhoitoapua saaneet perheet tietoja antaneissa kunnissa jakaantuivat lääneittäin seuraavalla tavalla.

Bland städerna fanns i Helsingfors 95, i Tammerfors 18, i Lahti 15, i Björneborg och Vasa 11 samt i Åbo och Uleåborg 10 hemvårdarinnor.

Av landskommunerna åter hade Esbo 15 hemvårdarinnor, Rovaniemi lk. 11 och Helsing 10. Antalet hemvårdarinnor i de olika länens städer och köpingar samt landskommuner framgår av tabellbilaga 1.

För år 1958 har 425 kommuner uppgivit antalet familjer, som erhållit hemvårdshjälp samt antalet besök i dessa familjer. I de 4 kommuner, som inte lämnat dessa uppgifter, fanns sammanlagt 8 hemvårdarinnor. Av följande sammanställning framgår dessa familjers fördelning länsvis i de kommuner, som givit uppgifter.

Lääni — Län	Kodinhoitoapua saaneiden perheiden luku Antal familjer, som erhållit hemvårdshjälp			Kodinhoitotapausten luku Antal hemvårdsfall		
	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	2 804	1 692	4 496	7 854	3 758	11 612
Turun-Porin — Åbo-Björneb.	1 079	2 672	3 751	3 447	6 907	10 354
Ahvenanmaa — Åland	49	54	103	73	104	177
Hämeen — Tavastehus	1 671	2 472	4 143	3 916	5 176	9 092
Kymen — Kymmene	1 139	1 264	2 403	2 765	2 297	5 062
Mikkelin — S:t Michels	380	1 434	1 814	772	2 461	3 233
Kuopion — Kuopio	757	3 412	4 169	1 600	5 144	6 744
Vaasan — Vasa	1 217	1 859	3 076	3 043	3 531	6 574
Oulun — Uleåborgs	381	3 028	3 409	652	4 516	5 168
Lapin — Lapplands	574	1 133	1 707	1 024	1 559	2 583
Koko maa — Hela landet	10 051	19 020	29 071	25 146	35 453	60 599

Jos kodinhoitotapausten luku jaetaan kodinhoitajien luvulla, saadaan keskimäärin koko maassa 56 tapausta kodinhoitajaa kohti, kaupunki- ja kauppalakunnissa erikseen 71 tapausta ja maalaiskunnissa 49. V. 1957 vastaavat keskimääräluvut olivat 52, 65 ja 45. Näitä keskimääriä arvosteltaessa on otettava huomioon, että osa kodinhoitajista on voinut olla toimessa vain osan vuotta. Lisäksi on näihin keskimääriin

Om antalet hemvårdsfall divideras med antalet hemvårdarinnor, erhålles för hela landet i medeltal 56 fall per hemvårdarinna, i städerna och köpingarna skilt för sig 71 fall och i landskommunerna 49. Motsvarande genomsnittstal för år 1957 var 52, 65 och 45. Vid bedömandet av dessa medelvärden bör beaktas, att en del av hemvårdarinnorna kunnat vara i tjänst endast en del av året. Dessutom kan dessa medelvärden ha påverkat

ilmeisesti voinut vaikuttaa ajan pituus, minkä kodinhoitajat ovat joutuneet kussakin perheessä viipymään. Toisissa tapauksissa kodinhoitajaa on tarvittu vain päiväksi tai pariaksi, toisissa pariaksi viikoksi. Maan eteläisissä lääneissä kodinhoitotapauksia tuli noin 60—80 kodinhoitajaa kohti, itä- ja pohjoisosissa keskimäärä vaihteli 34:n ja 50:n välillä.

Perheiden suuruudesta ei 9 kuntaa ole antanut tietoja. Niissä 420 kunnassa, joista näitä tietoja on kertynyt, oli 26 254 kodinhoitoapua saanutta perhettä ja 53 623 kodinhoitotapausta. Ne jakaantuivat perheenjäsenten luvun mukaan seuraavalla tavalla.

Perheenjäsenten luku Famijmedlemmarnas antal	Kodinhoitoapua saaneita perheitä — Antal familjer, som erhållit hemvårdshjälp			Kodinhoitotapauksia Antal hemvårdsfall		
	Luku —	Antal	%	Luku —	Antal	%
1	1 768	6.7	6 164	11.5		
2	1 188	4.5	2 790	5.2		
3	1 426	5.4	2 437	4.5		
4	2 845	10.8	4 589	8.6		
5	3 892	14.8	6 594	12.3		
6	4 626	17.6	8 408	15.7		
7	3 774	14.4	7 517	14.0		
8	2 879	11.0	6 405	11.9		
9	1 848	7.1	4 150	7.7		
10	1 060	4.0	2 452	4.6		
11	513	2.0	1 171	2.2		
12—	435	1.7	946	1.8		
Yhteensä perheitä — Familjerna inalles	26 254	100.0	53 623	100.0		

Kodinhoitajien työtä valaisevat edelleen tiedot siitä, montako yötä he ovat joutuneet olemaan niissä perheissä, joille he ovat kodinhoitoapua antaneet. Nämä tiedot käsittävät 390 kuntaa. 24 kaupunki- ja kauppalakuntaa sekä 33 maalaiskuntaa eli 14.6 % tietoja antaneista kunnista ilmoitti, etteivät kodinhoitajat niissä ole joutuneet lainkaan viettämään öitä perheiden luona. Niissä kunnissa, joissa kodinhoitajat työmatkoillaan joutuivat olemaan perheissä yötä, tuli kodinhoitajaa kohden kaupunki- ja kauppalakunnissa keskimäärin 3—4 yötä vuodessa, maalaiskunnissa kokonaista 71 yötä. Näiden perheissä vietettyjen öiden luku vaihteli huomattavasti eri läänien maalaiskunnissa. Niinpä esim. Uudenmaan läänissä tuli vain 18 yötä kodinhoitajaa kohden, Mikkelin läänissä 71 ja Kuopion läänissä 100.

Mitä kodinhoitoavusta perittyihin korvauksiin tulee, on kodinhoitoapu vähävaraisille maksuton. Muilta voidaan periä sosiaaliministeriön vahvistamien perusteiden mukainen, kunnallisvaltuus-

av den tidsrymd hemvårdarinnorna måst tillbringa i de olika hemmen. I en del fall har deras hjälp behövt bara för en eller ett par dagar, i andra för ett par veckor. I landets sydliga län var antalet hemvårdsfall 60—80 per hemvårdarinna, medan medeltalet växlade mellan 34 och 50 i de östra och norra delarna.

9 kommuner har ej lämnat uppgifter om familjernas storlek. I de 420 kommuner, av vilka dessa uppgifter erhållits, fanns 26 254 familjer, som erhållit hemvårdshjälp, och 53 623 hemvårdsfall. De fördelade sig enligt antalet familjemedlemmar på följande sätt.

Hemvårdarinnornas arbete belyses vidare av uppgifter därom, huru ofta de måst övernatta hos de familjer, åt vilka de givit hemhjälp. Dessa uppgifter föreligger för 390 kommuner. 24 städer och köpingar samt 33 landskommuner eller 14.6 % av uppgiftslämnarna meddelade, att hemvårdarinnorna i dem ej behövt tillbringa en enda natt hos familjerna. I de kommuner, där hemvårdarinnorna på sina tjänsteresor måste övernatta hos familjerna, var antalet nätter per hemvårdarinna och år i medeltal 3—4 i städerna och köpingarna och hela 71 i landskommunerna. Antalet av dessa nätter hos familjerna växlade betydligt i de olika länens landskommuner. Sålunda kom i Nylands län på varje hemvårdarinna endast 18 nätter, i S:t Michels län 71 och i Kuopio län 100 nätter.

Vad gäller ersättningsarna för hemvårdshjälpens så är denna avgiftsfri för mindrebemedlade familjer. Av andra kan uppbäras en av kommunens fullmäktige fastställd skälig ersättning enligt

ton päättämä kohtuullinen korvaus. 60 kuntaa on ilmoittanut, ettei korvauksia ole lainkaan peritty. Niissä 369 kunnassa, joissa korvauksia on saatu, on 7 375 tapauksessa 55 270:stä eli 13.3 %:ssa peritty korvaus; kaupunki- ja kauppalakunnissa vastaava prosenttiluku on 14.4 ja maalaiskunnissa 12.6.

Kunnallisista kodinhoitajista aiheutuneet menot niissä 429 kunnassa, joissa v:n 1958 aikana on ollut kodinhoitajia, nousivat 406.5 milj. mk:aan, kaupunki- ja kauppalakunnissa 159.8 milj. ja maalaiskunnissa 246.7 milj. mk:aan. Kun valtion avustukset ja kodinhoitajista saadut korvaukset tekivät koko maassa 230.5 milj. mk, jäi kuntien maksettavaksi 176.0 milj. mk. Vastaavat osuudet kaupunki- ja kauppalakunnissa olivat 81.1 ja 78.7 milj. sekä maalaiskunnissa 149.4 ja 97.3 milj. mk.

grunder, som stadfästas av socialministeriet. 60 kommuner har meddelat, att inga ersättningar uppburits. I de 369 kommuner, där ersättningar erhållits, har i 7 375 fall av 55 270 eller i 13.3 % uppburits ersättning; i städerna och köpingarna utgör motsvarande procenttal 14.4 och i landskommunerna 12.6.

Utgifterna för kommunala hemvårdarinnor i de 429 kommuner, som hade hemvårdarinnor under år 1958, steg till 406.5 milj. mk, i städerna och köpingarna till 159.8 milj. mk och i landskommunerna till 246.7 milj. mk. Då statsunderstöden och ersättningarna för hemvårdarinnornas arbete i hela landet utgjorde 230.5 milj. mk, var kommunernas andel i utgifterna 176.0 milj. mk. Motsvarande tal för städerna och köpingarna var 81.1 och 78.7 milj. och i landskommunerna 149.4 och 97.3 milj. mk.

V. Vajaamielislaitokset

Maan 10 vajaamielislaitoksesta 3 on valtion omistamia: Perttulan keskuslaitos sekä Kuhankosken opetuskoti ja Alavuden työkoti. Helsingin kaupunki omistaa Nukarin lastenkodin. Seinäjoella toimii kuntainliiton vajaamielislaitos ja muut 5 ovat yksityisten yhtymien: Rinnekoti Helsingissä, Vaalijala Pieksämäellä, Hoivakoti Porissa, Toivolan poikakoti Muhoksessa ja Barnens by Porvoon mlk:ssa. Hovin koulukoti lopetti toimintansa v:n 1958 alussa ja siellä olleet 21 hoitettavaa siirrettiin Perttulan keskuslaitokseen. Seuraavaan huollettavien vaihtumista koskevaan taulukkoon ei ole enää otettu Hovin koulukotia, minkä vuoksi v:n 1958 alussa laitoksissa olleiden luku on vastaavasti pienempi kuin v:n 1957 lopussa olleiden luku.

Huollettavien vaihtuminen laitoksissa v:n 1958 aikana selviää seuraavasta taulukosta.

V. Anstalterna för psykiskt efterblivna

Av landets 10 anstalter för psykiskt efterblivna äger staten 3: Perttula centralanstalt samt Kuhankoski lärohem och Alavus arbetshem. Nukari barnhem tillhör Helsingfors stad. Anstalten för psykiskt efterblivna i Seinäjoki tillhör en kommunsammanslutning och de övriga fem äges av privata sammanslutningar: Rinnehemmet i Helsingfors, Vaalijala i Pieksämäki, Hoivakoti i Björneborg, Toivola goss hem i Muhos samt Barnens by i Borgå lk. Hovi skolhem upphörde med sin verksamhet i början av år 1958 och de där befintliga 21 vårdade överfördes till Perttula centralanstalt. I följande tabell berörande vårdtagarnas omsättning har inte mera beaktats Hovi skolhem, varför antalet vårdtagare vid början av år 1958 är 21 mindre än vid slutet av år 1957. Huru antalet vårdtagare växlat under år 1958 i de olika anstalterna, framgår av följande tabell.

Huollettavien vaihtuminen v:n 1958 aikana — Vårdtagarnas omsättning under år 1958

Vajaamielislaitokset — Anstalter för psykiskt efterblivna	Vuoden alussa Vid början av året	Uusia Nya	Poistettu Utskrivna	Vuoden lopussa — Vid slutet av året		
				miespuolisia mankön	naispuolisia kvinnkön	yhteensä summa
Perttula	1) 163	51	33	144	37	181
Kuhankoski	65	15	14	—	66	66
Alavus	43	13	9	—	47	47
Nukari	31	4	4	23	8	31
Seinäjoki	180	10	11	98	81	179
Rinnekoti	321	34	30	180	145	325
Vaalijala	551	33	29	318	237	555
Hoivakoti	177	102	21	148	110	258
Toivola	63	15	8	70	—	70
Barnens by	30	1	2	19	10	29
Yhteensä — Summa	1 624	278	161	1 000	741	1 741

1) Korjattu luku — Rättat tal

Valtion vajaamielislaitoksissa oli v:n 1958 aikana kaikkiaan 350 huollettavaa, joista 322 itse laitoksessa ja 28 laitoksen valvonnan alaisessa perhehoidossa. Muissa laitoksissa oli kaikkiaan 1 552, joista 9 perhehoidossa. Vuoden lopussa oli perhehoidossa yhteensä 27. Vuoden aikana huolletuista 57.5 % oli miespuolisia ja 42.5 % naispuolisia.

I statens anstalter för psykiskt efterblivna var antalet vårdtagare under år 1958 inalles 350, varav 322 var i själva anstalterna och 28 i familjevård under uppsyn av anstalten. I de övriga anstalterna var antalet inalles 1 552, varav 9 i familjevård. I slutet av året var antalet vårdtagare i familjevård 27. Av de under året vårdade var 57.5 % mankön och 42.5 % kvinnkön.

Vuoden aikana 278 huoltoon otetusta 270 sijoitettiin laitoksiin ja 8 perhehoitoon. Näistä 59.4 % oli kotoisin maaseudulta ja 40.6 % asutuskeskuksista. 198 eli 71.2 % tuli kotoaan suoraan laitokseen, 14 eli 5.1 % sijoituskodeista, 17 eli 6.1 % lastenkodeista ja 49 eli 17.6 % oli aikaisemmin hoidettu jossain muussa laitoksessa. Syntyperältään näistä uusista huollettavista 12.9 % oli syntynyt ulkopuolella avioliiton ja 87.1 % oli aviosyntyisiä.

Valtion vajaamielislaitoksiin vuoden kuluessa otetuista kaikki olivat jo täyttäneet 7 vuotta, jota vastoin muihin laitoksiin otetuista 31.7 % oli mainittua vuotta nuorempia. Seuraavasta yhdistelmästä selviää tarkemmin huollettavien ikä laitokseen otettaessa.

Vajaamielislaitokset — Anstalter för psykiskt efterblivna	Ikä laitokseen otettaessa, vuotta — Ålder vid intagandet i anstalten, år						Yhteensä Summa
	—2	2—6	7—12	13—15	16—20	21—	
Valtion — Statens	—	—	17	20	30	12	79
Muut — Övriga	4	59	105	20	9	2	199
Yhteensä — Summa	4	59	122	40	39	14	278

Mainituista 278 huollettavasta 127 eli 45.7 % oli tylsämielisiä, 92 eli 33.1 % vähämielisiä ja 57 eli 20.5 % heikkomielisiä. Lisäksi oli vielä 2 mielisairasta.

V:n 1958 aikana poistettiin kaikkiaan 161 huollettavaa eli 8.5 % vuoden aikana olleista. Näistä 31 eli 19.3 % kuoli. Kotiin lähetettiin 71 eli 44.1 %. Kunnalliskoteihin sijoitettiin 14 ja lastenkoteihin 5, yhteensä 11.8 %. Mielisairaaloihin, toiseen vajaamielislaitokseen tai muuhun laitokseen lähetettiin 27 eli 16.8 %, 4 sai työpaikan ja 9 sijoitettiin avohuoltoon.

Missä määrin näiden laitoksista poistuneiden tila oli parempi tai entisellään, selviää seuraavasta.

Vajaamielislaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	Huollettavat poistettiin — Vårdtagarna utskrevs som			
	parempina bättre	paranematta icke botade	kuolleet döda	yhteensä summa
Valtion — Statens	41	15	—	56
Muut — Övriga	18	56	31	105
Yhteensä — Summa	59	71	31	161

Valtion vajaamielislaitoksista vuoden aikana poistetuista 12 eli 21.4 % oli iältään 15 vuotta tai sitä nuorempia, 35 eli 62.5 % oli 16—20-vuotiaita ja 9 eli 16.1 % oli jo täyttänyt 21 vuotta. Muista vajaamielislaitoksista poistetuista kokonaista 20.9

Under året intogs inalles 278 vårdtagare, av vilka 270 i själva anstalterna och 8 i familjevård. Av dessa var 59.4 % hemma från landsorten och 40.6 % från tätorter. 198 eller 71.2 % kom till anstalten rakt från sitt hem, 14 eller 5.1 % från privata fosterhem, 17 eller 6.1 % från barnhem och 49 eller 17.6 % hade tidigare vårdats i någon annan anstalt. Av dessa nya vårdtagare var 12.9 % födda utom äktenskapet och 87.1 % inom äktenskapet.

Av dem som under året intogs i statens anstalter för psykiskt efterblivna, hade samtliga redan fyllt 7 år, varemot 31.7 % av de i de övriga anstalterna intagna var yngre än 7 år. I det följande framgår närmare, i vilken ålder vårdtagarna intogs i anstalten.

Av de nyssnämnda 278 vårdtagarna var 127 eller 45.7 % idioter, 92 eller 33.1 % imbecilla och 57 eller 20.5 % debila. Därutöver kom ännu två sinnessjuka.

Under år 1958 utskrevs inalles 161 vårdtagare eller 8.5 % av de under året vårdade. Av dessa dog 31 eller 19.3 %. 71 eller 44.1 % skickades till sina hem. 14 placerades i kommunalhem och 5 i barnhem, inalles 11.8 %. 27 eller 16.8 % överflyttades till sinnessjukhus, till annan anstalt för psykiskt efterblivna eller någon annan anstalt. 4 vårdtagare hade fått en arbetsplats och 9 placerades i öppen vård.

I följande sammanställning klargörs, i vilken mån de utskrivna vårdtagarnas hälsotillstånd var bättre eller oförändrat.

Av de vårdtagare, som utskrevs från statens anstalter, var 12 eller 21.4 % 15 år eller yngre. 35 eller 62.5 % var i åldern 16—20 år och 9 eller 16.1 % hade redan fyllt 21 år. Bland dem, som utskrevs från de övriga anstalterna, var 20.9 %

% eli 22 oli 7 vuotta nuorempia; 7—15-vuotiaita oli 44.8 % eli 47, 16—20-vuotiaita 23.8 % eli 25 ja 11 eli 10.5 % oli jo täyttänyt 21 vuotta.

Vuoden lopussa oli laitoksissa yhteensä 1 741 huollettavaa, joista 1 000, 57.4 %, oli miespuolisia ja 741, 42.6 %, naispuolisia. Näiden vajaanmielisyyden aste oli seuraava.

Vajaamielislaitokset — Anstalter för psykiskt efterblivna

Valtion — Statens

Muut — Övriga

Yhteensä — Summa

Tylsämielisiä Idioter	Vähämielisiä Imbecilla	Heikkomielisiä Debila	Yhteensä Summa
33	131	130	294
937	383	127	1 447
970	514	257	1 741
% 55.7	29.5	14.8	100.0

Vajaamielisyysaste oli eri laitoksissa toisistaan huomattavasti poikkeava. Valtion laitoksissa 11.2 % oli tylsämielisiä, 44.6 % vähämielisiä ja 44.2 % heikkomielisiä. Toivolan poikakodissa vastaavat suhdeluvut olivat 11.4, 60.0 ja 28.6. Barnens by'ssä olivat kaikki, kolmea lasta lukuunottamatta, vähämielisiä. Seinäjoella, Rinnekodissa, Vaalijalassa ja Hoivakodissa sekä Nukarin lastenkodissa oli vuoden lopussa olevista hoidettavista 69.5 % tylsämielisiä, 23.6 % vähämielisiä ja 6.9 % heikkomielisiä.

Miespuolisten ja naispuolisten vajaanmielisyysaste oli suurin piirtein samanlainen; miespuolisten suhdeluvut olivat 55.4, 29.7 ja 14.9 sekä naispuolisten vastaavasti 57.0, 29.7 ja 13.3.

Jotta saataisiin yleiskuva siitä, minkä ikäisiä vajaanmielislaitoksissa huollettavat ovat, on seuraavassa taulukossa vielä esitetty vuoden lopussa laitoksissa olleiden ikäryhmitys.

Vuoden lopussa laitoksissa huollettujen ikä — Äldern för vårdtagarna i slutet på året

Vajaamielislaitokset Anstalter för psykiskt efterblivna	Ikä, vuotta — Ålder, år						Yhteensä Summa
	Alle — Under 7	7—12	13—15	16—20	21—30	31—	
Valtion — Statens	—	44	92	106	45	7	294
Muut — Övriga	164	522	249	269	188	55	1 447
Yhteensä — Summa	164	566	341	375	233	62	1 741
				%			
Valtion — Statens	—	15.0	31.3	36.0	15.3	2.4	100.0
Muut — Övriga	11.3	36.1	17.2	18.6	13.0	3.8	100.0
Yhteensä — Summa	9.4	32.5	19.6	21.5	13.4	3.6	100.0

Perttulassa oli yksi huollettava täyttänyt jo 50 vuotta ja samoin Vaalijalassa, jossa sitä paitsi oli kolme 41—50-vuotiasta. 7 vuotta nuoremista oli 3 sellaista, jotka eivät vielä olleet täyttäneet kahta vuotta ja muut olivat 2—6-vuotiaita.

eller 22 vårdtagare under 7 år; 44.8 % eller 47 var i åldern 7—15 år, 23.8 % eller 25 var mellan 16 och 20 år och endast 11 eller 10.5 % hade redan fyllt 21 år.

Vid årets utgång var antalet vårdtagare i anstalterna inalles 1 741, varav 1 000, 57.4 %, mankön och 741, 42.6 %, kvinnkön. Graden av efterblivenheten var följande.

Graden av efterblivenheten varierade avsevärt i de olika anstalterna. I statens anstalter var 11.2 % sinnesslöa, 44.6 % imbecilla och 44.2 % debila. I Toivola goss hem var motsvarande relationstal 11.4, 60.0 och 28.6. I Barnens by var alla barn, utom tre, imbecilla. Av de i Seinäjoki, Rinnehemmet, Vaalijala och Hoivakoti samt Nukari barn hem vid slutet av året vårdade var 69.5 % sinnesslöa, 23.6 % imbecilla och 6.9 % debila.

Graden av efterblivenheten hos man- och kvinnkön var i stort sett likadån; relationstalen för mankön var 55.4, 29.7 och 14.9 samt för kvinnkön resp. 57.0, 29.7 och 13.3.

För att få en överblick av åldersgrupperingen bland vårdtagarna i anstalterna för psykiskt efterblivna har i följande tabell uppgivits åldern för vårdtagarna i slutet på året.

I Perttula hade en vårdtagare redan fyllt 50 år och likaså en i Vaalijala, där det dessutom fanns tre i åldern 41—50. Av dem, som var yngre än 7 år, hade tre inte ännu fyllt 2 år och de övriga var i åldern mellan 2 och 6 år.

VI. Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuolto

Huollon alaisten henkilöiden luku. Irtolais- ja alkoholistolakien 1 luvun 1 §:n edellyttämiä huoltoon joutuneita henkilöitä oli v. 1958: irtolaisia 23 kaupungissa, 14 kauppalassa ja 55 maalaiskunnassa yhteensä 1 407 sekä alkoholisteja 34 kaupungissa, 30 kauppalassa ja 283 maalaiskunnassa yhteensä 8 504. Raittiushuoltoa koskevan lain nojalla huollettiin kaikkiaan 3 024 henkilöä 28 kaupungissa, 25 kauppalassa ja 203 maalaiskunnassa. Erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa edellämainittuja huollettuja henkilöitä oli seuraavasti.

	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Irtolaisia — Lösdrivare	1 248	88.7	64	4.5	95	6.8	1 407	100.0
Alkoholisteja — Alkoholister	5 720	67.3	787	9.2	1 997	23.5	8 504	100.0
Raittiushuollon alaisia — Personer underkastade nykterhetsvård	1 722	56.9	316	10.5	986	32.6	3 024	100.0
Yhteensä — Summa	8 690	67.2	1 167	9.0	3 078	23.8	12 935	100.0

Edelliseen vuoteen verrattuna huollon alaisten henkilöiden luku on hieman alentunut, 395 henkilöä eli 3.0 %, irtolaisten luku 3.4 % ja alkoholistien 3.7 %. Verrattuna v:n 1958 alussa henkikirjoitettuun väkilukuun oli irtolaisuhuollon alaisia henkilöitä koko maassa 0.32 ‰, alkoholisti- huollon alaisia 1.94 sekä raittiushuollon alaisia henkilöitä 0.69 ‰. Eri läänien kesken he jakaantuivat seuraavalla sivulla olevan taulukon mukaan.

Huolletuista irtolaisista 79.7 % oli Uudenmaan, Hämeen ja Kymen lääneissä. Yksistään Helsingissä oli 744 eli 52.9 % koko maan irtolaisu- luvusta, Lahdessa 92, Tampereella 91 ja Turussa 84, joten näissä neljässä kaupungissa oli jo 71.9 % kaikista. — Alkoholisti- samoin kuin raittiushuolto

VI. Lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvård

Antalet personer, som underkastats vård. De enligt lösdrivar- och alkoholistlagarnas 1 kap. 1 § omhändertagna personernas antal utgjorde under år 1958: lösdrivarnas 1 407 i 23 städer, 14 köpingar och 55 landskommuner samt alkoholisternas 8 504 i 34 städer, 30 köpingar och 283 landskommuner. Enligt lagen om nykterhetsvård vårdades inalles 3 024 personer i 28 städer, 25 köpingar och 203 landskommuner. Särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna var antalet ifrågavarande vårdade personer följande.

I jämförelse med föregående år har antalet personer, som underkastats vård, något nedgått, med 395 personer eller 3.0 %, antalet lösdrivare med 3.4 och alkoholister med 3.7 %. I jämförelse med den i början av år 1958 mantalsskrivna folkmängden utgjorde de personer, som underkastats lösdrivarvård, i hela landet 0.32 ‰, de som underkastats alkoholistvård 1.94 samt nykterhetsvård underkastade personer 0.69 ‰ av befolkningen. Mellan de olika länen fördelade sig dessa enligt tabellen på följande sida.

Av de omhändertagna lösdrivarna kom 79.7 % på Nylands, Tavastehus och Kymmene län. Enbart i Helsingfors fanns 744 eller 52.9 % av hela landets lösdrivare, i Lahti 92, i Tammerfors 91 och i Åbo 84, alltså i dessa fyra städer redan 71.9 % av alla. — Största antalet alkoholister

huollon alaisia henkilöitä oli eniten Uudenmaan, Hämeen sekä Turun ja Porin lääneissä, edellisiä yhteensä 5 623 eli 66.1 % koko maan alkoholisteista ja jälkimmäisiä 1 921 eli 63.5 % kaikista raittiushuollon alaisista henkilöistä. Yksistään Helsingissä oli alkoholisteja 3 266 eli 38.4 % kaikista, Turussa 489, Tampereella 231, Oulussa 193, Lahdessa 182, Porissa 135 ja Vaasassa 129. Raittiushuollon alaisia oli Helsingissä 742, Tampereella 235 ja Turussa 233.

Naispuolisia irtolaisia oli 886 eli 63.0 % ja miespuolisia 521 eli 37.0 %. Alkoholistien joukossa oli naisia vain 5.8 % eli 495, mutta miehiä 94.2 % eli 8 009. Raittiushuollossa oli varsin vähän naispuolisia, vain 50 eli 1.7 % ja miespuolisia 2 974 eli 98.3 %. — Suurin osa näistä huollon alaisista henkilöistä oli kaupungeissa, irtolaisnaisista 88.5 %, alkoholistinaisista 84.2 % ja raittiushuollon alaisista naisista 74.0 %, miesten vastaavien lukujen ollessa 89.1, 66.2 ja 56.7 %.

såväl som personer under nykterhetsvård fanns i Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län, de förstnämnda till ett antal av 5 623 eller 66.1 % av landets alkoholister och de sistnämnda till ett antal av 1 921 eller 63.5 % av alla. Enbart i Helsingfors fanns 3 266 alkoholister eller 38.4 % av alla, i Åbo 489, Tammerfors 231, Uleåborg 193, Lahti 182, Björneborg 135 och Vasa 129. Nykterhetsvård underkastade fanns i Helsingfors 742, i Tammerfors 235 och i Åbo 233 personer.

De kvinnliga lösdrivarna utgjorde 886 eller 63.0 % och de manliga 521 eller 37.0 %. Bland alkoholister fanns det kvinnor endast 5.8 % eller 495, medan antalet män utgjorde 94.2 % eller 8 009. Antalet kvinnor under nykterhetsvård var ganska ringa, endast 1.7 % eller 50 och män 2 974 eller 98.3 %. — Största delen av dessa vårdade personer koncentrerade sig till städerna, av lösdrivarkvinnorna 88.5 %, av alkoholistkvinnorna 84.2 % och av kvinnorna under nykterhetsvård 74.0 %, då motsvarande tal för männen var 89.1, 66.2 och 56.7 %.

Irtolaisten, alkoholistien ja raittiushuollon alaisten henkilöiden luku — Antal lösdrivare, alkoholister och personer under nykterhetsvård

Lääni — Län	Irtolaisia — Lösdrivare			Alkoholisteja — Alkoholister			Raittiushuollon alaisia Personer under nykterhetsvård		
	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit kauppalat Städer köpingar	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	749	35	784	3 452	310	3 762	825	113	938
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	99	13	112	742	176	918	328	140	468
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	3	1	4	—	—	—
Hämeen — Tavastehus	191	7	198	726	217	943	387	128	515
Kymen — Kymmene	131	8	139	317	89	406	195	69	264
Mikkelin — S:t Michels	9	3	12	126	159	285	62	100	162
Kuopion — Kuopio	35	12	47	306	324	630	106	163	269
Vaasan — Vasa	23	3	26	374	358	732	96	146	242
Oulun — Uleåborgs	35	11	46	278	261	539	28	109	137
Lapin — Lapplands	40	3	43	183	102	285	11	18	29
Koko maa — Hela landet	1 312	95	1 407	6 507	1 997	8 504	2 038	986	3 024
	‰ väestöstä — ‰ av befolkningen								
Koko maa — Hela landet	0.82	0.03	0.32	4.05	0.72	1.94	1.27	0.36	0.69

Ikä. Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuollon alaiset henkilöt jakaantuivat ikänsä perusteella seuraavalla tavalla.

Ålder. De personer, som åtnjöt lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvård, fördelade sig enligt ålder på följande sätt.

Huollon alaisten henkilöiden ikä — Vård underkastade personers ålder

Ikä, vuotta — Ålder, år	Irtolaiset — Lösdrivare			Alkoholistit — Alkoholister			Raittihuollon alaiset Personer under nykterhetsvård		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
—20	16	51	67	10	—	10	802	10	812
20—24	45	176	221	229	1	230	2 106	40	2 146
25—29	86	153	239	1 049	19	1 068	66	—	66
30—39	172	205	377	2 775	138	2 913	—	—	—
40—49	124	224	348	2 455	217	2 672	—	—	—
50—	77	77	154	1 489	120	1 609	—	—	—
Tuntematon — Okänd	1	—	1	2	—	2	—	—	—
Yhteensä — Summa	521	886	1 407	8 009	495	8 504	2 974	50	3 024
					%				
—20	3.1	5.7	4.8	0.1	—	0.1	27.0	20.0	26.8
20—24	8.6	19.9	15.7	2.9	0.2	2.7	70.8	80.0	71.0
25—29	16.5	17.3	17.0	13.1	3.8	12.6	2.2	—	2.2
30—39	33.0	23.1	26.8	34.6	27.9	34.3	—	—	—
40—49	23.8	25.8	24.7	30.7	43.8	31.4	—	—	—
50—	14.8	8.7	10.9	18.6	24.3	18.9	—	—	—
Tuntematon — Okänd	0.2	—	0.1	0.0	—	0.0	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Nuorimmat ikäluokat, 18—24-vuotiaat, on seuraavassa yhdistelmässä esitetty vuosiluokittain erikseen. V:een 1957 verrattuna nuorten luku on pysynyt melkein samansuuruisena. Nuorten alkoholistien luku on tosin vähentynyt 9.1 %, mutta nuorten irtolaisten luku noussut 21.5 %.

De yngsta åldersklasserna, 18—24 år, har i följande sammanställning framställts varje årsklass för sig. I jämförelse med år 1957 har antalet unga förblivit nästan oförändrat. Antalet unga alkoholister har visserligen nedgått med 9.1 %, men antalet unga lösdrivare stigit med 21.5 %.

Ikä — Ålder	Irtolaiset Lösdrivare		Alkoholistit Alkoholister		Raittihuollon alaiset Nykterhetsvård underkastade	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
18 vuotta — år	6	19	3	—	302	4
19 » »	10	32	7	—	500	6
20 » »	8	44	10	—	422	11
21 » »	2	38	15	—	426	7
22 » »	13	30	45	—	420	7
23 » »	11	35	73	1	433	5
24 » »	11	29	86	—	405	10
Yhteensä — Summa	61	227	239	1	2 908	50

Siviilisäätty. Irtolais-, alkoholisti- ja raittihuollon alaisten henkilöiden siviilisäätty selviää seuraavasta taulukosta.

Civilstånd. De personer, som var underkastade lösdrivar-, alkoholisti- och nykterhetsvård, fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt.

Huollon alaisten henkilöiden siviilisääty — Vård underkastade personers civilstånd

Siviilisääty — Civilstånd	Irtolaiset — Lösdrivare			Alkoholistit — Alkoholister			Raittiushuollon alaiset Nytkerhetsvård underkastade		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Naimattomia — Ogifta	287	422	709	2 613	106	2 719	2 666	43	2 709
Naimisissa olevia—Giffta	140	231	371	4 356	234	4 590	286	7	293
Eronneita — Frånskilda	81	191	272	866	106	972	19	—	19
Leskiä — Änklingar och änkor	7	42	49	172	48	220	1	—	1
Tuntematon — Okänt	6	—	6	2	1	3	2	—	2
Yhteensä — Summa	521	886	1 407	8 009	495	8 504	2 974	50	3 024
					%				
Naimattomia — Ogifta	55.1	47.6	50.4	32.6	21.4	32.0	89.7	86.0	89.6
Naimisissa olevia—Giffta	26.9	26.1	26.4	54.4	47.3	54.0	9.6	14.0	9.7
Eronneita — Frånskilda	15.5	21.6	19.3	10.8	21.4	11.4	0.6	—	0.6
Leskiä — Änklingar och änkor	1.3	4.7	3.5	2.2	9.7	2.6	0.0	—	0.0
Tuntematon — Okänt	1.2	—	0.4	0.0	0.2	0.0	0.1	—	0.1
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Suurin osa irtolaisista, 50.4 %, oli naimattomia, jotavastoin alkoholisteista vain 32.0 %. Naispuolisista alkoholisteista oli melko paljon, 31.1 %, leskiä ja eronneita, miesten vastaavan suhdeluvun ollessa vain 13.0.

Irtolaishuollon perusteet on irtolaislain 1 luvun 1 §:n mukaan tilastossa jaettu neljään ryhmään, nimittäin: kuljeksiva elämä, työn vieroksuminen, kerjuu ja ammattihaureus. Ne täpaukset, jolloin irtolaishuoltoon joutunut henkilö on muulla elämäntavallaan tuottanut ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle, on yhdistetty ryhmäksi »muu peruste». Seuraava taulukko valaisee, kuinka moni oli kunkin perusteen nojalla v. 1958 otettu huoltoon. Tällöin on huomattava, että jos henkilölle on ilmoitettu useita huoltoperusteita, on tilastossa otettu vain tärkein huomioon.

Irtolaishuollon perusteet näyttävät *miehillä* ja *naisilla* olevan varsin erilaiset. Kun naisista lähes $\frac{1}{2}$ oli joutunut irtolaisten kirjoihin ammattihaureuden vuoksi, olivat miehet pääasiassa, runsaasti $\frac{2}{3}$ heistä, vieroksuneet työtä tai viettäneet kuljeksivaa elämää. Ammattihaureuden vuoksi huoltoon joutuneiden naisten luku on vuosi vuodelta alentunut. V. 1948 heitä oli 1 131 eli 85.9 % kaikista irtolaisnaisista, v. 1950 928 eli 74.3 %, v. 1955 604 eli 56.5 % ja v. 1958 427 eli 48.2 %.

Största delen av lösdrivarna, 50.4 %, var ogifta, då däremot motsvarande tal för alkoholisterna var endast 32.0 %. Bland de kvinnliga alkoholisterna fanns det rätt mycket änkor och frånskilda, 31.1 %, medan motsvarande proportionstal för männen var endast 13.0.

Grunderna för lösdrivarvården. Med stöd av lösdrivarlagens 1 kap. 1 § har grunderna för lösdrivarvården i statistiken indelats i fyra grupper, nämligen: kringstrykande liv, arbetskygghet, tiggeri och prostitution. De fall, då person underställd lösdrivarvård genom sitt levnadssätt i övrigt medfört uppenbar våda för allmän ordning, säkerhet eller sedlighet, har förts till gruppen »annan orsak». Huru många personer, som med stöd av varje orsak omhändertagits under år 1958, belyses av följande tabell. Härvid bör observeras, att ifall beträffande en person uppgivits flere vårdorsaker, har blott den viktigaste beaktats i statistiken.

Orsakerna till lösdrivarvården synes vara mycket olika bland *män* och *kvinnor*. Medan nära hälften av kvinnorna hade antecknats som lösdrivare på grund av prostitution, hade männen för det mesta, drygt $\frac{2}{3}$ av dem, skytt arbete eller fört ett kringstrykande liv. Antalet kvinnor, som till följd av prostitution blivit underkastade vård, har från år till år nedgått. År 1948 var deras antal 1 131 eller 85.9 % av hela antalet kvinnliga lösdrivare, år 1950 928 eller 74.3 %, år 1955 604 eller 56.5 % och år 1958 427 eller 48.2 %.

Irtolaishuollon perusteet — Grunder för lösdrivarvården

Huollon peruste Grunden för vården	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor
	abs.						%					
Kuljeksiva elämä — Kringstrykande liv	65	99	3	9	68	108	13.5	11.9	7.7	16.1	13.1	12.2
Työn vieroksuminen — Arbetskygghet	273	284	13	5	286	289	56.6	34.2	33.3	8.9	54.9	32.6
Kerjuu — Tiggeri	10	—	—	2	10	2	2.1	—	—	3.6	1.9	0.2
Ammattihaureus — Pros- titution	—	389	—	38	—	427	—	46.9	—	67.8	—	48.2
Muu peruste — Annan grund	134	58	23	2	157	60	27.8	7.0	59.0	3.6	30.1	6.8
Yhteensä — Summa	482	830	39	56	521	886	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Irtolaisperusteen yhteyteen kuuluu läheisesti kysymys, missä määrin irtolaisiksi havaitut henkilöt on aikaisemmin tuomittu rangaistukseen ja missä määrin he ovat aikaisemmin olleet irtolaishuollon alaisia. Näitä seikkoja valaisee seuraava yhdistelmä.

Irtolaisia, jotka aikaisemmin — Lösdrivare, som tidigare ovat olleet irtolaishuollon alaisina — varit under lösdrivarvård on tuomittu rangaistukseen — dömts till straff	Kaupungit — kauppalat Städer — köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	294	579	21	27	315	606
	295	267	15	8	310	275

Kaikista v:n 1958 irtolaisista 65.5 % on aikaisemmin ollut irtolaishuollon alaisena, 60.5 % miehistä ja 68.4 % naisista. Aikaisemmin rangaistukseen tuomittuja oli 41.6 % kaikista, miehistä 59.5 % ja naisista 31.0 %.

Irtolaishuollon toimenpiteet. Irtolaislain 1 luvun 2 ja 5 §:ien mukaan on irtolaiseksi havaittuihin henkilöihin nähden sovellettava seuraavia toimenpiteitä: varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi ja, ellei tämä riitä, määrättävä irtolaisvalvonnan alaiseksi; ellei heitä senkään avulla saada palautetuiksi säännölliseen ja kunnialliseen elämäntapaan tai jos he ovat vaaraksi itselleen tai muiden henkilökohtaiselle turvallisuudelle tai ilmeiseksi häiriöksi yleiselle järjestykselle tai siveellisyydelle, on heidät määrättävä työlaitokseen tai pakkotyöhön.

Jos irtolaiseksi havaittu henkilö on toispaikkuntalainen, ovat muutamat kunnat ilmoittaneet

I nära samband med orsaken till lösdriveriet står frågan, i vilken mån personer, som befunnits vara lösdrivare, tidigare blivit dömda till straff och i vilken mån de tidigare varit under lösdrivarvård. Följande sammanställning belyser dessa frågor.

Av hela antalet lösdrivare under år 1958 hade 65.5 % varit tidigare under lösdrivarvård, 60.5 % av männen och 68.4 % av kvinnorna. 41.6 % hade tidigare blivit dömda till straff, av männen 59.5 % och av kvinnorna 31.0 %.

Lösdrivarvårdens vårdåtgärder. Enligt lösdrivarlagens 1 kap. 2 och 5 § bör ifråga om personer, som befunnits vara lösdrivare, tillämpas följande åtgärder: varning, då sådan anses nödvändig och om detta ej är tillräckligt, ställande under lösdriveriövervakning; om de icke ens med denna åtgärd kan återföras till ett ordentligt och hederligt levnadssätt eller om de är till fara för sig själva eller för andras personliga säkerhet eller till uppenbar våda för allmän ordning och sedlighet, bör de förordnas till intagning i arbetsanstalt eller till tvångsarbete.

Ifall en person, som befunnits vara lösdrivare, är från annan ort, har somliga kommuner uppgivit

lähettäneensä tällaiset henkilöt kotikuntaansa siellä käsiteltäviksi antamatta heille sitä ennen varoitusta. Tilastossa tällaiset tapaukset on yhdistetty ryhmään »muu toimenpide». Ne tapaukset, jolloin irtolaiset laitoksesta päästyään on asetettu jälkivalvontaan, muodostavat oman ryhmän. Missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty kaupungeissa, kauppalloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

att de sânt sådana personer till deras hemkommun för behandling utan att dessförinnan tilldelas dem varning. I statistiken har dylika fall sammanförts till gruppen »annan åtgärd». De fall, då lösdrivarna efter anstaltsvård ställts under övervakning, bildar en särskild grupp. I vilken utsträckning de olika vårdåtgärderna vidtagits i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande tabell.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide — Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	abs.						%					
Varoitus — Varning	96	148	3	8	99	156	19.9	17.8	7.7	14.3	19.0	17.6
Irtolaisvalvonta — Lös- driveriövervakning ..	216	244	4	26	220	270	44.8	29.4	10.3	46.4	42.2	30.5
Työlaitoshuolto — In- tagning på arbets- stält	80	228	6	13	86	241	16.6	27.5	15.4	23.2	16.5	27.2
Pakkotyö—Tvångsarbete	5	19	2	—	7	19	1.0	2.3	5.1	—	1.3	2.2
Jälkivalvonta — Efter- övervakning	67	173	24	8	91	181	13.9	20.8	61.5	14.3	17.5	20.4
Muu toimenpide—Annan åtgärd	18	18	—	1	18	19	3.8	2.2	—	1.8	3.5	2.1
Yhteensä — Summa	482	830	39	56	521	886	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Niiden irtolaisten luku, jotka ovat saaneet varoituksen tai joutuneet valvontaan, oli 52.9 % kaikista; selontekovuonna sai varoituksen 18.1 % ja valvonnan alaisia oli 34.8 %, minkä lisäksi jälkivalvonnassa oli vielä 19.3 %. Työlaitoshuoltoa on käytetty melko runsaasti, 23.3 % määrättiin työlaitoksiin. Pakkotyötä huolto-
muotona on sovellettu varsin vähän, vain 1.9 %:iin irtolaisista. *Miehiin* nähden on yleensä sovellettu suhteellisesti katsoen lievempiä huolto-
muotoja kuin *naisiin*. Varoituksen saaneita ja valvonnassa olevia miehiä oli 61.2 % kaikista miesirtolaisista naisten vastaavan luvun ollessa 48.1 %.

Alkoholistihuollon perusteet on alkoholistilain 1 luvun 1 §:n mukaan tilastossa jaettu 6 ryhmään ja niistä käytetty seuraavia nimityksiä: 1. vaarallisuus, 2. häiriö tai pahennus, 3. elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4. joutuminen läheisen

Antalet lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning var 52.9 % av alla; under redogörelseåret erhöill 18.1 % varning och under övervakning var 34.8 %, vartill 19.3 % var under efterövervakning. Arbetsinrättningsvård har begagnats ganska ofta, 23.3 % förordnades till intagning i arbetsinrättning. Tvångsarbete som vårdåtgärd har använts ganska sällan, endast i fråga om 1.9 % av lösdrivarna. I fråga om *män* har relativt taget tillämpats mildare åtgärder än i fråga om *kvinnor*. Antalet manliga lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning, utgjorde 61.2 % av samtliga manliga lösdrivare, då motsvarande antal kvinnor var 48.1 %.

Grunderna för alkoholistvården. På grund av alkoholistlagens 1 kap. § 1 är orsakerna till alkoholistvården i statistiken indelade i 6 grupper, om vilka använts följande benämningar: 1. farlighet, 2. störande eller förgargelseväckande upp-

henkilön rasitukseksi, 5. huoltoavun tarve sekä 6. juopumuspidätykset. Lisäksi on vielä käytetty ryhmää »muu» niitä tapauksia varten, jolloin asianomaiset ovat vapaaehtoisesti alistuneet alkoholistihuoltoon. Jos henkilö on joutunut alkoholistihuoltoon usean edellä mainitun perusteen nojalla, on hänet seuraavassa taulukossa sijoitettu siihen perusr ryhmään, mikä on osoittautunut tärkeimmäksi.

trädande, 3. försummande av underhållningsplikt, 4. fallit närstående till last, 5. behov av socialhjälp samt 6. anhållen för fylleri. Därutöver har ännu använts gruppen »annan» för de fall, då vederbörande frivilligt har underkastat sig alkoholistvård. Om en person erhållit alkoholistvård till följd av flere av ovannämnda orsaker, har han i följande tabell hänförs till den grupp, vilken visat sig vara viktigast.

Alkoholistihuollon perusteet — Grunder för alkoholistvården

Huollon peruste Grunden för vården	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	abs.						%					
Vaarallisuus — Farlighet	122	1	103	1	225	2	2.0	0.2	5.3	1.7	2.8	0.4
Häiriö tai pahennus — Störande eller förargelseväckande uppträdande	1 751	196	489	25	2 240	221	28.9	44.9	25.2	43.1	28.0	44.7
Elatusvelvollisuuden laiminlyönti — Försummande av underhållningsskyldighet	424	10	365	3	789	13	7.0	2.3	18.8	5.2	9.8	2.6
Joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi — Fallit närstående till last	382	12	146	6	528	18	6.3	2.7	7.6	10.3	6.6	3.6
Huoltoavun tarve — Behov av socialhjälp	232	10	231	6	463	16	3.8	2.3	11.9	10.3	5.8	3.2
Juopumuspidätykset — Anhållen för fylleri	2 592	180	495	14	3 087	194	42.7	41.2	25.5	24.2	38.5	39.2
Muu — Annan	567	28	110	3	677	31	9.3	6.4	5.7	5.2	8.5	6.3
Yhteensä — Summa	6 070	437	1 939	58	8 009	495	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Juopottelevaa elämää viettävät henkilöt ovat joutuneet alkoholistihuoltoon suurimmalta osalta sen vuoksi, että heidät vuoden kuluessa oli pidätetty kolmasti tai useammin tai sen vuoksi, että he olivat ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen. Edellisiä oli v. 1958 38.6 sekä jälkimmäisiä 28.9 % kaikista. Sellaisia alkoholisteja, jotka olivat laiminlyöneet oman tai läheistensä elatuksen, oli 21.5 %. *Naispuolisista* alkoholisteista suuri osa, 44.7 %, oli ollut häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, kun *miespuolisista* 28.0 % oli sen vuoksi joutunut huollon alaiseksi. Paitsi ryhmään »muu» sisältyvät 708 henkilöä oli vielä 93 miestä alistunut vapaaehtoisesti alkoholistihuoltoon, vaikka heidän kohdallaan on ilmoitettu muitakin huollon perusteita. Kaikkiaan oli siis näitä »vapaaehtoisia» v. 1958 801 eli 9.4 %. V. 1957 heitä

Personer, vilka för ett onyktert liv, har oftast omhändertagits som alkoholister, emedan de under årets lopp blivit anhållna tre eller flere gånger eller därför, att de varit uppenbart störande eller förargelseväckande för sin omgivning. De förra utgjorde år 1958 38.6 % och de senare 28.9 % av alla. Sådana alkoholister, vilka hade försummat sin underhållningsplikt mot sig själv eller närstående, utgjorde 21.5 %. De *kvinnliga* alkoholisterna var till en stor del, 44.7 % av alla kvinnliga, sådana, vilka uppträtt störande eller förargelseväckande för sin omgivning, då 28.0 % av de *manliga* av samma orsak blivit föremål för vård. Utom de 708, som ingår i gruppen »annan», har ännu 93 män frivilligt underkastat sig alkoholistvård. För dessa har likväl även andra grunder för vård uppgivits. Inalles fanns det alltså år 1958 801

oli 657 eli 7.4 %. Kaikista alkoholisteista 5 631 eli 66.2 % on jo aikaisemmin ollut alkoholisti-huollon alaisena. V:n 1957 vastaavat luvut olivat 5 695 ja 64.5 %.

Alkoholistihuollon huoltotoimenpiteet. Alkoholistolain 1 luvun 2 §:n mukaan ovat ne toimenpiteet, joihin alkoholistiksi havaittuun henkilöön nähden on ryhdyttävä, raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. 3 §:n mukaan on kuitenkin ennen näitä huoltotoimenpiteitä henkilöä varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi. Tämän nojalla on huoltotoimenpiteet tilastossa jaettu kolmeen ryhmään: varoitus, raittiusvalvonta ja alkoholistihuoltolaohito. Samoin kuin irtolaisiin on alkoholisteihinkin nähden laitoksesta vapautuneiden jälkivalvonta erotettu eri ryhmäksi.

Seuraava taulukko osoittaa, missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty erikseen kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa.

»frivilliga» eller 9.4 %. Motsvarande antal år 1957 var 657 eller 7.4 %. Av hela antalet alkoholister har 5 631 eller 66.2 % tidigare varit under alkoholistvård. År 1957 var motsvarande antal 5 695 och 64.5 %.

Alkoholistvårdens vårdåtgärder. Enligt alkoholistlagens 1 kap. § 2 är de åtgärder, vilka skall vidtagas beträffande person, som befunnits vara alkoholist, nykterhetsuppsikt och vård i allmän alkoholistanstalt. Förrän dessa vårdåtgärder tillämpas, bör enligt § 3 personen likväl varnas, då sådant befines nödigt. På denna grund är vårdåtgärderna i statistiken uppdelade i tre grupper: varning, nykterhetsuppsikt och vård i alkoholistanstalt. Såsom i fråga om lösdrivarna har även här de som ställts under övervakning efter anstaltsvård särredovisats.

Följande tabell utvisar, i vilken utsträckning de olika åtgärderna tillämpats särskilt i städerna, och köpingarna samt i landskommunerna.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

Huoltotoimenpide — Vårdåtgärd	Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit, kauppalat Städer, köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
	abs.						%					
Varoitus — Varning	2 332	129	1 281	39	3 613	168	38.4	29.5	66.1	67.2	45.1	34.0
Raittiusvalvonta — Nykterhetsuppsikt	1 884	190	271	8	2 155	198	31.1	43.5	14.0	13.8	26.9	40.0
Alkoholistihuoltolaohito — Vård i alkoholistanstalt	985	61	266	7	1 251	68	16.2	14.0	13.7	12.1	15.6	13.7
Jälkivalvonta — Efterövervakning	869	57	121	4	990	61	14.3	13.0	6.2	6.9	12.4	12.3
Yhteensä — Summa	6 070	437	1 939	58	8 009	495	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Yleisimmin käytettyjä toimenpiteitä oli v. 1958, kuten aikaisemminkin, varoituksen antaminen; sellaisen oli saanut 44.5 % alkoholisteista. V. 1958 määrättiin huoltoloihin 1 319 alkoholista eli 3.8 % vähemmän kuin v. 1957. Näistä on 574:n kohdalla ilmoitettu, että huoltolaohito ei ole vielä täytäntöön pantu. Jälkivalvonnassa huoltolaohidon jälkeen oli 12.4 % kaikista alkoholisteista.

En av de mest tillämpade vårdåtgärderna år 1958 var, såsom tidigare, varning; 44.5 % av alkoholisterna hade erhållit sådan. År 1958 var antalet till alkoholistanstalt förordnade 1 319 eller 3.8 % mindre än år 1957. För 574 av dessa har uppgivits, att de ännu ej blivit intagna i anstalt under redogörelseåret. Under övervakning efter anstaltsvård var 12.4 % av alla alkoholister.

Raittishuollon huoltotoimenpiteet. Lain mukaan on raittishuollon alaista henkilöä sopivalla tavalla varoitettava tai jos henkilö 12 viimeksi kuluneen kuukauden aikana on tavattu ilmeisesti juopuneena julkisella paikalla tai julkisessa tilaisuudessa tai tullut juopumuksesta pidätyksi kahdesti taikka useammin, on hänet, mikäli laissa mainitut muut toimenpiteet katsotaan riittämättömiksi, määrättävä raittissuojeluun enintään yhdeksi vuodeksi.

Missä määrin raittishuollon alaiset henkilöt ovat saaneet varoituksen tai heidät on määrätty raittissuojeluun, selviää seuraavasta taulukosta. Mainittakoon, että näistä henkilöistä 21.9 % on jo aikaisemmin ollut huollon alaisena.

Nykterhetsvårdens vårdåtgärder. Enligt lagen skall den, som är underställd nykterhetsvård, på lämpligt sätt varnas eller om personen i fråga under de senast förlutna 12 månaderna anträffats uppenbart drucken på offentlig plats eller vid offentligt tillfälle eller har blivit anhållen för fylleri två gånger eller oftare, skall, för såvitt de i lagen nämnda andra åtgärderna anses otillräckliga, förordnande ges om hans ställande under nykterhetsskydd för högst ett års tid.

I vilken utsträckning personer under nykterhetsvård erhållit varning eller ställts under nykterhetsskydd, framgår av följande tabell. Av dessa personer har 21.9 % varit tidigare under nykterhetsvård.

Huoltotoimenpiteet — Vårdåtgärder

	Varoitus Varning		Raittissuojelu Nykterhets- skydd		Yhteensä Summa		Varoitus Varning		Raittissuojelu Nykterhets- skydd		Yhteensä Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor
	abs.						%					
Kaupungit — Städer ...	1 432	34	253	3	1 685	37	53.7	74.0	82.2	75.0	56.7	74.0
Kauppalat — Köpingar	279	6	30	1	309	7	10.5	13.0	9.7	25.0	10.4	14.0
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	955	6	25	—	980	6	35.8	13.0	8.1	—	32.9	12.0
Yhteensä — Summa	2 666	46	308	4	2 974	50	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alkoholistihuoltolat

V:n 1958 aikana toimi maassa 12 alkoholisti-huoltolaa. Niistä 4 oli valtion omistamia, nim. Perniön huoltola Kemiössä, Lapinjärven ja Sairilan huoltolat, viimeksi mainittu Mikkelissä, sekä Alkoholistien vastaanottolaitos Järvenpäässä. Yksityisten yhdistysten omistamia olivat Rymättylän, Mikkelin, Kankaanpään ja Pieksämäellä sijaitsevä Tyynelän alkoholistikodit. Lammin, Paavolan kunnassa toimivan Pohjolan sekä Ridasjärven työlaitosten osastoina toimivat huoltolat kuuluivat kuntayhtymille ja Tervallamen huoltola Helsingin kaupungille.

V:n 1958 kuluessa oli alkoholistihuoltoloiden sosiaaliministeriölle antamien tietojen mukaan laitoksissa kirjoissa kaikkiaan 2 349 alkoholista. Vuoden alussa oli kirjoissa 1 187, vuoden kuluessa otettiin uusia 1 162 ja vapautettiin tai siirrettiin muualle 1 180, joten vuoden lopussa oli kirjoissa kaikkiaan 1 169. Miten alkoholistien määrä vaihtui vuoden kuluessa eri laitoksissa, selviää seuraavasta taulukosta.

Alkoholistanstalterna

Under år 1958 var i landet i verksamhet 12 alkoholistanstalter. Av dem var 4 statsägda, nämligen Bjärnä anstalt i Kimito, anstalten i Lappträsk, Sairila anstalt i S:t Michel samt Upptagningsanstalten för alkoholister i Järvenpää. Alkoholisthemmen i Rymättylä, Kankaanpää och S:t Michel samt Tyynelä alkoholisthem i Pieksämäki upprätthölls av privata föreningar; alkoholistanstalten vid arbetsinrättningarna i Lammi och Ridasjärvi samt Pohjola arbetsinrättning i Paavola tillhörde kommunsammanslutningar och Tervalampi vårdanstalt Helsingfors stad.

Enligt uppgifter från alkoholistanstalterna var vid dessa anstalter under år 1958 inskrivna inalles 2 349 alkoholister. Vid årets början var antalet inskrivna 1 187, under årets lopp intogs 1 162 och utskrevs eller placerades annorstädes 1 180, så att antalet inskrivna vid årets slut var 1 169. Hur totalantalet alkoholister vid de olika anstalterna växlade under årets lopp, framgår av följande tabell.

Alkoholistien luku eri laitoksissa — Antalet alkoholister på de olika anstalterna

Alkoholistihuoltola Alkoholistanstalt	Hotopaikkoja Platsantal	Vuoden alussa kirjoissa — Inskrivna vid årets början		Vuoden kuluessa — Under året					Vuoden lopussa kirjoissa — Inskrivna vid årets slut	
		laitoksessa läsnä på anstalten	muualla annorstädes	siirretty muista laitoksista flyttade från andra anstalter	muuta laitoksiin otettuja andra intagna	lopullisesti vapautettuja slutligt frigivna	siirretty muihin laitoksiin överflyttade till andra anstalter	muusta syystä poistettuja av annan orsak utskrivna	laitoksessa läsnä på anstalten	muualla annorstädes
Perniö (Björnå)	80	91	111	34	165	173	33	1	81	113
Lapinjärvi — Lapp-träsk	100	110	206	40	176	173	31	17	117	194
Sairila	40	22	35	—	33	54	5	—	11	20
Järvenpää	70	79	96	25	390	286	95	2	89	118
Tervalampi	70	51	114	1	52	80	3	1	44	90
Ridasjärvi	20	3	—	—	19	—	—	—	5	17
Lammi	40	23	80	47	1	76	2	—	10	63
Pohjola	15	7	12	3	5	13	—	—	4	10
Rymättylä	27	29	19	6	119	92	12	—	29	40
Mikkeli (S:t Michel)	16	9	19	22	55	68	9	—	16	12
Tyynelä	20	20	24	9	85	81	6	—	24	27
Kankaanpää	17	16	11	9	62	60	3	—	24	11
Yhteensä — Summa	515	460	727	196	1 162	1 156	199	21	454	715

Noin $\frac{1}{3}$ eli 34 % kaikista vuoden kuluessa huoltoloihin otetuista oli ollut Järvenpään vastaanottolaitoksessa, ja 772 otettiin suoraan muihin alkoholistihuoltoloihin. Kaikista v. 1958 huoltoloihin tulleista 66 % oli tullut vapaaehtoisesti, 5 % oli vaarallisia ja 29 % muita lääninhallitusten huoltoloihin määräämiä alkoholisteja. Vapaaehtoisten luku on edelliseen vuoteen verrattuna noussut 89:llä ja vaarallisten luku 2:lla, jotavastoin muiden oli 92 pienempi kuin v. 1957. Vuoden aikana kirjoissa olleet jakaantuivat vapaaehtoisin, vaarallisiin ja muihin seuraavalla tavalla.

Ca $\frac{1}{3}$ eller 34 % av dem som intogs under året hade passerat genom Järvenpää upptagningsanstalt och 772 intogs direkt på de övriga alkoholistanstalterna. Av alla under år 1958 intagna hade 66 % kommit frivilligt, 5 % var farliga och 29 % andra av länsstyrelsen till alkoholistanstalt beordnade. Antalet frivilliga har från föregående år ökat med 89, antalet farliga med 2, medan antalet andra har minskats med 92. Samtliga inskrivna fördelade sig på frivilligt inkomna, farliga och andra på följande sätt.

	Vapaaehtoisesti tulleita Frivilligt inkomna	Vaarallisia Farliga	Muita Andra	Yhteensä Summa
Vuoden alussa — Vid årets början				
läsnä — närvarande	187	14	259	460
ehdollisesti vapautettuja — villkorligt frigivna	151	51	356	558
lomaautettuja — permitterade	27	3	35	65
vankilassa, karkureina ym. — i fängelse, på rymmarsträt etc.	8	5	91	104
Uusia vuoden kuluessa — Intagna under året	765	54	343	1 162
Poistettu vuoden kuluessa — Utskrivna under året				
lopullisesti vapautettuja — slutligt frigivna	709	57	390	1 156
muualle siirrettyjä, kuolleita ym. — annorstädes överförda, avlidna m.fl.	2	3	19	24
Vuoden lopussa — Vid årets slut				
läsnä — närvarande	213	23	218	454
ehdollisesti vapautettuja — villkorligt frigivna	189	30	345	564
lomaautettuja — permitterade	17	3	39	59
vankilassa, karkuteillä ym. — i fängelse, på rymmarsträt etc.	8	11	73	92

Vuoden alussa oli sairaalassa 5, vankilassa 69 ja karkureina 30, vuoden lopussa vastaavasti 5, 70 ja 17.

Kun vuoden alussa muualla olleista 199 palautettiin takaisin laitoksiin, on vuoden kuluessa hoidettu kaikissa laitoksissa yhteensä 2 017 alkoholista; toisesta laitoksesta toiseen siirretyt alkoholistit sisältyvät tällöin mainittuun lukuun kahdesti. Valtion, työlaitosten ja yksityisten huoltoloiden kesken mainittu luku jakaantui seuraavasti.

	Vuoden aikana hoidettuja Antal vårdade under året	Hoitopäiviä — Vård dagar Kaikkiaan Totalt	Hoidettua kohti Per vårdtagare
Valtion omistamat laitokset — Statsägda anstalter ...	1 259	92 337	73
Työlaitosten yhteydessä toimivat — Vid arbetsinrättningar verksamma anstalter	300	24 437	81
Yhdistysten omistamat — Föreningarnas anstalter	458	28 253	62
Kaikkiaan — Inalles	2 017	145 027	72

Vuoden kuluessa laitoksiin tulleista 1 162 uudesta hoidettavasta suurin osa, 60 %, oli ensikertalaisia, 28 % oli aikaisemmin ollut kerran ja 12 % useamman kerran hoidettavana jossakin alkoholistihuoltolassa. 222 hoidettavaa eli 19 % oli rangaistu vain juopumuksesta ja kokonaista 45 % eli 523 lisäksi jostakin muustakin rikoksesta.

Hoidettavien keski-ikä vaihteli eri laitoksissa 38 ja 45 vuoden välillä. Eniten oli 40—49-vuotiaita, 36 %, ja sen jälkeen 30—39-vuotiaita, 35 %. Laitokseen tullessaan 50 vuotta täyttäneitä oli 17 % ja 30 vuotta nuorempia 12 %. 24 hoidettavan ikä vaihteli 20 ja 24 vuoden välillä ja 3 ei ollut vielä täyttänyt 20 vuotta.

Työlaitokset

V. 1958 oli toiminnassa 9 työlaitosta, joista 7 oli kuntainliittojen omistamia, Helsingin kaupungin omistama Tervalammen työlaitos Vihdissä ja valtion omistama Ilmajoen työlaitos. Kuntainliittojen omistamat työlaitokset olivat Uudenmaan työlaitos Hyvinkään maalaiskunnassa, Länsi-Suomen työlaitos Punkalaitumella, Hämeen työlaitos Lammilla, Itä-Suomen työlaitos Mäntyharjulla, Keuruun työlaitos, Kruunupyyn työlaitos ja Pohjolan työlaitos Revonlahdella.

Kuntainliittojen omistamissa työlaitoksissa oli osallisina 520 kuntaa eli 94.9 % maan kaikista kunnista. Hoitopaikkojen luku näissä työlaitoksissa oli selontekovuonna 763. Helsingin kaupungin Tervalammen työlaitoksessa hoito-

Vid årets början var 5 på sjukhus, 69 i fängelse och 30 på rymmarsträt, vid årets slut åter resp. 5, 70 och 17.

Av de vid årets början icke närvarande intogs 199 ånyo på anstalterna, varför under årets lopp på samtliga anstalter vårdats inalles 2 017 alkoholister; de som överförts från en anstalt till en annan ingår härvid två gånger i nämnda siffra. Mellan statens, arbetsinrättningarnas och de privata vårdanstalterna fördelade sig nämnda totalantal som följer.

Av de 1 162, som under årets lopp intagits på anstalterna, var de flesta, 60 %, förstagångsintagna, 28 % hade en gång förut varit intagna på alkoholistanstalt och 12 % flere gånger. 222 eller 19 % hade straffats endast för fylleri och icke mindre än 45 % eller 523 dessutom för något annat brott.

Genomsnittsåldern växlade vid de olika anstalterna mellan 38 och 45 år. Talrikast var 40—49-åringarna, 36 %, och därefter 30—39-åringarna, 35 %. De som hade fyllt 50 år när de intogs, utgjorde 17 %, och 12 % var i åldern under 30 år. 24 vårdtagare var i åldern 20—24 år och 3 hade ej ännu fyllt 20 år.

Arbetsinrättningarna

Under år 1958 var 9 arbetsinrättningar i verksamhet, av vilka 7 ägdes av kommunförbund, Tervalampi arbetsinrättning i Vichtis av Helsingfors stad och Ilmajoki arbetsinrättning av staten. Följande arbetsinrättningar ägdes av kommunförbund: Uudenmaan työlaitos i Hyvinge landskommun, Länsi-Suomen työlaitos i Punkalaidun, Hämeen työlaitos i Lammi, Itä-Suomen työlaitos i Mäntyharju, Keuruun työlaitos, arbetsinrättningen i Kronoby och Pohjolan työlaitos i Revonlahi.

I de arbetsinrättningar, som ägdes av kommunförbunden, var 520 kommuner delaktiga eller 94.9 % av alla kommuner i landet. Antalet vårdplatser i nämnda arbetsinrättningar var under redogörelseåret 763. I Helsingfors stads

paikkoja oli 157 ja valtion Ilmajoen työlaitoksessa 125, joten hoitopaikkoja oli työlaitoksissa yhteensä 1 045.

Työlaitosten kirjoissa on v:n 1958 kuluessa ollut kaikkiaan 3 473 huollettavaa eli 2.7 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Kuntainliittojen työlaitoksissa oli 2 399, Tervalammella 895 ja Ilmajoella 179. Seuraava yhdistelmä osoittaa, minkä lakien nojalla huollettavat oli työlaitoksiin määrätty.

arbeitsinrättning i Tervalampi var antalet vårdplatser 157 och i statens arbetsinrättning i Ilmajoki 125. Hela antalet vårdplatser var alltså 1 045.

Totalantalet inskrivna vårdade i arbetsinrättningarna har under år 1958 varit 3 473 eller 2.7 % större än föregående år. I kommunförbundens arbetsinrättningar var antalet inskrivna inalles 2 399, i Tervalampi 895 och i Ilmajoki 179. Följande sammanställning visar med stöd av vilka lagar intagningen på arbetsinrättning skett.

Laki, jonka nojalla huollettavat on työlaitokseen otettu Lag, enligt vilken de vårdade förordnats till arbetsinrättning	Työlaitokset — Arbetsinrättningar					
	Kuntainliittojen Kommunförbundens		Helsingin kaupungin Helsingfors stads	Valtion Statens	Yhteensä Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Huoltoapulaki — Socialhjälpslagen	535	53	188	—	723	53
Laki lasten elatusavun turvaamisesta — Lagen om tryggnad av underhållsbidrag åt barn	1 257	3	489	—	1 746	3
Alkoholilaki — Lagen om alkoholister	167	26	218	—	385	26
Irtolaislaki — Lagen om lösdrivare	121	237	—	179	121	416
Yhteensä — Summa	2 080	319	895	179	2 975	498

V:n 1958 alussa oli kirjoissa olevia huollettavia kaikkiaan 1 720. Vuoden kuluessa otettiin uusia 1 753 ja poistettiin 1 702, joten vuoden lopussa oli kirjoissa 1 771. Eri ryhmissä huollettavien vaihtuminen oli seuraavanlainen.

I början av år 1958 var antalet inskrivna vårdade inalles 1 720. Under året intogs 1 753 personer för vård och utskrevs 1 702, så att antalet inskrivna i slutet av året steg till 1 771. I de olika grupperna var omsättningen av vårdade följande.

Huoltoapulain nojalla huollettuja Enligt socialhjälpslagen vårdade	Perhe- noinareita Tredskande underhålls- pliktiga		Alkoholisteja Alkoholister		Irtolaisia Lösdrivare			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor		
Vuoden alussa — I början av året								
laitoksissa läsnä — i inrättningarna								
närvarande	190	25	378	1	81	3	46	161
muualla — annorstädes	140	3	416	1	197	2	43	33
Uusia vuoden kuluessa — Nyintagna under året	393	25	952	1	107	21	32	222
Poistettu vuoden kuluessa — Utskrivna under året	376	19	859	2	165	16	45	220
Vuoden lopussa — I slutet av året								
laitoksissa läsnä — i inrättningarna								
närvarande	188	31	451	1	58	5	28	159
muualla — annorstädes	159	3	436	—	162	5	48	37

Toiset työlaitokset ovat ilmoittaneet vuoden alussa ja lopussa ainoastaan läsnä olleiden huollettavien luvun, joten muualla olleiden luku on itse asiassa hieman suurempi kuin mitä ylempänä olevat luvut osoittavat.

Endel arbetsinrättningar har vid början och slutet av året uppgivit endast antalet närvarande vårdade, varav följer, att antalet vårdade som vistats annorstädes i själva verket är litet större än siffrorna ovan visar.

Työlaitosten kirjoissa olevista hoidettavista 50.4 % oli perhepinnareita, 22.3 % huoltoapulain nojalla laitoksiin otettuja, 15.5 % irtolaisia ja 11.8 % alkoholisteja. Edellisenä vuonna vastaavat suhdeluvut olivat 47.1, 21.9, 16.6 ja 14.4. Miehistä suurin osa, 58.7 %, oli perhepinnareita, naisista sen sijaan 83.5 % irtolaisia. Kaikista hoidettavista 14.3 % oli naisia ja 85.7 % miehiä.

Hoitopäiviä oli kertomusvuonna kaikkiaan 314 435, joista 145 740 eli 46.3 % oli perhepinnarien, 75 106 eli 23.9 % huoltoapulain nojalla laitoksiin otettujen, 69 159 eli 22.0 % irtolaisten ja 24 430 eli 7.8 % alkoholistien hoitopäiviä. Kaikista hoitopäivistä 68 463 eli 21.8 % tuli naisten osalle ja 245 972 eli 78.2 % miesten osalle. Näin ollen kutakin kirjoissa olevaa naista kohden hoitopäiväluku nousi keskimäärin 137:een, mutta kutakin miestä kohden vain 83:een.

Av de inskrivna vårdade i arbetsinrättningarna var 50.4 % tredskande underhållspliktiga, 22.3 % enligt socialhjälpplagen intagna, 15.5 % lösdrivare och 11.8 % alkoholister. Föregående års motsvarande proportionstal var 47.1, 21.9, 16.6 och 14.4. Största delen, 58.7 %, av männen var tredskande underhållspliktiga, av kvinnorna däremot 83.5 % lösdrivare. Av hela antalet vårdade var 14.3 % kvinnor och 85.7 % män.

Under redogörelseåret steg antalet vård dagar inalles till 314 435, varav 145 740 eller 46.3 % kom på de tredskande underhållspliktiga, 75 106 eller 23.9 på de enligt socialhjälpplagen intagna, 69 159 eller 22.0 % på lösdrivarna och 24 430 eller 7.8 % på alkoholisterna. Av totalantalet vård dagar föll 68 463 eller 21.8 % på kvinnornas och 245 972 eller 78.2 % på männens del. Således steg antalet vård dagar i medeltal per inskriven kvinna till 137, men per man endast till 83.

VII. Kunnallisen sosiaalihuollon kustannukset

Huoltotoiminnan tulot samoin kuin menotkin on ilmoitettu siten, ettei tuloista ole vähennetty niitä kustannuksia, joita kunnilla on ollut niitä hankkiessaan, yhtä vähän kuin suoritetuista menoista on vähennetty niitä erinä, jotka mahdollisesti ovat tulleet korvatuiksi tuloilla. Sekä tulo- että menopuolella on otettu huomioon luontois- ja työsuoritukset.

Huoltotoiminnan tuloja ja menoja selvitetäessä on pidetty erillään eri huoltolakien soveltamisesta aiheutuneet kustannukset. Näin ollen tehdään seuraavassa tarkemmin selkoa erikseen huoltoavun, lastensuojelun sekä irtolais- ja alkoholisti- ja huollon tuloista ja menoista. Hallintomenot ja -tulot, jotka yleensä ovat koko huoltotoiminnan yhteisiä, muodostavat oman ryhmänsä.

Edellisistä vuosista poiketen avustuksia, joita sosiaalilautakunnat ovat myöntäneet huoltoapua ja lastensuojelua harjoittaville yhdistyksille, ei ole enää v. 1958 sisällytetty huoltoavun ja lastensuojelun menoihin. Ne on käsitelty erillisenä menoryhmänä tämän luvun lopussa. Tästä johdetaan on v:n 1957 huoltomenoista vähennetty avustukset niissä tapauksissa, jolloin v:n 1958 huoltomenoja on verrattu edellisen vuoden vastaaviin menoihin.

Huoltotoiminnan kokonaismenot ja -tulot. V. 1958 nousivat huoltomenot koko maassa 14 768 milj. mk:aan ja tulot 5 519 milj. mk:aan, joten kunnat joutuivat huoltotoimintaan käyttämään 9 249 milj. mk. Kun sellaiset menoerät kuin korvaukset muille kunnille ja hoitomaksut vieraan kunnan kunnalliskodissa tai lastenkodissa olleista jo sisältyvät avustusta antaneiden kuntien avustusmenoihin, joskaan eivät aina saman tilikauden aikana, niin huollon kokonaiskustannukset, jos nämä menoerät vähennetään, olisivat selontekovuonna 14 551 milj. mk.

Miten menot ja tulot jakaantuivat eri huoltoalojen osalle erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

VII. Den kommunala socialvårdens kostnader

Inkomsterna liksom även utgifterna för vårdverksamheten har uppgivits så, att från inkomsterna icke subtraherats de kostnader, som kommunerna haft vid anskaffandet av dem, lika litet som från de erlagda utgifterna avdragits de summor, som eventuellt blivit ersatta genom inkomster. Såväl på inkomst- som utgiftssidan har natura- och arbetsprestationer beaktats.

Vid klarläggandet av inkomsterna och utgifterna för vårdverksamheten har de kostnader, som förorsakats av de olika vårdlagarnas tillämpning, avskilts från varandra. Sålunda redogöres i det följande närmare för inkomsterna och utgifterna särskilt för socialhjälp, barnskyddet samt lösdrivar- och alkoholistvården. Förvaltningsutgifterna och -inkomsterna, som i allmänhet är gemensamma för hela vårdverksamheten, bildar en grupp för sig.

Avvikande från tidigare år har understöden, vilka socialnämnderna beviljat föreningar, som utövar socialhjälp och barnskydd, ej längre år 1958 innefattats i utgifterna för socialhjälp och barnskydd. De har behandlats som en skild utgiftsgrupp i slutet av detta kapitel. Till följd härav har från 1957 års vårdutgifter reducerats undertöden i de fall, då 1958 års vårdutgifter har jämförts med motsvarande utgifter från föregående år.

Vårdverksamhetens totalutgifter och -inkomster. Under år 1958 steg vårdutgifterna i hela landet till 14 768 milj. mk och inkomsterna till 5 519 milj. mk, varigenom kommunerna kom att till vårdverksamheten använda 9 249 milj. mk. Emedan sådana utgiftsposter som ersättningar till andra kommuner och vårdavgifter för personer, som vårdats i främmande kommuns kommunalhem eller barnhem, redan ingår i de kommuners understödsutgifter, som beviljat understöden ehuru icke alltid under samma räkenskapsperiod, utgjorde totalkostnaderna för vården, om dessa utgiftsposter avdragas, 14 551 milj. mk.

Huru utgifterna och inkomsterna fördelade sig på de olika vårdområdena särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av följande tabell.

Huoltotoiminnan menot ja tulot — Vårdverksamhetens utgifter och inkomster

Huoltoala — Vårdområde	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>								
Hallinto — Förvaltning	697 240	10.3	109 276	9.7	586 484	8.5	1 393 000	9.4
Huoltoapu — Socialhjälp	3 819 897	56.4	748 722	66.1	5 631 476	82.1	10 200 095	69.1
Lastensuojelu — Barnskydd	2 217 374	32.8	268 903	23.7	637 058	9.3	3 123 335	21.1
Irtolaishuolto — Lösdrivarvård	8 989	0.1	409	0.0	520	0.0	9 918	0.1
Alkoholistihuolto — Alkoholistvård	28 754	0.4	5 239	0.5	7 694	0.1	41 687	0.3
Yhteensä menoja — Summa utgifter	6 772 254	100.0	1 132 549	100.0	6 863 232	100.0	14 768 035	100.0
<i>Tulot — Inkomster</i>								
Hallinto — Förvaltning	1 203	0.0	112	0.0	1 721	0.0	3 036	0.0
Huoltoapu — Socialhjälp	1 482 375	21.9	301 842	26.7	2 802 589	40.8	4 586 806	31.1
Lastensuojelu — Barnskydd	676 776	10.0	81 694	7.2	170 217	2.5	928 687	6.3
Irtolaishuolto — Lösdrivarvård	407	0.0	25	0.0	22	0.0	454	0.0
Alkoholistihuolto — Alkoholistvård	189	0.0	20	0.0	218	0.0	427	0.0
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat — Av kommunerna för vårdverksamheten använda medel	4 611 304	68.1	748 856	66.1	3 888 465	56.7	9 248 625	62.6
Yhteensä tuloja — Summa inkomster	6 772 254	100.0	1 132 549	100.0	6 863 232	100.0	14 768 035	100.0

Huoltotoiminnan kustannukset peitettiin suurimmalta osalta kuntien tarkoitukseen myöntämällä varoilla. Huoltoavun ja lastensuojelun omat tulot muodostivat vain lähes 2/5 eli 37.4 % kokonaismenoista.

V. 1957 huoltomenot olivat koko maassa 13 083 milj. mk (avustukset yhdistyksille eivät sisälly tähän). Näin ollen oli huoltotoimintaan v. 1958 käytetty 1 685 milj. mk eli 12.9 % enemmän kuin lähinnä edellisenä vuonna. Kun kuitenkin huoltotoiminnan omat tulot kasvoivat samaan aikaan vain 7.9 %:lla, nousivat huollon nettomenot 1 283 milj. mk:lla eli 16.1 %. Jos otetaan huomioon, että elinkustannusindeksi on noussut samaan aikaan 6.5 %, olisivat huollon bruttomenot v. 1958 olleet 6 % ja nettomenot 9 % suuremmat kuin v. 1957.

Suurimmat absoluuttiset huoltomenot olivat v. 1958 seuraavissa kaupungeissa: Helsingissä 3 017 milj. mk, Tampereella 716, Turussa 574, Lahdessa 234, Porissa 242, Oulussa 220, Vaasassa 205, Kuopiossa 186, Jyväskylässä 138 ja Kemissä 167 milj. mk. Pienimmät ne olivat Uudessa-kaarlepyyssä, 4.2 milj. mk, ja Kaskisissa, 4.6 milj. mk.

Maaseudulla huoltomenot kohosivat v. 1958 yli 30 milj. mk:n 51 kunnassa, 20—30 milj. mk:n välillä ne olivat 76:ssa, 10—20 milj. mk:n välillä 111:ssä, 5 ja 10 milj. mk:n välillä 128 kunnassa sekä 1 ja 5 milj. mk:n välillä 105 kunnassa. 1 milj. mk pienemmät menot olivat 11 kunnassa.

Utgifterna för vårdverksamheten täcktes till största delen med de medel kommunerna för ändamålet beviljat. Socialhjälpens och barnskyddets egna inkomster bildade blott nära 2/5 eller 37.4 % av totalutgifterna.

År 1957 utgjorde vårdutgifterna i hela landet 13 083 milj. mk (understöden till föreningarna ingår icke här). Sålunda hade år 1958 för vårdverksamheten använts 1 685 milj. mk eller 12.9 % mer än närmast föregående år. Då vårdverksamhetens egna inkomster samtidigt steg med endast 7.9 %, var vårdverksamhetens nettoutgifter 1 283 milj. mk eller 16.1 % större än år 1957. Om man beaktar, att levnadskostnadsindex samtidigt stigit med 6.5 %, vore vårdens bruttoutgifter år 1958 6 % och nettoutgifterna 9 % större än år 1957.

De absoluta vårdutgifterna var under år 1958 störst i följande städer: i Helsingfors 3 017 milj. mk, i Tammerfors 716, i Åbo 574, i Lahti 234, i Björneborg 242, i Uleåborg 220, i Vasa 205, i Kuopio 186, i Jyväskylä 138 och i Kemi 167 milj. mk. Minst var de i Nykarleby, 4.2 milj., och Kaskö, 4.6 milj. mk.

På landsbygden åter översteg vårdutgifterna år 1958 i 51 kommuner 30 milj. mk, mellan 20—30 milj. mk växlade de i 76 kommuner, mellan 10—20 milj. i 111, mellan 5—10 milj. mk i 128 kommuner och mellan 1 och 5 milj. mk i 105 kommuner. I 11 kommuner var utgifterna under 1 milj. mk.

Jos huoltotoiminnan kokonaiskustannukset, siis bruttokustannukset ja toiselta puolen ne kustannukset, jotka saadaan, jos menoista vähennetään huoltotoiminnan tuottamat tulot, ts. nettokustannukset, jaetaan henkikirjoihin merkityllä asukasluvulla sekä koko maassa että erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa, tulee kustannuksia keskimäärin asukasta kohden seuraavat määrät.

Om de totala kostnaderna för vårdverksamheten, således bruttokostnaderna och å andra sidan de kostnader, som erhålles, om från utgifterna subtraheras de inkomster, som vårdverksamheten inbringat, m.a.o. nettokostnaderna, divideras med den mantalsskrivna folkmängden både i hela landet och särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, erhålles som genomsnittliga kostnader per invånare följande belopp.

Vuosi — År	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk — Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk							
	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
1949	1 752	1 280	1 042	780	879	659	1 111	824
1950	2 045	1 496	1 198	888	993	734	1 274	938
1951	2 687	1 946	1 632	1 202	1 302	949	1 683	1 224
1952	3 074	2 169	1 938	1 404	1 528	1 097	1 960	1 398
1953	3 437	2 433	2 189	1 541	1 660	1 155	2 165	1 518
1954	3 631	2 578	2 342	1 658	1 791	1 246	2 325	1 633
1955	3 942	2 735	2 484	1 720	1 929	1 258	2 516	1 693
1956	4 551	3 206	2 943	2 091	2 243	1 506	2 939	2 023
1957	4 837	3 198	3 038	2 049	2 274	1 275	3 063	1 882
1958	5 365	3 653	3 299	2 181	2 478	1 404	3 375	2 114

Laskemalla huoltotoiminnan brutto- ja nettomenot v. 1958 asukasta kohden eri lääneissä sekä erikseen kaupungeissa, kauppaloissa ja maalaiskunnissa saadaan seuraava yhdistelmä.

Genom att beräkna vårdverksamhetens brutto- och nettoutgifter år 1958 per invånare i de olika länen samt särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna erhålles följande sammanställning.

Lääni — Län	Brutto- ja nettomenot asukasta kohden, mk — Brutto- och nettoutgifter per invånare, mk							
	Kaupungit Städer		Kauppalat Köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko lääni Hela länet	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
Uudenmaan — Nylands .	6 782	4 612	3 571	2 459	3 061	1 880	5 269	3 517
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	4 607	3 078	2 464	1 518	2 183	1 192	2 922	1 771
Ahvenanmaa — Åland ..	1 618	689	—	—	1 443	872	1 477	837
Hämeen — Tavastehus .	5 136	3 556	3 579	2 483	2 877	1 508	3 748	2 339
Kymin — Kymmene ...	3 787	2 490	3 419	2 178	2 333	1 169	2 926	1 715
Mikkelin — S:t Michels .	3 553	2 422	2 776	1 527	2 817	1 388	2 941	1 570
Kuopion — Kuopio	3 981	2 552	3 135	2 117	2 534	1 449	2 780	1 648
Vaasan — Vasa	4 465	2 939	3 356	2 070	2 017	1 119	2 498	1 475
Oulun — Uleåborgs	4 209	2 965	—	—	2 468	1 570	2 766	1 809
Lapin — Lapplands	5 699	4 667	2 510	1 725	2 684	1 767	3 157	2 237

Yksityisten kuntien huoltokustannusten määrät poikkeavat kuitenkin usein tuntuvasti näistä keskimääristä. Seuraavassa taulukossa on sen vuoksi kunnat ryhmitetty asukasta kohden tulevien huoltokustannusten suuruuden mukaan muutamiin pääloukkiin ja mainittu

Vårdkostnadernas belopp i de enskilda kommunerna avviker dock ofta kännbart från dessa medeltal. I följande tabell har kommunerna därför enligt storleken av vårdkostnaderna per invånare grupperats i några huvudklasser; vidare har uppgivits antalet städer, köpingar och lands-

kuhunkin luokkaan kuuluvien kaupunki-, kaupala- ja maalaiskuntien lukumäärät, jälkimmäiset erikseen kussakin läänissä. Kustannukset on laskettu nettomenojen mukaan.

kommuner, som hänförts till varje klass, de sistnämnda särskilt i varje län. Kostnaderna har beräknats enligt nettoutgifterna.

Huoltotoiminnan nettokustannukset asukasta kohden eri kunnissa — Vårdverksamhetens nettokostnader per invånare i olika kommuner

Lääni — Län	Kuntien luku, joissa huollon nettokustannukset asukasta kohden olivat, mk Antal kommuner, i vilka nettokostnaderna för vårdverksamheten per invånare utgjorde, mk										Yhteensä kuntia Till- sammans kommuner
	—800	800— 1 000	1 000— 1 200	1 200— 1 400	1 400— 1 600	1 600— 1 800	1 800— 2 000	2 000— 2 200	2 200— 2 400	2 400—	
<i>Maalaiskunnat — Landskommuner</i>											
Uudenmaan — Nylands ..	2	1	4	8	4	7	3	—	3	2	34
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	28	18	21	15	14	5	4	1	1	1	108
Ahvenanmaa — Åland ...	7	2	4	—	2	—	—	—	—	—	15
Hämeen — Tavastehus ...	3	10	8	9	5	9	5	3	2	2	56
Kymen — Kymmene	4	8	7	3	3	2	—	—	—	—	27
Mikkelin — St: Michels ..	1	2	7	7	6	5	1	—	—	—	29
Kuopion — Kuopio	1	3	9	14	9	2	4	3	—	1	46
Vaasan — Vasa	32	16	18	13	9	4	—	—	—	—	92
Oulun — Uleåborgs	4	2	9	11	8	7	8	1	—	4	54
Lapin — Lapplands	2	2	1	4	3	3	2	2	1	1	21
Yhteensä maalaiskuntia — Summa landskommuner	84	64	88	84	63	44	27	10	7	11	482
<i>Kaupungit — Städer</i>	<i>1</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>8</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>20</i>	<i>35</i>
<i>Kauppalat — Köpingar ...</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>9</i>	<i>31</i>
Kaikkiaan kuntia — Inalles kommuner	86	65	90	86	67	48	37	16	13	40	548
%:na kuntien luvusta — I % av antalet kommuner	15.7	11.9	16.4	15.7	12.2	8.8	6.7	2.9	2.4	7.3	100.0

Kuten edellä jo on mainittu, olivat hallintomenot v. 1958 yhteensä koko maassa 1 393 milj. mk, huoltoapumenot 10 200 milj., lastensuojelumenot 3 123 milj. sekä irtolais- ja alkoholisti-huoltomenot yhteensä 52 milj. mk. Minkä laatuista huoltoavun ja lastensuojelun menot olivat, selviää seuraavasta taulukosta.

Såsom redan nämndes, utgjorde förvaltningsutgifterna år 1958 i hela landet sammanlagt 1 393 milj. mk, socialhjälpstgifterna 10 200 milj., barnskyddsutgifterna 3 123 milj. samt utgifterna för lösdriivar- och alkoholistvården sammanlagt 52 milj. mk. Av följande tabell framgår arten av socialhjälpens och barnskyddets utgifter.

Huoltoavun ja lastensuojelun menot — Utgifterna för socialhjälp och barnskyddet

Menojen laatu — Utgifternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter underlydande socialnämnderna	5 258 626	51.6	2 214 263	70.9	7 472 889	56.1
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård	1 923 029	18.8	424 341	13.6	2 347 370	17.6
Kotiaavustus — Hemunderstöd	2 530 156	24.8	—	—	2 530 156	19.0
Yksityishoido — Utackordering	38 733	0.4	347 028	11.1	385 761	2.9
Korvaukset muille kunnille — Ersättningar till andra kommuner	62 124	0.6	51 406	1.6	113 530	0.9
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsinrättning	108 625	1.1	—	—	108 625	0.8
Muut menot — Övriga utgifter	278 802	2.7	86 297	2.8	365 099	2.7
Yhteensä — Summa	10 200 095	100.0	3 123 335	100.0	13 323 430	100.0

Sekä huoltoavun että lastensuojelun menojen jakaantumisessa eri tarkoituksiin on vuosien kuluessa havaittavissa suuria muutoksia. Kuntien omien huoltolaitosten menot nielevät vuosi vuodelta yhä suuremman osan huollon kokonaismenoista. Korvaukset muille kunnille, mikä menoerä aikaisemmin on ollut melko suuri, pienenevät yhä enemmän huoltoapulain uusien korvausta koskevien määräysten johdosta.

Jos eri menoerien suuruutta verrataan keskenään vv. 1957 ja 1958, havaitaan, että sosiaalilautakuntien omien laitosten menot ovat nousseet 9.7 % johtuen siitä, että on perustettu muutampia uusia laitoksia. Muun laitoshoidon kustannukset ovat nousseet 9.8 %. Kotiavustuksina jaettu määrä on kasvanut kokonaista 38.5 % seurauksena kertomusvuonna vallinneesta laajasta työttömyydestä. Korvaukset muille kunnille ovat supistuneet jatkuvasti, v. 1957 61.3 ja v. 1958 51.9 % lähinnä edellisen vuoden määrästä.

Mitä huoltotoiminnan tuloihin tulee, oli yleisituloja v. 1958 3 milj. mk, huoltoavun tuottamia tuloja 4 587 milj. mk, lastensuojelun 929 milj. sekä irtolais- ja alkoholistihuollon 0.9 milj. mk. Huoltoavun ja lastensuojelun tulot jakaantuivat seuraavan taulukon mukaisesti.

I fördelningen av både socialhjälpens och barnskyddets utgifter på olika ändamål kan under årens lopp stora förändringar konstateras. Utgifterna för kommunernas egna vårdanstalter slukar år för år en allt större del av de totala vårdkostnaderna. Ersättningarna till andra kommuner, vilka hittills varit rätt stora, minskar allt mera till följd av de nya bestämmelserna i socialhjälpenslagen rörande ersättningarna.

Om under 1957 och 1958 de olika utgiftsposterna jämföres med varandra, observeras, att utgifterna för anstalter underlydande socialnämnderna har ökats med 9.7 % beroende därpå, att några nya anstalter tillkommit. Kostnaderna för övrig anstaltsvård har stigit med 9.8 %. Utgifterna för hemunderstöd har ökats med hela 38.5 % till följd av den vidsträckt arbetslösheten under redogörelseåret. Ersättningarna till andra kommuner har fortfarande minskats, med hela 61.3 % år 1957 och med 51.9 % år 1958 från närmast föregående år.

Vad vårdverksamhetens inkomster beträffar, utgjorde de allmänna inkomsterna under år 1958 3 milj. mk, inkomsterna genom socialhjälpens 4 587 milj. mk, genom barnskyddet 929 milj. samt genom lösdrivar- och alkoholistvården 0.9 milj. mk. Socialhjälpens och barnskyddets inkomster fördelade sig enligt följande tabell.

Huoltoavun ja lastensuojelun tulot — Socialhjälpens och barnskyddets inkomster

Tulojen laatu — Inkomsternas art	Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Perunkirjoitusmaksut — Bouppteckningsprocenter	31 278	0.7	—	—	31 278	0.6
Korvaukset valtiolta — Ersättningar av staten huoltoapulain perusteella — med stöd av socialhjälp- lagen	93 844	2.0	15 439	1.7	109 283	2.0
sotasiirtolaisten huoltoja kosk. lain perusteella — med stöd av lagen ang. de krigsförflyttades vård	160 336	3.5	7 999	0.9	168 335	3.0
Korvaukset muilta kunnilta — Ersättningar av andra kommuner	141 979	3.1	59 327	6.4	201 306	3.6
yksityisiltä — av enskilda personer	3 444 121	75.1	153 550	16.5	3 597 671	65.2
Lapsilisät — Barnbidrag	—	—	80 521	8.7	80 521	1.5
Sosiaalilautakuntien alaiset laitokset — Anstalter under- lydande socialnämnder	594 541	13.0	605 741	65.2	1 200 282	21.8
Lahjoitukset ja rahastojen korot — Donationer och räntor av donationsfonder	1 878	0.0	238	0.0	2 116	0.0
Muut tulot — Andra inkomster	118 829	2.6	5 872	0.6	124 701	2.3
Yhteensä — Summa	4 586 806	100.0	928 687	100.0	5 515 493	100.0

Verrattaessa keskenään huoltoavun ja lastensuojelun menojen ja tulojen nousua v:sta 1957 v:een 1958 havaitaan menojen kasvaneen 12.7 %, mutta tulojen vain 7.9 % lähinnä edellisestä vuo-

Då man jämför stegringen av utgifterna och inkomsterna för socialhjälpens och barnskyddet från år 1957 till år 1958 finner man, att utgifterna stigit med 12.7 %, men inkomsterna endast med

desta. Korvaukset muilta kunnilta, jotka v. 1957 alenivat 53.6 % edellisen vuoden määrästä, supistuivat v. 1958 vielä 39.0 %. Valtiolta saadut korvaukset ovat myös pienentyneet, n. 14 milj. eli 4.8 %. Sensijaan yksityisten maksamat korvaukset ovat edelleen nousseet, 12.4 %:lla. Huoltoavun ja lastensuojelun menoista tuli 41 % korvatuksi vastaavien huoltoalojen tuloilla, siis paljon enemmän kuin ennen sotia, jolloin vastaava suhdeluku oli noin 25.

Huoltoapumenot. Huoltoavun eri menoryhmät jakaantuivat kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

7.9 % från närmast föregående år. Ersättningarna av andra kommuner, som år 1957 nedgick med 53.6 % från närmast föregående år, har år 1958 minskats ännu med 39.0 %. Ersättningarna av staten har även nedgått, med ca 14 milj. eller med 4.8 %. Däremot har ersättningarna av enskilda fortfarande stigit, med 12.4 %. Av socialhjälpens och barnskyddets utgifter täcktes 41 % med inkomsterna från motsvarande vårdformer, alltså mycket mera än före kriget, då motsvarande proportionstal var ca. 25.

Socialhjälsutgifterna. Socialhjälpens olika utgiftsgrupper fördelade sig i städerna och köpingarna samt landskommunerna såsom följande tabell utvisar.

Huoltoapumenot kaupungeissa ja kauppaloissa sekä maalaiskunnissa — Socialhjälpens utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Kunnalliskodit ym. sosiaalilautakuntien alaiset huoltolaitokset — Kommunalhem o.a. socialnämnder underlydande vårdanstalter	2 052 424	44.9	3 206 202	56.9	5 258 626	51.5
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård						
aistivalliskouluissa yms. laitoksissa — i skolor o.a. dyl. anstalter för sinnesdefekta	2 423	0.1	4 597	0.1	7 020	0.1
vajaamielislaitoksissa — i anstalter för psykiskt efterblivna	20 271	0.5	49 113	0.9	69 384	0.7
mielisairaaloissa — i sinnessjukhus	463 728	10.2	588 548	10.5	1 052 276	10.3
keuhkotautiparantoloissa — i tuberkulosanatorier	41 376	0.9	91 299	1.6	132 675	1.3
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	197 910	4.3	270 563	4.8	468 473	4.6
työlaitoksissa — i arbetsinrättningar	6 673	0.2	6 974	0.1	13 647	0.1
vieraan kunnan kunnalliskodissa — i annan kommuns kommunalhem	15 826	0.4	71 838	1.3	87 664	0.9
muissa hoitolaitoksissa — i övriga vårdanstalter	65 881	1.4	26 009	0.5	91 890	0.9
Yksityishoido — Utackordering	1 197	0.0	37 536	0.7	38 733	0.4
Kotivastus — Hemunderstöd	1 343 659	29.4	944 687	16.8	2 288 346	22.4
Kotiin annettu lääke- yms. avustus — Hemunderstöd för läkemedel och sjukvård	123 822	2.7	117 988	2.1	241 810	2.4
Ehkäisevä huoltoapu — Preventiv socialhjälp	151 217	3.3	28 108	0.5	179 325	1.7
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	19 994	0.4	42 130	0.7	62 124	0.6
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsinrättning	38 338	0.8	70 287	1.2	108 625	1.1
Muut huoltoapumenot — Övriga socialhjälsutgifter ..	23 880	0.5	75 597	1.3	99 477	1.0
Yhteensä — Summa	4 568 619	100.0	5 631 476	100.0	10 200 095	100.0

Suurimman erän sekä kaupunkien että maalaiskuntien huoltoapumenoina muodostivat kuntien omat huoltolaitokset. Niiden menot ovat nousseet v:een 1957 verrattuna 9.3 ja 10.1 % johtuen siitä, että uusia kunnallis- ja vanhainkoteja on rakennettu sekä vanhoja korjattu ja

Den största utgiftsposten såväl i städernas som landskommunernas socialhjälp utgjordes av kommunernas egna vårdinrättningar. Utgifterna för dem har stigit i jämförelse med år 1957 9.3 och 10.1 %, till följd av att nya kommunal- och ålderdomshem har byggts samt gamla reparerats och

laajennettu. Toiseksi suurin menoerä on kotiin annettu avustus, mikä edellisestä vuodesta on noussut koko maassa 37.7 %, asutuskeskuksissa jopa 54.9 %, maalaiskunnissa vain 18.8 %. Jos näihin menoeriin lisätään vielä mielisairaaloissa hoidettujen hoitomaksut, muodostavat nämä kolme ryhmää 84.3 % kaupunkien ja maalaiskuntien kaikista huoltoapumenoista. Mainittakoon vielä, että keuhkotautiparantolamenot ovat, kuten v. 1957, alentuneet, 7.1 %. Sensijaan vajaa-mielisten laitoshoitomenot ovat nousseet kokonaista 48.4 % eli n. 23 milj. mk. — Ryhmään muut huoltoapumenot sisältyi 22.9 milj. mk ammattiopetukseen ja loput 76.6 milj. oli kuljetus-, hautaus- ym. kuluja.

Sosiaalilautakuntien alaisten huoltoapulaitosten menot olivat v. 1958 5 259 milj. mk. Tähän summaan sisältyvien kunnalliskotien menoihin nähden on otettava huomioon, että yhden kunnan omistamien kunnalliskotien menot on otettu bruttomenoina, jota vastoin yhteisten kunnalliskotien kohdalta siihen sisältyvät vain ne menot, mitkä osakaskunnat ovat joutuneet yhteisille kunnalliskodeille maksamaan. Kunnalliskotien kokonaismenot olivat 5 339 milj. mk, ja jakaantuivat ne eri menoeriin seuraavan taulukon osoittamalla tavalla. Menot koskevat 395 kunnalliskotia.

utvidgats. Den näst största utgiftsposten är hemunderstöd, vilken från föregående år har stigit för hela landet med 37.7 %, i bosättningscentra med hela 54.9 %, i landskommunerna med endast 18.8 %. Om till dessa utgiftsposter adderas vårdutgifter för på sinnessjukhus vårdade, utgör dessa tre grupper 84.3 % av städernas och landskommunernas samtliga socialhjälsutgifter. Ännu bör nämnas, att utgifterna för vård i tuberkulossanatorier har såsom år 1957 nedgått, med 7.1 %. Däremot har anstaltsutgifterna för psykiskt efterblivna stigit med hela 48.4 % eller med ca. 23 milj. mk. — I gruppen övriga socialhjälsutgifter ingick 22.9 milj. för yrkesutbildning samt resten 76.6 milj. för transport, begravning m.m.

Utgifterna för socialhjälsanstalter underlydande socialnämnderna steg under år 1958 till 5 259 milj. mk. Beträffande utgifterna för kommunalhemmen, som ingår i denna summa, bör beaktas, att utgifterna för de kommunalhem, som äges av en kommun, har tagits som bruttoutgifter, varemot i fråga om de gemensamma kommunalhemmen däri ingår blott de utgifter, som de delägande kommunerna erlagt till det gemensamma kommunalhemmet. Kommunalhennens totalutgifter var 5 339 milj. mk och de fördelade sig på olika utgiftsposter på det sätt, som följande tabell utvisar. Utgifterna avser 395 kommunalhem.

Kunnalliskotien menot — Kommunalhennens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	1 112 797	52.6	1 430 522	44.4	2 543 319	47.6
Työnantajan lapsilisä- ja ke. sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och f.p. samt olycksfallsförs. premier	52 072	2.5	66 841	2.1	118 913	2.2
Ravinto — Kosthåll	420 440	19.9	836 639	26.0	1 257 079	23.6
Vaateskus — Beklädnad	36 437	1.7	69 240	2.1	105 677	2.0
Sairaanhoito ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	58 729	2.8	98 288	3.1	157 017	2.9
Muut vuotuiskestannukset hoidettavista — Övriga årsutgifter för de vårdade	75 298	3.5	69 227	2.1	144 525	2.7
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	42 061	2.0	122 377	3.8	164 438	3.1
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	40 182	1.9	57 887	1.8	98 069	1.8
Lämpö ja valo — Värme och lyse	218 158	10.3	364 502	11.3	582 660	10.9
Palovakuutus — Brandförsäkring	5 281	0.2	18 263	0.6	23 544	0.5
Kasvi- ja puutarha, sikala, kanala — Trädgård, svin- och hönsgård	4 846	0.2	14 224	0.4	19 070	0.4
Sekalaismenot — Diverse utgifter	50 822	2.4	73 631	2.3	124 453	2.3
Yhteensä — Summa	2 117 123	100.0	3 221 641	100.0	5 338 764	100.0

Jotta saataisiin selville hoidettavien kustannukset hoitopäivää kohden, on kunnalliskotien kokonaismenot (tuloja siis ei ole vähennetty) jaettu hoitopäivien luvulla. Hoitopäivien luku

För att få reda på kostnaderna per intern och dag i kommunalhemmen har kommunalhennens totalkostnader (inkomsterna har alltså ej subtraherats) dividerats med vårddagarnas

oli kaupunkien kunnalliskodeissa 2 044 482, kauppaloiden 649 686 ja maalaiskuntien 6 089 694 eli kaikissa kunnalliskodeissa yhteensä 8 783 862. Täten hoitopäiväkustannukset olivat kaupungeissa ja kauppalloissa keskimäärin 786 mk, maalaiskunnissa 529 mk sekä koko maassa 608 mk. Suurimmat nämä kustannukset olivat Uudenmaan läänissä, keskimäärin 876, sekä pienimmät Mikkelin läänissä, 483 mk. Palkkausmenot hoitopäivää kohden nousivat kaupunkija kauppalakunnissa keskimäärin 413 mk:aan, maalaiskunnissa 235 mk:aan ja koko maassa 290 mk:aan sekä ravintomenot hoitopäivää kohden vastaavasti 156, 137 ja 143 mk:aan.

Lastensuojelumenot. Seuraava taulukko osoittaa, miten lastensuojelun menot jakaantuivat eri menoryhmiin kaupungeissa ja kauppalloissa sekä maalaiskunnissa.

Lastensuojelumenot kaupungeissa ja kauppalloissa sekä maalaiskunnissa — Barnskyddets utgifter i städer och köpingar samt landskommuner

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Lastenkodit ym. sosiaalilautakuntien alaiset lastensuojelulaitokset — Barnhem o.a. socialnämnder underlydande barnskyddsanstalter	1 945 602	78.3	268 661	42.2	2 214 263	70.9
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård						
aistivalliskouluissa yms. laitoksissa — i skolor och o.a. dyl. anstalter för sinnesdefekta	1 410	0.1	217	0.0	1 627	0.1
vajaamielislaitoksissa — i anstalter för psykiskt efterblivna	49 998	2.0	48 222	7.6	98 220	3.1
mielissairaaloissa — i sinnessjukhus	5 751	0.2	3 672	0.6	9 423	0.3
keuhkotautiparantoloissa — i tuberkulossanatorier ..	20 342	0.8	2 077	0.3	22 419	0.7
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	12 366	0.5	4 392	0.7	16 758	0.5
vieraan kunnan lasten- ja koulukodeissa — i främmande kommuns barn- och skolhem	7 936	0.3	7 999	1.3	15 935	0.5
valtion ja yksityisissä koulukodeissa — i statens och i privata skolhem	25 119	1.0	16 795	2.6	41 914	1.3
yksityisissä lastenkodeissa ja muissa huoltolaitoksissa — i privata barnhem och andra vårdanstalter	156 164	6.3	61 881	9.7	218 045	7.0
Yksityishoido — Utackordering	152 461	6.1	194 567	30.6	347 028	11.1
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	39 712	1.6	11 694	1.8	51 406	1.7
Ammattiopetus — Yrkesutbildning	9 981	0.4	5 192	0.8	15 173	0.5
Muut menot — Övriga utgifter	59 435	2.4	11 689	1.8	71 124	2.3
Yhteensä — Summa	2 486 277	100.0	637 058	100.0	3 123 335	100.0

Suurimman menoerän, 78.3 %, kaupunkien lastensuojelumenoina muodostivat kaupunkien omat huoltolaitokset; maalaiskunnissa vastaavat menot olivat vain 42.2 % kokonaisuudesta. Sensijaan yksityishoitomaksut nousivat maa-

antal. Antalet vårddagar i städernas kommunalhem steg till 2 044 482, i köpingarnas till 649 686 och i landskommunernas till 6 089 694 eller i alla kommunalhem tillsammans till 8 783 862. Sålunda erhöles som genomsnittlig kostnad per vårddag i städerna och köpingarna 786 mk, i landskommunerna 529 mk och i hela landet 608 mk. Störst var dessa kostnader i Nylands län, i medeltal 876, och minst i S:t Michels län, 483 mk. Löneutgifterna per vårddag steg i städerna och köpingarna i medeltal till 413 mk, i landskommunerna till 235 mk och i hela landet till 290 mk samt utgifterna för kosthållning per vårddag i genomsnitt till 156, 137 och 143 mk.

Barnskyddsutgifterna. Följande tabell utvisar, huru barnskyddets utgifter fördelade sig på olika utgiftsgrupper i städerna och köpingarna samt landskommunerna.

Den största utgiftsposten, 78.3 %, av städernas barnskyddsutgifter utgjorde städernas egna vårdanstalter; motsvarande utgifter i landskommunerna var endast 42.2 % av totalutgifterna. Däremot uppgick utackorderingskostna-

seudulla 30.6 %:iin, mutta kaupungeissa vain 6.1 %:iin kokonaismenoista. Edellisestä vuodesta lastensuojelumenot ovat nousseet 8.6 %, kun huoltoapumenot lisääntyivät 14.0 %. Suhteellisesti eniten ovat lisääntyneet vajaamielisten laitoshoitomenot, 56.7 %, ja yksityishoitomaksut, 14.0 %.

Sosiaalilautakuntien alaisista lastensuojelulaitoksista lastenkotien menot nousivat v. 1958 908.4 milj. mk:aan, koulukotien menot 80 milj. mk:aan sekä lastentarhojen menot 828.2 milj. mk:aan. Miten lastenkotien menot jakaantuivat menoryhmiin kaupungeissa ja kaupaloissa sekä maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta. Lastenkotien lukumäärä oli v. 1958 116.

Lastenkotien menot — Barnhemmens utgifter

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	379 759	56.8	111 368	46.3	491 127	54.1
Työnantajan lapsilisä- ja ke. sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och f.p. samt olycksfallsförs. premier	17 977	2.7	5 197	2.2	23 174	2.5
Ravinto — Kosthåll	104 154	15.6	53 149	22.1	157 303	17.3
Vaatetus — Beklädnad	26 877	4.0	12 867	5.3	39 744	4.4
Sairaanhoido ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel ..	6 450	1.0	2 313	1.0	8 763	1.0
Muut vuotuis-kustannukset hoidettavista — Övriga årsutgifter för de vårdade	11 895	1.8	4 878	2.0	16 773	1.8
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	29 236	4.4	13 411	5.6	42 647	4.7
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	22 840	3.4	6 436	2.7	29 276	3.2
Lämpö ja valo — Värme och lyse	52 183	7.8	19 489	8.1	71 672	7.9
Palovakuutus — Brandförsäkring	774	0.1	1 658	0.7	2 432	0.3
Kasvi- ja puutarhamenot — Trädgård	1 170	0.2	1 266	0.5	2 436	0.3
Sekalaismenot — Diverse utgifter	14 674	2.2	8 403	3.5	23 077	2.5
Yhteensä — Summa	667 989	100.0	240 435	100.0	908 424	100.0

Hoitopäiviä oli kaikissa lastenkodeissa yhteensä 944 619, joista 608 496 kaupunkien ja kauppalain lastenkodeissa sekä 336 123 maalaiskuntien lastenkodeissa. Hoitopäiväkustannukset olivat keskimäärin koko maassa 962 mk, kaupunkien ja kauppalain lastenkodeissa 1 098 mk sekä maalaiskuntien lastenkodeissa 715 mk. Tällöin lastenkotien kokonaismenot on jaettu hoitopäivien luvulla.

Koulukotien samoin kuin lastentarhojen menot selviävät seuraavasta taulukosta. Seuraavassa esitetyt luvut koskevat 3 kaupungin koulukotien sekä 22 kaupungin, 11 kauppalan ja 3 maalaiskunnan lastentarhojen menoja.

derna på landsorten till 30.6 %, men i städerna endast till 6.1 % av totalutgifterna. Från föregående år har barnskyddsutgifterna stigit med 8.6 %, då socialhjälpstutgifterna steg med 14.0 %. Relativt sett har anstaltsutgifterna för psykiskt efterblivna ökat mest, med 56.7 %, och utäckeringsutgifterna, med 14.0 %.

Bland de socialnämnderna underlydande barnskyddsanstalterna steg utgifterna för barnhemmen under år 1958 till 908.4 milj. mk, utgifterna för skolhemmen till 80 milj. mk och utgifterna för barnträdgårdarna till 828.2 milj. mk. Huru barnhemmens utgifter fördelade sig på olika utgiftsposter i städerna och köpingarna samt landskommunerna framgår av följande tabell. Antalet barnhem var år 1958 116.

Antalet vårddagar i alla barnhem tillsammans steg till 944 619, varav 608 496 i städernas och köpingarnas barnhem samt 336 123 i landskommunernas barnhem. De genomsnittliga kostnaderna per vårddag steg i hela landet till 962 mk, i städernas och köpingarnas barnhem till 1 098 mk och i landskommunernas barnhem till 715 mk. Barnhemmens totalutgifter har då dividerats med antalet vårddagar.

Skolhemmens samt barnträdgårdarnas utgifter framgår av följande tabell. Följande siffror innefattar skolhemmens utgifter i 3 städer samt barnträdgårdarnas utgifter i 22 städer, 11 köpingar och 3 landskommuner.

Koulukotien sekä lastentarhojen menot — Skolhemmens samt barnträdgårdarnas utgifter

	Koulukodit Skolhemmen		Lastentarhat Barnträdgårdarna	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>				
Palkkaukset — Avlöningar	35 577	44.5	610 876	73.8
Työnantajan lapsilisä- ja kansaneläke- sekä tapaturmavak. maksut — Arbetsgivarens barnbidrags- och folkpensions- samt olycksfallsförs. premier	1 705	2.1	26 896	3.2
Ravinto — Kosthåll	7 191	9.0	90 929	11.0
Vaatetus — Beklädnad	2 338	2.9	944	0.1
Sairaanhoito ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	372	0.5	1 225	0.1
Muut vuotuis kustannukset hoidettavista — Övriga årsutgifter för de vårdade	1 135	1.4	5 448	0.7
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	3 956	5.0	27 993	3.4
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	1 145	1.4	12 855	1.5
Lämpö ja valo — Värme och lyse	6 067	7.6	33 134	4.0
Palovakuutus — Brandförsäkring	20	0.0	723	0.1
Maanviljelys- ja puutarhamenot — Jordbruks- och trädgårdsutgifter	18 674	23.4	57	0.0
Sekalaismenot — Diverse utgifter	1 793	2.2	17 140	2.1
Yhteensä menoja — Summa utgifter	79 973	100.0	828 220	100.0

Avustukset huoltotoimintaa harjoittaville yhdistyksille. Kuntien huoltotoimintaa harjoittaville yhdistyksille ja laitoksille myöntämät avustukset, jotka aikaisemmin ovat sisällyneet sosiaalivun ja lastensuojelun menoihin, on v. 1958 erotettu erilliseksi menoryhmäksi, josta seuraavassa tehdään lähemmin selkoa. Muutoksen on aiheuttanut lähinnä se seikka, että avustukset epämääräisyydessään ovat vaikeuttaneet eri kuntien huoltomenojen keskenäistä vertailua. Jos avustuksiin myönnetty määrärahat eivät ole sisällyneet sosiaalilautakunnan menoarvioon, ovat monet kunnat jättäneet ilmoittamatta avustusten suuruuden. Toiset kunnat taas eivät ole ilmoittaneet, mihin tarkoitukseen avustukset on myönnetty. Seuraavassa esitettyjä lukuja käytettäessä on siis nämä puutteellisuudet otettava huomioon.

169 kuntaa eli 30.8 % kuntien kokonaisluvusta on ilmoittanut jakaneensa avustuksina huoltotarkoituksiin 223.0 milj. mk. Näistä 46 kaupunkija kauppalakuntaa on myöntänyt yhteensä 209.2 milj. mk. ja 123 maalaiskuntaa 13.8 milj. mk. Avustuserät olivat suurimmat Helsingissä, 73.6 milj., Tampereella 32.9, Lahdessa 13.2 ja Turussa 12.6 milj. mk. 59.3 % koko avustummäärästä 223.0 milj. mk:sta tuli näiden neljän kaupungin osalle. Lastensuojelua harjoittavat yhdistykset saivat 67.8 % eli 151.3 milj. mk ja huoltoapua harjoittavat yhdistykset 32.2 % eli 71.7 milj. mk. Sikäli kuin kunnat ovat ilmoittaneet, mihin tarkoitukseen avustukset on myönnetty, on ne yhdistetty muutamiin suurempiin ryhmiin.

Understöd till föreningar utövande socialverksamhet. De av kommunerna beviljade understöden till föreningar och anstalter som utövar socialverksamhet, vilka understöd tidigare ingått i utgifterna för socialhjälp och barnskydd, har från år 1958 överförts till en skild utgiftsgrupp, för vilken i det följande närmare redogöres. Förändringen har främst motiverats av att en inbördes jämförelse mellan vårdutgifterna i de olika kommunerna försvårats därigenom att understöden inte varit tillräckligt specificerade. Ifall de till understöden beviljade anslagen inte ingått i socialnämndens budget, har flere kommuner uraktlätit att omnämna understödens storlek. Därtill har en del kommuner inte omnämnt för vilket ändamål understöden beviljats. Dessa brister bör beaktas när man använder i det följande publicerade tal.

169 kommuner eller 30.8 % av samtliga har meddelat att de som understöd för vårdändamål utdelat 223.0 milj. mk. Av dessa har 46 städer och köpingar beviljat inalles 209.2 milj. mk och 123 landskommuner 13.8 milj. mk. Understödsbeloppen var störst i Helsingfors, 73.6 milj., i Tammerfors 32.9, i Lahti 13.2 och i Åbo 12.6 milj. mk. Av hela understödsbeloppet, 223.0 milj. mk, kom 59.3 % på dessa fyra städers del. Föreningarna för barnskydd erhöi 67.8 % eller 151.3 milj. mk och föreningarna för socialhjälp 32.2 % eller 71.7 milj. mk. I den utsträckning kommunerna har meddelat för vilket ändamål understöden har beviljats, har dessa sammanförts i några större grupper.

Kaikkiaan 83 kuntaa on jakanut avustuksia lastensuojelutarkoituksiin yhteensä 151.3 milj. mk. Tästä määrästä lastentarhat ja päiväkodit ovat 45 kunnassa saaneet 92.4 milj. mk. ja lastenkodit 20 kunnassa 26.5 milj. mk. Lasten kesävirikistystä varten on 30 kunnassa jaettu 12.7 milj. mk. Nuorisotoimintaa varten on myönnetty yhteensä 5.6 milj. mk. Suomen Lastenhoitoyhdistys, Mannerheimliitto ja Pelastakaa Lapset r. y. ovat, lähemmin erittelemättä, saaneet toimintansa tukemiseksi 13.3 milj. mk. Lisäksi on vielä 0.8 milj. mk myönnetty erinäisille muille yhdistyksille.

Huoltoapua harjoittaville yhdistyksille on 138 kunnassa jaettu kaikkiaan 71.7 milj. mk. Tästä määrästä invalidijärjestöt ovat 99 kunnassa saaneet 19.1 milj., vanhainkodit 12 kunnassa 16.7 milj. sekä Ensi-kodit 6.8 milj. mk 21 kunnassa. Suomen Punaiselle Ristille on myönnetty yhteensä 4.8 ja Pelastusarmeijalle 2.8 milj. mk tarkemmin erittelemättä, mihin tarkoitukseen. Erilaiset tuberkuloosiyhdistykset ovat saaneet 2.6 milj., sekä sokeainhuoltoa harrastavat yhdistykset 3.3 milj. mk. Äitien kesävirikistystä varten on Lomaliitolle ym:lle annettu 2.7 milj. sekä A-klinikkasäätiölle ja muille alkoholistien huoltoa harrastaville yhdistyksille 1.4 milj. mk. Kodittomien Tuki, Kovaosaisten ystävät ja eri naisjärjestöjen yömajat ovat toimintansa tukemiseksi saaneet yhteensä 1.4 milj. mk. Lisäksi ovat vielä monet muut yhdistykset kuten esim. Reumasäätiö, polioinvalidit, kaatuneitten omaiset, sotaleskien huolto, Valkonauhayhdistys, Vankeinhoitoyhdistys, Mustalaislähetys, huonokuuloisten yhdistykset ynnä monet muut saaneet, mikä suuremman mikä pienemmän avustuksen, yhteensä kaikkiaan 10.1 milj. mk.

Maalaiskuntien myöntämistä 13.8 milj. mk:n avustuksista suurimman osan olivat saaneet lastentarhat ja päiväkodit, 6.5 milj. ja erilaiset invalidijärjestöt, 3.9 milj. mk.

Sammanlagt 83 kommuner har för barnskyddsändamål utdelat understöd inalles 151.3 milj. mk. Av denna summa har barnträdgårdarna och daghemmen i 45 kommuner erhållit 92.4 milj. mk och barnhemmen i 20 kommuner 26.5 milj. mk. För barnens sommarrekreation har i 30 kommuner utbetalats 12.7 milj. mk. För ungdomsverksamheten har beviljats inalles 5.6 milj. mk. Barnvårdsföreningen i Finland, Mannerheimförbundet och Rädda Barnen r. f. har, utan närmare specifikation, för befrämjande av deras verksamhet erhållit 13.3 milj. mk. Ytterligare har 0.8 milj. mk beviljats vissa andra föreningar.

Till föreningar som utövar socialhjälp, har i 138 kommuner utdelats inalles 71.7 milj. mk. Av denna summa har invalidorganisationerna i 99 kommuner erhållit 19.1 milj., ålderdomshemmen i 12 kommuner 16.7 milj. samt »Ensi-Koti»-hemmen 6.8 milj. mk i 21 kommuner. Finlands Röda Kors har beviljats inalles 4.8 och Frälsningsarmén 2.8 milj. mk utan närmare specifikation av ändamålet. Olika tuberkulosföreningar har erhållit 2.6 milj., samt föreningar för vård av blinda 3.3 milj. mk. För mödrarnas sommarrekreation har till Semesterförbundet m. fl. utbetalats 2.7 milj. samt till A-klinikstiftelsen och andra föreningar för vård av alkoholister 1.4 milj. mk. De Hemlösas Stöd, De Nödställdas Vänner samt olika kvinnoorganisationers natthärbärgen har för befrämjandet av sin verksamhet erhållit inalles 1.4 milj. mk. Ytterligare har flera föreningar såsom Reumastiftelsen, polioinvaliderna, de stupades anhöriga, krigsänkornas hjälp, föreningen Vita Bandet, Fängelseföreningen, Zigenarmissionen, föreningar för lomhörda m. fl. erhållit inalles 10.1 milj. mk i olika stora rater.

Av de understöd om 13.8 milj. mk, som landskommunerna beviljat, hade största delen tillfallit barnträdgårdarna och daghemmen, 6.5 milj., samt olika invalidorganisationer, 3.9 milj. mk.

VIII. Sosiaaliavustukset

Kodinperustamislainat

Kodinperustamislainojen tarkoituksena on auttaa avioliittoon meneviä nuoria pareja oman kodin perustamiseen välttämättömän asunto-irtaimiston hankkimisessa. Perusteena kodinperustamislainojen tarpeellisuudelle esitettiin, että ammattiin valmistautuminen vaatii nykyisin nuorilta entistä pitemmän ajan ja tulee taloudellisesti rasittavaksi, minkä vuoksi kodinperustamisesta aiheutuvien suurehkojen kertamenojen suorittaminen omin varoin on käynyt monille avioliittoon aikoville vaikeaksi. Tätä vaikeutta on myös lisännyt uusien asuntojen korkea vuokrataso.

Ensimmäinen kodinperustamislainoja koskeva laki annettiin marraskuussa 1944. Sen mukaan oli lainan myöntämisen edellytyksenä sotatilan aikainen palvelus puolustusvoimissa vähintään yhden vuoden ajan sekä että hakijat avioliittoa solmittaessa tahi lainaa haettaessa eivät olleet täyttäneet 35 vuotta. Hakemus oli tehtävä ennen vuoden 1946 päättymistä.

Mainitun lain nojalla myönnettiin vuosina 1945—47 yhteensä 9 922 kodinperustamislainaa, rahamäärältään 188.1 milj. mk. V. 1945 oli lainojen enimmäismäärä 20 000 mk ja myönnettyjen lainojen keskimääräinen suuruus 15 960 mk. V:n 1946 alusta alkaen korotettiin kodinperustamislainojen enimmäismäärä 30 000 markkaan. Myönnettyjen lainojen keskimäärä oli v. 1946 22 165 mk ja v. 1947 22 519 mk.

Marraskuussa 1945 annettiin uusi yleinen kodinperustamislainalaki, joka tuli voimaan v:n 1946 alusta alkaen. Tämän lain nojalla voidaan lainaa hakea kuulutuksen perusteella tai viimeistään kuuden kuukauden kuluessa vihkimisestä lukien. Lainan myöntäminen edellyttää, ettei mies eikä nainen lainaa haettaessa tai, milloin lainaa haetaan vihkimisen jälkeen, avioliittoa solmittaessa ole täyttänyt 30 vuotta. Kodinperustamislainan enimmäismäärä oli aluksi 30 000 mk, mutta korotettiin se v:n 1950 alusta 50 000 mk:aan.

Vuosien 1946—1957 aikana on yleisen kodinperustamislainain nojalla myönnetty 61 941

VIII. Sociala bidrag

Bosättningslänen

Avsikten med bosättningslänen är att hjälpa unga par, som ingår äktenskap, vid anskaffning av till grundande av eget hem erforderligt bostadslösöre. Som grund för bosättningslänens nödvändighet framhölls, att yrkesutbildningen nuförtiden kräver allt längre tid och blir ekonomiskt sett allt mera betungande, varför det blivit svårt för dem, som ämnar ingå äktenskap, att på engång erlägga så stora engångsutgifter, som grundläggandet av eget hem erfordrar. Den höga hyresnivån i de nya bostäderna har dessutom ökat dessa svårigheter.

Den första lagen om bosättningslån utfärdades i november 1944. Enligt denna lag var som förutsättning för beviljande av lånet krigstida tjänstgöring vid försvarsmakten under minst ett års tid och att lånesökandena vid äktenskapets ingående eller då lån sökes, inte fyllt 35 år. Låneansökan måste göras före utgången av år 1946.

På grund av denna lag beviljades under åren 1945—1947 inalles 9 922 bosättningslån till ett belopp av 188.1 milj. mk. År 1945 var lånens maximibelopp 20 000 mk och storleken av de beviljade lånen i medeltal 15 960 mk. Från början av år 1946 höjdes bosättningslänens maximibelopp till 30 000 mk. De beviljade lånens medelstorlek var år 1946 22 165 mk och år 1947 22 519 mk.

I november 1945 utfärdades en ny allmän lag om bosättningslån, som trädde i kraft från början av år 1946. Enligt denna lag kan lån sökas på grund av lysning eller senast inom sex månader räknat från vigseln. Beviljandet av lånet förutsätter, att mannen och kvinnan vid inlämnande av ansökan om lån eller, då lån sökes efter vigseln, vid äktenskapets ingående icke fyllt 30 år. Bosättningslänens maximibelopp var till en början 30 000 mk, men höjdes till 50 000 mk från början av år 1950.

Enligt den allmänna lagen om bosättningslån har under åren 1946—1957 beviljats 61 941 lån,

lainaa, jotka vastaavat rahamäärältään 1 858.8 milj. mk. Vuoden 1950 jälkeen on lainojen keskimäärä vaihdellut eri vuosina 29 500—36 300 markan välillä.

Vuonna 1957 oikeutettiin sosiaaliministeriö käyttämään vain puolet menoarviossa olevasta määrärahasta ja v:n 1958 menoarviossa ei ollut enää lainkaan määrärahaa kodinperustamislainoja varten. Lainojen myöntäminen päättyi näin ollen v:n 1957 elokuussa.

Kodinperustamislainojen takaisinmaksuaika on viisi vuotta. Milloin lainansaajille syntyy lapsi, keskeytyy kuoletusten suorittaminen kuitenkin 12 kuukauden ajaksi. Jos lainansaajille on syntynyt kolme kuusi kuukautta elänyttä lasta, luetaan kuoletusmaksuna heidän hyväkseen viides osa lainan alkuperäisestä määrästä; jos heille on syntynyt neljä mainitun ajan elänyttä lasta, luetaan kuoletusmaksuksi puolet lainan alkuperäisestä määrästä ja jos heille on syntynyt viisi lasta, katsotaan lainan tulleen kokonaisuudessaan takaisinmaksetuksi.

V. 1958 annettiin lapsen syntymän johdosta 3 306 ja muista syistä 299 maksukeskeytystä. Lainansaajille syntyneiden lasten lukumäärän perusteella myönnettiin 1 110 ja muista syistä 51 osittaista tai täydellistä vapautusta lainan jäljellä olevan osan takaisin maksamisesta. Maksuvapautusten yhteinen rahamäärä oli 9.5 milj.

Vuoden 1958 loppuun mennessä oli kaikkiaan myönnettyistä 71 863 kodinperustamislainasta 41 773 lainaa maksettu kokonaan takaisin. Voimassa olevien lainojen lukumäärä oli siten 30 090 kpl. ja niiden takaisin maksamatta oleva pääomamäärä 452.3 milj. mk.

Seuraavassa esitetään v. 1945 sekä vv. 1950—1958 myönnettyt lainat, niiden lyhennykset, maksuvapautuksien sekä jäljellä olevien lainojen määrää kunakin vuonna.

som motsvarar i penningbelopp 1 858.8 milj. mk. Efter år 1950 har lånens medeltal varierat under olika år mellan 29 500 och 36 300 mk.

År 1957 var socialministeriet berättigat att använda endast hälften av anslaget i budgeten, och i budgeten för 1958 fanns inga anslag reserverade för bosättningslånen. Beviljandet av lånen upphörde alltså i augusti 1957.

Bosättningslånen återbetalningstid är fem år. Då för låntagaren födes ett barn, installeras amorteringarna för en tid av 12 månader. Om tre barn fötts, vilka varit i liv sex månader, räknas såsom amortering dem till godo en femtedel av lånets ursprungliga belopp. Om fyra barn fötts, vilka varit vid liv nämnda tid, räknas som amortering hälften av lånets ursprungliga belopp, och om fem barn fötts, anses lånet i dess helhet vara återbetalt.

År 1958 inställdes låneamorteringarna i 3 306 fall till följd av barnsbörd och i 299 fall av annan orsak. Partiell eller fullständig avskrivning av det återstående lånebeloppet har beviljats i 1 110 fall till följd av antalet åt låntagarna födda barn och i 51 fall till följd av annan orsak. Avskrivningarna utgjorde inalles 9.5 milj. mk.

T.o.m. slutet av år 1958 var av samtliga beviljade bosättningslån, 71 863, 41 773 lån helt återbetalade. Antalet gällande lån var sålunda 30 090 och det icke återbetalade kapitalbeloppet var 452.3 milj. mk.

I det följande ges uppgift om antalet lån, som beviljats år 1945 och under åren 1950—1958, amorteringsbeloppet, beviljade avskrivningar samt beloppet återstående lån för varje år.

Vuosi — År	Lainoja myönnetty Beviljade lån		Lainoja lyhennetty Amorteringar	Maksuvapautukset Avskrivningar	Lainoja jäljellä Kvarvarande lån 31. 12.	
	Luku Antal	milj. mk			milj. mk	Luku Antal
1945	5 155	82.3	5.1	—	77.2	5 004
1950	6 817	208.2	87.3	4.1	511.5	27 634
1951	4 743	150.0	113.2	3.5	544.8	29 989
1952	5 515	200.6	128.6	4.8	612.0	31 519
1953	6 696	201.5	146.9	4.1	662.5	34 178
1954	6 950	205.1	162.6	5.0	700.0	36 494
1955	6 258	200.3	171.1	9.2	716.9	37 257
1956	6 202	199.2	178.1	10.3	720.0	37 665
1957	3 021	99.9	180.6	10.2	633.2	35 517
1958	—	—	170.0	9.5	452.3	30 090

Äitiysavustukset

V:sta 1938 lähtien on synnyttäjille jaettu valtion varoista sosiaalilautakuntien välityksellä äitiysavustusta. Avustus oli alkuaan 450 mk kutakin syntynyttä lasta kohti, mutta vuosien kuluessa määrää on korotettu. V:n 1958 aikana se oli 4 500 mk.

Äitiysavustusanomuksia tehtiin v. 1958 maan kaikissa kunnissa. Sosiaaliministeriöön saapuneiden tietojen mukaan sosiaalilautakunnat jakoivat avustuksia vuoden alkupuoliskolla yhteensä 39 288:lle ja sen jälkipuoliskolla 36 742 äidille eli koko vuonna 76 030 äidille. Avustusta saaneiden syntyneiden luku oli ensipuoliskolla 39 826 ja toisella puoliskolla 37 299 eli yhteensä koko vuonna 77 125 lasta, mikä luku vastaa annettujen avustusten lukumäärää.

V:sta 1938 alkaen, jolloin äitiysavustuslaki tuli voimaan, on avustuksia jaettu eri vuosina seuraavasti.

Vuonna Är	Äitiysavus- tusten luku Antal moder- skapsunderstöd
1938	50 730
1940	44 619
1945	70 308
1950	98 884

Avustusten luku on eri vuosina vaihdellut huomattavasti osaksi avustusten jakoperusteiden muuttamisen ja osaksi syntyvyysluvun vaihteluiden takia.

V:een 1957 verrattuna avustettujen äitien luku selontekovuonna samoin kuin lasten luku pieneni 5.5 %. Syntyneiden luku aleni syntyvyystilaston mukaan samanaikaisesti koko

Moderskapsunderstöden

Från och med år 1938 har understöd till barnafödorskor utbetalats av statsmedel genom socialnämndernas förmedling. Understödet var ursprungligen 450 mk för varje nyfött barn, men under årens lopp har detsamma höjts. År 1958 har det varit 4 500 mk.

Moderskapsunderstöd söktes under år 1958 i alla kommuner. Enligt uppgifter till socialministeriet utbetalade socialnämnderna under förra delen av redogörelseåret understöd till inalles 39 288 mödrar och under senare halvåret till 36 742 mödrar eller under hela året till 76 030 mödrar. Antalet nyfödda barn som erhållit understöd, var under förra halvåret 39 826 och under senare halvåret 37 299 eller inalles under hela året 77 125, vilken siffra motsvarar antalet utdelade understöd.

Från och med år 1938, då lagen om moderskapsunderstöd trädde i kraft, har understöd utgivits som följer.

Vuonna Är	Äitiysavus- tusten luku Antal moder- skapsunderstöd
1955	84 259
1956	84 871
1957	81 617
1958	77 125

Antalet understöd har under olika år betydligt varierat, beroende dels på att grunderna för understöden ändrats och dels på växlingarna i nativiteten.

I jämförelse med år 1957 har antalet understödda mödrar liksom antalet barn nedgått under redogörelseåret med 5.5 %. Enligt födelsetatistiken sjönk antalet födda under samma

Lääni — Län	Äitiysavustusten luku — Antal moderskapsunderstöd			
	Kaupungit Städer	Kauppalat Köpingar	Maalaiskunnat Landskom- muner	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	7 058	1 103	4 519	12 680
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	3 135	467	6 478	10 080
Ahvenanmaa — Åland	101	—	203	304
Hämeen — Tavastehus	3 620	1 296	4 757	9 673
Kymen — Kymmene	1 026	1 660	2 685	5 371
Mikkelin — St Michels	771	205	3 303	4 279
Kuopion — Kuopio	1 461	479	7 625	9 565
Vaasan — Vasa	2 097	411	8 721	11 229
Oulun — Uleåborgs	1 523	—	7 553	9 076
Lapin — Lapplands	651	587	3 630	4 868
Koko maa — Hela landet	21 443	6 208	49 474	77 125

maassa 6.7 %. Paljonko avustuksia on jaettu eri lääneissä, erikseen kaupungeissa, kauppalloissa ja maalaiskunnissa, selviää edellisestä yhdistelmästä.

Kaikista äitiysavustuksista 35.9 % jaettiin kaupungeissa ja kauppalloissa sekä 64.1 % maalaiskunnissa. Yksinomaan Uudenmaan, Vaasan sekä Turun ja Porin lääneissä niiden luku nousi 44.1 %:iin kaikista.

V. 1958 jaettiin kaikkiaan 44 248 vaatepakkausta, joiden yhteinen arvo oli 194.9 milj. mk. Raha-avustuksina tai muussa muodossa annettiin yhteensä 152.2 milj. mk. Kaiken kaikkiaan jaettiin äitiysavustuksina v. 1958 joko rahassa tai luonnossa 347.1 milj. mk sekä lisäksi kunnille rahti- ja kuljetuskustannusten korvaukseksi 0.2 milj. mk.

Lapsilisät

Lokak. 1 p:nä 1948 voimaan tulleen lapsilisälain mukaan valtio suorittaa kustakin 16 vuotta nuoremasta lapsesta lapsilisää vuosineljänneksittäin. Lapsilisän suuruus oli alkuaan 600 mk/kk, mutta v:n 1951 lokakuusta lähtien se on ollut 1 200 mk/kk.

Kun lapsilisää saaneiden lasten luku ei sanottavasti vaihtelee eri vuosineljänneksinä, on tietoja lapsilisän nostajien ja lasten luvusta pyydetty sosiaalilautakunnilta vain vuoden viimeiseltä neljännekseltä. Sen sijaan tietoja maksetuista rahamääristä on saatu kultakin neljännekseltä erikseen, joten niiden nojalla voidaan suunnilleen laskea, montako lasta kulloinkin on ollut kysymyksessä. V:n 1958 neljännellä neljänneksellä oli lapsilisän nostajia eli avustusta saaneita perheitä kaikkiaan koko maassa 647 810 ja lapsilisään oikeutettuja lapsia näissä perheissä 1 405 594. Lisäksi sosiaalilautakunnat ovat nostaneet lapsilisää 9 442 lapsesta ja yksityisten lastenkotien johtajat kasvattajan ominaisuudessa 256 lapsesta, joten lapsilisää saaneiden lasten kokonaisluku oli 1 415 292. V:n 1948 neljännellä neljänneksellä lapsilisää saaneiden lasten kokonaisluku oli 1 167 312, joten niiden luku on noussut 11 vuodessa 21.2 %. Lapsilisää saaneiden lasten luku oli eri vuosina seuraava.

Vuosi — År	Lasten luku Antal barn	Vuosi — År	Lasten luku Antal barn
1948	1 167 312	1956	1 390 227
1950	1 262 219	1957	1 400 330
1955	1 370 516	1958	1 415 292

tid i hela landet med 6.7 %. I vilken mån understöd utgivits i olika län och särskilt i städerna, köpingarna och landskommunerna, framgår av föregående sammanställning.

Av alla moderskapsunderstöd erlades 35.9 % i städerna och köpingarna samt 64.1 % i landskommunerna. Enbart i Nylands, Vasa samt Åbo och Björneborgs län utdelades 44.1 % av dem.

År 1958 utdelades klädesförpackningar till ett antal av 44 248, motsvarande ett värde av 194.9 milj. mk. Kontantunderstöd eller understöd i annan form utdelades till ett värde av 152.2 milj. mk. Inalles steg moderskapsunderstöden under år 1958 antingen i penningar eller in natura till ett värde av 347.1 milj. mk, vartill kom ersättningar åt kommunerna för frakt- och transportkostnader 0.2 milj. mk.

Barnbidragen

Enligt lagen om barnbidrag, som trädde i kraft den 1 okt. 1948, erlägger staten kvartalsvis för varje barn under 16 år barnbidrag. Barnbidragets belopp var ursprungligen 600 mk per månad, men har fr.o.m. oktober 1951 varit 1 200 mk.

Då antalet barn, som erhållit barnbidrag, icke nämnvärt växlar under olika kvartal, har uppgifter från socialnämnderna om antalet av dem som lyft barnbidrag och antalet barn blott begärts för årets sista kvartal. De utbetalade beloppen däremot har redovisats kvartalsvis, så att man på grundvalen av dem ungefärligen kan beräkna, hur många barn som fått barnbidrag. Under fjärde kvartalet 1958 var antalet av dem som lyft barnbidrag eller antalet resp. familjer i hela landet 647 810 och antalet till barnbidrag berättigade barn i dessa familjer 1 405 594. Dessutom har socialnämnderna lyft barnbidrag för 9 442 barn och föreståndare för privata barnhem i egenskap av uppfostrare för 256 barn, så att totalantalet barn som erhållit barnbidrag var 1 415 292. Då antalet barn, som erhållit barnbidrag under fjärde kvartalet år 1948, var 1 167 312, har barnantalet under elva år stigit med 21.2 %. Under de olika åren var antalet barn, som erhållit barnbidrag, följande.

Lääni — Län	Lapsilisää saaneiden lasten luku Antalet barn, som erhållit barn- bidrag		%:na väes- töstä — I % av folk- mängden
	abs.	%	
Uudenmaan — Nylands	212 559	15.1	26.8
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	196 698	14.0	30.0
Ahvenanmaa — Åland	5 799	0.4	26.1
Hämeen — Tavastehus	183 357	13.1	30.3
Kymen — Kymmene	102 375	7.3	30.8
Mikkelin — S:t Michels	82 723	5.9	33.5
Kuopion — Kuopio	177 484	12.6	36.0
Vaasan — Vasa	212 174	15.1	33.7
Oulun — Uleåborgs	154 969	11.0	38.7
Lapin — Lapplands	77 456	5.5	39.4
Koko maa — Hela landet	1 405 594	100.0	32.1

Lapsilisää saaneista lapsista suhteellisesti suurin osa oli Vaasan ja Uudenmaan lääneissä, kummassakin 15.1 %, Turun ja Porin läänin osuuden ollessa 14.0 %. Väkilukuun verrattuna näitä lapsia oli eniten Lapin ja Oulun lääneissä, 39.4 ja 38.7 %. Uudenmaan läänissä vastaava suhdeluku oli vain 26.8. — Jos sosiaalilautakuntien ja yksityisten lastenkotien huostassa olevat lapset myös otetaan huomioon, lapsilisää saaneiden lasten suhteellinen määrä oli 32.3 % maan väestöstä.

V:n 1957 viimeiseen neljännekseen verrattuna lapsilisää saaneiden lasten luku on noussut 1.1 % ja lapsilisän nostajien luku 0.8 %.

V:n 1958 kuluessa määrättiin lapsilisää maksettavaksi kaikkiaan 20 317.8 milj. mk eli 0.4 % enemmän kuin v. 1957.

Perhelisät

Perhelisää suoritetaan valtion varoista vähävaraisille monilapsisille perheille lasten aiheuttamien lisäkustannusten korvaamista varten. Perhelisää on maksettu v:n 1943 puolivälistä lähtien, ensi aluksi ainoastaan sellaisille vähävaraisille perheille, joissa 16 vuotta nuorempien lasten lukumäärä oli vähintään viisi, mukaanluettuna myös otto- ja kasvattilapset, joista perhe korvauksetta huolehtii, työkyvyttömät vanhemmat lapset ja 16—17-vuotiaat koulunkäyntiä jatkavat lapset. V:sta 1946 lähtien perhelisää on suoritettu neljää tai useampaa lasta huoltaville perheille, vähintään kahta lasta huoltaville leskiperheille sekä sellaisille vähintään kaksilapsisille perheille, joiden pääasiallinen huoltaja on tullut pysyvästi työkyvyttömäksi.

Av antalet barn som erhållit barnbidrag kom jämförelsevis största delen på Vasa och Nylands län, i bägge 15.1 %, och den närmast största andelen, 14.0 %, på Åbo och Björneborgs län. I förhållande till folkmängden var antalet ifrågasvarande barn högst i Lapplands och Uleåborgs län, 39.4 och 38.7 %. I Nylands län var motsvarande proportionstal blott 26.8. — Beaktas även de av socialnämnderna och de privata barnhemmen omhändertagna barnen, utgjorde det relativa antalet barn som erhållit barnbidrag 32.3 % av befolkningen.

Gentemot sista kvartalet 1957 har antalet barn som erhållit barnbidrag ökat med 1.1 % och antalet av dem som lyft barnbidrag med 0.8 %.

Under år 1958 utanordnades barnbidrag till ett belopp av inalles 20 317.8 milj. mk eller 0.4 % mera än år 1957.

Familjebidragen

Familjebidrag utbetalas av statsmedel åt mindrebemedlade barnrika familjer som ersättning för de merkostnader barnen försakat. Familjebidrag har utbetalats fr.o.m. medlet av år 1943, till att börja med åt sådana mindrebemedlade familjer, i vilka antalet barn under 16 år var minst 5 inberäknat även adoptiv- och fosterbarn, vilka familjen utan ersättning försörjer, arbetsförmögna äldre barn och 16—17-åringar, vilka fortsätter sin skolgång. Fr.o.m. år 1946 har familjebidrag utbetalats åt familjer som har 4 eller flere barn att försörja, åt änkefamiljer med minst 2 barn samt åt familjer med minst 2 barn där familjeförsörjaren är arbetsoförmögen.

Perhelisän saamisen edellytyksenä on, etteivät perheelle viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa maksuunpannut veroäyrit ylitä valtioneuvoston vahvistamaa enimmäismäärää taikka ettei perhelisän myöntämiseen muutoin ole syytä hakijan toimeentulomahdollisuuksien kannalta.

V. 1958 jaettiin perhelisää kaikkiaan 89 405 perheelle. Niistä 73 752 oli neljää tai useampaa lasta huoltavia perheitä (suurperheitä) sekä 9 110 vähintään kahta lasta huoltavia leskiperheitä ja 6 543 sellaisia vähintään kaksilapsisia perheitä, joiden pääasiallinen huoltaja oli tullut pysyvästi työkyvyttömäksi. Perhelisinä jaettujen valtion varojen määrä oli yhteensä 795.0 milj. mk vastaten 601.7 milj. mk v. 1957. Perhelisän määrä oli kertomusvuoden 1. neljänneksellä sama kuin edellisenäkin vuonna, paikkakunnan kalleudesta riippuen 3 000—4 000 mk vuodessa suuren perheen neljänestä sekä lesken ja työkyvyttömän huoltajan toisesta ja kustakin seuraavasta 16 vuotta nuoremasta tai koulua käyväästä 20 vuotta nuoremasta taikka työkyvyttömästä lapsesta. Huhtikuun 1 p:stä lähtien perhelisän määrä korotettiin 4 500—5 500 mk:aan vuodessa.

Perhelisää saaneiden perheiden luku on vv:na 1948—1958 ollut seuraava.

Som förutsättning för rätt till familjebidrag gäller, att familjen icke vid senast verkställda kommunalbeskattning påförts ett högre antal skattören än vad statsrådet fastställt som maximum eller att skäl för beviljande av familjebidrag icke annars föreligger med hänsyn till sökandens utkomstmöjligheter.

År 1958 utbetalades familjebidrag till 89 405 familjer. Av dessa var 73 752 familjer som hade fyra eller flere barn att försörja samt 9 110 änkefamiljer med minst två barn och 6 543 sådana familjer med minst två barn, vilkas huvudsakliga försörjare hade blivit varaktigt arbetsoförmögen. I familjebidrag utbetalades i statsmedel 795.0 milj. mk mot 601.7 milj. mk år 1957. Familjebidragets belopp var under redogörelseårets första kvartal detsamma som föregående år, beroende på ortens dyrhet 3 000—4 000 mk om året till stora familjer fr. o. m. det fjärde barnet samt till änkefamiljer och familjer med arbetsoförmögen försörjare för det andra och varje därefter följande barn under 16 år eller barn under 20 år, som besöker skola, eller arbetsförmöget barn. Fr. o. m. den 1 april har familjebidragets belopp höjts till 4 500—5 500 mk om året.

Antalet familjer, som erhållit familjebidrag, har under åren 1948—1958 varit följande.

Vuosi — År

Perhelisää saaneet perheet — Suurperheet Stora familjer	Leskiperheet Änkefamiljer	Antal familjer med familjebidrag		
		Työkyvyttömien perheet — De ar- betsoförmögna familjer	Yhteensä Summa	
1948	63 107	14 751	2 549	80 407
1950	68 229	14 282	3 518	86 029
1955	75 897	10 441	5 430	91 768
1956	75 931	9 673	5 673	91 277
1957	76 073	9 408	6 004	91 485
1958	73 752	9 110	6 543	89 405

Perhelisää saaneiden suurperheiden luku on v:sta 1948 lähtien noussut vuodelta aina v:een 1957 asti. V. 1958 se aleni edellisestä vuodesta 3.1 %. Samoin on työkyvyttömien perheiden luku kasvanut joka vuosi, kertomusvuonna jopa 9.0 %. Sen sijaan leskiperheiden luku on koko ajan pienentynyt, v. 1958 3.2 % edellisestä vuodesta.

Perhelisää saaneet perheet jakaantuivat lapsiluvun mukaan v. 1958 eri läänien kesken sekä toisaalta kaupunkien, kauppaloiden ja maalaiskuntien osalle seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

Antalet stora familjer, som erhållit familjebidrag, har fr. o. m. 1948 stigit år för år ända till 1957. År 1958 nedgick antalet med 3.1 % från föregående år. Likaså har antalet arbetsoförmögna familjer stigit varje år, under redogörelseåret t. o. m. 9.0 %. Däremot har antalet änkefamiljer hela tiden nedgått, år 1958 med 3.2 % från föregående år.

Antalet familjer med familjebidrag fördelade sig år 1958 efter antalet barn på olika län samt på städer, köpingar och landsbygd såsom följande tabell visar.

Perhelisää saaneet perheet lapsiluvun mukaan — Familjer, som erhållit familjebidrag, efter antalet barn

Lääni — Län	Perheittä, joissa lapsiluku oli — Familjer, i vilka antalet barn var														Yht. Summa
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Uudenmaan — Nylands ...	561	344	2 659	1 325	589	229	67	24	5	6	—	—	—	5 809	
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	775	502	4 311	2 389	1 185	503	247	84	34	6	2	—	—	10 038	
Ahvenanmaa — Åland	18	17	107	56	14	11	2	—	—	—	—	—	—	225	
Hämeen — Tavastehus	731	484	4 020	2 303	1 129	433	168	67	19	4	1	1	—	9 360	
Kymen — Kymmene	357	222	1 967	1 101	558	216	78	24	11	—	—	—	—	4 534	
Mikkelin — S:t Michels ...	360	300	2 356	1 550	765	346	178	62	28	3	2	—	—	5 950	
Kuopion — Kuopio	938	783	5 826	3 853	2 212	1 113	505	201	74	15	5	1	—	15 526	
Vaasan — Vasa	1 037	706	6 362	3 817	2 006	992	432	181	67	20	1	2	—	15 623	
Oulun — Uleåborgs	746	623	5 170	3 689	2 330	1 316	611	262	104	25	9	3	1	14 889	
Lapin — Lapplands	354	286	2 556	1 860	1 191	708	316	124	41	12	3	—	—	7 451	
Koko maa — Hela landet	5 877	4 267	35 334	21 943	11 979	5 867	2 604	1 029	383	91	23	7	1	89 405	
Kaupungit — Städer	1 095	671	4 481	2 534	1 120	412	157	65	17	7	—	—	—	10 559	
Kauppalat — Köpingar ...	406	255	1 917	1 057	530	189	73	20	14	3	—	—	—	4 464	
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	4 376	3 341	28 936	18 352	10 329	5 266	2 374	944	352	81	23	7	1	74 382	
	%														
Koko maa — Hela landet	6.6	4.8	39.5	24.5	13.4	6.6	2.9	1.2	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	
Kaupungit — Städer	10.4	6.3	42.4	24.0	10.6	3.9	1.5	0.6	0.2	0.1	—	—	—	100.0	
Kauppalat — Köpingar ...	9.1	5.7	42.9	23.7	11.9	4.2	1.6	0.5	0.3	0.1	—	—	—	100.0	
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	5.9	4.5	38.9	24.7	13.9	7.1	3.2	1.2	0.5	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	

Perhelisää saaneissa perheissä oli huollettavia lapsia kaikkiaan 423 854. Kun leskien ja työkyvyttömiä perheille maksettiin perhelisää toisesta lapsesta ja suurperheille neljännestä lapsesta lähtien, oli niiden lasten lukumäärä, joista perhelisää suoritettiin, kaikkiaan koko maassa 186 945 eli 3 398 pienempi kuin edellisenä vuonna. Näistä 150 915 lasta oli suurperheiden, 18 154 leskiperheiden ja 17 876 työkyvyttömiä perheenhuoltajien lapsia. Miten nämä lapset ja heistä maksetut perhelisät jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Antalet barn var i de familjer som erhållit familjebidrag inalles 423 854. Då familjebidrag till änkefamiljer och familjer, vilkas försörjare blivit arbetsoförmögna, erlågges fr.o.m. det andra barnet och till stora familjer fr.o.m. det fjärde barnet, var antalet barn, för vilka familjebidrag erlades, inalles i hela landet 186 945 eller 3 398 mindre än föregående år. Därav tillhörde 150 915 stora familjer, 18 154 änkefamiljer och 17 876 arbetsoförmögna familjeförsörjare. Huru dessa barn och de för dem erlagda familjebidragen fördelade sig på olika län, framgår av följande sammanställning.

Lääni — Län	Lasten luku Antalet barn	%:ina — I %		Perhelisää jaettu — I fa- miljebidrag ut- delats milj. mk
		väestöstä av befolk- ningen	lapsilisää saa- neista av dem, som erh. barnbidrag	
Uudenmaan — Nylands	10 423	1.3	4.9	46.5
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	19 570	3.0	9.9	80.0
Ahvenanmaa — Åland	375	1.7	6.5	1.5
Hämeen — Tavastehus	17 776	2.9	9.7	75.1
Kymen — Kymmene	8 591	2.6	8.4	36.9
Mikkelin — S:t Michels	12 269	5.0	14.8	50.0
Kuopion — Kuopio	33 734	6.8	19.0	139.5
Vaasan — Vasa	32 295	5.1	15.2	132.0
Oulun — Uleåborgs	34 573	8.6	22.3	147.4
Lapin — Lapplands	17 339	8.8	22.4	86.1
Koko maa — Hela landet	186 945	4.3	13.3	795.0

Maan itä- ja pohjoisosissa, Kuopion, Vaasan, Oulun ja Lapin lääneissä, oli yhteensä yli $\frac{3}{5}$ eli 63.1 % kaikista niistä lapsista, joista maksettiin perhelisää. Samoissa lääneissä oli myös eniten niitä lapsia, joista maksettiin sekä perhe- että lapsilisää. Oulun ja Lapin lääneissä runsaasti joka viidennestä lapsilisää saaneesta lapsesta suoritettiin lisäksi vielä perhelisää. Uudenmaan läänissä tällaisia lapsia oli varsin vähän; vain noin joka 19:nestä lapsilisää saaneesta lapsesta maksettiin siellä perhelisää.

Perhelisät suoritettiin niiden saajille pääasiassa ns. välillisinä luontoissuorituksina eli erilaisten esineiden ja tarvikkeiden hankintaan oikeuttavina osto-osoituksina, mutta osaksi myös varsinaisina luontoissuorituksina, so. asianomaisten sosiaalilautakuntien hankkimien tavaroiden muodossa. Seuraava yhdistelmä osoittaa eri suoritusmuotoihin vv. 1957—1958 käytettyjen varojen määrän.

Suoritusmuoto — Bidragsform	1957	1958	1957	1958
	Milj. mk		%	
Viljelysten edistämiseen — Befrämjande av odlingar	50.9	61.3	8.5	7.7
Kotieläimiin ja niiden rehuun — Husdjur och foder	10.2	11.6	1.7	1.5
Asuin- ja talousrakennusten kunnostamiseen — Iståndsättning av bostads- och ekonomibygnader	71.0	99.3	11.8	12.5
Sänkyihin ja vuodevaatteisiin — Sängar och sängkläder	326.0	423.7	54.2	53.3
Huonekaluihin — Möbler	39.6	42.7	6.6	5.4
Astioihin ja muihin taloustarvikkeisiin — Serviser och andra hushållsartiklar	32.1	50.9	5.3	6.4
Lasten vaatetustarvikkeihin — Beklädnadsartiklar för barn ...	57.5	86.6	9.6	10.9
Elintarvikkeisiin — Livsmedel	0.3	0.4	0.0	0.0
Muihin luontoissuorituksiin — Andra naturaprestationer	13.8	17.8	2.3	2.2
Rahasuorituksiin — Kontanter	0.3	0.7	0.0	0.1
Yhteensä — Summa	601.7	795.0	100.0	100.0

Ammattiopintoavustukset

Ammattiopintojen avustuslain mukaan, joka tuli voimaan v:n 1945 alusta, myönnetään valtion varoista nuorille vähävaraisille henkilöille ammattiopintojen tukemiseksi apurahoja ja opintolainoja sekä sairausavustusta. Apurahan ja opintolainan saannin edellytyksenä on mm., että asianomainen

- 1) ei ole täyttänyt 24 vuotta;
- 2) on aikomalleen ammattialalle sopiva;
- 3) voi todennäköisesti saada suunnitellulla ammattialalla toimeentulonsa;
- 4) on hyväksytty tai voidaan hyväksyä oppilaaksi ammattioppilaitokseen, erikoiskursseille tai oppipaikkaan.

Över $\frac{3}{5}$ eller 63.1 % av alla de barn, för vilka familjebidrag erlades, hörde hemma i östra och norra delarna av landet, i Kuopio, Vasa, Uleåborgs och Lapplands län. Samma län uppvisar även det största antalet sådana barn, för vilka såväl familje- som barnbidrag utgick. I Uleåborgs och Lapplands län erlades familjebidrag för drygt vart femte barn som erhöll barnbidrag. I Nylands län var antalet dylika barn tämligen ringa; där utgick familjebidrag för vart 19:e barn som erhöll barnbidrag.

Familjebidragen utgick till sina mottagare huvudsakligen i form av s.k. indirekta naturaprestationer, dvs. i form av köpanvisningar som berättigade till anskaffning av bohag och förnödenheter av olika slag, men delvis även i form av varor, som anskaffats av vederbörande socialnämnder. Följande sammanställning visar hur mycket medel i olika form som utdelats åren 1957 och 1958.

Understöden för yrkesstudier

Enligt lagen om understöd för yrkesstudier, som trädde i kraft från början av år 1945, beviljas av statsmedel åt unga mindrebemedlade personer för yrkesstudier bidrag, studielån samt sjukdomsunderstöd. Förutsättning för erhållande av bidrag och studielån är bl.a. att vederbörande

- 1) icke fyllt 24 år;
- 2) är lämplig för det yrkesområde han ämnar välja;
- 3) sannolikt kan erhålla sin utkomst på sagda yrkesområde;
- 4) är godkänd eller kan godkännas som elev i yrkesläroanstalt, specialkurs eller på läroplats.

Apuraha voidaan myöntää myös leski- ja avioeron saaneelle vaimolle sekä 24 vuotta täyttäneelle muullekin henkilölle, jos viimeksi mainitun ammattiopinnot ovat kesken tai jos ne ovat viivästyneet sairauden, asevelvollisuuden suorituksen tai muun pätevän syyn takia.

Henkilölle, joka tämän lain nojalla myönnetyn apurahan tai opintolainan turvin on hankkinut itselleen tarpeellisen ammattitaidon, voidaan eräissä tapauksissa valtion varoista myöntää avustusta ansiotyössä tarvittavien työvälineiden hankkimista varten.

Apurahan saajalle voidaan lisäksi eri hakemuksesta myöntää opintoaikana syntyneestä sairaudesta tai ruumiinvammasta aiheutuneisiin menoihin kohtuullinen korvaus, mikäli näitä menoja ei korvata muun lain nojalla.

Opintolainaa myönnetään sekä ammattiopintoja että korkeakouluopintoja varten. Opintolaina voidaan tarvittaessa myöntää myös apurahan saajalle. Laina on koroton.

Ammattiopintojen tukemiseksi on vv. 1945—1958 myönnetty apurahoja ja opintolainoja seuraavasti.

Vuosi — År

Vuosi — År	Opiskelijoiden luku, jotka ovat saaneet — Antal studerande, som beviljats		Myönnettyjä — Beviljade apurahoja stipendier opintolainoja studielån	
	apurahoja stipendier	opintolainoja studielån	milj. mk	milj. mk
1945	7 745	1 620	53.0	18.0
1950	9 508	3 177	192.5	79.0
1954	6 766	3 355	180.6	98.1
1955	8 563	3 636	215.5	110.7
1956	8 313	3 999	208.7	121.3
1957	9 934	4 932	271.3	158.5
1958	11 730	4 324	289.6	131.4

V. 1958 oli opintolainojen keskimääräinen suuruus 30 390 mk ja apurahojen 24 690 mk. V. 1957 vastaavat luvut olivat 32 129 ja 27 306 mk. On huomattava, että apuraha samoin kuin lainakin normaalisti myönnetään koko jäljellä olevaksi opiskeluaajaksi, mikä keskimäärin on pitempi kuin vuosi, ehkä noin 1½—2 vuotta.

Invaliidihuolto

Invaliidihuoltoa annetaan v:n 1947 alusta voimaan tulleen lain mukaan invaliidille hänen työ- ja toimintakykynsä sekä ansiomahdollisuuksiensa parantamiseksi. Invaliidilla tarkoitetaan henkilöä, jonka työ- ja toimintakyky

Bidrag kan även beviljas åt änka och fränskild kvinna samt person, som fyllt 24 år, om dennes yrkesstudier icke är avslutade eller om de till följd av sjukdom eller fullgörande av värnplikt eller annan giltig orsak fördröjts.

Person, vilken med hjälp av bidrag eller studielån, som beviljats i stöd av denna lag, förvärvat nödig yrkeskunskap, kan för anskaffning av arbetsredskap i vissa fall tilldelas understöd ur statsmedel.

Bidragstagare kan ytterligare på därom gjord särskild ansökan beviljas skäligt understöd för bestridande av utgifter, som förorsakats av under studietiden ådragen sjukdom eller kroppsskada, därest icke dessa utgifter ersättas med stöd av annan lag.

Studielån beviljas såväl för yrkesstudier som för studier vid högskola. Vid behov kan studielån beviljas även bidragstagare. Lånet är räntefritt.

För stödjande av yrkesstudier har understöd och studielån beviljats under åren 1945—1958 som följer.

År 1958 var studielånen i medeltal 30 390 mk och understöden 24 690 mk. År 1957 var motsvarande medeltal 32 129 och 27 306 mk. Härvid bör beaktas, att såväl understödet som lånet beviljas i normala fall för hela den återstående studietiden, som i medeltal är längre än ett år, möjligen ca 1½—2 år.

Invaliidvården

Invaliidvård gives enligt lag som trätt i kraft sedan början av år 1947 åt invalider i syfte att förbättra deras arbets- och verksamhetsförmåga samt deras förvärvsmöjligheter. Med invalid avses person, vars arbets- och verksamhets-

jonkin elimen puuttumisen tai toimintavajavuuden vuoksi on pysyvästi siinä määrin puutteellinen, että hänellä on siitä ollennaista haittaa jokapäiväisessä elämässään tai toimeentulonsa hankkimisessa. Invaliidihuoltuna annetaan lääkintähuoltoa, koulutusta ja työhuoltoa.

Lääkintähuollon tarkoituksena on invaliidin työ- ja toimintakyvyn palauttaminen tai jatkuvan huonontumisen ehkäiseminen ja siihen kuuluu: 1) sairaalahoito tarpeellisine jälkihoitoinneen, 2) tarpeellisten tekojäsenten, tukisidosten, invaliidipyörien ja muiden sellaisten apuneuvojen antaminen invaliidille omaksi tai käytettäväksi sekä niiden korjaaminen ja uusiminen, 3) invaliidin työkyvyn säilyttämiseksi tarpeellisten lääkeaineiden antaminen sekä 4) korvaus lääkintähuollon saamiseksi tarpeellisten matkojen kustannuksista. Kuinka monelle invaliidille on vv. 1947—1958 myönnetty erilaatuista lääkintähuoltoa, selviää seuraavasta.

Vuosi — År

1947	533
1950	766
1954	1 147
1955	1 228
1956	1 526
1957	1 813
1958	1 569

Koulutuksena annetaan pohja- ja ammattikoulutusta sekä taloudellista tukea yleiskoulutusta varten. Pohjakoulutuksen tarkoituksena on oppivelvollisuuslainsäädännössä edellytettyjen tietojen ja taitojen antaminen invaliidille. Ammattikoulutusta annetaan yleisessä alemman asteisessa ammattioppilaitoksessa, erityisessä invaliidien oppilaitoksessa, tarkoitusta varten järjestetyillä kursseilla tai sopivassa yrityksessä, laitoksessa tai taloudessa. Erityisen lahjakkaalle varattomalle tai vähävaraiselle invaliidille voidaan antaa apuraha ja koroton laina yleiskoulutuksen hankkimiseksi ylemmän asteisessa ammattioppilaitoksessa, oppi- ja korkeakoulussa.

Jos 16 vuotta nuorempi lapsi, josta invaliidi on velvollinen huolehtimaan, tahi invaliidin aviovaimo tai työkyvytön aviomies jäävät invaliidin ammattikoulutuksen takia koulutuksen aikana tarpeellista toimeentuloa vaille, maksetaan heille hakemuksesta valtion varoista huoltorahaa. Vv. 1947—1958 on koulutusta myönnetty seuraavassa laajuudessa.

förmåga genom att något organ saknas eller fungerar bristfälligt, varaktigt är i så hög grad nedsatt, att han har väsentligt men därav i sitt dagliga liv och i arbetet för sin utkomst. Invalidvård består av medicinalvård, utbildning och arbetsvård.

Ändamålet med medicinalvården är att återställa invalids arbets- och verksamhetsförmåga eller förhindra dess fortsatta försämring och den omfattar: 1) sjukhusvård jämte nödig eftervård, 2) utgivning av nödiga proteser, stödförband, invalidvelocipeder och andra sådana hjälpmedel med ägande- eller nyttjanderätt samt reparation och förnyande av sådana, 3) läkemedel, vilka är nödiga för bevarandet av invalidens arbetsförmåga samt 4) ersättning för resor, vilka är erforderliga för erhållande av medicinalvård.

Huru många invalider, som under åren 1947—1958 erhållit medicinalvård av olika slag, framgår av följande.

Invaliideja, jolle on annettu sairaalahoitoa sjukhusvård	Antal invalider, som erhållit proteesi, invaliidivagn yms. — protes, invalidvagn m.m.d.	lääkkeitä läkemedel
533	1 010	6
766	1 579	376
1 147	2 461	529
1 228	2 576	802
1 526	3 003	903
1 813	3 555	1 218
1 569	3 276	1 500

Utbildning gives i form av elementar- och yrkesutbildning samt ekonomiskt stöd för allmän utbildning. Ändamålet med elementarutbildningen är att bibringa invaliden de kunskaper och färdigheter, som förutsättes i lagstiftningen om läroplikt. Yrkesutbildning meddelas i allmän yrkesläroanstalt av lägre grad, i särskild läroanstalt för invalider, vid för ändamålet anordnade kurser eller i företag, inrättning eller hushåll som är härför lämpligt. Särskilt begåvad medlös eller mindrebemedlad invalid kan tilldelas stipendium eller räntefritt lån ur statens medel för förvärvande av allmän utbildning i yrkesläroanstalt av högre grad, läroverk och högskola.

I fall barn under 16 år, om vilket invalid äger draga försorg, eller invalids maka eller till arbete oförmögna make till följd av invalidens yrkesutbildning under tiden för utbildningen saknar erforderlig utkomst, utbetalas till dem på ansökan av statens medel försörjningspenning. Under åren 1947—1958 har skolning givits i följande utsträckning.

Vuosi — År	Invaliideja, joille on myönnetty — Antal invalider åt vilka beviljats				
	pohjakoulutus elementarut- bildning	ammattikoulutus yrkesutbildning	yleiskoulutusta varten för allmän utbildning	apuraha stipendier	opintolaina studielån
1947	90	315	21	13	13
1950	97	511	36	17	17
1954	65	575	36	19	40
1955	78	747	47	28	71
1956	66	713	41	20	53
1957	62	834	53	25	65
1958	62	918	49	18	33

Työhuoltoon kuuluu paitsi invalidien työnvälitys ja muu työhönsijoitus myös irvalidiiden elinkeinon ja ammatin harjoittamisen tukeminen helpottamalla invalidiiden työvälite- ja raaka-ainehankintoja sekä edistämällä heidän valmistamiensa tuotteiden myyntiä ja antamalla invaliidille työväliteitä ja koneita käytettäväksi tahi avustusta tai korotonta lainaa niiden ja raaka-aineiden hankkimista sekä oman yrityksen perustamista varten. V. 1955 oli invalidiiden työnvälitystoimistoissa työnhakijoita 3 782, joista 57.5 % eli 2 173 sijoitettiin työhön. V. 1957 vastaavat luvut olivat 5 021 työnhakijaa ja 2 821 työhön sijoitettua eli 56.2 %. V. 1958 työnvälityshakemusten luku oli 5 928 eli 18.1 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Työnhakijoista sijoitettiin työhön 51.0 % eli 3 025, mikä luku on vain 7.2 % suurempi kuin v. 1957. Työhuoltona annettiin avustuksia ja lainoja eri vuosina seuraavasti.

Till arbetsvården hör utom invalidernas arbetsförmedling och annan placering i arbete även stödandet av invalidernas närings- eller yrkesutövning genom att underlätta invalidernas arbetsredskaps- och råvaruanskaffningar samt genom att främja försäljningen av deras produkter och genom att ställa arbetsredskap och -maskiner till invalidernas förfogande eller bevilja understöd eller räntefria lån för anskaffning av sådana och av råvaror samt för grundande av egna företag. År 1955 var antalet arbetssökande i invalidernas arbetsförmedlingsanstalter 3 782, av vilka 57.5 % eller 2 173 placerades i arbete. År 1957 var motsvarande tal 5 021 arbetssökande och 2 821 eller 56.2 % placerade i arbete. År 1958 var antalet arbetssökande 5 928, eller 18.1 % större än föregående år. Av dessa placerades i arbete 51.0 % eller 3 025, vilket tal är endast 7.2 % större än år 1957. Som arbetsvård beviljades understöd och lån under de olika åren på följande sätt.

Vuosi — År	Invaliideja, joille työhuoltona annettiin Antal invalider, som erhållit som arbets- vård	
	avustusta understöd	lainaa lån
1947	103	84
1950	274	121
1954	332	143
1955	403	153
1956	481	191
1957	323	177
1958	325	124

Kuten edellä esitetyt numerosarjat osoittavat, invalidihuolto on v:een 1957 asti vuosi vuodelta laajentunut. Tämä on aiheutunut toisaalta invalidihuoltolain jatkuvasti tehostuneesta käytäntöön soveltamisesta, mille puolestaan lain tunnetummaksi tuleminen sekä uusien invalidihuoltolaitosten perustaminen ja muiden huoltomahdollisuuksien laajeneminen ovat luoneet edellytykset, ja toisaalta lain soveltamisalan laajentamisesta uusia invalidiryhmiä koskevaksi.

Såsom av ovanstående sifferserier framgår, har invalidvården ända till år 1957 år för år utvidgats. Detta beror å ena sidan på att invalidvårdslagen allt mer effektivt tillämpats i praktiken, vilket åter beror på att lagen blivit mera känd samt på att nya anstalter för invalidvård grundats och övriga vårdmöjligheter skapats samt å andra sidan på att lagen utvidgats till nya invalidgrupper.

Invaliidihuoltotoimintaan sekä invaliideille myönnettyihin lainoihin on vv. 1950—1958 käytetty valtion varoja miljoonin markoin ilmaistuna seuraavat määrät. Invaliidihuollon menoihin sisältyvät myös hallintomenot.

	Invaliidihuollon aiheuttamat menot Utgifter för invalidvård	Invaliidelle myönnettyt lainat Åt invalider beviljade lån
	milj. mk	
1950	161.0	5.5
1954	420.8	9.7
1955	464.8	10.8
1956	631.9	19.0
1957	719.1	14.0
1958	729.3	8.6

Åren 1950—1958 användes statens medel till invalidvårdsverksamheten och till lån åt invalider följande belopp i miljoner mark. I utgifterna för invalidvården ingår även förvaltningskostnaderna.

Invaliidiraha

Invaliidirahalaki tuli voimaan v:n 1952 alusta. Sen mukaan on invaliidirahaan oikeutettu sellainen invaliidi, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$:lla ja joka itsensä ja perheensä elättämiseksi tekee kykyjensä mukaista työtä. Milloin perheen huoltovelvollisuus tai erittäin painavat syyt muutoin sitä vaativat, voidaan invaliidiraha poikkeuksellisesti myöntää myös sellaiselle invaliidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta kuitenkin vähintään $\frac{1}{2}$.

Invaliidirahan vuotuinen määrä on:

- 1) sokealle invaliidille, jolta puuttuu suuntausnäkö hänelle tuntemattomassa paikassa, 114 000 mk;
- 2) muulle invaliidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähintään $\frac{2}{3}$, 79 200 mk sekä
- 3) invaliidille, jonka työ- tai toimintakyky on alentunut vähemmän kuin $\frac{2}{3}$, mutta vähintään puolet, 57 600 mk.

Invaliidiraha voidaan kuitenkin myöntää pienempänäkin invaliidin iän, hänen työnsä vähäisyyden tai muun sellaisen syyn takia tahi sillä perusteella, että hän saa vammansa johdosta eläkettä, elinkorkoa tai muuta korvausta.

Vv. 1952—1958 on valtion varoista vuosittain myönnetty uusia invaliidirahoja seuraavalle määrälle invaliideja. Seuraavalla sivulla esitetty invaliidirahojen määrä tarkoittaa kunkin vuoden kuluessa jaettuja invaliidirahoja.

Invaliidipenning

Lagen om invalidpenning trädde i kraft från början av år 1952. Enligt denna lag är en invalid berättigad till erhållande av invalidpenning, i fall dennes arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$ och som för sin och sin familjs utkomst enligt förmåga utför arbete. Då försörjningsplikt mot familj eller särskilt vägande skäl så kräver, kan invalidpenning undantagsvis beviljas även åt en sådan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften.

Invaliidipenningens årliga belopp är:

- 1) för en blind invalid, som saknar ledsyn på för honom obekant plats, 114 000 mk;
- 2) för annan invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med minst $\frac{2}{3}$, 79 200 mk och
- 3) för invalid, vars arbets- eller verksamhetsförmåga är nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$, dock minst med hälften, 57 600 mk.

Invaliidipenning kan dock utgå med mindre belopp på grund av invalidens ålder, hans ringa arbete eller annan sådan orsak eller på grund därav, att han till följd av sin skada åtnjuter pension, livränta eller annan ersättning.

Under åren 1952—1958 har ur statsmedel årligen beviljats invaliidipenning åt följande antal nya invalider. På följande sida framställda invaliidipenningsbelopp avser totalbeloppet, som använts under året.

Vuosi — År	Invaliidien luku, joille invalidirahaa on myön- netty — Antal invalider, som beviljats invalid- penning	Invaliidirahojen vuotuinen kokonais- määrä — Årliga totalbeloppet av invalidpenning milj. mk
1952	2 463	204.9
1953	2 433	292.5
1954	1 450	311.0
1955	1 252	387.0
1956	1 573	477.9
1957	1 299	563.9
1958	1 166	587.8

V:n 1958 aikana myönnettiin uusia invaliidirahoja 1 166 invaliidille. Näistä oli sokeita 93 sekä työkyvystään yli $\frac{2}{3}$ menettäneitä 596 ja alle $\frac{2}{3}$ mutta yli $\frac{1}{2}$ menettäneitä 477. Vuoden lopussa invaliidirahan saajien kokonaislukumäärä oli 6 590. Heistä oli sokeita 1 028 sekä työkyvystään yli $\frac{2}{3}$ menettäneitä invaliideja 4 259 ja 1 303 sellaista invaliidia, joiden työkyvyn menetys oli yli $\frac{1}{2}$ mutta alle $\frac{2}{3}$. Työnteon vähäisyyden tai muun perusteen johdosta täysimääräistä pienemmän invaliidirahan saajia oli 1 073. — Vuoden aikana lakautettiin ennen myönnettyjä invaliidirahoja 229.

Toipilasraha

1950-luvun alussa eräissä kunnissa ryhdyttiin oma-aloitteisesti jakamaan tuberkuloosiparantoloista vapautuneille varattomille ja vähävaraisille henkilöille n.s. toipilasrahaa. Tarkoituksena oli sen avulla edes jossain määrin turvata toipilaille suotuisimmat taloudelliset olosuhteet toipumiskauden käyttämiseksi riittävään lepoon ja kuntouttamiseen. Toipilasrahaa myöntäneiden kuntien luku rajoittui ensin vain noin 10—15:een, mutta jo muutamassa vuodessa toipilasraha-ajatus levisi varsin laajalle.

V. 1957 jaettiin toipilasrahaa kaikkiaan 479 kunnassa. V. 1958 kuntien luku oli 478 eli 87.2 % kuntien kokonaisluvusta, minkä lisäksi yksi kunta ilmoitti myöntäneensä tarkoitukseen määrärahan, mutta kunnassa ei ole ollut ketään, joka olisi toipilasrahaa anonut. V. 1958 385 kuntaa jakoi toipilasrahaa vain tub. potilaille, 1 kunta vain reumapotilaille ja 92 kuntaa sekä tub.- että reumapotilaille. Näin ollen 87.0 % kunnista on

Under år 1958 har åt 1 166 invalider beviljats nya invalidpenningar. Av dem var 93 blinda, 596 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt med över $\frac{2}{3}$ och 477 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt med mindre än $\frac{2}{3}$ men över hälften. Vid årets slut var totalantalet invalider, som erhållit invalidpenning, 6 590. Av dem var 1 028 blinda, 4 259 invalider med över $\frac{2}{3}$ nedsatt arbetsförmåga och 1 303 sådana, vars arbetsförmåga var nedsatt med över hälften men under $\frac{2}{3}$. Antalet invalider, som till följd av ringa arbete eller annan orsak erhållit mindre än det fulla beloppet invalidpenning, steg till 1 073. — Under året har indragits 229 tidigare beviljade invalidpenningar.

Konvalescentpenningen

I början av 1950-talet började man i ett antal kommuner på eget initiativ utdela s.k. konvalescentpenning till mindre bemedlade personer vid deras utskrivning från tuberkulossanatorium. Avsikten var att med dess hjälp åtminstone i någon mån tillförsäkra konvalescenterna gynnsammare ekonomiska omständigheter, så att konvalescenttiden i tillräcklig grad kan användas till vila och återhämtning. Antalet kommuner som beviljade konvalescentpenning utgjorde till en början endast till 10—15 kommuner, men redan på ett par år fick tanken att utdela konvalescentpenning en rätt stor utbredning.

År 1957 utdelades konvalescentpenning i 479 kommuner. År 1958 var antalet kommuner 478 eller 87.2 % av samtliga, vartill en kommun meddelat, att ett anslag för detta ändamål beviljats men att i kommunen inte fanns någon, som ansökt om konvalescentpenning. År 1958 har 385 kommuner utdelat konvalescentpenning endast åt tub.-patienter, 1 kommun endast åt reumatiska patienter, och 92 kommuner både åt tub.- och

suorittanut toipilasrahaa tub. potilaille ja 17.0 % reumapotilaille.

V. 1958 toipilasrahaa myöntäneet kunnat ja-kaantuivat lääneittäin seuraavan yhdistelmän osoittamalla tavalla.

Lääni — Län	Kuntia, jotka ovat maksaneet toipilasrahaa — Antal kommuner, som utdelat konvalescentpenning till		Toipilasrahaa saaneita — Antal personer, som erhållit konvalescentpenning		Toipilasrahaa jaettu — Som konvalescentpenning utdelats
	tub. potilaille tuberkulösa	reumapotilaille reumatiska	tub. potilaita tuberkulösa	reumapotilaita reumatiska	1 000 mk
Uudenmaan — Nylands	40	16	590	81	15 678
Turun-Porin — Åbo-Björneborgs	97	15	581	27	10 707
Ahvenanmaa — Åland	9	—	47	—	1 166
Hämeen — Tavastehus	61	14	779	34	19 356
Kymen — Kymmene	28	10	197	27	3 907
Mikkelin — S:t Michels	29	8	120	11	1 451
Kuopion — Kuopio	50	9	358	11	4 832
Vaasan — Vasa	89	10	628	18	9 260
Oulun — Uleåborgs	50	5	364	6	5 184
Lapin — Lapplands	24	6	202	9	3 709
Koko maa — Hela landet	477	93	3 866	224	75 250
Kaupungit ja kauppalat — Städer och köpingar	59	26	1 569	129	38 045
Maalaiskunnat — Landskommuner	418	67	2 297	95	37 205

Edellä mainittujen lisäksi 7 kuntaa jakoi toipilasrahaa v. 1958 23:lle muuta sairautta sairastaneelle toipilaille yhteensä 204 500 mk.

Tub. potilaille toipilasrahaa suorittaneiden kuntien luku pysyi vv. 1957 ja 1958 melkein samansuuruisena, mutta toipilasrahaa saaneiden henkilöiden luku nousi 53:lla eli 1.4 %. Reumapotilaille myönsi toipilasrahaa v. 1957 85 ja v. 1958 93 kuntaa, samalla näiden henkilöiden luku kasvoi 167:stä 224:ään. Toipilasrahoina jaettiin koko maassa yhteensä v. 1958 75.2 milj. mk, vastaten 68.2 milj. mk v. 1957; rahamäärä lisääntyi siis 10.4 %. Keskimäärin henkilöä kohti tuli koko maassa 18 399 mk, kaupungeissa 23 065 mk, kauppalloissa 20 260 mk ja maalaiskunnissa 15 554 mk. V. 1957 vastaavat keskimäärät olivat 17 126, 20 050, 19 715 ja 15 254 mk.

Sotilasavustukset

Sotilasavustuslaki nykyisessä muodossaan tuli voimaan 1. X. 1948. Sen mukaan sotilasavustuksia jaetaan valtion varoista ja niiden tarkoituksena on turvata asevelvollisen varattomien

reumatiska patienter. Sålunda har 87.0 % av kommunerna erlagt konvalescentpenning åt tub.-patienter och 17.0 % åt reumatiska patienter.

Kommunerna, som år 1958 utdelat konvalescentpenning fördelade sig enligt län på följande sätt.

År 1958 utgav dessutom 7 kommuner konvalescentpenning till 23 personer, som lidit av andra sjukdomar, inalles 204 500 mk.

Antalet kommuner, som utdelat konvalescentpenning till tuberkulösa, var åren 1957 och 1958 nästan lika stort, men antalet personer som erhållit konvalescentpenning, steg med 53 eller 1.4 %. Antalet kommuner som utdelade konvalescentpenning till reumatiska sjuka, var år 1957 85 och år 1958 93; samtidigt steg antalet personer från 167 till 224. I konvalescentpenning har år 1958 i hela landet utdelats sammanlagt 75.2 milj. mk motsvarande 68.2 milj. mk år 1957; beloppet ökade alltså med 10.4 %. I genomsnitt tillföll per person i hela landet 18 399 mk, i städerna 23 065 mk, i köpingarna 20 260 mk och i landskommunerna 15 554 mk. År 1957 var motsvarande medeltal 17 126, 20 050, 19 715 och 15 254 mk.

Militärunderstöden

Militärunderstödslagen i sin nuvarande form trädde i kraft 1. X. 1948. Enligt denna lag utdelas militärunderstöd ur statsmedel och avsikten med dem är att säkerställa obemedlade

omaisten elatus ja hoito, mikäli sotapalvelus on heikentänyt näiden toimeentulomahdollisuuksia.

Vv. 1954—1958 myönnettyjen avustusten lukumäärä sekä avustuksiin käytetyt rahamäärät ovat vuosittain olleet seuraavat.

Vuosi — År

Vuosi — År	Myönnettyjen avustusten luku Antal beviljade understöd	Avustuksiin käytetty Till understöden utnyttjats milj. mk
1954	6 979	284.7
1955	6 446	286.8
1956	5 867	295.4
1957	5 592	300.8
1958	6 567	342.1

Avustusten luku tarkoittaa kunkin vuoden kuluessa myönnettyjä avustuksia, kun sen sijaan vastaavana vuonna avustuksiin käytettyihin rahamääriin sisältyvät myös ne avustukset, jotka oli myönnetty jo edellisen vuoden puolella, mutta jatkuivat vielä yli vuoden vaihteen. Niinpä v. 1958 myönnettiin kaikkiaan 6 567 avustusta, joiden suuruus oli yhteensä 238.5 milj. mk. Lisäksi maksettiin silloin 103.6 milj. mk sellaisia sotilasavustuksia, jotka oli myönnetty ja osittain myös maksettu v:n 1957 loppupuolella, mutta joita suoritettiin osaksi vielä 1958 alkupuolella; näiden yli vuoden vaihteen jatkuneiden avustusten luku oli 3 694.

V:n 1958 avustuksista 2 058 eli 31.3 % myönnettiin vaimolle ja 4 509 eli 68.7 % muille omaisille. Miten nämä avustukset jakaantuivat eri läänien kesken, selviää seuraavasta.

Lääni — Län	Avustuksia myönnetty — Antal understöd, som beviljats åt			
	vaimolle hustru	muille omaisille andra anhöriga	Yhteensä Summa	%
Uudenmaan — Nylands	481	365	846	12.9
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	322	489	811	12.3
Ahvenanmaa — Åland	1	—	1	0.0
Hämeen — Tavastehus	409	440	849	12.9
Kymen — Kymmene	112	229	341	5.2
Mikkelin — S:t Michels	66	387	453	6.9
Kuopion — Kuopio	118	755	873	13.3
Vaasan — Vasa	253	465	718	10.9
Oulun — Uleåborgs	191	837	1 028	15.7
Lapin — Lapplands	105	542	647	9.9
Koko maa — Hela landet	2 058	4 509	6 567	100.0
Niistä — Därav				
kaupungit — städer	874	514	1 388	21.1
kauppalat — köpingar	190	209	399	6.1
maalaiskunnat — landskommuner	994	3 786	4 780	72.8

Eniten on avustuksia myönnetty v:n 1958 aikana Helsingissä, 401, Tampereella 233, Turussa

anhörigas utkomst och vård, så vitt militärtjänsten försämrat dessas utkomstmöjligheter.

Antalet under åren 1954—1958 beviljade understöd samt de för understöden disponerade anslagen har årligen varit följande.

Antalet beviljade understöd avser understöd, som beviljats under de olika åren, då däremot i de penningbelopp, som utnyttjats under motsvarande år, ingår även de understöd, som hade beviljats redan föregående år men som fortlöpte över årsskiftet. År 1958 beviljades inalles 6 567 understöd till ett belopp av 238.5 milj. mk. Dessutom utbetalades samma år 103.6 milj. mk sådana militärunderstöd, som beviljats och delvis redan utbetalats under senare hälften av år 1957, men som till en del erlades ännu under förra hälften av år 1958. Antalet sådana över årsskiftet fortsatta understöd steg till 3 694.

Av understöden under år 1958 beviljades 2 058 eller 31.3 % hustrun och 4 509 eller 68.7 % övriga anhöriga. Huru dessa understöd fördelade sig på de olika länen framgår av följande.

Det största antalet understöd år 1958 har beviljats i Helsingfors, 401, Tammerfors 233, Åbo

83, Ylitorniossa 71, Espoossa 69, Porissa 66 ja Oulussa 65. 2 kaupunkia, 1 kauppala ja 34 maalaiskuntaa on ilmoittanut, ettei niissä myönnetty sotilasavustuksia v. 1958 lainkaan. Ne ovat enimmäkseen kaikki pieniä kuntia.

Kansaneläkkeet

Kansaneläkelakiin perustuvaa eläkettä, hautausavustusta, työkyvyttömyyttä estävää tai työ- ja ansiokykyä palauttavaa sairaanhoitoa sekä ammattiovetusta sai vuoden aikana yhteensä 484 000 henkilöä ja niihin käytettiin varoja kaikkiaan 29 137 milj. mk.

Indeksisidonnaisuus, josta mm. työpalkkojen osalta nyttemmin on luovuttu, perustuu kansaneläkkeiden osalta lain säännökseen. Indeksitarjasta koskevan lain mukaisesti korotettiin eläkkeiden ja hautausavustusten määrät 1. 4. 1958 lukien 10 %:lla.

Kansaneläkkeiden lisääntynyttä merkitystä huoltoapuna annetun laitoshoidon rahoittamisessa osoittaa se, että suoraan sosiaalilautakunnille maksettujen, pääasiallisesti laitoshoidon kustannuksiin käytettävien kansaneläkkeiden määrä, joka v. 1956, vanhan kansaneläkelain ollessa viimeistä vuotta voimassa, oli 1 100 milj. mk eli 19 % laitoshoitokustannusten kokonaismäärästä 5 800 milj. mk:sta, nousi v. 1957 yli 2 700 milj. mk:aan vastaten 42 % laitoshoidon kustannuksista 6 500 milj. mk:sta. V. 1958 sosiaalilautakunnille maksettujen eläkkeiden määrä oli 3 122 milj. mk.

Eläkkeensaajien lukumäärä lisääntyi edellisestä vuodesta n. 9 000:lla nousten vuoden lopussa 440 100:aan. Eläkkeensaajia oli täten n. 10 % väestöstä. Näistä oli vanhuuseläkkeensaajia 315 500, työkyvyttömyyseläkkeensaajia 117 500 ja vanhuuden tukea saavia 7 000. Tukiosaa, jonka saaminen riippuu eläkkeensaajan ja hänen puolisonsa muiden tulojen ja omaisuuden määrästä, sai 72.5 % eläkkeensaajista. Tukiosansaajien osuus oli edellisenä vuonna 71.8 % eläkkeensaajista, joten näiden suhteellinen määrä pysyi suunnilleen ennallaan. Heikoimmassa taloudellisessa asemassa oleville myönnettävää täyttä tukiosaa sai 46.4 % eläkkeensaajista.

Eläkkeensaajien lukumäärät vuoden päättyessä ovat eri vuosina olleet seuraavat. Vv. 1954—56 perusosa tarkoittaa aikaisemman lain mukaista kansaneläkettä ja tukiosaa lisäeläkettä ja/tai avustusta.

83, Övertorneå 71, Esbo 69, Björneborg 66 och i Uleåborg 65. 2 städer, 1 köping och 34 landskommuner har uppgivit att under år 1958 några militärunderstöd inte beviljats på dessa orter. Dessa är i allmänhet alla små kommuner.

Folkpensionerna

Under året erhöj sammanlagt 484 000 personer enligt folkpensionslagen pension, begravningsbidrag, sjukvård till förekommande av arbetsoförmåga eller återställande av arbets- och förvärvsförmåga samt yrkesundervisning. För dessa ändamål användes sammanlagt 29 137 milj. mk.

Indexbundenheten, som numera frångåtts bl.a. beträffande arbetslönerna, grundar sig i fråga om folkpensionerna på lagstadgande. I enlighet med lagen om bindande av folkpensionerna m.m. vid levnadskostnaderna höjdes pensionernas och begravningsunderstödens belopp räknat från den 1 april 1958 med 10 %.

Folkpensionernas ökade betydelse i finansieringen av såsom socialhjälp meddelad anstaltsvård framgår därav, att beloppet av de direkt till socialnämnderna utbetalade folkpensionerna, vilka huvudsakligen skall användas till kostnaderna för anstaltsvård, år 1956, det sista året då den gamla folkpensionslagen var gällande, utgjorde 1 100 milj. mk eller 19 % av totalkostnaderna för anstaltsvård ca. 5 800 milj. mk, och år 1957 steg till över 2 700 milj. mk, vilket motsvarade 42 % av kostnaderna för anstaltsvård ca. 6 500 milj. mk. År 1958 utgjorde de till socialnämnderna erlagda pensionerna 3 122 milj. mk.

Pensionstagarnas antal ökade från föregående år med ca. 9 000 och var vid årets slut 440 100. Pensionstagarna utgjorde ca 10 % av befolkningen. Av dem var 315 500 ålderdomspensionstagare, 117 500 invaliditetspensionstagare, medan 7 000 personer erhöj ålderdomsstöd. Understödsdel, vars erhållande beror av pensionstagarens och dennes makes eller makas övriga inkomster och egendom, utgick till 72.5 % av pensionstagarna. Under föregående år erhöj 71.8 % av pensionstagarna understödsdel, varför det relativa antalet förblev ungefär oförändrat. Full understödsdel, som tillkommer de personer, vilkas ekonomiska ställning är svagast, utgick till 46.4 % av pensionstagarna.

Antalet pensionstagare vid årets utgång har under de olika åren varit följande. För åren 1954—56 avses med grunddel premiepension enligt den gamla lagen och understödsdel tilläggspension och/eller understöd.

	1954	1955	1956	1957	1958
Eläkkeensaajia — Pensionstagare					
Vain perusosaa saavia — Med enbart grunddel	77 454	85 665	97 085	121 200	121 300
Perusosaa ja tukiosaa saavia — Med grund- och understödsdel	127 301	142 767	157 560	303 900	311 800
Vain tukiosaa saavia — Med enbart understödsdel					
vanh. avustuksen (1957—58 vanh. tuen) saajia					
äld. understöd (1957—58 älderdomsstöd)	118 483	106 203	93 790	5 800	7 000
työkyvytt. avustuksen saajia — invaliditets- understödstagare		24 090	26 345		
Yhteensä — Inalles	323 238	358 725	374 780	430 900	440 100
Näistä — Därav					
65 vuotta täyttäneitä — över 65 år	252 725	263 417	272 860	311 400	315 500
alle 65-vuotiaita — under 65 år	70 513	95 308	101 920	119 500	124 600

Eläkehakemuksia on v:sta 1954 lähtien saapunut eläkelaitokselle ja niiden perusteella myönnetty eläkkeitä seuraavasti.

Pensionsansökningar har fr.o.m. 1954 inkommit till pensionsanstalten och på grundval av dem har pensioner beviljats som följer.

	1954	1955	1956	1957	1958
Eläkehakemuksia — Pensionsansökningar	44 754	68 640	51 112	87 552	56 993
Myönnetty eläkkeitä, joissa — Beviljade pensioner					
vain perusosa — med enbart grunddel					
vanhuuseläkkeitä — älderdomspensioner	11 511	11 332	12 350	26 560	12 058
työkyvytt. eläkkeitä — invaliditetspensioner	3 990	4 159	5 195	8 378	6 131
perusosa ja tukiosa — med grund- och understödsdel					
vanhuuseläkkeitä — älderdomspensioner	9 235	8 463	10 340	15 760	7 010
työkyvytt. eläkkeitä — invaliditetspensioner	11 443	11 442	12 209	18 752	16 012
vain tukiosa — med enbart understödsdel					
vanh. avustuksia (1957—58 vanh. tukia) — älderdomsunderstöd (1957—58 älderdomsstöd)	1 695	1 213	1 000	6 444	4 748
työkyvytt. avustuksia — invaliditetsunderstöd		24 478	3 050		
Myönnetty eläkkeitä yhteensä — Beviljade pensioner inalles	37 874	61 087	44 144	75 894	45 959

Eläkemenojen kokonaismäärä, joka v. 1957 oli 25 467 milj. mk, nousi kertomusvuonna 28 855 milj. mk:aan. Lisäys johtui pääasiallisesti indeksikorotuksesta. Maksettujen eläkkeiden kokonaismäärä ja eläkkeiden keskimääräinen suuruus on v:sta 1954 kehittynyt seuraavasti.

Pensionsutgifternas totalbelopp, som år 1957 utgjorde 25 467 milj. mk, steg under redogörelseåret till 28 855 milj. mk. Ökningen berodde huvudsakligen av indexförhöjning. De i pensioner utbetalade sammanlagda beloppen och pensionernas medelstorlek vid årets utgång har fr.o.m. år 1954 utvecklats som följer.

Vuoden aikana maksetut eläkkeet ja avustukset	1954	1955	1956	1957	1958
Under året erlagda pensioner och understöd			milj. mk		
Perusosat — Grunddelar	710	809	2 369	10 019	11 333
Tukiosat — Understödsdelar	6 263	6 788	7 641	15 448	17 522
Yhteensä — Inalles	6 973	7 597	10 010	25 467	28 855

Keskimääräinen eläke vuoden päättyessä

Medelpension vid årets utgång

Vain perusosaa saavat — Med enbart grunddel 3 850 3 909 11 963 24 000 26 400

Perus- ja tukiosaa saavat — Med grund- och understödsdel

Vain tukiosaa saavat — Med enbart understödsdel

Kaikkiaan — Inalles 21 753 22 018 29 588 59 800 66 200

Hautausavustusta myönnettiin 9 967 tapauksessa ja suoritettujen hautausavustusten yhteismäärä oli 220.8 milj. mk.

Begravningsbidrag beviljades i 9 967 fall och de utbetalade begravningsunderstöden utgjorde sammanlagt 220.8 milj. mk.

Contents and summaries

Contents

<i>Text</i>	<i>Page</i>	<i>Page</i>	
I. Communal social welfare administration and communal welfare institutions	5	Aid to the disabled	87
II. Public assistance	8	Aid to convalescents	88
III. Child welfare		Military allowances	89
Kindergartens receiving State aid	20	National pensions	91
Communal child welfare	24		
Children's homes	36	<i>Tables</i>	
School homes (approved schools)	38	I. Organization of communal social welfare work and institutions under social welfare boards	3
Supervision of children born out of wedlock	41	II. Public assistance, relief cases and recipients of relief	4
IV. Communal homemakers	44	III. Different forms of social assistance	5
V. Institutions for the mentally deficient	48	IV. Children in child welfare	6
VI. Treatment of vagrants, care of alcoholics and temperance supervision	51	V. Persons in institutions under social welfare boards, classified according to institutions	7
Institutions for the treatment of alcoholics ..	59	VI. Expenditure on communal social welfare	8
Workhouses	61	VII. Communal social welfare income	12
VII. Expenditure on communal social welfare work	64	VIII. Income and expenditure of communal homes	14
VIII. Social allowances		IX. Income and expenditure of communal children's homes	16
Home-founding loans	75	X. Grants in aid and allowances disbursed from State funds	18
Maternity benefits	77		
Child allowances	78		
Family allowances	80		
Grants in aid for vocational training	83		
Care of the disabled	84		

Summaries

Organization of Social Welfare Work and Welfare Institutions. For legally-prescribed Social Welfare Work Finland was divided in 1958 into 548 Social Welfare communities. In 533 communes a special Social Welfare Board acts as the central agency. The Board can be divided into sections for different branches. Two cities have, in addition, a special Child Welfare Board. The number of Communal Homes is 395. 262 Communal Homes have a separate department for the chronically ill and 134 Homes a department for the mentally ill. The number of communal Children's Homes was 116 in all, owned by 87 communes; 3 cities have 4 communal School Homes. (Approved Schools).

Public Assistance. In 1958 the number of relief cases in the whole country was 153 604, of which 23.4 % were men living alone, 41.0 % women living alone and 35.6 % married couples. In addition, 78 children received aid under their own name. Of the total number of relief cases 53 722 or 35.0 % consisted of families with children. Of these 14 014 had only one child to support, 12 950 two children, 9 350 three, and 17 408 at least four children. As relief was given to 208 196 persons over fifteen (the figure includes wives and husbands of recipients), 157 800 children in families receiving aid, and 78 children without families, the total number of persons affected by public assistance was 366 074 or 8.4 % of the registered population.

Of the total number of cases 34.5 % occurred in towns, 7.8 % in market towns and 57.7 % in rural districts. In 45.7 % of the cases the recipient of aid or the breadwinner of the family received pension from the National Pension Institute in addition to public assistance.

A total of 87 507 persons were in institutions, 561 were placed in private homes and 69 679 were given home relief only. 33 834 persons were cared for in communal homes.

The age of those living alone and the breadwinners varied as follows: 16—19 years of age

3.1 %, 20—39 years 29.9 %, 40—59 years 36.7 %, 60—64 years 7.0 %, 65 years of age and over 23.3 %.

Kindergartens. The number of kindergartens receiving state aid were in 1958 in all 236, 166 of them maintained by local authorities and 70 by private associations. 218 of them were situated in towns and market towns and only 18 in rural districts. The total of places was 15 578 and the number of children 15 175 on October 1, 1958. Most kindergartens, 63.5 %, had both a half-day section and a whole-day section. 29.7 % had only a half-day section and 6.8 % only a whole-day section. The total number of places in half-day sections was 11 230 and in whole-day sections 4 348.

The children were generally 3—6 years old, 30.7 % were 3—4 years and 68.7 % 5—6 years old.

The total of the teachers was 785; 90.7 % or 712 of them had the required competence.

Child Welfare. Children subject to measures under the Child Welfare Act are divided into two groups: neglected children, i. e. those whose parents are deceased or have deserted them or cannot take care of them, and children under protective education, i. e. those subject to measures because of misconduct. The measures are either preventive, or the Social Welfare Board takes the child in charge.

Preventive measures had been taken in regard to 344 neglected children and 2 709 children under protective education. Parents of 114 neglected children had been given a warning, and a supervisor had been appointed for 230 children. A warning had been issued to 2 017 children under protective education for offences against the law or against school regulations, vagrancy, or inebriation, while 692 had been placed under probation.

The total number of children taken charge of in 1958 was 15 676, of whom 14 203 or 90.6 % were neglected and 1 473 or 9.4 % under protective education. The majority of the children in both categories were boys, 54.1 % and 77.3 % respectively, the girls making up 45.9 % and 22.7 % of the total.

Of all the neglected children 2 860 or 20.1 % were taken charge of in 1958; the corresponding figures for children under protective education was 319 or 21.7 %. Institutions, mainly children's homes, had care of 6 415 and private fosterhomes of 7 788 neglected children. Only 92 of the children under protective education were in private fosterhomes, while 1 381 were placed in institutions. Communal children's homes took care of 4 364 and communal juvenile homes of 184 children.

The age distribution of the neglected children was as follows: under 2 years of age 8.3 %, 2—6 years 26.4 %, 7—15 years 59.0 %, 16 years of age and over 6.3 %. Those under protective education were usually older: 7—15 years old 54.6 %, 16—17 28.2 %, 18 and over 17.0 %.

Most of the neglected children were taken charge of after they had lost their natural supporter. 12.2 % were father- or motherless or orphans, and 11.4 % had been deserted by their father, mother, or both. Only 10.5 % had been taken charge of because they suffered from illness or some other deficiency. In 23.1 % of the cases the parents were incapable of taking care of their children because of illness, reduced capacity for work, unemployment or lack of time owing to work, but 27.9 % of the total number of children were without home care as a consequence of the parents' negligence, alcoholism, vagrancy, cruelty or other shortcoming. 11.2 % had been taken charge of on the ground of deficient housing.

Children under protective education were taken charge of because of delinquency in 56.5 % of the cases; 23.1 % had failed to go to school or offended against school regulations. For 13.6 % of these children the cause was vagrancy and for 0.9 % inebriation.

Children's Homes. At the end of December 1958 there were 195 children's homes in the country, 114 of them owned by local authorities and 81 by private associations; 112 of them were situated in population centres and 83 in rural districts.

Communal children's homes had a total of 2 957 beds and 2 636 children at the end of the year. The corresponding figures for private children's homes were 1 988 and 1 668.

49 % of the children were in school age, 7—15 years old; only 5 % were over 15. 22 % were under 2 years and 24 % 2—6 years of age.

The total of the nursing staff at the children's homes was 851, which makes an average of 5 children per member of the nursing staff. 67 % of the staff had attended an educational institute or taken a course in children's nursing. The number of trainees and pupils amounted to 508 and that of the domestic staff to 613 or on the average 3 per children's home.

School Homes (Approved Schools). A total of 17 school homes were in operation in 1958. Of them 11 were State-owned, 3 were owned by the local authorities and 3 by private bodies. The State-owned school homes had 690 beds, those of local authorities 140 and those of private establishments 320, making a total of 1 150 beds. A total of 1 402 pupils were on the books at the beginning of 1958, 1 339 at the end of the year.

Of the total of 1 675 school homes pupils during the year, 78.3 % were legitimate and 21.7 % born out of wedlock, 53.6 % came from towns, 11.0 from other centres of population and 35.4 % from rural districts.

Before entering the school home 16.3 % had completed the elementary school syllabus, 22.1 % had interrupted their school attendance and 1.1 % had attended no school at all. The majority, 60.5 %, had attended school regularly before admission to the institution.

Of children arriving at school homes during 1958, 52.0 % were aged 13—15 and 24.7 were 9—12 years old. 19.0 % were 16—17 years of age and the percentage of children over 17 was 3.4.

Activity of Children's Guardians. According to the reports for 1958 sent to the Bureau of Social Research by the guardians of children born out of wedlock, there were 37 999 children listed at the end of the year in the registers kept by the guardians. In 1958 2 618 children were entered and 2 782 struck off. The reduction was mainly children attaining 17 years of age. For the majority of the children, 71 %, maintenance had been settled. In 1958 the liability for maintenance

was settled in 2 192 cases, 72 % of them by agreement and 28 % in the courts. The maintenances paid through children's guardians amounted to 647 million marks. Of this sum, 532.3 million was paid to the mothers, 65 million to guardians and 50 million to social welfare boards.

Communal Homemakers. The Act On Communal Homemakers became effective in 1951. In the same year, communal homemakers posts were established in 256 communes. In 1958 they existed in 429 communes, totalling 1 084. The majority of the communes had only one communal homemaker, 134 communes had 2 and 116 communes 3 or more.

425 communes, with a total of 1 076 communal homemakers, have provided data on families receiving home help. According to this information, 29 071 families received such help in 1958 a total of 60 599 times. 11.2 % of these families consisted of 1—2 persons, 16.2 % consisted of 3—4, 46.8 % of 5—7 and 25.8 % of a minimum of 8 persons.

The expenditure on communal homemakers totalled 406.5 million marks in 1958. State subsidies and remuneration for the services of the homemakers in the country as a whole totalled 230.5 million marks, of which the local authorities contributed 176.0 million marks.

Institutions for the Mentally Deficient. Of the 10 institutions for the care of the mentally deficient in the country, the State owns 3, the city of Helsinki 1, the association of rural communes 1 and private bodies 5. The number of patients in these institutions was 1 624 at the beginning of 1958 and 1 741 at the end of the year.

Of the year-end total, viz. 1 741, 9.4 % were under 7 years of age, 52.1 % were aged 7—15, 21.5 % were 16—20 and 17.0 % older.

Female patients totalled 57.4 % and male 42.6 %. Grouped by the degree of mental deficiency, 970 (56 %) were idiots, 514 (29 %) imbeciles and 257 (15.0 %) debiles.

Of the 161 discharged during the year, 31 died, 59 were discharged improved and 71 without being cured.

Treatment of Vagrants. In 1958 the number of persons held under the Vagrancy Law was 1 407, of whom 93.2 % lived in towns or market towns and only 6.8 % in rural communes. 63.0 %

of the vagrants were women and 37.0 % men. 20.5 % were under 25 years of age. 43.8 % were 25—39 years and 35.6 % over 40 years.

The reasons for the treatment were quite different for men and women. Most of the men placed under treatment as vagrants, had refused to work, 54.9 %, or were merely tramps, 13.1 %. The majority of the women, 48.2 %, on the other hand, were counted as vagrants because of prostitution; 32.6 % had refused to work and 12.2 % had been addicted to vagrancy.

Of the measures taken with vagrants, a warning was issued to 18.1 % and 34.8 % were placed under supervision. 23.3 % were sent to a workhouse and 1.9 % were given hard labour. 19.3 % were placed under supervision after their release from institutions.

Care of Alcoholics. In 1958, the number of persons in care as chronic drunkards was 8 504, of whom only 5.8 % were women and 94.2 % men. Of this number 76.5 % were urban dwellers and 23.5 % rural dwellers. The percentage of young alcoholics, i. e. under 25 years, was only 2.8 %, that of persons of 25—39 years 46.9 % and over 40 years 50.3 %.

Persons addicted to drink were usually placed under care after having been detained not less than three times within a year for drunkenness, or for causing damage and creating a disturbance. The former group comprised 38.6 % and the latter 28.9 % of all alcoholics. The percentage of confirmed alcoholics who neglected to support their family or were unable to take care of themselves was 21.5. One of the commonest measures taken was to warn the person in question; a warning was issued to 44.5 % of all alcoholics. 27.7 % were under temperance supervision, 15.4 % were ordered to institutions for alcoholics and 12.4 % were placed under supervision after their release from institutions.

Temperance Supervision. In 1958 the number of persons under 25 years supervised for temperance was 3 024, 67.4 % of them from cities and market towns and 32.6 % from rural areas. Of this group, only 1.7 % were women and 98.3 % men. These young people were warned, 89.7 %, or supervised for temperance, 10.3 %.

Persons Cared for in Institutions for Alcoholics. During 1958 the total number of homes for alcoholics in Finland was 12; 4 of them were owned by the State, 4 by private organizations,

3 by local authorities confederations and 1 by the Capital. A total of 2 349 alcoholics were registered in these homes in the course of 1958, a part of them, however, were away from the homes for some of the time. The treatment days of the persons cared for totalled 145 027, averaging about 72 days per patient. Of the persons entering the homes in 1958 66 % had been admitted on request, 5 % were dangerous and 29 % were admitted by order of the administrative district governor.

Workhouses. In 1958 there were 9 workhouses, of which 7 were owned jointly by several communes, 1 by the city of Helsinki and 1 by the State. The number of inmates in these workhouses was 3 473, of whom 85.7 % were men and 14.3 % women. Of all inmates 15.5 % were vagrants, 50.4 % persons sent to workhouses under the Law On Responsibility For Support of Children, 22.3 % public assistance inmates and 11.8 % alcoholics.

The total number of days of care was 314 435, of which vagrants accounted for 69 159, public assistance recipients for 75 106, persons who had neglected to support their children for 145 740 and alcoholics for 24 430.

The Costs of Social Welfare. Social welfare expenditure in 1958 amounted to 14 768 million marks, of which 7 905 million was spent by cities and market towns and 6 863 million by rural communes. 69.1 % of the total welfare expenditure was disbursed on public assistance. Child welfare costs amounted to 21.1 % of the total. Administrative expenses accounted for 9.4 %, the care of vagrants and alcoholics for 0.4 %.

Home-founding Loans. Under the Act on Home-founding Loans passed at the end of 1944 a total of 9 922 home-founding loans were granted in 1945—47, amounting in all to 188.1 million marks. Under the new act, which came into force from the beginning of 1946, a total of 61 941 loans were granted in 1946—57, amounting to 1 858.8 million marks in all. In 1957 the Ministry of Social Affairs was ordered to utilise only half of the appropriation in the Budget and the number of loans granted in 1957 was consequently only 3 021, total value 99.9 million marks. The corresponding 1956 figures were 6 202 loans, total 199.2 million marks. The loans were discontinued in August 1957.

Of the total of 71 863 home-founding loans granted by the end of 1958, 41 773 loans have been repaid in full. 30 090 loans were thus still outstanding, representing 452.8 million marks still to be repaid.

Maternity Allowances. Maternity allowances were paid during 1958 to 76 030 mothers for 77 125 children. The allowance, according to the law, was 4 500 marks for each new-born child. Of the total maternity allowances paid, 347.1 million marks, 56.2 % was disbursed in the form of baby's outfits and 43.8 % in cash or in other forms.

Child Allowances. According to the Child Allowance Act of July 22, 1948, the State pays a quarterly child allowance for every child under 16 years of age who is a Finnish citizen resident in Finland. The allowance rate for each child per month was in 1958 1 200 marks. The number of families receiving child allowances in 1958 totalled 647 810, and the total number of children entitled to child allowance in these families was 1 405 594, or 32.1 % of Finland's population. Of the families in question, 40.6 % had only one child under 16, 29.0 % had two children, 15.7 % three, 7.8 % four and 6.9 % at least five children entitled to the allowance. The total amount paid in child allowances in 1958 was 20 317.8 million marks.

Family Allowances. On the strength of the Family Allowance Act passed in April 30, 1943, and subsequently amended several times, family allowances from State funds were granted in 1958 to 89 405 families with a total of 423 854 children under 16 years or under 20 and still continuing their education or incapable of work; family allowances were paid for 186 945 of these children. The amount of the family allowance earlier varied between 3 000 and 4 000 marks, depending on the cost of living rating of the locality. In April 1 the family allowance was raised to 4 500—5 500 marks in the year. The total of State funds expended on family allowances was 795.0 million marks. The majority of this total was paid to the families in kind.

Grants in Aid for Vocational Training. Under the Act On Financial Assistance For Vocational Training, in force from the beginning of 1945, grants, study loans, and sickness benefits are granted out of State funds for young persons of small means who require help with their voca-

tional studies. A total of 289.6 million marks was given in 1958 as grants to 11 730 trainees and 131.4 million marks in the form of study loans to 4 324 trainees. The average size of the study loans in that year was 30 390 marks and of the grants 24 690 marks.

Care of the Disabled. Under the Act on Care of the Disabled, effective from 1947, a disabled person is given medical care, training and rehabilitation to improve his working ability and his chances of earning a living.

Medical care in 1958 was as follows: 1 569 disabled were given hospital treatment, 3 276 received a prosthesis, invalid's chair etc., and 1 500 received medicines.

The training comprises basic and trades training and also economic assistance for general education. In 1958 basic training was given to 62 disabled and 918 received trades training. A grant in aid for general education was awarded in 1958 to 49 disabled and a study grant to 18 disabled.

Rehabilitation includes, in addition to procuring work for the disabled through a labour exchange or placing him in work by other means, financial assistance to the disabled in the pursuit of his trade or occupation. In 1958 grants-in-aid were given to 325 disabled and 124 disabled were given a loan.

The loans granted to the disabled, totalled 8.6 million marks in 1958.

Aid to the Disabled. The Act on Aid to the Disabled entered into force at the beginning of 1952. Under it, a blind person unable to orientate in a place unknown to him is paid 114 000 marks per annum; other disabled persons with a working capacity reduced by at least two-thirds, receive 79 200 marks, and a disabled person less than two-thirds but at least half incapacitated for work receives 57 600 marks.

In 1958 aid was granted to 1 166 disabled, the total sum paid out being 587.8 million marks. At the end of 1958 recipients of aid to the disabled totalled 6 590.

Aid to Convalescents. At the beginning of the 'fifties some communes began on their own

initiative to distribute so-called convalescence payments to persons of no means or small means discharged from tuberculosis sanatoria. The purpose of this relief was to ensure better economic conditions for the convalescents so that they could use their period of convalescence for rest and rehabilitation.

478 communes, i.e. 87.2 % of all communes in the country, distributed convalescence payments in 1958. 385 communes gave convalescence payments only to TB patients and 92 communes to both TB and rheumatic patients. Convalescence payments were made in 1958 to a total of 3 866 TB patients and 224 rheumatic patients, the total sum being 75.3 million marks.

Military Allowances. The Act On Military Allowances in its present form took effect on October 1, 1948. Under it, military allowances are distributed out of State funds to ensure the subsistence and care of a conscript's relatives without means if his military service reduces their possibilities of making a living.

Military allowances were granted in 1958 to 6 567 persons, totalling 342.1 million marks.

Of the allowances granted in 1958, 2 058 or 31.3 % were paid to wives and 4 509, 68.7 % to other relatives.

37 communes have reported that no military allowances were paid by them in 1958.

National Pension Institute. At the end of 1958 the number of national pension beneficiaries was in all 440 100, i. e. 9 200 persons more than in the previous year. The yearly average of pensions was at the end of the year 66 200 marks and the total of pensions paid during the year amounted to 28 855 million marks.

Of all the beneficiaries the number of persons whose age entitle them to old-age pensions was 315 500 and of those under 65 years 124 600. The number of beneficiaries in receipt of basic pension only was 121 300 and the number of those in receipt of both basic and assistance pension 311 800, the average pension amounting to respectively 26 400 and 82 000 marks. Besides old-age assistance to a single female of 63 and 64 was paid to 7 000 persons, the average assistance being 54 000 marks.

**Tauluissa olevien tekstien englanninkieliset
käännökset**

English translation of the table texts

	Sivu		Page
I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset	3	I. Organization of social welfare in communes and institutions under social welfare boards	3
Lääni	3	County	3
Kaupungit, kauppalat — Maalaiskunnat ..	3	Towns, market towns — Rural communes	3
Huoltoyhdykskuntia, joissa oli erityinen sosiaalilautakunta	3	Welfare communities with a special board of social welfare	3
jakamaton — 2-osastoinen	3	undivided — in 2 sections	3
sosiaalis sihteeri	3	social secretary	3
kunnalliskoteja — kaikkiaan	3	communal homes — total	3
niissä osasto		with a separate department for	
mielisairaille — muille sairaille	3	the mentally ill — other sick persons	3
osuus yht. kunnalliskotiin	3	share in a communal home owned jointly by several communes	3
kunnallisia kodinhoitajia	3	communal homemakers	3
kuntien luku — kodinhoitajien luku	3	number of communes — number of homemakers	3
lastenkoteja	3	children's homes	3
II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat	4	II. Public assistance relief cases and recipients of relief	4
Avustustapauksia — Näistä		Relief cases — Of which	
yksinäisiä miehiä — ilman lapsia	4	men living alone — without children	4
lapsia huollettavana	4	with children to support	4
yksinäisiä naisia — aviopareja	4	women living alone — married couples	4
yksinäisiä lapsia	4	children without families	4
Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä	4	Recipients of aid and members of families receiving relief	4
III. Huoltoavun eri avustusmuodot	5	III. Different forms of social welfare	5
Laitoksissa olleet	5	Persons in institutions	5
Yksityishoidossa olleet	5	Persons placed into private homes	5
Vain kotiavustusta saaneet	5	Persons in receipt of home relief exclusively ..	5
IV. Lastensuojelulapset	6	IV. Children in child welfare	6
Varoitus- ja suojeluvalvontatapaukset	6	Cases involving warning and protective supervision	6
Turvattomat	6	Neglected children	6
Suojelukasvatusta tarvitsevat	6	Children in need of reform training	6
Varoitettuja	6	Warned	6
Suojeluvalvonnan alaisia	6	Under protective supervision	6
Huostaanotetut lapset	6	Children taken in charge	6
V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitoksen mukaan	7	V. Persons in institutions under social welfare boards, classified according to institutions.	7
Yhteensä hoidokkeja ja -hoitopäiviä	7	Total number of persons — days of care	7
VI. Kuntien sosiaalihuollon menot	8	VI. Expenditure on social welfare work in communes	8
Hallinto	8	Administration	8
Kunnalliskodit ja muut sosiaalilautakuntien alaiset huoltolaitokset	8	Communal homes and other public assistance institutions under social welfare boards	8
Muu laitoshoido	8	Other care in institutions	8
vajaamielislaitoksissa	8	in institutions for the care of the mentally deficient	8
mielisairaaloissa	8	in mental hospitals	8
keuhkotautiparantoloissa	8	in tuberculosis sanatoriums	8
muissa sairaaloissa	8	in other hospitals	8
työlaitoksissa	8	in workhouses	8
vieraan kunnan kunnalliskodissa	9	in communal homes of other communes	9
muissa huoltolaitoksissa	9	in other welfare institutions	9

	Sivu		Page
Muu huoltoapu	9	<i>Other public assistance</i>	9
Yksityishoito — Kotiavustus	9	<i>Care in private homes — Home relief</i>	9
Korvaukset muille kunnille	9	<i>Compensation to other communes</i>	9
Kannatusmaksut yhteiseen työlaitokseen ..	9	<i>Support to jointly-owned workhouses</i>	9
Muut huoltoapumenot	9	<i>Other public assistance expenses</i>	9
Lastenkodit ja muut sosiaalilautakuntien alai-		<i>Children's homes and other child welfare in-</i>	
set lastensuojelulaitokset	10	<i>stitutions under social welfare boards</i>	10
valtion ja yksityisissä koulukodeissa	10	<i>in State and communal children's homes ..</i>	10
Muu lastensuojelu	11	<i>Other child welfare</i>	11
Ammattiopetus	11	<i>Vocational training</i>	11
Irtolaishuolto	11	<i>Treatment of vagrants</i>	11
Alkoholistihuolto	11	<i>Care of alcoholics</i>	11
Avustukset sosiaalihuoltoa harjoittaville		<i>Support to social assistance associations</i>	11
yhdistyksille	11		
VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot	12	VII. <i>Social welfare work income</i>	12
Huoltotoiminnan yleistulot	12	<i>General income of social welfare work</i>	12
Perunkirjoitusmaksut	12	<i>Fees for estate assessment of deceased persons</i>	12
Korvaukset	12	<i>Compensation from</i>	12
valtiolta huoltoapulain nojalla	12	<i>the State under the Public Assistance Act..</i>	12
valtiolta sotasiirtolaisista	12	<i>the State for evacuees</i>	12
muilta kunnilta — yksityisiltä	12	<i>other communes — private persons</i>	12
Lahjoitukset ja rahastojen korot	13	<i>Donations and interest from funds</i>	13
Muut tulot	13	<i>Other assets</i>	13
Lapsilisät	13	<i>Child allowances</i>	13
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat	13	<i>Funds utilised by communes on social welfare</i>	
		<i>work</i>	13
VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot	14	VIII. <i>Income and expenditure of communal homes..</i>	14
Palkkaukset	14	<i>Wages and salaries</i>	14
Työnantajan lapsilisä — k.e. — ja tapaturma-		<i>Child allowance, national pension and accident</i>	
vak. maksut	14	<i>insurance premiums paid by employers ..</i>	14
Ravinto — Vaatetus	14	<i>Food — Clothing</i>	14
Sairaanhoito ja lääkkeet	14	<i>Medical care and medicines</i>	14
Muut vuotuis kustannukset hoidokeista	14	<i>Other annual expenses on residents</i>	14
Rakennusten kunnossapito	14	<i>Maintenance of buildings</i>	14
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja kor-		<i>Acquisitions and repair of furniture and other</i>	
jaus	14	<i>chattels</i>	14
Lämpö ja valo — Palovakuutus	14	<i>Heating and lighting — Fire insurance</i>	14
Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala	15	<i>Gardening, hog farm and poultry farm</i>	15
Sekalaiset	15	<i>Other expenditure</i>	15
Hoidokkien valmistet	15	<i>Goods produced by residents</i>	15
Hoidokkien muu työ	15	<i>Other work done by residents</i>	15
Yhteisten kunnalliskotien kannatus- ja hoito-		<i>Payments for support and treatment to commu-</i>	
maksut	15	<i>nal homes owned jointly by several communes</i>	15
Henkilökunnan luontoisedut	15	<i>Payments in kind to employees</i>	15
Valtionapu	15	<i>State support</i>	15
IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot ..	16	IX. <i>Income and expenditure of communal children's</i>	16
		<i>homes</i>	16
X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avus-		X. <i>Grants in aid and allowances disbursed from</i>	
tusten ja lisien lukumäärä	18	<i>State funds</i>	18
Äitiysavustusta saaneita	18	<i>Recipients of maternity benefit</i>	18
Lapsilisää saaneita	18	<i>Recipients of child allowance</i>	18
perheitä — lapsia	18	<i>families — children</i>	18
Perhelisää saaneita	18	<i>Recipients of family allowance</i>	18
lisään oikeutettuja lapsia	18	<i>children entitled to allowance</i>	18
Myönnettyjä sotilasavustuksia	18	<i>Military allowances</i>	18

TAULUJA—TABELLER

TABLES

1958

I. Kuntien sosiaalihuollon hallinto ja sosiaalilautakuntien alaiset laitokset vuonna 1958 — Den kommunala socialvårdens organisation och socialnämnder underlydande anstalter år 1958

L ä ä n i — L ä n	Huoltoyhdyskuntia Värdsamhälle	Huoltoyhdyskuntia, joissa oli — Värdsamhälle med											
		erityinen sosiaali- lautakunta särskild social- nämnd			sosiaalisiteeri socialsekreterare	kunnalliskoteja kommunalhem			osuus yht. kunnalliskotien andelen i gemensamt kommunalhem	kunnallisia kodinhoitajia kommunala hemsystrar			lastenkoteja — barnhem
		jakamaton odelad	2-osastoi- nen 2-avdel- ningar	kalkittaan inalles		niissä osasto med avdelning för		kuntien luku		kuntien antali	kodinhoita- jien luku	antali hemsystrar	
						miehi- sairaille	sinnessjuka						
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	46	27	16	27	42	5	34	3	39	182	10		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	12	4	7	6	11	1	10	—	12	118	3		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	34	23	9	21	31	4	24	3	27	64	7		
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	117	88	20	74	73	11	42	28	78	125	10		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	9	2	6	7	9	4	8	—	9	34	5		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	108	86	14	67	64	7	34	28	69	91	5		
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	16	14	—	2	1	—	—	14	4	6	—		
Kaupunki — Stad	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2	—		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	15	13	—	1	1	—	—	14	3	4	—		
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	65	39	23	45	55	21	41	5	59	155	20		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	9	—	6	5	8	1	7	1	9	59	7		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	56	39	17	40	47	20	34	4	50	96	13		
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	35	17	13	27	26	8	20	6	30	74	15		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	8	—	4	7	8	1	8	—	8	34	8		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	27	17	9	20	18	7	12	6	22	40	7		
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	33	21	12	27	31	16	22	—	32	65	7		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4	—	4	2	4	1	3	—	4	12	2		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	29	21	8	25	27	15	19	—	28	53	5		
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	52	32	19	47	49	33	36	—	51	143	7		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	6	2	3	5	5	2	5	—	6	25	3		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	46	30	16	42	44	31	31	—	45	118	4		
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	102	74	25	62	63	21	38	27	58	116	9		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	10	3	7	5	9	1	6	1	9	37	4		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	92	71	18	57	54	20	32	26	49	79	5		
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	57	36	20	41	40	17	22	7	54	141	4		
Kaupungit — Städer	3	—	2	1	3	2	2	—	3	15	1		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	54	36	18	40	37	15	20	7	51	126	3		
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	25	18	6	17	14	1	6	5	24	77	5		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4	1	2	3	4	—	3	—	4	20	3		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	21	17	4	14	10	1	3	5	20	57	2		
Koko maa — Hela landet	548	366	154	369	394	133	261	95	429	1 084	87		
Kaupungit — Städer	35	9	17	22	34	9	28	—	34	271	20		
Kauppalat — Köpingar	31	4	24	20	27	4	24	2	31	85	16		
Maalaiskunnat — Landskommuner . . .	482	353	113	327	333	120	209	93	364	728	51		

¹⁾ Näistä 54 kahden tai useamman kunnan yhteisiä kunnalliskoteja. Lisäksi Rovaniemen kauppalassa sijaitseva Kolpeneen huoltolaitos, johon 22 kunnalla on osuus. — Härav 54 gemensamma kommunalhem för tenne eller flere kommuner. Dessutom Kolpene vårdanstalt i Rovaniemi köping, i vilken 22 kommuner har andel.

²⁾ Vrt. ¹⁾ — Jfr. ¹⁾

II. Huoltoavun avustustapaukset ja avunsaajat vuonna 1958 — Socialhjälpens understödsfall och understödstagare år 1958

L ä ä n i — L ä n	Avustustapauksia — Understödsfall									Avunsaajia ja avustettujen perheiden perheenjäseniä Understödsstagare och familjemedlemmar i de understödda familjer				
	Kaikkiaan Hela antalet	Näistä — Därav								Yksinäisiä lapsia Ensamma barn	miehiä män	naisia kvinnor	lapsia barn	yhteensä summa
		yksinäisiä miehiä ensamma män		yksinäisiä naisia ensamma kvinnor		aviopareja gifta par		Yksinäisiä lapsia Ensamma barn						
		ilman lapsia utan barn	lapsia huollettavana med barn	ilman lapsia utan barn	lapsia huollettavana med barn	ilman lapsia utan barn	lapsia huollettavana med barn							
<i>Uudenmaan l. — Nylands l.</i>	32 897	8 334	157	12 303	2 742	3 314	6 042	5	17 847	24 401	21 043	63 291		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	23 711	6 531	120	9 172	1 920	2 350	3 613	5	12 614	17 055	12 518	42 187		
Maalaisk. — Landsk.	9 186	1 803	37	3 131	822	964	2 429	—	5 233	7 346	8 525	21 104		
<i>Turun ja Porin l. — Åbo och Björneborgs l.</i>	19 300	4 097	61	7 445	1 920	1 912	3 856	9	9 926	15 133	15 939	40 998		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	7 771	1 539	17	3 248	827	770	1 369	1	3 695	6 214	5 268	15 177		
Maalaisk. — Landsk.	11 529	2 558	44	4 197	1 093	1 142	2 487	8	6 231	8 919	10 671	25 821		
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	343	109	1	133	38	17	45	—	172	233	182	587		
Kaupunki — Stad	105	36	—	35	12	5	17	—	58	69	51	178		
Maalaisk. — Landsk.	238	73	1	98	26	12	28	—	114	164	131	409		
<i>Hämeen l. — Tavastehus l.</i>	21 401	4 471	98	7 084	2 199	2 318	5 225	6	12 112	16 826	20 233	49 171		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	10 886	2 008	54	3 601	1 187	1 254	2 780	2	6 096	8 822	9 867	24 785		
Maalaisk. — Landsk.	10 515	2 463	44	3 483	1 012	1 064	2 445	4	6 016	8 004	10 366	24 386		
<i>Kymen l. — Kymmene l. ...</i>	10 381	2 429	48	3 639	902	1 154	2 203	6	5 834	7 898	8 411	22 143		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	5 843	1 240	30	2 068	546	671	1 286	2	3 227	4 571	4 654	12 452		
Maalaisk. — Landsk.	4 538	1 189	18	1 571	356	483	917	4	2 607	3 327	3 757	9 691		
<i>Mikkelin l. — S:t Michels l.</i>	8 728	2 096	49	2 751	793	924	2 106	9	5 175	6 574	9 194	20 943		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	1 853	391	8	607	233	190	423	1	1 012	1 453	1 820	4 285		
Maalaisk. — Landsk.	6 875	1 705	41	2 144	560	734	1 683	8	4 163	5 121	7 374	16 658		
<i>Kuopion l. — Kuopio l. ...</i>	18 311	3 889	106	4 953	1 543	2 013	5 788	19	11 796	14 297	24 856	50 949		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	3 673	685	18	1 184	330	389	1 064	3	2 156	2 967	4 077	9 200		
Maalaisk. — Landsk.	14 638	3 204	88	3 769	1 213	1 624	4 724	16	9 640	11 330	20 779	41 749		
<i>Vaasan l. — Vasa l.</i>	18 826	4 243	96	5 793	1 779	1 792	5 112	11	11 243	14 476	21 573	47 292		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4 955	1 070	24	1 601	484	497	1 275	4	2 866	3 857	4 685	11 408		
Maalaisk. — Landsk.	13 871	3 173	72	4 192	1 295	1 295	3 837	7	8 377	10 619	16 888	35 884		
<i>Oulun l. — Uleåborgs l.</i>	16 227	3 501	115	3 558	1 429	1 610	6 003	11	11 229	12 600	25 358	49 187		
Kaupungit — Städer	3 536	710	20	893	290	459	1 161	3	2 350	2 803	3 743	8 896		
Maalaisk. — Landsk.	12 691	2 791	95	2 665	1 139	1 151	4 842	8	8 879	9 797	21 615	40 291		
<i>Lapin l. — Lapplands l. ...</i>	7 268	2 030	51	1 353	674	617	2 541	2	5 239	5 185	11 089	21 513		
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	2 586	812	13	550	202	259	749	1	1 833	1 760	2 604	6 197		
Maalaisk. — Landsk.	4 682	1 218	38	803	472	358	1 792	1	3 406	3 425	8 485	15 316		
Koko maa — Hela landet	153 682	35 199	782	49 012	14 019	15 671	38 921	78	90 573	117 623	157 878	366 074		
Kaupungit — Städer	52 958	12 536	256	19 046	4 771	5 643	10 695	11	29 130	40 155	37 730	107 015		
Kaupungit — Köpingar	11 961	2 486	48	3 913	1 260	1 201	3 042	11	6 777	9 416	11 557	27 750		
Maalaisk. — Landsk.	88 763	20 177	478	26 053	7 988	8 827	25 184	56	54 666	68 052	108 591	231 309		

III. Huoltoavun eri avustusmuodot vuonna 1958 — Olika vårdformer av socialhjälpen år 1958

Läni — Län	Laitoksissa olleet I anstalt intagna				Yksityis- hoidossa olleet Utackor- derade			Vain kotiaavustusta saaneet — Enbart i sina hem understödda				Kaikkiaan Inalles			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	5 422	9 454	1 167	16 043	13	14	27	10 249	7 055	1	17 305	15 684	16 523	1 168	33 375
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	3 601	6 719	770	11 090	2	1	3	7 675	5 279	1	12 955	11 278	11 999	771	24 048
Maalaisk. — Landsk.	1 821	2 735	397	4 953	11	13	24	2 574	1 776	—	4 350	4 406	4 524	397	9 327
<i>Turun ja Porin l. — Åbo och Björneborgs l.</i>	4 292	6 300	978	11 570	37	43	80	3 953	4 103	6	8 062	8 282	10 446	984	19 712
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	1 360	2 271	368	3 999	—	—	—	1 864	2 075	1	3 940	3 224	4 346	369	7 939
Maalaisk. — Landsk.	2 932	4 029	610	7 571	37	43	80	2 089	2 028	5	4 122	5 058	6 100	615	11 773
<i>Ahvenanmaa — Åland</i>	77	100	4	181	4	5	9	75	78	—	153	156	183	4	343
Kaupunki — Stad	15	22	4	41	—	—	—	35	30	—	65	50	52	4	106
Maalaisk. — Landsk.	62	78	—	140	4	5	9	40	48	—	88	106	131	—	237
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	4 563	6 631	1 268	12 462	14	19	33	5 476	4 111	5	9 592	10 053	10 761	1 273	22 087
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	1 876	3 016	688	5 580	1	—	1	3 264	2 420	2	5 686	5 141	5 436	690	11 267
Maalaisk. — Landsk.	2 687	3 615	580	6 882	13	19	32	2 212	1 691	3	3 906	4 912	5 325	583	10 820
<i>Kymen l. — Kymmene l.</i>	2 548	3 396	510	6 454	10	20	30	2 341	1 798	6	4 145	4 899	5 214	516	10 629
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	1 172	1 718	287	3 177	3	6	9	1 581	1 221	2	2 804	2 756	2 945	289	5 990
Maalaisk. — Landsk.	1 376	1 678	223	3 277	7	14	21	760	577	4	1 341	2 143	2 269	227	4 639
<i>Mikkelin l. — S:t Michels län</i>	2 181	2 853	547	5 581	16	14	30	2 029	1 318	5	3 352	4 226	4 185	552	8 963
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	330	536	124	990	—	—	—	489	425	1	915	819	961	125	1 905
Maalaisk. — Landsk.	1 851	2 317	423	4 591	16	14	30	1 540	893	4	2 437	3 407	3 224	427	7 058
<i>Kuopion l. — Kuopio l.</i>	4 448	5 526	1 396	11 370	9	30	39	4 923	2 616	15	7 554	9 380	8 172	1 411	18 963
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	774	1 068	294	2 136	—	1	1	978	700	3	1 681	1 752	1 769	297	3 818
Maalaisk. — Landsk.	3 674	4 458	1 102	9 234	9	29	38	3 945	1 916	12	5 873	7 628	6 403	1 114	15 145
<i>Vaasan l. — Vasa l. . .</i>	4 492	5 830	1 162	11 484	64	64	128	4 563	3 158	11	7 732	9 119	9 052	1 173	19 344
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	930	1 401	278	2 609	—	1	1	1 465	1 017	4	2 486	2 395	2 419	282	5 096
Maalaisk. — Landsk.	3 562	4 429	884	8 875	64	63	127	3 098	2 141	7	5 246	6 724	6 633	891	14 248
<i>Oulun l. — Uleåborgs l.</i>	3 515	3 888	1 328	8 731	67	59	126	5 599	2 361	7	7 967	9 181	6 308	1 335	16 824
Kaupungit — Städer	582	795	205	1 582	—	1	1	1 494	586	3	2 083	2 076	1 382	208	3 666
Maalaisk. — Landsk.	2 933	3 093	1 123	7 149	67	58	125	4 105	1 775	4	5 884	7 105	4 926	1 127	13 158
<i>Lapin l. — Lapplands l.</i>	1 504	1 447	680	3 631	29	30	59	2 750	1 065	2	3 817	4 283	2 542	682	7 507
Kaupungit ja kaup. — Städer och köpingar	451	466	143	1 060	—	—	—	1 142	443	1	1 586	1 593	909	144	2 646
Maalaisk. — Landsk.	1 053	981	537	2 571	29	30	59	1 608	622	1	2 231	2 690	1 633	538	4 861
Koko maa — Hela landet	33 042	45 425	9 040	87 507	263	298	561	41 958	27 663	58	69 679	75 263	73 386	9 098	157 747
Kaupungit — Städer	8 884	14 625	2 433	25 942	3	2	5	16 588	11 669	11	28 268	25 475	26 296	2 444	54 215
Kauppalat — Köpingar	2 207	3 387	728	6 322	3	8	11	3 399	2 527	7	5 933	5 609	5 922	735	12 266
Maalaisk. — Landsk.	21 951	27 413	5 879	55 243	257	288	545	21 971	13 467	40	35 478	44 179	41 168	5 919	91 266

IV. Lastensuojelulapset vuonna 1958 — Barnskyddsbarren år 1958

Lääni — Län	Varoitus- ja suoje- luvalvontatapauk- set — Varnings- och skyddsöver- vakningsfall		Huostaanotetut lapset — Omhändertagna barn											
	Turvattomat — Värnlösa		Turvattomat — Värnlösa						Suojelukasvatusta tarvit- sevat — Barn i behov av skyddsuppfostran					Kaikkiaan huostaanotettuja Inalles omhändertagna
	Varoitettuja Varnade	Suoje- luvalvonnan alaisia Under skyddsövervakning	Poikia — Gossar	Tyttöjä — Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därav		Poikia — Gossar	Tyttöjä — Flickor	Yhteensä Summa	Näistä Därav			
						laitoksissa oleita — i anstalt intagna	yksityishoi- dossa oleita utackorderade				laitoksissa oleita — i anstalt intagna	yksityishoi- dossa oleita utackorderade		
<i>Uudenmaan l. — Nylands l.</i>	192	692	187	2 209	1 937	4 146	2 166	1 980	326	95	421	390	31	
Kaupungit — Städer ¹⁾	170	602	162	1 788	1 610	3 398	1 732	1 666	284	80	364	338	26	3 762
Maalaisk. — Landsk.	22	90	25	421	327	748	434	314	42	15	57	52	5	805
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	17	284	86	947	759	1 706	795	911	147	64	211	207	4	1 917
Kaupungit — Städer ¹⁾	5	246	75	485	386	871	564	307	85	40	125	124	1	996
Maalaisk. — Landsk.	12	38	11	462	373	835	231	604	62	24	86	83	3	921
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	—	—	13	17	30	12	18	—	—	—	—	—	30
Kaupunki — Stad	—	—	—	5	10	15	10	5	—	—	—	—	—	15
Maalaisk. — Landsk.	—	—	—	8	7	15	2	13	—	—	—	—	—	15
<i>Hämeen l. — Tavastehus l.</i>	52	402	147	1 146	903	2 049	1 045	1 004	220	59	279	262	17	2 328
Kaupungit — Städer ¹⁾	10	361	127	731	559	1 290	745	545	166	41	207	196	11	1 497
Maalaisk. — Landsk.	42	41	20	415	344	759	300	459	54	18	72	66	6	831
<i>Kymen l. — Kymmene l.</i>	17	184	98	443	406	849	545	304	85	26	111	104	7	960
Kaupungit — Städer ¹⁾	17	146	98	264	249	513	346	167	65	22	87	81	6	600
Maalaisk. — Landsk.	—	38	—	179	157	336	199	137	20	4	24	23	1	360
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels l.</i>	1	68	21	424	351	775	299	476	43	15	58	55	3	833
Kaupungit — Städer ¹⁾	—	47	20	96	77	173	85	88	19	6	25	23	2	198
Maalaisk. — Landsk.	1	21	1	328	274	602	214	388	24	9	33	32	1	635
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	27	107	71	838	734	1 572	420	1 152	132	29	161	145	16	1 733
Kaupungit — Städer ¹⁾	13	61	41	192	164	356	203	153	49	6	55	51	4	411
Maalaisk. — Landsk.	14	46	30	646	570	1 216	217	999	83	23	106	94	12	1 322
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	24	172	50	717	589	1 306	513	793	92	14	106	103	3	1 412
Kaupungit — Städer ¹⁾	3	81	20	244	163	407	262	145	47	9	56	54	2	463
Maalaisk. — Landsk.	21	91	30	473	426	899	251	648	45	5	50	49	1	949
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län ..</i>	12	87	25	600	528	1 128	300	328	64	24	88	79	9	1 216
Kaupungit — Städer	—	64	10	146	130	276	116	160	32	12	44	43	1	320
Maalaisk. — Landsk.	12	23	15	454	398	852	184	668	32	12	44	36	8	896
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	2	21	7	352	290	642	320	322	30	8	38	36	2	680
Kaupungit — Städer ¹⁾	1	21	7	111	92	203	115	88	21	6	27	25	2	230
Maalaisk. — Landsk.	1	—	—	241	198	439	205	234	9	2	11	11	—	450
Koko maa — Hela landet	344	2 017	692	7 689	6 514	14 203	6 415	7 788	1 139	334	1 473	1 381	92	15 676
Kaupungit — Städer	195	1 485	497	3 553	2 983	6 536	3 601	2 935	675	201	876	828	48	7 412
Kauppalat — Köpingar	24	144	63	509	457	966	577	389	93	21	114	107	7	1 080
Maalaisk. — Landsk.	125	388	132	3 627	3 074	6 701	2 237	4 464	371	112	483	446	37	7 184

¹⁾ Kaupungit ja kauppalat. — Städer och köpingar.

V. Sosiaalilautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitosten mukaan v. 1958 — I social-nämnder underlydande anstalter intagna, grupperade efter anstalter år 1958

Lääni — Län	Kunnalliskodit — Kommunalhem						Lastenkodit — Barnhem ¹⁾					
	Huoltoapu — Socialhjälp					Lastensuojelu Barnskydd		Huoltoapu Socialhjälp		Lastensuojelu Barnskydd		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa		Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vårdagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vårdagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vårdagar	
Hoidok- keja Inter- ner				Hoito- päiviä Vårdagar								
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	1 548	3 752	10	5 310	1 289 420	10	1 151	9	1 713	1 410	253 185	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	797	2 373	3	3 173	775 330	1	329	1	1 157	1 157	187 956	
Maalaiskunnat — Landskommuner	751	1 379	7	2 137	514 090	9	822	8	1 712	253	65 229	
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	1 540	3 085	33	4 658	1 176 385	22	2 918	33	4 068	601	141 042	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	524	1 120	2	1 646	418 396	—	—	16	2 049	501	113 936	
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 016	1 965	31	3 012	757 989	22	2 918	17	2 019	100	27 106	
<i>Ahvenanmaan maakunta — Land- skapet Åland</i>	12	36	—	48	13 166	—	—	—	—	—	—	
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Maalaiskunnat — Landskommuner	12	36	—	48	13 166	—	—	—	—	—	—	
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i> ..	1 800	2 884	27	4 711	1 152 352	10	1 680	40	3 364	825	192 593	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	445	855	—	1 300	315 532	—	—	15	778	599	131 201	
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 355	2 029	27	3 411	836 820	10	1 680	25	2 586	226	61 392	
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i> ...	959	1 578	7	2 544	623 959	8	1 522	5	328	440	105 132	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	425	789	2	1 216	282 034	5	952	4	53	301	63 803	
Maalaiskunnat — Landskommuner	534	789	5	1 328	341 925	3	570	1	275	139	41 329	
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i> ..	1 143	1 673	11	2 827	734 698	11	2 401	2	101	155	41 109	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	94	196	2	292	74 766	1	260	—	—	44	10 098	
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 049	1 477	9	2 535	659 932	10	2 141	2	101	111	31 011	
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	2 166	2 718	29	4 913	1 176 719	25	4 703	15	868	289	58 948	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	270	412	—	682	171 991	1	30	15	868	177	31 435	
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 896	2 306	29	4 231	1 004 728	24	4 673	—	—	112	27 513	
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	1 808	2 619	20	4 447	1 060 201	17	2 794	37	4 093	352	87 212	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	325	540	3	868	201 152	1	153	18	2 066	206	49 442	
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 483	2 079	17	3 579	859 049	16	2 641	19	2 027	146	37 770	
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	1 503	1 695	36	3 234	773 816	27	6 635	33	3 207	105	27 439	
Kaupungit — Städer	185	315	2	502	131 950	1	365	6	454	33	5 576	
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 318	1 380	34	2 732	641 866	26	6 270	27	2 753	72	21 863	
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	516	482	5	1 003	265 513	9	2 588	16	2 998	162	44 000	
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	161	180	2	343	101 247	7	2 555	3	209	113	28 424	
Maalaiskunnat — Landskommuner	355	302	3	660	164 266	2	33	13	2 789	49	15 576	
Koko maa — Hela landet	12 995	20 522	178	33 695	8 266 229	139	26 392	190	20 740	4 339	950 660	
Kaupungit — Städer	2 374	5 156	10	7 540	1 880 007	5	1 472	19	1 398	2 647	505 401	
Kauppalat — Köpingar	852	1 624	6	2 482	592 391	12	3 172	59	5 080	484	116 470	
Maalaiskunnat — Landskommuner	9 769	13 742	162	23 673	5 793 831	122	21 748	112	14 262	1 208	328 789	

¹⁾ Tähän sisältyvät myös kunnalliset koulukodit — Här ingår även de kommunala skolhemmen.

VI. Kuntien sosiaalihuollon menot vuonna 1958 — Den kommunala socialvårdens utgifter år 1958

Lääni — Län	Hallinto Förvaltning	Huoltoapu — Muu laitoshoito —					
		Kunnalliskodit ja muut sosiaalilaitosten alaiset huolto-apulafokset Kommunalhem och övriga socialnämnder underlydande socialhjälpstanstaller	vajaamielihoidoksissa anstalter för psykiskt efterblivna	mitelsairaaloissa sinnessjukhus	keuhkotauti- parantoloissa lungsofsanatorier	muissa sairaaloissa övriga sjukhus	työlaitoksissa arbetsinrättningar
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	456 790	1 190 065	13 663	227 013	13 212	84 360	1 057
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	382 555	836 452	7 681	167 239	6 824	56 719	75
Maalaiskunnat — Landskommuner	74 235	353 613	5 982	59 774	6 388	27 641	982
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	196 134	674 945	12 162	170 729	16 460	50 778	2 011
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	109 750	237 948	1 253	63 380	4 042	18 654	832
Maalaiskunnat — Landskommuner	86 384	436 997	10 909	107 349	12 418	32 124	1 179
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	3 145	7 630	100	10 242	279	806	1
Kaupunki — Stad	1 375	—	28	711	279	346	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 770	7 630	72	9 531	—	460	1
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	175 844	780 955	7 939	176 588	18 199	80 954	1 917
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	106 959	309 637	991	95 005	8 643	49 316	1 441
Maalaiskunnat — Landskommuner	68 885	471 318	6 948	81 583	9 556	31 638	476
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	92 935	370 083	9 054	94 493	4 318	36 768	1 758
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	58 573	185 152	6 388	36 994	1 853	20 667	1 321
Maalaiskunnat — Landskommuner	34 362	184 931	2 666	57 499	2 465	16 101	437
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	61 815	364 317	6 290	37 973	4 975	27 343	1 364
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	17 256	48 792	1 188	9 444	1 596	7 086	362
Maalaiskunnat — Landskommuner	44 559	315 525	5 102	28 529	3 379	20 257	1 002
<i>Kuopion l. — Kuopio l.</i>	123 485	642 434	10 627	70 473	10 868	58 471	1 986
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	35 874	132 904	879	13 957	2 663	15 881	995
Maalaiskunnat — Landskommuner	87 611	509 530	9 748	56 516	8 205	42 590	991
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	133 758	629 238	5 407	143 323	29 854	51 252	2 317
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	47 446	165 077	1 371	36 644	3 838	12 352	1 489
Maalaiskunnat — Landskommuner	86 312	464 161	4 036	106 679	26 016	38 900	828
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	91 794	423 278	3 193	81 184	20 215	57 907	300
Kaupungit — Städer	23 873	84 801	372	22 665	5 141	13 016	2
Maalaiskunnat — Landskommuner	67 921	338 477	2 821	58 519	15 074	44 891	298
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	57 300	175 681	949	40 258	14 295	26 854	936
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	22 855	51 661	120	17 689	6 497	6 296	156
Maalaiskunnat — Landskommuner	34 445	124 020	829	22 569	7 798	20 558	780
Koko maa — Hela landet	1 393 000	5 258 626	69 384	1 052 276	132 675	475 493	13 647
Kaupungit — Städer	697 240	1 678 148	13 379	394 565	34 176	158 838	4 651
Kauppalat — Köpingar	109 276	374 276	6 892	69 163	7 200	41 495	2 022
Maalaiskunnat — Landskommuner	586 484	3 206 202	49 113	588 548	91 299	275 160	6 974

Socialhjälp

Övrig anstaltsvård i		Muu huoltoapu — Övrig socialhjälp							
vieraan kunnan kunnalliskodissa främmande kommuns kommunahen	muissa huolto- laitoksissa andra vårdanstalter	Yksityishoito Utackordering	Kotivastus Hemunderstöd	Korvaukset muille kunnille Ersättning till andra kommuner	Kannatusmaksut yhteiseen työalokseen Undersödsavgifter till gemensam arbeitsnärättning	Ehkäisevä huoltoapu Preventiv socialhjälp	Muit huoltoapumenoja Övriga utgifter för socialhjälp	Yhteensä huoltoapu- menoja Summa socialhjälp- utgifter	
— 1000 mark									
3 145	52 351	1 773	755 597	15 527	11 724	95 640	14 835	2 479 962	
2 252	48 052	187	613 943	6 551	3 756	94 957	9 069	1 853 757	
893	4 299	1 586	141 654	8 976	7 968	683	5 766	626 205	
19 244	5 008	5 534	290 038	4 550	20 832	3 818	10 237	1 286 346	
1 779	2 941	—	165 304	1 242	6 824	1 363	1 900	507 462	
17 465	2 067	5 534	124 734	3 308	14 008	2 455	8 337	778 884	
—	1 288	853	4 866	34	697	225	223	27 244	
—	1 193	—	1 316	—	146	53	2	4 074	
—	95	853	3 550	34	551	172	221	23 170	
13 090	6 651	3 038	374 222	6 848	18 964	51 568	11 733	1 552 666	
78	3 904	654	256 883	3 313	10 595	49 147	3 263	792 870	
13 012	2 747	2 384	117 339	3 535	8 369	2 421	8 470	759 796	
6 574	3 114	2 456	121 455	4 945	9 682	2 040	6 095	672 835	
2 655	2 756	314	81 740	2 602	5 262	1 487	3 007	352 198	
3 919	358	2 142	39 715	2 343	4 420	553	3 088	320 637	
10 612	1 915	744	92 374	1 751	5 831	3 178	5 800	564 467	
4 706	1 221	—	31 753	338	1 531	997	542	109 556	
5 906	694	744	60 621	1 413	4 300	2 181	5 258	454 911	
2 593	3 885	2 200	220 210	10 965	12 016	7 587	11 863	1 066 178	
399	971	12	61 791	1 282	2 884	1 261	1 741	237 620	
2 194	2 914	2 188	158 419	9 683	9 132	6 326	10 122	828 558	
14 577	6 613	8 467	235 892	6 141	15 776	6 238	15 094	1 170 189	
911	3 030	—	87 294	802	5 090	1 286	1 909	321 093	
13 666	3 583	8 467	148 598	5 339	10 686	4 952	13 185	849 096	
7 414	6 452	8 351	266 728	4 956	9 560	6 697	14 326	910 561	
—	1 101	30	85 381	233	1 500	597	1 092	215 931	
7 414	5 351	8 321	181 347	4 723	8 060	6 100	13 234	694 630	
10 415	4 613	5 317	168 774	6 407	3 543	2 334	9 271	469 647	
3 046	712	—	82 076	3 631	750	69	1 355	174 058	
7 369	3 901	5 317	86 698	2 776	2 793	2 265	7 916	295 589	
87 664	91 890	38 733	2 530 156	62 124	108 625	179 325	99 477	10 200 095	
10 126	60 900	753	1 258 115	14 101	27 342	147 131	17 672	3 819 897	
5 700	4 981	444	209 366	5 893	10 996	4 086	6 208	748 722	
71 838	26 009	37 536	1 062 675	42 130	70 287	28 108	75 597	5 631 476	

Lääni — Län	Lastensuojelu —						
	Lastenkodit ja muut sosiaaliturkaintien alaiset lastensuojelutokset Barnhem och övriga social- nämnder underlydande barnskyddsanstalter	Muun laitoshoidon — Övrig anstaltsvård i					
		vajaamielislaitoksissa anstalter för psykiskt efterblivna	mielisairaloissa sinnessjukhus	keuhkotauti- parantoloissa lungotsstanatorter	muissa sairaaloissa övriga sjukhus	vieraan kunnan koulu- ja lastenkodeissa främmande kommuns skol- och barnhem	valtion ja yksityisissä koulukodeissa statens och privata skolor
1 000 markkaa							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	869 100	20 760	191	19 862	9 304	4 688	11 826
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	800 926	15 024	1	19 747	8 551	3 851	9 798
Maalaiskunnat — Landskommuner	68 174	5 736	190	115	753	837	2 028
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	324 809	15 358	626	470	1 491	2 529	4 192
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	297 746	7 913	282	251	938	1 156	1 292
Maalaiskunnat — Landskommuner	27 063	7 445	344	219	553	1 373	2 900
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	—	—	—	2	101	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	—	—	—	—	2	101	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	395 958	15 430	2 727	223	3 458	3 090	5 804
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	349 632	8 638	2 180	130	2 687	778	3 811
Maalaiskunnat — Landskommuner	46 326	6 792	547	93	771	2 312	1 993
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	161 158	9 471	814	—	685	1 740	4 010
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	134 243	4 785	502	—	256	183	3 014
Maalaiskunnat — Landskommuner	26 915	4 686	312	—	429	1 557	996
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	57 284	9 467	199	226	450	223	1 831
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	37 841	2 625	—	140	96	21	713
Maalaiskunnat — Landskommuner	19 443	6 842	199	86	354	202	1 118
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	102 300	12 003	575	70	552	696	5 654
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	81 067	4 344	2	—	173	—	2 033
Maalaiskunnat — Landskommuner	21 233	7 659	573	70	379	696	3 621
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	205 824	9 463	3 002	345	1 016	2 607	3 410
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	180 641	4 023	2 112	29	373	1 947	1 395
Maalaiskunnat — Landskommuner	25 183	5 440	890	316	643	660	2 015
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	45 553	4 577	708	1 171	1 139	184	3 287
Kaupungit — Städer	29 043	1 732	226	—	678	—	1 747
Maalaiskunnat — Landskommuner	16 510	2 845	482	1 171	461	184	1 540
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	52 277	1 691	581	52	288	77	1 900
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	34 463	914	446	45	24	—	1 316
Maalaiskunnat — Landskommuner	17 814	777	135	7	264	77	584
Koko maa — Hela landet	2 214 263	98 220	9 423	22 419	18 385	15 935	41 914
Kaupungit — Städer	1 728 174	40 984	5 095	20 295	13 251	6 899	21 327
Kauppalat — Köpingar	217 428	9 014	656	47	525	1 037	3 792
Maalaiskunnat — Landskommuner	268 661	48 222	3 672	2 077	4 609	7 999	16 795

Barnskydd										
muissa huolto- laitoksissa vårdanstalter	Muu lastensuojelu — Övrigt barnskydd					Yhteensä lastensuojelumenot Summa barnskyddsutgifter	Irtolaishuolto Lösdrivavård	Alkoholihuolto Alkoholistvård	Kaikkiaan huoltomenot Inalles vårdutgifter	Avustukset sosiaalihuoltoa harjoittaville yhdistyksille ja laitoksille Understöd åt socialhjälp utförande föreningar och anstalter
	Yksityshoito Utackordering	Korvaukset muille kunnille Ersättning till andra kommuner	Ammattiopetus Yrkesutbildning	Muut lastensuojelu- menot Övriga utgifter för barnskydd						
129 927	92 504	38 184	3 052	16 051	1 215 449	5 921	23 630	4 181 752	97 770	
112 497	71 844	34 301	2 222	14 133	1 092 895	5 816	21 072	3 356 095	92 297	
17 430	20 660	3 883	830	1 918	122 554	105	2 558	825 657	5 473	
15 942	45 224	2 667	1 438	11 532	426 278	726	3 678	1 913 162	19 781	
11 039	16 786	1 758	846	10 535	350 542	702	3 254	971 710	18 351	
4 903	28 438	909	592	997	75 736	24	424	941 452	1 430	
1 197	1 045	—	—	—	2 345	—	24	32 758	1 737	
1 122	238	—	—	—	1 360	—	24	6 833	1 737	
75	807	—	—	—	985	—	—	25 925	—	
14 470	55 376	2 948	6 459	29 189	535 132	951	3 573	2 268 166	51 578	
12 498	26 118	1 654	5 263	27 902	441 291	900	2 581	1 344 601	49 304	
1 972	29 258	1 294	1 196	1 287	93 841	51	992	923 565	2 274	
5 988	16 165	988	377	2 772	204 168	638	2 974	973 550	12 395	
4 533	9 085	178	166	2 396	159 341	515	2 539	573 166	11 244	
1 455	7 080	810	211	376	44 827	123	435	400 384	1 151	
7 525	18 322	1 021	711	1 609	98 868	159	784	726 093	3 886	
2 948	4 421	118	168	528	49 619	153	397	176 981	3 270	
4 577	13 901	903	543	1 081	49 249	6	387	549 112	616	
5 670	43 018	2 711	1 740	4 937	179 926	321	1 809	1 371 719	3 740	
1 158	5 984	706	946	2 975	99 388	265	630	373 777	2 442	
4 512	37 034	2 005	794	1 962	80 538	56	1 179	997 942	1 298	
7 056	29 085	1 563	1 007	1 806	266 184	203	2 899	1 573 233	7 708	
1 820	6 240	647	317	525	200 069	168	1 981	570 757	6 853	
5 236	22 845	916	690	1 281	66 115	35	918	1 002 476	855	
11 930	32 096	789	196	1 388	103 018	621	1 184	1 107 178	18 667	
6 147	7 824	—	7	119	47 523	523	658	288 508	18 450	
5 783	24 272	789	189	1 269	55 495	98	526	818 670	217	
18 340	14 193	535	193	1 840	91 967	378	1 132	620 424	5 741	
2 402	3 921	350	46	322	44 249	356	857	242 375	5 297	
15 938	10 272	185	147	1 518	47 718	22	275	378 049	444	
218 045	347 028	51 406	15 173	71 124	3 123 335	9 918	41 687	14 768 035	223 003	
148 707	132 108	38 371	8 009	54 154	2 217 374	8 989	28 754	6 772 254	199 877	
7 457	20 353	1 341	1 972	5 281	268 903	409	5 239	1 132 549	9 368	
61 881	194 567	11 694	5 192	11 689	637 058	520	7 694	6 863 232	13 758	

— 1000 mark

VII. Kuntien sosiaalihuollon tulot vuonna 1958 — Den kommunala socialvårdens inkomster år 1958

Lääni — Län	Huoltoiminnan yhteiset Värdverksamhetens allmänna inkomster	Huoltoapu — Socialhjälp					Kunnalliskodit ja muut sosiaalilautakuntien alaiset huoltoapulaistokset Kommunalhem och övriga socialnämnder underly- dande socialhjälpansatser
		Perunkirjoitusmaksut Bouppteckningsprocenter	Korvaukset — Ersättning av				
			valtiolta huoltoapulain nojalla staten enligt socialhjälp- lagen	valtiolta sotasiirtolaisista staten för de krigsför- flyttade	muilta kunnilta andra kommuner	yksityisillä enskilda personer	
1 000 markkaa							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	217	10 397	55 788	27 037	16 627	707 128	100 639
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	—	7 365	40 931	3 805	8 210	503 142	67 346
Maalaiskunnat — Landskommuner	217	3 032	14 857	23 232	8 417	203 986	33 293
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	754	5 402	5 274	25 543	19 299	493 569	51 641
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	481	1 601	2 192	5 637	627	172 996	16 165
Maalaiskunnat — Landskommuner	273	3 801	3 082	19 906	18 672	320 573	35 476
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	165	60	—	—	13 239	—
Kaupunki — Stad	—	52	—	—	—	3 501	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	—	113	60	—	—	9 738	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	624	4 459	8 372	34 346	28 787	511 778	97 290
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	292	1 873	4 900	11 893	2 788	228 959	26 427
Maalaiskunnat — Landskommuner	332	2 586	3 472	22 453	25 999	282 819	70 863
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	253	1 860	7 245	32 344	8 445	265 347	31 611
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	137	721	6 221	4 641	2 695	132 571	11 755
Maalaiskunnat — Landskommuner	116	1 139	1 024	27 703	5 750	132 776	19 856
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	176	1 667	1 655	7 238	11 643	226 722	56 178
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	30	230	334	954	1 224	37 137	3 380
Maalaiskunnat — Landskommuner	146	1 437	1 321	6 284	10 419	189 585	52 798
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	336	2 252	2 191	9 131	10 577	379 949	105 032
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	38	557	397	1 504	1 457	74 586	23 549
Maalaiskunnat — Landskommuner	298	1 695	1 794	7 627	9 120	305 363	81 483
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	522	3 211	4 993	16 249	18 722	441 919	78 661
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	297	771	2 700	4 457	4 135	103 518	19 591
Maalaiskunnat — Landskommuner	225	2 440	2 293	11 792	14 587	338 401	59 070
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	96	1 356	6 982	6 550	16 970	274 295	57 578
Kaupungit — Städer	—	354	893	3 517	2 990	55 236	11 974
Maalaiskunnat — Landskommuner	96	1 002	6 089	3 033	13 980	219 059	45 604
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	58	509	1 284	1 898	10 909	130 175	15 911
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	40	138	32	414	1 426	36 247	3 378
Maalaiskunnat — Landskommuner	18	371	1 252	1 484	9 483	93 928	12 533
Koko maa — Hela landet	3 036	31 278	93 844	160 336	141 979	3 444 121	594 541
Kaupungit — Städer	1 203	11 764	50 266	27 068	19 908	1 096 908	159 583
Kauppalat — Köpingar	112	1 898	8 334	9 754	5 644	250 985	23 982
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 721	17 616	35 244	123 514	116 427	2 096 228	410 976

Lahjoitukset ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder		Lastensuojelu — Barnskydd										Lapsilisät Barnbidrag	Irtolais- ja alkoholistihuolto Lösdrivare- och alkoholistvård	Kuntien huolto- ja kunnienkäytännön varat Av kommunerna användbara medel för värdverksamheten	Yhteensä Summa																																		
		Korvaukset — Ersättning av							Lahjoitukset ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder	Muut tulot Övriga inkomster	Lapsilisät Barnbidrag					Irtolais- ja alkoholistihuolto Lösdrivare- och alkoholistvård	Kuntien huolto- ja kunnienkäytännön varat Av kommunerna användbara medel för värdverksamheten	Yhteensä Summa																															
		valtiolta lastensuojelulain nojalla staten enligt barnskyddslagen	valtiolta sotasiirtolaisista staten för de krigsförflyttade	muilta kunnilta andra kommuner	yksityisiltä enskillda personer	Lastenkodit ja muut sosiaalilautakuntien alaiset lastensuojelulaitokset Barnhem och övriga socialnämnder underlydande barnskyddsanstalter	Lahjoitukset ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder	Muut tulot Övriga inkomster																																									
— 1000 mark																																																	
95	96 745	9 696	502	16 343	70 939	256 871	181	164	21 082	249	2 791 052	4 181 752	79	96 545	9 688	—	8 012	65 354	245 361	181	4	15 859	233	2 283 980	3 356 095	16	200	8	502	8 331	5 585	—	160	5 223	16	507 072	825 657												
1 142	2 398	1 026	1 295	9 020	16 701	104 307	54	2 351	13 447	87	1 159 852	1 913 162	10	2 073	945	342	1 876	11 481	98 736	—	2 253	8 548	34	645 713	971 710	1 132	325	81	953	7 144	5 220	54	98	4 899	53	514 139	941 452												
—	135	—	—	108	331	—	—	—	143	—	18 577	32 758	—	132	—	—	—	239	—	—	—	—	2 909	6 833	—	3	—	—	108	92	—	—	143	—	15 668	25 925													
63	17 094	3 256	2 081	14 831	23 153	91 353	—	2 363	12 931	171	1 415 214	2 268 166	—	16 829	2 981	545	2 797	16 472	85 550	—	2 261	8 480	154	931 400	1 344 601	63	265	275	1 536	12 034	6 681	—	102	4 451	17	483 814	923 565												
1	182	283	1 357	3 534	7 570	36 070	—	354	6 556	20	570 518	973 550	1	182	283	628	1 484	5 158	33 277	—	338	3 241	14	369 819	573 166	—	—	—	729	2 050	2 412	—	16	3 315	6	200 699	400 384												
406	68	625	564	3 242	7 584	16 280	3	256	4 114	31	387 641	726 093	406	5	—	155	858	1 620	12 507	1	82	950	31	117 077	176 981	—	63	625	409	2 384	5 964	2	174	3 164	—	270 564	549 112												
43	795	104	987	4 226	9 421	27 474	—	87	5 939	139	813 036	1 371 719	43	781	70	611	545	2 725	22 336	—	9	2 061	76	242 432	373 777	—	14	34	376	3 681	6 696	—	78	3 878	63	570 604	997 942												
124	1 214	3	762	5 589	8 469	56 387	—	120	7 075	57	929 156	1 573 233	71	832	—	333	3 381	4 124	51 548	—	35	2 087	5	372 872	570 757	53	382	3	429	2 208	4 345	—	85	4 988	52	556 284	1 002 476												
2	23	280	61	1 657	4 326	8 503	—	24	4 403	127	723 945	1 107 178	2	13	—	—	185	1 857	6 974	—	—	1 180	94	203 239	288 508	—	10	280	61	1 472	2 469	—	24	3 223	33	520 706	818 670												
2	175	166	390	777	5 056	8 496	—	153	4 831	—	439 634	620 424	2	117	166	3	130	2 862	5 210	—	7	1 484	—	190 719	242 375	—	58	—	387	647	2 194	—	146	3 347	—	248 915	378 049												
1 878	118 829	15 439	7 999	59 327	153 550	605 741	238	5 872	80 521	881	9 248 625	14 768 035	604	116 274	13 905	1 680	13 487	98 350	506 703	182	4 492	37 977	596	4 611 304	6 772 254	10	1 235	228	937	5 781	13 542	—	497	5 913	45	748 856	1 132 549	1 264	1 320	1 306	5 382	40 059	41 658	56	883	36 631	240	3 888 465	6 863 232

VIII. Kunnalliskotien menot ja tulot vuonna 1958 — Kommunalhemmens utgifter och inkomster

L ä ä n i — L ä n	Menot — Utgifter									
	Palkkaukset Avlöningar	Työnantajan lapsilisi- k.e.- ja tapaturmavak. maksut	Arbeitsvärens barn- bidrag, f.p.-och olycks- fallsfors. premier	Ravinto Kosthållning	Vaaretus Beklädnad	Sairaanhoidto ja lääkkeet Sjukvård och läkemedel	Muut vuotuiskestän- nukset hoidokeista Övriga årsutgifter för internerna	Rakennusten kunnossapito Underhåll av byggnader	Kaluston ja irtaimiston lisäankinta ja korjaus Komplettering och reparation av inven- tarier och lösöre	Lämpö ja valo Värme och lyse
1 0 0 0 m a r k k a a										
<i>Uudenmaan l. — Nylands l. . .</i>	<i>635 824</i>	<i>28 934</i>	<i>218 026</i>	<i>20 247</i>	<i>39 494</i>	<i>47 556</i>	<i>21 369</i>	<i>27 477</i>	<i>122 268</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	470 722	21 309	136 641	14 249	24 503	39 361	6 679	19 472	81 052	
Maalaisk. — Landsk.	165 102	7 625	81 385	5 998	14 991	8 195	14 690	8 005	41 216	
<i>Turun ja Porin lääni — Abo och Björneborgs län</i>	<i>330 338</i>	<i>15 768</i>	<i>170 808</i>	<i>12 535</i>	<i>18 411</i>	<i>18 813</i>	<i>23 851</i>	<i>16 213</i>	<i>76 225</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	141 574	6 881	67 018	3 634	6 997	11 234	4 776	5 038	29 831	
Maalaisk. — Landsk.	188 764	8 887	103 790	8 901	11 414	7 579	19 075	11 175	46 394	
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	<i>5 321</i>	<i>275</i>	<i>2 109</i>	<i>14</i>	<i>359</i>	<i>71</i>	<i>209</i>	<i>180</i>	<i>666</i>	
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Maalaisk. — Landsk.	5 321	275	2 109	14	359	71	209	180	666	
<i>Hämeen l. — Tavastehus l.</i>	<i>377 813</i>	<i>17 436</i>	<i>180 437</i>	<i>16 583</i>	<i>20 638</i>	<i>18 377</i>	<i>22 334</i>	<i>12 680</i>	<i>90 004</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	152 145	6 978	59 692	6 186	6 387	8 229	7 089	4 935	33 193	
Maalaisk. — Landsk.	225 668	10 458	120 745	10 397	14 251	10 148	15 245	7 745	56 811	
<i>Kymen l. — Kymmene l.</i>	<i>177 846</i>	<i>8 350</i>	<i>90 074</i>	<i>6 176</i>	<i>11 397</i>	<i>6 670</i>	<i>15 386</i>	<i>5 595</i>	<i>35 125</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	97 396	4 663	42 878	2 398	6 883	3 316	8 553	2 454	16 876	
Maalaisk. — Landsk.	80 450	3 687	47 196	3 778	4 514	3 354	6 833	3 141	18 249	
<i>Mikkelin l. — S:t Michels l.</i>	<i>164 417</i>	<i>7 757</i>	<i>98 172</i>	<i>8 897</i>	<i>11 160</i>	<i>8 471</i>	<i>15 052</i>	<i>6 058</i>	<i>40 811</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	24 288	1 172	10 883	1 360	1 177	1 402	1 632	881	4 813	
Maalaisk. — Landsk.	140 129	6 585	87 289	7 537	9 983	7 069	13 420	5 177	35 998	
<i>Kuopion l. — Kuopio l.</i>	<i>269 758</i>	<i>12 330</i>	<i>160 192</i>	<i>13 273</i>	<i>19 681</i>	<i>16 526</i>	<i>22 770</i>	<i>10 687</i>	<i>64 728</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	56 159	2 616	25 547	2 361	3 920	4 392	3 559	2 545	11 667	
Maalaisk. — Landsk.	213 599	9 714	134 645	10 912	15 761	12 134	19 211	8 142	53 061	
<i>Vaasan l. — Vasa l.</i>	<i>303 335</i>	<i>14 364</i>	<i>167 829</i>	<i>12 687</i>	<i>18 497</i>	<i>14 152</i>	<i>19 204</i>	<i>10 196</i>	<i>72 543</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	84 709	3 937	35 326	2 129	3 808	2 925	4 066	2 256	15 071	
Maalaisk. — Landsk.	218 626	10 427	132 503	10 558	14 689	11 227	15 138	7 940	57 472	
<i>Oulun l. — Uleåborgs l.</i>	<i>183 452</i>	<i>9 141</i>	<i>120 765</i>	<i>11 065</i>	<i>12 477</i>	<i>10 533</i>	<i>16 363</i>	<i>5 932</i>	<i>51 107</i>	
Kaupungit — Städer	36 631	2 148	22 424	2 237	2 828	3 286	2 732	962	9 667	
Maalaisk. — Landsk.	146 821	6 993	98 341	8 828	9 649	7 247	13 631	4 970	41 440	
<i>Lapin l. — Lapplands l.</i>	<i>95 215</i>	<i>4 558</i>	<i>48 667</i>	<i>4 200</i>	<i>4 903</i>	<i>3 356</i>	<i>7 900</i>	<i>3 051</i>	<i>29 183</i>	
Kaupungit, kauppalat — Stä- der, köpingar	49 173	2 368	20 031	1 883	2 226	1 153	2 975	1 639	15 988	
Maalaisk. — Landsk.	46 042	2 190	28 636	2 317	2 677	2 203	4 925	1 412	13 195	
Koko maa — Hela landet	2 543 319	118 913	1 257 079	105 677	157 017	144 525	164 438	98 069	582 660	
Kaupungit — Städer	885 876	41 202	321 051	29 459	43 040	67 767	29 557	33 852	162 501	
Kauppalat — Köpingar	226 921	10 870	99 389	6 978	15 689	7 531	12 504	6 330	55 657	
Maalaisk. — Landsk.	1 430 522	66 841	836 639	69 240	98 288	69 227	122 377	57 887	364 502	

år 1958

				Tulot — Inkomster							
Pelovakuntus Brandförsäkring	Kasvi- ja puutarha, sikalaja ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	Hoidokkien valmisteet Av intiemernä forfärdigade arbeten	Kasvi- ja puutarha, sikalaja ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Yhteisten kunnallis- kotiän kannatus- ja hoitomaksut	Undersköds- och värd- avgifterna i gemen- samna kommunalhem	Henkilökunnan luontosekut Personalens naturaförmåner	Valtionapu Statsunderstöd	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa
— 1000 mark											
1 799	2 600	29 296	1 194 890	2 910	4 879	28 513	61 783	9 451	26 001	133 537	
492	1 128	20 844	836 452	2 231	2 047	—	35 667	3 237	24 164	67 346	
1 307	1 472	8 452	358 438	679	2 832	28 513	26 116	6 214	1 837	66 191	
2 995	3 789	16 955	706 701	2 926	10 039	146 439	42 748	17 193	14 214	233 559	
836	268	5 515	283 602	1 036	2 188	55 061	13 795	8 794	5 380	86 254	
2 159	3 521	11 440	423 099	1 890	7 851	91 378	28 953	8 399	8 834	147 305	
42	180	931	10 357	—	731	8 511	699	—	402	10 343	
42	180	931	10 357	—	731	8 511	699	—	402	10 343	
4 087	3 329	20 160	783 878	5 135	8 971	28 697	50 055	36 643	2 268	131 769	
1 466	1 554	9 238	297 092	3 575	3 672	—	14 109	3 592	1 479	26 427	
2 621	1 775	10 922	486 786	1 560	5 299	28 697	35 946	33 051	789	105 342	
1 731	1 319	7 731	367 400	1 374	3 000	44 061	22 513	5 006	2 693	78 647	
777	918	3 692	190 804	215	1 476	34 906	10 362	—	1 124	48 083	
954	401	4 039	176 596	1 159	1 524	9 155	12 151	5 006	1 569	30 564	
1 844	1 487	7 268	371 394	1 528	4 960	10 784	27 196	21 863	2 061	68 392	
82	151	951	48 792	—	299	—	3 018	—	63	3 380	
1 762	1 336	6 317	322 602	1 528	4 661	10 784	24 178	21 863	1 998	65 012	
3 266	1 336	10 791	605 338	5 089	4 102	—	41 671	31 457	3 115	85 434	
712	287	2 060	115 825	252	234	—	5 890	5 915	1 145	13 436	
2 554	1 049	8 731	489 513	4 837	3 868	—	35 781	25 542	1 970	71 998	
3 327	2 887	15 475	654 496	4 660	8 302	85 292	48 188	33 707	11 265	191 414	
308	388	2 953	157 876	302	463	—	10 010	7 901	915	19 591	
3 019	2 499	12 522	496 620	4 358	7 839	85 292	38 178	25 806	10 350	171 823	
3 133	1 668	9 402	435 038	6 119	3 287	44 894	29 033	28 637	6 639	118 659	
145	6	1 735	84 801	199	75	—	4 014	7 488	198	11 974	
2 988	1 662	7 667	350 237	5 920	3 212	44 894	25 019	21 149	6 491	106 685	
1 320	475	6 444	209 272	739	423	25 309	41 560	16 570	1 641	86 242	
463	146	3 834	101 879	150	262	11 479	34 608	11 285	1 266	59 050	
857	329	2 610	107 393	589	161	13 830	6 952	5 285	375	27 192	
23 544	19 070	124 453	5 338 764	30 480	48 694	422 500	365 446	200 527	70 349	1 137 996	
3 861	2 673	39 962	1 660 801	7 065	7 723	—	74 461	31 726	28 019	148 994	
1 420	2 173	10 860	456 322	895	2 993	101 446	57 012	16 486	7 715	186 547	
18 263	14 224	73 631	3 221 641	22 520	37 978	321 054	233 973	152 315	34 615	802 455	

IX. Kunnallisten lastenkotien menot ja tulot vuonna 1958 — De kommunala barnhemmens utgifter

Lääni — Län	Menot — Utgifter							
	Palkkaukset Avionhgar	Työnantajan lapsiläisä, k.e.- ja tapaturmavak. maksut	Arbetsgivarens barn- bidrags-f.p.-och olycks- fallsförs. premier	Ravinto Kosthållning	Vaateus Beklädnad	Sairaanhoidto ja lääkkeet Sjukvård och läkemedel	Muut vuotuiskestuan- nukset hoidettavista Övriga årsutgifter för de vårdade	Rakennusten kunnossapito Underrätt av byggnader
	1 000 markkaa							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	185 068	8 392	43 430	11 373	2 359	5 708	15 789	13 871
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	159 965	7 228	32 932	8 865	1 772	4 842	11 185	12 147
Maalaiskunnat — Landskommuner	25 103	1 164	10 498	2 508	587	866	4 604	1 724
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	58 107	2 989	20 009	5 150	844	1 167	3 759	1 526
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	49 178	2 586	14 912	4 088	700	906	2 501	1 224
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 929	403	5 097	1 062	144	261	1 258	302
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	91 317	4 350	34 247	8 644	2 566	3 927	10 604	5 129
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	71 952	3 459	23 312	5 916	2 168	3 056	7 836	3 550
Maalaiskunnat — Landskommuner	19 365	891	10 935	2 728	398	871	2 768	1 579
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	46 576	2 142	16 344	3 940	691	1 136	2 693	2 050
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	33 612	1 546	11 098	2 628	556	804	2 261	1 620
Maalaiskunnat — Landskommuner	12 964	596	5 246	1 312	135	332	432	430
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	12 703	595	6 570	1 576	238	843	1 063	627
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4 223	203	1 369	341	56	226	437	184
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 480	392	5 201	1 235	182	617	626	443
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	21 869	1 023	9 193	2 206	423	805	1 449	1 104
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	13 426	638	5 210	1 190	262	425	1 049	525
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 443	385	3 983	1 016	161	380	400	579
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	36 037	1 713	14 692	4 216	759	892	4 254	1 433
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	23 896	1 105	8 981	2 650	451	525	3 335	849
Maalaiskunnat — Landskommuner	12 141	608	5 711	1 566	308	367	919	584
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	14 454	766	4 588	1 362	386	1 805	1 550	3 032
Kaupungit — Städer	4 895	303	875	413	129	790	146	2 567
Maalaiskunnat — Landskommuner	9 559	463	3 713	949	257	1 015	1 404	465
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	24 996	1 204	8 230	1 277	497	490	1 486	504
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	18 612	909	5 465	786	356	321	486	174
Maalaiskunnat — Landskommuner	6 384	295	2 765	491	141	169	1 000	330
Koko maa — Hela landet	491 127	23 174	157 303	39 744	8 763	16 773	42 647	29 276
Kaupungit — Städer	316 850	14 799	82 551	22 178	5 331	10 014	26 445	20 503
Kauppalat — Köpingar	62 909	3 178	21 603	4 699	1 119	1 881	2 791	2 337
Maalaiskunnat — Landskommuner	111 368	5 197	53 149	12 867	2 313	4 878	13 411	6 436

och inkomster år 1958

					Tulot — Inkomster						
Lämpö ja valo Värme och lyse	Palovakuutus Brandförsäkring	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	Kasvi- ja puutarha, sikala ja kanala Trädgård, svin- och hönsgård	Yhteisten lastenköiden kannatus- ja hoito- maksut Understöds- och vård- avgifterna i gemen- samma barnhem	Henkilökunnan luontoisedut Personalens naturaförmåner	Valtionapu Statsunderstöd	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	
— 1000 mark											
21 656	310	274	7 696	315 926	438	9 220	10 114	14 295	9 972	44 039	
17 516	7	45	4 923	261 427	81	—	5 869	12 261	9 955	28 166	
4 140	303	229	2 773	54 499	357	9 220	4 245	2 034	17	15 873	
10 144	330	350	2 649	107 024	360	—	11 058	5 736	201	17 355	
8 260	188	176	1 983	86 702	—	—	9 334	4 414	39	13 787	
1 884	142	174	666	20 322	360	—	1 724	1 322	162	3 568	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11 503	431	546	4 709	177 973	844	2 995	13 827	5 474	743	23 883	
7 820	224	277	3 138	132 708	287	—	10 059	4 062	48	14 456	
3 683	207	269	1 571	45 265	557	2 995	3 768	1 412	695	9 427	
8 073	392	370	2 686	87 093	497	8 954	7 443	4 074	904	21 872	
5 860	223	282	1 983	62 473	183	6 780	5 121	3 086	248	15 418	
2 213	169	88	703	24 620	314	2 174	2 322	988	656	6 454	
2 834	139	110	925	28 223	255	—	2 943	1 811	—	5 009	
1 453	6	2	280	8 780	—	—	716	520	—	1 236	
1 381	133	108	645	19 443	255	—	2 227	1 291	—	3 773	
3 783	256	387	980	43 478	292	—	4 980	2 193	399	7 864	
2 464	76	271	552	26 088	118	—	2 725	1 415	385	4 643	
1 319	180	116	428	17 390	174	—	2 255	778	14	3 221	
6 941	212	190	1 531	72 870	243	—	7 086	3 867	28	11 224	
5 023	8	9	855	47 687	—	—	4 167	2 190	28	6 385	
1 918	204	181	676	25 183	243	—	2 919	1 677	—	4 839	
2 149	139	65	664	30 960	181	5 735	2 416	944	2 270	11 546	
523	—	—	107	10 748	—	—	419	—	—	419	
1 626	139	65	557	20 212	181	5 735	1 997	944	2 270	11 127	
4 589	223	144	1 237	44 877	36	6 150	3 262	2 726	1 079	13 253	
3 264	42	108	853	31 376	—	6 150	2 098	1 641	78	9 967	
1 325	181	36	384	13 501	36	—	1 164	1 085	1 001	3 286	
71 672	2 432	2 436	23 077	908 424	3 146	33 054	63 129	41 120	15 596	156 045	
40 699	504	542	10 967	551 383	208	—	30 897	23 538	10 095	64 738	
11 484	270	628	3 707	116 606	461	12 930	9 611	6 051	686	29 739	
19 489	1 658	1 266	8 403	240 435	2 477	20 124	22 621	11 531	4 815	61 568	

X. Valtion varoista suoritettujen erilaisten avustusten ja lisien lukumäärä vuonna 1958 — Antalet av statens medel utdelade olika understöd och bidrag år 1958

Lääni — Län	Äitiys-avustusta saaneita Antal moderskaps-understöd	Lapsilisää saaneita Antal utdelade barn-bidrag		Perhelisää saaneita Antal utdelade familjebidrag		Myönnettyjä sotilasavustuksia Antal beviljade militär-understöd
		perheitä familjer	lapsia barn	perheitä familjer	lisään oikeutettuja lapsia till bidrag berättigade barn	
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	<i>12 680</i>	<i>116 910</i>	<i>212 559</i>	<i>5 809</i>	<i>10 423</i>	<i>846</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	8 161	76 656	132 598	2 584	4 449	521
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 519	40 254	79 961	3 225	5 974	325
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län</i>	<i>10 080</i>	<i>98 275</i>	<i>196 698</i>	<i>10 038</i>	<i>19 570</i>	<i>811</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	3 602	34 903	62 010	1 723	2 989	200
Maalaiskunnat — Landskommuner	6 478	63 372	134 688	8 315	16 581	611
<i>Ahvenamaan maakunta — Landskapet Åland</i>	<i>304</i>	<i>3 010</i>	<i>5 799</i>	<i>225</i>	<i>375</i>	<i>1</i>
Kaupunki — Stad	101	664	1 175	15	31	1
Maalaiskunnat — Landskommuner	203	2 346	4 624	210	344	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	<i>9 673</i>	<i>90 795</i>	<i>183 357</i>	<i>9 360</i>	<i>17 776</i>	<i>849</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	4 916	44 725	83 261	2 970	5 400	414
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 757	46 070	100 096	6 390	12 376	435
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	<i>5 371</i>	<i>49 590</i>	<i>102 375</i>	<i>4 534</i>	<i>8 591</i>	<i>341</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	2 686	25 350	49 075	1 657	3 079	158
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 685	24 240	53 300	2 877	5 512	183
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	<i>4 279</i>	<i>35 380</i>	<i>82 723</i>	<i>5 950</i>	<i>12 269</i>	<i>453</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	976	8 174	16 710	748	1 400	60
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 303	27 206	66 013	5 202	10 869	393
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	<i>9 565</i>	<i>71 530</i>	<i>177 484</i>	<i>15 526</i>	<i>33 734</i>	<i>873</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	1 940	15 226	31 817	1 589	3 105	125
Maalaiskunnat — Landskommuner	7 625	56 354	145 667	13 937	30 629	748
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	<i>11 229</i>	<i>94 083</i>	<i>212 174</i>	<i>15 623</i>	<i>32 295</i>	<i>718</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	2 508	21 140	41 724	1 712	3 282	134
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 721	72 943	170 450	13 911	29 013	584
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	<i>9 076</i>	<i>58 752</i>	<i>154 969</i>	<i>14 889</i>	<i>34 573</i>	<i>1 028</i>
Kaupungit — Städer	1 523	11 355	24 077	1 055	2 147	94
Maalaiskunnat — Landskommuner	7 553	47 397	130 892	13 834	32 426	934
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	<i>4 868</i>	<i>29 435</i>	<i>77 456</i>	<i>7 451</i>	<i>17 339</i>	<i>647</i>
Kaupungit, kauppalat — Städer, köpingar	1 238	9 154	19 681	970	1 888	80
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 630	20 281	57 775	6 481	15 451	567
Koko maa — Hela landet	77 125	647 810	1 405 594	89 405	186 945	6 567
Kaupungit — Städer	21 443	191 902	352 674	10 559	19 452	1 388
Kauppalat — Köpingar	6 208	55 445	109 454	4 464	8 318	399
Maalaiskunnat — Landskommuner	49 474	400 463	943 466	74 382	159 175	4 780